

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

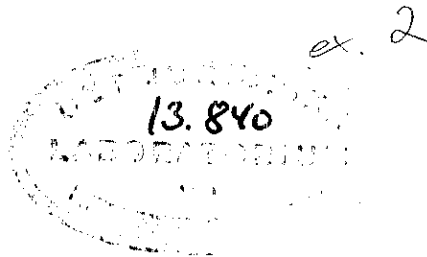
Handwritten note: *Handwritten text*

3. BETÆNKNING

AFGIVET AF

LØNNINGSKOMMISSIONEN

AF 1954

BETÆNKNING NR. 198

1958

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
A. Betænkning angående folkeskolelønningsloven.....	5
B. Betænkning angående folkekirkens lønningsforhold.....	27
C. Forslag til ændringer i loven om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v.....	81
D. Bilag.	
1) Forslag til lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere.....	89
2) Redegørelse vedrørende de økonomiske virkninger af forslaget til ny lærerlønningslov..	105
3) Oversigt over de i de gældende love om folkekirkens lønningsvæsen indeholdte paragraffer sammenholdt med de dertil svarende paragraffer i forslaget til ny fælleslov.....	109
4) Forslag til lov om folkekirkens lønningsvæsen m. v.....	115
5) Forslag til lov om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v.....	143
6) Oversigt over pensioner pr. 1. april 1958 efter civilarbejderloven af 1946 og efter forslaget.....	146

A. Betænkning angående folkeskole-lønningsloven.

Indledning.

I henhold til det lønningskommissionen af 1954 givne kommissorium påhvilede det kommissionen at udarbejde forslag til revision af lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere af 12. juli 1946. Med henblik herpå nedsatte kommissionen et særligt udvalg med følgende sammensætning:

Hugo Engmann, formand,
J. H. Zeuthen,
Aage Knudsen,
N. E. Arnth Jensen,
Karl Olsen,
Svend Jørgensen,
Chr. Strøm, og
Stinus Nielsen.

Udvalget tiltrådtes af departementschef *A. Michelsen* som repræsentant for undervisningsministeriet, samt førstelærer *Magnus Kirk* og overlærer, frk. *Kirsten Jeppesen* som repræsentanter for Danmarks Lærerforening.

Efter at folketingsmand *Svend Jørgensen* var afgået ved døden, og efter at fhv. minister, folketingsmand *N. E. Arnth Jensen* var udtrådt af kommissionen, indtrådte i stedet for de pågældende henholdsvis folketingsmedlem fru *Kirsten Gloerfelt-Tarp* og folketingsmand *Henry Christensen* som medlemmer af udvalget.

Forslag til ændringer i lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere.

§ 4 foreslås affattet således:

„*Stk. 1.* Ansættelse som tjenestemand i folkeskolen sker efter opslag. Undervisningsministeren kan dog under særlige omstændigheder tillade, at et embede besættes uden opslag.

Hvis den kaldende myndighed skønner, at ingen af de ansøgere, der rettidigt har meldt sig til en opslået stilling, er tilstrækkeligt egnet til stillingen, eller at man ved fornyet opslag kan fremkalde ansøgning fra mere kvalificerede ansøgere, skal stillingen opslås påny.

Stk. 2. Ansøgeren har ret til at få oplysning om ansøgenes navne. Tilsvarende gælder anerkendte organisationer, hvis medlemmer er naturlige ansøgere til pågældende stilling, for så vidt de fremsætter anmodning herom over for den kaldende myndighed. Offentliggørelse af disse oplysninger kan kun finde sted med den kaldende myndigheds samtykke.

Stk. 3. En lærer, der er ansøger til en ledig stilling, har ret til gennem en afskrift at blive gjort bekendt med de foresattes påtegninger på ansøgningen. I de tilfælde, hvor en foresats udtalelser går ud på, at ansøgeren anses for uegnet til den ansøgte stilling, skal påtegningen indeholde oplysning om, hvori uegnetheden består.

Stk. 4. Den første ansættelse i tjenestemandsstilling eller genansættelse i sådan efter afskedigelse er betinget af tilfredsstillende helbredsattest efter et af undervisningsministeren udarbejdet skema. Helbredsattesten skal forelægges undervisningsministeriet. Ansættelse af personer med invaliditeter eller helbreds mangler, der vel ikke er til hinder for, at den pågældende kan bestride pågældende tjenestemandsstilling, men dog medfører forøget risiko med hensyn til sygdom og for tidlig afgang fra tjenesten, vil kunne finde sted efter bestemmelse af

undervisningsministeren på de i § 47, stk. 5 nævnte vilkår.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan tillade, at lærere, hvis helbredsattest ikke kan godkendes som fyldestgørende til ansættelse i pensionsgivende stilling mod normalt eller forhøjet pensionsbidrag, ansættes i lærerstillinger i folkeskolen, uden at der til ansættelsen er knyttet pensionsret.

Stk. 6. Med hensyn til attest for at en lærer ikke lider af smittefarlig tuberkulose i lunger eller strubehoved, opretholdes reglen i lov nr. 145 af 12. marts 1918 § 10.“

Bemærkninger til § 4.

Den nuværende bestemmelse i lærerlønningens § 4, stk. 1, hvorefter ingen kan ansættes som tjenestemand i første- eller enelærerstilling før det fyldte 25. år, foreslås i overensstemmelse med et af Danmarks Lærereforening fremsat ønske ophævet. Bestemmelsen har ikke længere nogen nævneværdig praktisk betydning, da lærereksamen nu tidligst aflægges i 22 års-alderen, hvorefter følger 2 års aspiranttjeneste forud for den faste ansættelse.

De øvrige bestemmelser i den nuværende § 4 foreslås dels omredigeret, dels suppleret med regler om opslag af lærerstillinger samt om ansættelse uden pensionsret af visse lærere med betydeligere helbreds mangler. Reglerne om opslag findes nu i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsenes styrelse og tilsyn, §§ 38 og 39. Reglerne om ansættelse uden pensionsret af lærere med betydeligere helbreds mangler findes nu i en tekstanmærkning på de årlige finanslove; jfr. for finansåret 1957-58 tekstanmærkning nr. 17 ad § 20 II. A. 6. Denne tekstanmærkning indeholder en særlig hjemmel for undervisningsministeren til at tillade, at lærere, hvis helbredsattest ikke kan godkendes som fyldestgørende til ansættelse i pensionsgivende stilling mod normalt

eller forhøjet pensionsbidrag, ansættes i lærerstillinger i folkeskolen, uden at der til ansættelsen er knyttet pensionsret.

Opslagsbestemmelserne er indføjet i forslaget til ny lærerlønningslov efter ønske fremsat af Danmarks Lærerforening. Kommissionen kan tiltræde, at hovedreglerne om opslag principielt bør have deres plads i lønningsloven, i lighed med, hvad der er tilfældet for statstjenestemandstillinger, jfr. lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 2. Lærerlønningslovens bestemmelser om opslag bør imidlertid efter kommissionens opfattelse så vidt muligt affattes på samme måde som de tilsvarende bestemmelser i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd. De meget detaljerede forskrifter i skoletilsynslovens §§ 38 og 39 om fremgangsmåden ved opslag og besættelse af ledige embeder i folkeskolen er derfor ikke foreslået overført til lærerlønningsloven i deres fulde ordlyd.

Den foreslåede affattelse af det nye stk. 1 i lærerlønningslovens § 4 svarer for første led vedkommende i princippet til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, § 2, stk. 1, dog således, at ministerens adgang til at gøre undtagelse fra opslagskravet ikke — som efter lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 2, stk. 1 — er begrænset til kun at gælde for hele grupper af stillinger; det foreslås for folkeskolens vedkommende, at undervisningsministeren under særlige omstændigheder kan tillade, at et konkret embede besættes uden opslag, i lighed med, hvad der hidtil har været hjemlet ved skoletilsynslovens § 38, stk. 10.

2. led af det nye stk. 1 i lærerlønningslovens § 4 er affattet i overensstemmelse med lønningskommissionens forslag til nyt stk. 4 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 2, jfr. kommissionens 1. betænkning side 6.

Den foreslåede affattelse af nyt stk. 2 i lærerlønningslovens § 4 svarer til den hidtidige bestemmelse i statstjenestemandloven af 1946 § 2, stk. 2, der ikke er foreslået ændret. Lærerlønningsloven har hidtil ikke indeholdt nogen tilsvarende bestemmelse, men man har i undervisningsministeriets praksis fulgt de samme retningslinjer.

Det foreslåede nye stk. 3 svarer til § 26,

stk. 1, i forslaget til lov om lønninger og pensioner til statens tjenestemænd. En lignende regel har hidtil været gældende for lærere, jfr. skoletilsynslovens § 6, stk. 9, og § 12, nr. 12.

Den regel, der er optaget i forslaget som § 4, stk. 4, erstatter den nuværende bestemmelse i lærerlønningslovens § 4, stk. 2; formuleringen af den nye bestemmelse til sigter at bringe den i overensstemmelse med indholdet i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 6, stk. 6, med den den tillem্পning i formuleringen, der er nødvendiggjort af folkeskolens særlige forhold.

Forslagets stk. 5 svarer til den ovenfor omtalte tekstanmærkning, ved hvilken der er givet undervisningsministeren bemyndigelse til at tillade, at lærere, hvis helbredsattest ikke kan godkendes som fyldestgørende til ansættelse i pensionsgivende stilling mod normalt eller forhøjet pensionsbidrag, ansættes i lærerstillinger, uden at der til ansættelsen er knyttet pensionsret.

Forslagets stk. 6 svarer til stk. 3 i den nugældende affattelse af lærerlønningslovens § 4.

Kommissionen har på foranledning af Danmarks Lærerforening drøftet, hvorvidt det bør fastslås, at en opslået ledig stilling kun kan besættes med en ansøger, der har meldt sig inden ansøgningsfristens udløb. Det samme spørgsmål er drøftet under behandlingen af opslagsregler i lov om lønninger og pensioner til statens tjenestemænd, og man har ikke fundet grundlag for at indtage et særstandpunkt på dette område med hensyn til stillinger i folkeskolen. Der kan derfor i det hele henvises til, hvad der er anført om spørgsmålet i kommissionens 1. betænkning side 5.

Kommissionen har endvidere overvejet, om det ville være betimeligt i lærerlønningsloven at foreslå indføjet en regel, svarende til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 6, stk. 7, hvorefter vedkommende styrelse forud for en statstjenestemand's første ansættelse fra finansministeriet skal indhente en udtalelse om, hvorvidt der i pågældendes alder måtte findes nogen hindring for ansættelse i pensionsberettigende stilling. Skønt kommissionen principielt er af den opfattelse,

at tjenestemænd af hensyn til det offentlige pensionsbyrde bør ansættes i så ung en alder som muligt, har man dog ikke fundet det ønskeligt at søge indført en bestemmelse som den ovennævnte for folkeskolens lærerstillinger. Man har herved lagt vægt på, at der for disse stillingers vedkommende foreligger visse særlige hensyn, som man må tillægge så stor vægt, at man finder det rimeligt at opretholde den særstilling, som folkeskolens tjenestemænd efter den hidtil gældende lærerlønningsslov har inddraget på dette område. Der gælder ganske vist for folkeskolens vedkommende den samme 40 års-grænse for tjenestemandsansættelse med pensionsret, som gælder for statens tjenestemænd i henhold til statstjenestemandssloven af 1946 § 49, stk. 3 (forslag til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 49, stk. 2), idet denne bestemmelse i henhold til lærerlønningsslovens § 39 også finder anvendelse for folkeskolens lærere; men når en lærer søges ansat i tjenestemandsstilling i folkeskolen før det fyldte 40. år, føres der ikke individuel kontrol med, om han efter sin alder — inden for 40 års-grænsen — bør kunne opnå ansættelse med pensionsret. Denne særstilling for lærerne findes rimeligt begrundet i, at man derved stimulerer tilgang til læreruddannelsen af en del mennesker, der først i en modnere alder fatter interesse for lærergerningen. Erfaringen har vist, at sådanne lidt ældre seminarieelever efter endt uddannelse ofte gør en særlig god indsats i skolens tjeneste. Hertil kommer for tiden hensynet til at afbøde den endnu herskende lærermangel. Endelig kan man ikke se bort fra, at lærere efter endt uddannelse har meget begrænsede muligheder for at finde passende beskæftigelse uden for skolens område, hvorfor det ville ramme lærerne særlig hårdt, om de på grund af deres alder skulle kunne afskæres fra pensionsgivende tjenestemandsansættelse også før det 40. år.

§ 6, stk. 3, foreslås affattet således:

„Timelærere og faste vikarer, der ikke har virket ved samme skole eller skolevæsen i 2 år eller derover, kan efter kommunalbestyrelsens beslutning afskediges med 3 måneders varsel ved et skoleårs udgang.

I alle andre tilfælde foretages uansøgt afskedigelse af en timelærer eller fast vikar af undervisningsministeriet (jfr. lov nr. 200 af 12. april 1949 § 40, stk. 4). Afskedigelsesvarslet er 3 måneder. Andre vikarer fra-træder uden varsel ved vikariatets ophør.“

Bemærkninger til § 6, stk. 3.

Der er alene tale om en ajourføring af lovhenviisningen under hensyn til den nye skoletilsynslov af 1949.

§ 6, stk. 5de, foreslås affattet således:

„Forinden en fast ansat lærer afskediges uden ansøgning, og uden at afskedigelsen skyldes sygdom, skal der gives såvel vedkommende forhandlingsberettigede lærerorganisation som læreren selv adgang til at udtale sig i sagen. Såfremt forhør er afholdt i henhold til § 13, skal der dog ikke indhentes yderligere udtalelse.“

Bemærkninger til § 6, stk. 5.

Den foreslåede ændring sigter til at bringe affattelsen i overensstemmelse med ordlyden i § 8, stk. 4, i forslaget til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

§ 6, stk. 7, foreslås affattet således:

„Ved en fast ansat lærers afskedigelse træffer undervisningsministeren bestemmelse om, hvorvidt der tilkommer den pågældende pension, jfr. dog nærværende lovs § 15 og lov nr. 200 af 12. april 1949 § 40.“

Bemærkninger til § 6, stk. 7.

Ændringen er en følge af, at undervisningsministeriet ikke længere foretager beregningen af de enkelte pensioners størrelse, idet denne opgave ved lov nr. 200 af 12. april 1949 § 40 blev henlagt til skolerådene.

§ 6, stk. 8, udgår.

Den tilsvarende bestemmelse i den nuværende statstjenestemandsslovs § 15 om „brudegaven“ er efter centralorganisationernes og Dansk Kvindesamfunds ønske foreslået ophævet. Det foreslås derfor, at bestemmelsen også udgår af lærerlønningssloven.

§ 7, stk. 1, foreslås affattet således:

„Efter indstilling fra de stedlige skolemyndigheder og skoledirektionen kan der af undervisningsministeriet gives en fast ansat lærer tilladelse til at træde uden for nummer uden lønning i begrænset tid, i almindelighed ikke ud over 1 år. Under særlige forhold kan tilladelsen dog udstrækkes til at gælde for indtil 3 år. Sådantid fradrages ved beregning af alderstillæg og pension.

En lærer, som til de stedlige skolemyndigheder har indgivet andragende om tilladelse til at træde uden for nummer, kan, såfremt de stedlige myndigheder ikke fremsender andragendet til undervisningsministeriet med anbefaling, begære sagen forelagt ministeriet til endelig afgørelse.“

Bemærkninger til § 7, stk. 1.

Den nye bestemmelse, som foreslås indføjet i § 7, stk. 1, som 2. led, om rekurs til ministeriet i tilfælde af, at de stedlige myndigheder ikke finder at kunne anbefale en lærers andragende om tilladelse til at træde uden for nummer, er foreslået af Danmarks Lærerforening under henvisning til folkeskolens særlige forhold. Det er anført, at stedlige myndigheder, der ikke mener at kunne anbefale en lærers ansøgning om at træde uden for nummer, i visse tilfælde undlader at fremsende sagen til undervisningsministeriet, idet en sådan pligt ikke påhviler dem. Kommissionen finder det rimeligt at der, i tilfælde hvor en lokal myndighed afslår et andragende om at træde uden for nummer, åbnes en adgang for pågældende lærer til at få sagen forelagt for ministeriet.

§ 7, stk. 3 og 4, udgår.

Disse bestemmelser er ophævet ved § 43, stk. 3, e, i lov nr. 220 af 11. juni 1954 om uddannelse af lærere til folkeskolen. Reglerne i læreruddannelseslovens §§ 38 og 39 er trådt i stedet.

§ 8, stk. 3, foreslås affattet således:

„Såfremt sagen, der i medfør af 1. stykke, 1. og 2. punktum, har medført suspension, fører til afskedigelse, jfr. § 14, sker der

ingen efterbetaling af den tilbageholdte del af lønningen med almindelige og særlige tillæg. Sluttes sagen derimod med bøde, irettesættelse eller advarsel, ydes der ligesom i de tilfælde, hvor sagen afsluttes uden påtale, efterbetaling af den tilbageholdte del, dog ikke for den tid, i hvilken læreren eventuelt ved sit forhold under sagen selv har bevirket dennes forhaling; såfremt forholdene i særlig grad taler derfor, kan der desuden ydes hel eller delvis efterbetaling af mistede ikkepensionsgivende ydelser af den i § 9, stk. 4, omhandlede art. Bestemmelse om efterbetaling træffes samtidig med sagens afslutning og af den samme myndighed, som afgør sagen, jfr. §§ 13 og 14. Såfremt suspensionen skyldes anholdelse eller tiltale for en forbrydelse, hvori vedkommende findes skyldig, finder efterbetaling ikke sted; der træffes i sådanne tilfælde inden 3 måneder efter domsafsigelsen bestemmelse om, hvorvidt den pågældende skal afskediges.“

Bemærkninger til § 8.

De foreslåede ændringer sigter til at tilvejebringe overensstemmelse med forslaget til § 11 i lov om lønninger og pensioner til statens tjenestemænd.

§ 9, stk. 2, foreslås affattet således:

„Varer sådan tjeneste ikke ud over 4 uger, hvad enten konstitution foreligger eller ikke, får læreren ikke ret til nogen del af den højere stillings indtægter. Varer tjenesten derimod over 4 uger, får den fungerende for hele funktionsperioden foruden sin egen stillings løn ret til forskellen mellem den for hans egen stilling gældende lønning og den lønning, han ville opnå ved udnævnelse i den højere stilling. Alle beløbene beregnes efter de i denne lov fastsatte satser. Ferie- og sygedage inden for funktionsstiden fradrages såvel ved afgørelsen af, om funktionsvederlag skal ydes, som ved vederlagets beregning; fradrag som foran nævnt finder dog ikke sted for den del af funktionsperioden, der strækker sig ud over 3 måneder, dog således at sygedage ud over 4 uger fradrages ved vederlagets beregning. Såfremt der ikke er vakance i stillingen, afholdes ud-

giften efter de om vikarudgifter i § 47, stk. 2, givne regler.“

Bemærkninger til § 9.

De foreslåede ændringer i lærerlønningsslovens § 9, stk. 2, tilsigter at bringe denne bestemmelse i overensstemmelse med forslaget til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 12, stk. 2.

§ 10, stk. 2, foreslås affattet således:

„Under frivillig tjeneste, herunder frivillig uddannelse til befalingsmand, oppebærer læreren ingen lønning for det tidsrum, i hvilket han er fraværende. Denne bestemmelse gælder dog ikke for tjeneste i krigstid eller for tjeneste, der forrettes af hensyn til indtrædende krigsberedskab, eller fordi der skal tilvejebringes en sikringsstyrke.“

§ 10, stk. 4, foreslås affattet således:

„Under pligtige genindkaldelser af kortere varighed, bortset fra de i stk. 3 nævnte indkommanderinger, oppebærer læreren fuld lønning.“

§ 10. Som nyt stk. 5 indføjes:

„Det tidsrum, i hvilket en fast ansat lærer er indkaldt til pligtig militærtjeneste, medregnes i den pågældendes lønningsanciennitet.“

Det nuværende stk. 5 ændres til stk. 6.

Bemærkninger til § 10.

Forslaget svarer til lov om lønninger og pensioner til statens tjenestemænd § 14 i den af lønningskommissionen foreslåede affattelse. Ændringen i stk. 4 tilsigter alene en sproglig tydeliggørelse.

Kommissionen finder anledning til i forbindelse med reglen i lærerlønningsslovens § 10, sidste stk., der ikke er foreslået ændret, at påpege, at den tilsvarende regel i statstjenestemandssloven af 1946 § 14, stk. 5, praktiseres således, at vedkommende aspirant m. v. i almindelighed må have været ansat i statens tjeneste i mindst 1 år

før militærtjenestens påbegyndelse for at opnå lønning under militærtjeneste.

§ 11, stk. 2:

I 1. punktum foreslås ordene: „gifte lærerinder“ ændret til: „lærerinder, der har forsørgerpligt over for børn under 18 år“.

Bemærkninger til § 11, stk. 2:

Den foreslåede ændring tilsigter at bringe reglen i overensstemmelse med forslaget til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 16. Danmarks Lærerforening har fremsat et ændringsforslag, gående ud på, at såvel gifte lærerinder som andre lærerinder med forsørgerpligt over for børn under 18 år skulle omfattes af bestemmelsen om adgang til nedsat tjenestetid. Under hensyn til den foreslåede formulering i § 16, 1. punktum, i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, jfr. bemærkningerne i kommissionens 1. betænkning, side 23, har kommissionen imidlertid ikke fundet grundlag for at anbefale en anden affattelse for lærerlønningsslovens område.

Danmarks Lærerforening har under drøftelserne rejst spørgsmålet om, hvorvidt der ikke kunne sikres de gifte lærerinder, der allerede havde opnået adgang til den særlige tjenestetidsnedsættelse, ret til at bevare denne. Kommissionen må imidlertid principielt fastholde, at der ikke bør gives gifte lærerinder anden stilling på dette område end den, der ved tjenestemandssloven er fastsat for gifte kvindelige statstjenestemænd. Kommissionen skal dog pege på, at der i medfør af bestemmelsen i lærerlønningsslovens § 11, stk. 2 i særlige tilfælde overgangsmæssigt vil kunne bevilges dispensation til gifte lærerinder, der har opnået tjenestetidsnedsættelsen og hvis forhold i særlig grad er afhængig af, at denne adgang bevares i en periode.

§ 12, stk. 1, foreslås affattet således:

„Der tilstås fast ansatte lærerinder, aspiranter, timelærerinder og faste vikarer tjenestefrihed i indtil 6 uger efter barnefødsel, hvilken tjenestefrihed ikke noteres som sygedage, jfr. § 47, stk. 3. De perioder, hvori pågældende i øvrigt er fraværende

fra tjenesten på grund af utjenstedygtighed som følge af svangerskab eller barnefødsel, noteres som sygedage, og tilsvarende gælder, hvis pågældende ved lægeattest godtgør, at hun ikke uden skade for fostret kan udføre sin tjeneste. Undervisningsministeren bemyndiges til ved det i § 47, stk. 3, omtalte reglement at give adgang for pågældende til at få fradraget for de i 2. punktum omhandlede fraværelser som følge af svangerskab og fødsel opgjort og afregnet, når hun som tjenstdygtig vender tilbage til tjenesten.“

Bemærkninger til § 12.

De foreslåede ændringer i § 12, stk. 1, tilsigter at tilvejebringe overensstemmelse med § 15 i forslaget til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

§ 13, stk. 3, affattes således:

„Læreren er berettiget til at give møde med en bisidder, hvorom han må gøres bekendt ved indvarslingen til det første forhør; sådan indvarsling skal ske med passende frist; ministeren giver regler for, hvem der kan optræde som bisidder. Som bisidder kan anvendes en sagfører. Såfremt undersøgelsen afsluttes uden ikendelse af disciplinærstraf, jfr. § 14, vil lærerens rimelige udgifter til bisidder være at godtgøre ham af byrådet (kommunalbestyrelsen) — for landkommunernes vedkommende af skoledirektionen —. I andre tilfælde vil der efter ministerens nærmere bestemmelse kunne ydes den pågældende lærer hel eller delvis dækning af de nævnte udgifter, hvis disse ellers ville komme til at stå i åbenbart misforhold til lærerens forseelse. Har en lærer under en disciplinærsag på egen hånd fremskaffet beviser, vil de hertil medgæede udgifter efter ministerens bestemmelse kunne godtgøres ham helt eller delvis, når han skønnes at have haft rimelig grund til at fremskaffe beviserne. Godtgørelsen udredes også i disse tilfælde af henholdsvis byrådet (kommunalbestyrelsen) og skoledirektionen, jfr. ovenfor. Godtgørelser efter nærværende stykke udredes som administrationsudgifter, jfr. for skoledirektionernes vedkommende lov

nr. 200 af 12. april 1949 § 31, stk. 1, nr. 1, og § 31, stk. 2.“

§ 13, stk. 4:

I 2. punktum ændres „ved“ til „gennem“, og som nyt 3. punktum tilføjes: „Ved henvendelse til byrådet (kommunalbestyrelsen) — for landkommunerne til pågældende skoledirektion — har vedkommende forhandlingsberettigede lærerorganisation ret til at blive gjort bekendt med den afgørelse, der er truffet på grundlag af det ved den tjenstlige undersøgelse tilvejebragte materiale.“

§ 13, stk. 7, affattes således:

„Hvis læreren er mistænkt for et forhold, der antages at falde ind under straffelovgivningen, kan han forlange undersøgelsen henvist til retten.“

§ 13. Som nyt stk. 8 indføres:

„En lærer, hvem der er tildelt en disciplinær straf uden forudgående tjenstligt forhør, jfr. § 14, kan anmode byrådet (kommunalbestyrelsen) — for landkommunernes vedkommende skoledirektionen — om iværksættelse af en tjenstlig undersøgelse; en sådan anmodning vil dog kun kunne imødekommes, såfremt den er anbefalet af vedkommende forhandlingsberettigede lærerorganisation.“

Bemærkninger til § 13.

De foreslåede ændringer og tilføjelser er en følge af og svarer i princippet til de ændringer og tilføjelser, som kommissionen har foreslået til § 17 i statstjenestemandsløven af 1946. Det er desuden i stk. 3 foreslået, at dækning af de der omhandlede udgifter til læreres bisiddere m. v. vil være at udrede som administrationsudgift, for købstædernes — og de dermed i henseende til skolestyrelsen ligestillede kommuners — vedkommende af byrådet (kommunalbestyrelsen) og for landkommunernes vedkommende af skoledirektionen efter de om direktionens administrationsudgifter i almindelighed gældende refusionsregler i skoletilsynslovens § 31, stk. 1, nr. 1, og

§ 31, stk. 2. Man har fundet det rimeligt, at udgifterne afholdes på denne måde, dels under hensyn til, at tjenstlig undersøgelse iværksættes ved de nævnte myndigheders beslutning, dels under hensyn til, at det allerede er praksis, at omkostninger ved tjenstligt forhør i folkeskolen afholdes som byrådets (kommunalbestyrelsens) henholdsvis skoledirektionens udgifter i øvrigt. I de tilfælde, hvor der ifølge ordlyden af de foreslåede nye bestemmelser i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenstemænd § 17, stk. 3, forudsættes udøvet et administrativt skøn (med hensyn til, om udgifterne ville komme til at stå i åbenbart misforhold til forseelsen, samt med hensyn til, om pågældende har haft rimelig grund til selv at fremskaffe beviser) foreslås det — med henblik på opnåelsen af en ensartet praksis — for folkeskolens område henlagt til undervisningsministeren at træffe afgørelsen om, hvorvidt og i bekræftende fald i hvilket omfang der vil være at yde dækning.

På foranledning af Danmarks Lærerforenings repræsentant har kommissionen drøftet, hvorvidt det måtte være betimeligt særskilt for folkeskoleområdet at foreslå indført regler om afholdelse af tjenstligt forhør på en lærers af Danmarks Lærerforening tiltrådte begæring, også i visse tilfælde, der falder uden for den foreslåede bestemmelse i det nye stk. 8. Kommissionen kan principielt tiltræde lærerforeningens opfattelse, hvorefter der for læreres vedkommende kan være rimelig grund til iværksættelse af en tjenstlig undersøgelse på lærerens begæring og i hans interesse også i en del tilfælde, hvor der ikke er tildelt disciplinærstraf, hvorved bemærkes, at de mildere former for disciplinærstraf inden for folkeskolen faktisk er sjældent forekommende. Kommissionen er imidlertid af den opfattelse, at det ikke er påkrævet at søge indført en særregel om disse tilfælde i lærerlønningens loven, idet spørgsmålet må forudsættes at kunne løses tilfredsstillende ved en elastisk administration. Det må antages, at en lærers rimeligt begrundede ønske om iværksættelse af en tjenstlig undersøgelse i almindelighed vil blive efterkommet af vedkommende myndigheder (byråd, kommunalbestyrelse eller skoledirektion).

§ 14, stk. 2, affattes således:

„Bøde kan idømmes for købstædernes vedkommende af byrådet, for landkommunernes af skoledirektionen; dog kan bøde over 50 kr. kun anvendes som straf med undervisningsministeriets samtykke og kræver, at forhør forinden er afholdt i overensstemmelse med § 13, hvis der ikke foreligger en uforbeholden skriftlig tilståelse, i hvilken læreren vedgår de faktiske momenter i det påsigtede forhold og erkender sig skyldig i en tjensteforseelse. En af et byråd eller en skoledirektion truffen beslutning om disciplinær straf kan altid forelægges undervisningsministeriet til endelig afgørelse. Ikendte bøder kan indeholdes i lønnen; de tilfalder den pågældende skolefond.“

Bemærkninger til § 14.

Den udvidede affattelse sigter til at tilvejebringe overensstemmelse med den foreslåede regel i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenstemænd § 18, 2. punktum.

§ 15, stk. 1, foreslås affattet således:

„En lærer eller pensionist kan for domstolene indbringe ethvert ham vedrørende spørgsmål om krav, begrundet i lovbestemmelser om lønning, pension eller ventepenge. Sag kan dog ikke rejses, hvis den pågældende ikke har gjort skriftlig indsigelse over for styrelsen inden 6 måneder efter beløbets udbetaling eller nægtelse af udbetaling og udtaget stævning inden 6 måneder efter modtagelsen af undervisningsministeriets svar, der skal foreligge senest 3 måneder efter, at den skriftlige indsigelse er rejst over for pågældende styrelse. Disse frister gælder dog ikke, for så vidt sagen angår pensionsspørgsmål. Ministeriet kan dispensere fra de ovennævnte tidsfrister for fremsættelse af den skriftlige indsigelse over for styrelsen samt for udtagelse af stævning.“

Bemærkninger til § 15.

De foreslåede ændringer tilsigter at bringe bestemmelsen i overensstemmelse med kommissionens forslag til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenstemænd § 19, stk. 2.

§ 16. Som nyt 2. punktum foreslås tilføjet:

„Såfremt forholdene taler derfor, kan undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren bestemme, at der af statskassen ydes læreren hel eller delvis godtgørelse af eventuelle udgifter ved rets-sagen.“

Bemærkninger til § 16.

Den foreslåede tilføjelse sigter til at til-vejbringe overensstemmelse med forslaget til § 20 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

§ 17, stk. 1:

Ordene „dog ikke“ foreslås ændret til „herunder spørgsmål“.

Som et nyt afsnit foreslås indføjet:

„Denne adgang til forhandling omfatter dog ikke spørgsmål om arbejdsledelsen“.

§ 17, stk. 2:

Sidste punktum i 1. afsnit, d. v. s. ordene „Den anerkendte organisation anerkendelse“ foreslås slettet.

Som 2. afsnit indsættes:

„Undervisningsministeren kan til enhver tid forlange, at de anerkendte organisatio-ner ved indsendelse af de nødvendige oplys-ninger godtgør deres ret til vedvarende at nyde anerkendelse. Sådanne oplysninger skal altid indsendes, når der foretages principielle ændringer i de for de pågældende organisationer gældende love.“

Det nuværende 2. afsnit bliver herefter 3. afsnit.

§ 17, stk. 3:

Som et nyt afsnit foreslås indføjet:

„De i lov om lønninger og pensioner til statens tjenestemænd §§ 22 og 23 indeholdte regler finder tilsvarende anvendelse inden for lærerlønningens område.“

Bemærkninger til § 17.

De foreslåede ændringer sigter til at til-vejbringe overensstemmelse med forslaget til §§ 21-24 i lov om lønninger og pensioner til statens tjenestemænd under hensyn-tagen til folkeskolens særlige forhold.

Bemærkninger til § 19.

Ordene „grundløn med alderstillæg“ er ændret til „pensionsgivende lønning“.

Bemærkninger til § 22.

Danmarks Lærerforening har fremsat forslag om, at der i lovtæksten søges ind-føjet en passus, hvorefter ledige stillinger skal opslås umiddelbart efter ledighedens indtræden. Kommissionen er enig i, at op-slag af ledige stillinger principielt bør finde sted snarest muligt, men finder det dog ikke påkrævet, at der søges indføjet nogen for-skrift herom i selve loven.

Bemærkninger til § 24.

Ifølge § 24, stk. 1 og 2, finder de i stats-tjenestemandsløven fastsatte regler om løn-forskud og lønforskrivning (lov om lønning-er og pensioner til statens tjenestemænd §§ 33 og 34) anvendelse også for folkeskolens lærere. De ændringer, som kommissionen i den heromhandlede henseende har fore-slået for statstjenestemændenes vedkom-mende, vil således, dersom de gennemføres, få virkning også for folkeskolens område, uden at nogen ændring af lærerlønning-slovens § 24 er nødvendig.

§ 25, stk. 1, foreslås affattet således:

„Der tillægges lærere ved landsbyordnede skoler tjenestebolig.“

§ 25, stk. 2:

Ordet „forlange“ foreslås ændret til „efter forhandling med pågældende kommunal-bestyrelse bestemme“.

§ 25, stk. 5:

Ordene „og havens omfang“ foreslås ændret til „størrelse“.

Endvidere foreslås ordene „Planer og tegninger godkendelse“ slettet.

§ 26, stk. 1, foreslås affattet således:

„For tjenestebolig med eller uden have fradrages i lønnen et boligbidrag, der fast-sættes under hensyn til boligens størrelse, alder, kvalitet og udstyr.

De nærmere regler om bidragets fast-

sættelse udfærdiges af undervisningsministeren efter stedfunden forhandling med den pågældende forhandlingsberettigede organisation og efter indhentet udtalelse fra finansministeren. Ændringer i bidragets størrelse kan gennemføres efter regler, der på tilsvarende måde fastsættes af undervisningsministeren. Der kan i enkelte tilfælde efter indhentet udtalelse fra finansministeren dispenseres fra de fastsatte sats, når særlige forhold måtte gøre en lejensættelse rimelig.“

§ 26, stk. 2.

Det foreslås at lade ordene „Over tjenestebolig undervisningsministeren“ udgå.

Som et nyt stk. 3 foreslås indføjet:

„Stk. 3. Over tjenestebolig og have afholdes årligt syn efter regler, der fastsættes i en af undervisningsministeren udfærdiget instruks for tjenesteboligers forsvarlige behandling. I instruksens fastsættes tillige regler for tjenesteboligens aflevering i forsvarlig stand ved lærerens forflyttelse eller afgang samt straffebestemmelser for misligholdelse af instruks.“

§ 27, stk. 2, foreslås affattet således:

„Stk. 2. Kommunalbestyrelsen har ret til at kræve afløsning af jordlodden. Såfremt læreren gør indsigelse imod afløsningen, kan spørgsmålet herom indbringes for undervisningsministeren, der har den endelige afgørelse.“

Bemærkninger til §§ 25 til 27.

Efter de i lærerlønnsloven af 12. juli 1946 fastsatte regler skulle tjenesteboliger til første- og enelærere være som for en gift, hvilket efter undervisningsministeriets bekendtgørelse af 28. september 1946 er fastlagt således, at boligen skal indeholde mindst 4 værelser foruden pigeværelse og gæsteværelse. I denne bekendtgørelse er det endvidere bestemt, at der på kommunens skoleplan skal optages bestemmelse om, i hvilket omfang de til en skole knyttede lærere skal have tjenestebolig som for en gift. Som vejledende regel har man henstillet, at én over halvdelen af boligerne ved en skole skal være som for en gift.

For andre lærere end første- og enelærere kan en tjenestebolig bestå af et værelse mindre, d. v. s. at det er tilstrækkeligt, at boligen indeholder 3 (2½) værelse foruden pigeværelse og gæsteværelse.

For skoleinspektører er tjenesteboligens størrelse fastsat som for første- og enelærere.

De i lærerlønnsloven af 12. juli 1946 indeholdte regler om kommunernes pligt til at tilvejebringe tjenesteboliger for lærerpersonalet ved landkommunernes skoler er en videreførelse af de i lærerlønnsloven af 28. april 1931 indeholdte regler. Efter de foreliggende oplysninger udgør antallet af tjenesteboliger (pr. 1. januar 1955) i landkommunerne 5 955, heraf ca. 3 000 boliger som for en gift, og i købstæderne 122.

Der er herudover tillagt tjenesteboligerne have, der for boliger til første- og enelærere ikke må være på under 1 400 m² og for andre lærere ikke under 350 m².

For skoleinspektører kan have kun kræves udlagt, når de stedlige forhold taler derfor.

Det er for kommissionen oplyst, at undervisningsministeriet ved indførelse af købstadskoleordning i landkommuner efter nyere praksis kræver bestående tjenesteboliger opretholdt som sådanne for embedsindhaverens tjenestetid — eventuelt således, at spørgsmålet ved embedsledighed skal forelægges for undervisningsministeriet til afgørelse — men at man i øvrigt fritager kommunerne for at tilvejebringe tjenesteboliger eller yde boliggodtgørelse, når det på rimelig måde godtgøres, at det er muligt for lærerpersonalet at leje boliger. Disse retningslinjer følges i sager om nedlæggelse af bestående tjenesteboliger af hensyn til skolens tarv, dog at andragender herom kun ekstraordinært er imødekommet med hensyn til inspektørboliger ved købstadskoler, såfremt der ikke samtidig er tilbudt vedkommende skoleinspektør en anden tjenestebolig.

Hvor der har været særlige vanskeligheder med at tilvejebringe tjenesteboliger for lærerpersonalet, har undervisningsministeriet godkendt som en midlertidig ordning, at kommunalbestyrelsen fritages for at tilvejebringe tjenestebolig for lærere, mod at der ydes de pågældende en passende boliggodtgørelse.

For så vidt angår spørgsmålet om til-

vejebringelse af tjenesteboliger for skoleinspektører ved nyopførte skoler i købstæderne har ministeriet principielt fastholdt, at der måtte indrettes sådanne boliger. Bortset fra forholdene i Storkøbenhavn har man kun, når særlige omstændigheder forelå, lempet kravet, dels ved at give tilladelse til, at kommunerne kunne erhverve fritliggende boliger eller leje lejligheder i skolens nærhed til brug som tjenestebolig for skoleinspektøren, dels ved i særlige tilfælde at tillade opførelsen af tjenestebolig udskudt i en kortere år-række, længst for 5 år.

Til *det foreliggende forslag* skal kommissionen udtale, at man har fundet det rigtigst at bibeholde retten for lærere ved de landsbyordnede skoler til tjenestebolig.

Forslaget tilsigter at bringe de inden for folkeskolen gældende regler om tjenestemændenes boligbidrag i overensstemmelse med de i forslaget til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholdte bestemmelser, således som disse er fastsat i overensstemmelse med indstillingen fra det under lønningskommissionen nedsatte særlige udvalg til drøftelse af tjenesteboligsørgsmålet m. v. inden for staten, jfr. kommissionens 1. betænkning side 39.

Kommissionen skal herved udtale, at man ikke har ment at kunne optage en bestemmelse om, at der består pligt for kommunerne til at tilvejebringe have til tjenesteboligerne, omend man finder det naturligt, at der i almindelighed er knyttet have til tjenesteboliger for lærere på landet.

Til bestemmelsen i forslagens § 25, stk. 2 om, at undervisningsministeriet efter forhandling med kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der skal indrettes tjenestebolig for skoleinspektøren ved nyopførte skoler, har undervisningsministeriet og repræsentanterne for Danmarks Lærerforening foreslået, at indretning af sådanne boliger blev pålagt vedkommende kommunalbestyrelse som pligt. Det er fremført, at pædagogiske og undervisningsmæssige grunde taler for denne ordning, bl. a. finder man det ønskeligt, at skolens leder også uden for skoletiden kan følge og føre tilsyn med skolen, der ofte uden for den normale skoletid benyttes til mange formål.

Repræsentanter for Den danske købstadsforening og for De samvirkende sogneråds-

foreninger i Danmark har over for kommissionen fremsat ønske om, at den bestående ordning på dette område ændres således, at tjenesteboliger til skoleinspektører ikke kan kræves oprettet imod den pågældende kommunalbestyrelses ønske.

Kommissionens flertal kan i det væsentlige tiltræde de af undervisningsministeriet og Danmarks Lærerforening foran anførte synspunkter. Flertallet finder, at såfremt undervisningsministeren efter forhandling med pågældende kommunalbestyrelse fortsat er af den opfattelse, at tungtvejende grunde taler for opførelse af en inspektørbolig i forbindelse med opførelse af en ny skole, bør undervisningsministeren kunne bestemme, at boligen skal opføres.

Et *mindretal* (L. Buus-Pedersen, Henry Christensen, Holger Eriksen, F. Heick, Aage Knudsen og Gustav Pedersen) kan ikke tiltræde flertallets indstilling, men er af den opfattelse, at den omhandlede bestemmelse i lærerlønningenslov bør affattes i overensstemmelse med de kommunale organisationers ønsker. Mindretallet finder, at de lokale kommunale myndigheder bedst kan bedømme, om der er et virkeligt sagligt behov for en inspektørbolig på det pågældende sted.

Til ændringsforslaget til § 25, stk. 5, sidste led, skal oplyses, at efter lov nr. 200 af 12. april 1949 § 19, stk. 2, og § 24 er spørgsmål om godkendelse af tegninger overladt til vedkommende myndigheder, d. v. s. skoledirektionerne for landkommunernes vedkommende og byrådene for købstædernes vedkommende.

Endelig skal kommissionen til ændringsforslaget til § 27, stk. 2 bemærke, at man har fundet den i lærerlønningenslov af 12. juli 1946 indeholdte afløsningsregel udtværende og i øvrigt for usmidig, bl. a. i spørgsmål om skoleudvidelser.

§ 29:

Ordene „svares ikke § 26, stk. 1“ foreslås slettet og erstattet af „kan der, såfremt den pågældende i henhold til 1. punktum har måttet afgive dispositionsretten over en del af boligen, indrømmes et fradrag i boligbidraget efter § 26, stk. 1.“

Bemærkninger til § 29.

Den foreslåede ændring er af teknisk karakter. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne foran ad §§ 25 til 27.

§ 30, stk. 1, foreslås formuleret på følgende måde:

„Forflyttes en fast ansat lærer til et andet opholdssted, kan der tilstås ham godtgørelse af befordringsudgifter for egen person og husstand samt af dokumenterede fragtudgifter til jernbanetransport (eventuelt skibstransport) af behovet. Herudover kan der til bestridelse af de øvrige med behovets flytning forbundne udgifter til gifte mandlige lærere ydes et beløb, der til enhver tid fastsættes af undervisningsministeren i overensstemmelse med de for statstjenestemændene gældende regler som en procentdel af den af læreren umiddelbart før forflyttelsen (forfremmelsen) oppebårne årlige lønning med tillæg af det for det tidligere og det nye opholdssted fastsatte årlige stedtillæg. Tilsvarende gælder andre lærere, såfremt de pågældende har hjemmeværende børn under 18 år eller er over 40 år — for gifte lærerinder, jfr. dog nedenfor. Såfremt lærerens rimelige flytteudgifter ikke herved kan dækkes, kan efter skoledirektionens nærmere bestemmelse udgifterne til behovets flytning godtgøres efter regning.

Til lærere, der ikke opfylder betingelserne for at opnå den foran nævnte procentgodtgørelse, ydes på tilsvarende måde godtgørelse efter regning, idet gifte lærerinder dog altid vil kunne opnå halv procentgodtgørelse. Til gifte lærerinder godtgøres halvdelen af de samlede befordringsudgifter, der efter de i dette stykke omhandlede regler vil kunne ydes en gift mandlig lærer. Ved beregningen af de omhandlede godtgørelser bortset fra befordringsudgifter for egen person og husstand vil der være at fradrage $\frac{1}{5}$. Såfremt flytteudgiften står i misforhold til lærerens løn, bør befordringsgodtgørelsen nedsættes; i sådant tilfælde forelægges sagen for ministeriet. Disse regler gælder også ved forflyttelser samtidig med en lærers tilbagekomst fra militærtjeneste, eller efter at han har stået uden for nummer eller har været på ventepenge.

Det nævnte fradrag foretages dog ikke for gifte lærere, der forflyttes samtidig med hjemsendelse fra pligtig militærtjeneste.“

§ 30, stk. 2, foreslås formuleret således:

„For så vidt forflyttelsen skyldes forfremmelse, kan der ydes godtgørelse efter reglerne i stk. 1, dog uden fradrag af $\frac{1}{5}$. Endvidere kan der ud over de i stk. 1 omhandlede ydelser til gifte mandlige lærere samt til andre lærere, såfremt de sidstnævnte har hjemmeværende børn under 18 år — for gifte lærerinder, jfr. dog nedenfor — tilstås en godtgørelse på 2 pct. af den umiddelbart før forflyttelsen (forfremmelsen) oppebårne årlige lønning. Til andre lærere, herunder gifte lærerinder, kan der tilstås en godtgørelse på 1 pct. af de omhandlede lønningsbeløb, jfr. dog stk. 3. Godtgørelsen ydes ikke til ugifte under 25 år. Endvidere kan der tilstås godtgørelse for eventuelt huslejetab, dog ikke over 20 pct. af lønningen for vedkommende tidsrum, eller for udgifter foranlediget ved dobbelt husførelse, dog højst $\frac{3}{4}$ af dagpengene for udstationering for vedkommende lønningsklasse og i alt ikke over 20 pct. af et års lønning. Godtgørelse for huslejetab beregnes altid, som om lejemålet var indgået med sædvanligt opsigelsesvarsel, selv om lejemålet er indgået for længere tidsrum. Undervisningsministeren er dog bemyndiget til i særlige tilfælde at foretage afvigelser fra disse begrænsninger.“

§ 30, stk. 3:

Ordene „pensionsgivende lønning og eventuelt reguleringstillæg“ foreslås erstattet af „lønning“.

§ 30, stk. 4:

Som nyt afsnit foreslås indføjet:

„Undervisningsministeren er dog bemyndiget til i særlige tilfælde at foretage afvigelser fra den foran nævnte begrænsning.“

§ 30, stk. 5:

Ordene „pensionsgivende lønning og eventuelt reguleringstillæg“ foreslås erstattet af „lønning“.

§ 30, stk. 6:

„25 pct.“ foreslås ændret til „35 pct.“.

Bemærkninger til § 30.

De foreslåede tilføjelser og ændringer sigter til at bringe affattelsen i overensstemmelse med de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 99 foreslåede regler, jfr. kommissionens betænkning 1., side 97-103; den af kommissionen foreslåede tilføjelse til stk. 4 i den nævnte paragraf er dog ikke overført, idet den pågældende nye regel kun gælder i tilfælde af uansøgt forflyttelse uden forfremmelse; sådan forflyttelse kan ikke forekomme for folkeskolens lærere.

Der er i kommissionen enighed om, at man — ligesom efter den nugældende lærerlønningslov — principielt bør opretholde ensartede regler om flyttegodtgørelse for statstjenestemænd og folkeskolelærere, alene med de afvigelser, der følger af, at der i folkeskolen ikke forekommer uansøgte forflytninger.

§ 32 foreslås affattet således:

„For de kommunale skoler fastsættes følgende lønningsklasser:

1. lønningsklasse:

Lønning 11 220 kr. årlig, stigende hvert 2. år med 540 kr. indtil 15 000 kr.
Hertil henføres småbørnslærerinder.

2. lønningsklasse:

Lønning 12 840 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 080 kr. indtil 15 000 kr. og derefter hvert 3. år med 1 200 kr. indtil 17 400 kr.

Hertil henføres lærere ved de kommunale skoler i købstæderne og de købstadordnede skoler i landkommunerne.

De til denne lønningsklasse henførte lærere oprykkes, såfremt deres tjenstlige forhold i enhver henseende har været tilfredsstillende, til 4. lønningsklasse fra det tidspunkt, da de i 3 år har oppebåret slutløn i nærværende lønningsklasse.

I tvivlstilfælde afgør undervisningsministeren, om betingelserne for oprykning i 4. lønningsklasse er til stede.

3. lønningsklasse:

Lønning 12 840 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 080 kr. indtil 15 000 kr., derefter hvert 3. år med 1 200 kr. indtil 17 400 kr. og derefter hvert 3. år med 1 500 kr. til 20 400 kr.

Hertil henføres lærere ved de kommunale skoler i landkommunerne og de landsbyordnede skoler i købstadkommunerne.

Til enelæreren og den førstelærer, der har ledelsen af vedkommende skole, ydes der et personligt løntillæg, der beregnes pr. klasse, parallelklasserne medregnet, med 50 kr. årligt for hver klasse. Tillægget reguleres efter de for finanslovhonorarer gældende regler. Er der til skolen knyttet en forskole, medregnes dennes klasser til hovedskolen, når dennes leder også har lederforretningerne for forskolen, enten fordi forskolen har lokaler i hovedskolens bygningskompleks eller i henhold til særlig truffen bestemmelse; i tvivlstilfælde afgør undervisningsministeren, om betingelserne for at oppebære ledertillæg er til stede.

4. lønningsklasse:

Lønning 18 900 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 500 kr. indtil 21 900 kr.

Hertil henføres overlærere ved de kommunale skoler i købstæderne og de købstadordnede skoler i landkommunerne.

5. lønningsklasse:

Lønning 20 400 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 500 kr. indtil 23 400 kr.

Hertil henføres viceinspektører.

6. lønningsklasse:

Lønning 22 500 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 500 kr. indtil 27 000 kr.

Hertil henføres skoleinspektører.

Såfremt det overdrages en af kommunens skoleinspektører i forbindelse med denne stilling at bestride forretningerne som leder af kommunens samlede skolevæsen, tillægges der ham et pensionsgivende honorar, hvis størrelse fastsættes på skoleplanen. Der ydes sædvanlig refusion fra statskassen i forhold til dette honorar.

7. lønningsklasse:

Lønning 25 800 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 2 100 kr. indtil 30 000 kr.

Hertil henføres amtsskolekonsulenter.

8. lønningsklasse:

Lønning 33 000 kr. årlig, stigende efter 3 år til 35 100 kr.

Hertil henføres skoledirektører.“

Bemærkninger til § 32.

Bestemmelserne om aflønningen af fastansatte lærere er i den gældende lærer-

lønningslov optaget i to paragraffer, § 32 omhandlende lærere ved de kommunale skoler i købstæderne og § 33 omhandlende lærere ved de kommunale skoler på landet. Kommissionen foreslår bestemmelserne om lønplaceringen af disse lærere samlet i én paragraf, således at det fastansatte lærerpersonale fordeles i 8 lønningsklasser. Ved fastlæggelsen af lønningsniveauet og ved opbygningen af og indplaceringen i lønningsklasserne er fulgt de af lønningskommissionen anlagte betragtninger for så vidt angår statstjenestemandsløvens område, hvorom henvises til kommissionens 1. betænkning side 76-77 og 78-85.

Angående enkeltheder i forslaget bemærkes følgende:

A. Vedrørende kommunale skoler i købstæderne.

1. Skoledirektører har hidtil været aflønnet efter lønningsklassen 9 000—10 200 kr. Den tilsvarende lønningsklasse i statstjenestemandsløven er af kommissionen foreslået henført til 27. lønningsklasse (33 000—35 100 kr.), jfr. 1. betænkning. Det findes rigtigt, at skoledirektører fortsat følger denne placering.

2. Skoleinspektører har hidtil været placeret i lønningsklassen 5 700—7 500 kr. Den tilsvarende lønningsklasse er i kommissionens 1. betænkning foreslået henført til 24. lønningsklasse (22 500—27 000 kr.). Kommissionen har ikke fundet grundlag for at ændre denne placering for skoleinspektørernes vedkommende.

3. Viceskoleinspektører er aflønnet efter lønningsklassen 4 800—6 000 kr. og foreslås henført til lønningsklassen 20 400—23 400 kr. Tilsvarende lønningsklasser er ikke foreslået for statstjenestemandsløvens område, men kommissionen finder, at den foreslåede klasse giver viceinspektørerne en passende placering i forhold til på den ene side inspektørernes og på den anden side overlærernes lønning.

4. Overlærere er placeret i lønningsklassen 4 500—5 700 kr. og lærere i 3 300—4 980 kr. Forholdet mellem antallet af overlærere og lærere ved en kommunes skolevæsen kan højst fastsættes som 1 til 3. Det er imidlertid kommissionen bekendt, at der i en række kommuner er etableret ordninger i medfør af § 36, hvorefter

lærerne automatisk opnår aflønning som overlærer efter et vist antal års tjeneste som lærer.

Kommissionen foreslår, at overlærere henføres til 18 900—21 900 kr. og lærere til 12 840—17 400 kr. Ingen af disse lønningsklasser er af kommissionen foreslået anvendt inden for statstjenestemandsområdet, men kommissionen finder de foreslåede satser passende under hensyn til såvel den foreslåede placering af tjenestemænd inden for de undervisningsområder, der dækkes af statstjenestemandsløven som til folkeskolens særlige forhold. Kommissionen har endvidere fundet det rimeligt — på linje med en række af kommissionens forslag vedrørende automatisk overgang fra en lønningsklasse til en anden — at foreslå, at lærere, hvis tjenstlige forhold i enhver henseende er tilfredsstillende, oprykkes til lønningsklassen for overlærere fra det tidspunkt, da de i 3 år har oppebåret slutløn i lønningsklassen for lærere, d. v. s. efter i alt 15 års tjeneste som lærer. Slutløn som overlærer opnås efter yderligere 6 års tjeneste, altså efter i alt 21 års tjeneste som lærer og overlærer.

B. Vedrørende kommunale skoler på landet.

1. Første- og enelærere er aflønnet efter lønningsklassen 3 120—4 800 kr. Kommissionen foreslår, at de pågældende henføres til lønningsklassen 12 840—20 400 kr., hvilket svarer til den foreslåede samlede lønningsramme for købstadskolernes lærere og overlærere, idet slutlønnen dog er et alderstillæg lavere end slutlønnen for en overlærer. Kommissionen har herved i nogen grad imødekommet et af Danmarks Lærerforening fremsat principielt ønske om ensartet aflønning inden for de to skoleformer.

Den lærer, der har ledelsen af den pågældende skole på landet, oppebærer herfor et pensionsgivende ledertilæg, der for hver af de to første klasser udgør 100 kr. årlig, og for hver efterfølgende klasse 50 kr. årlig. Kommissionen foreslår, at denne ordning opretholdes, dog således at tillægget ydes som et ikke-pensionsgivende tillæg på 50 kr. for hver klasse, og således at dette tillæg reguleres på samme måde som finanslovhonorarerne, d. v. s. for tiden med 110 pct.

2. Andre lærere på landet er henført til

lønningsklassen 2 700—4 440 kr. Denne lønningsklasse har som følge af udviklingen mistet praktisk betydning, idet kun et underordnet antal lærere på landet lønnes efter den. Kommissionen foreslår, at de til denne lønningsklasse henførte lærere henføres til den under 1) nævnte klasse, der herefter omfatter lærere ved de kommunale skoler i landkommunerne og de landsbyordnede skoler i bykommunerne.

3. Småbørnslærerinder (forskolelærerinder) er aflønnet efter lønningsklassen 2 220—3 420 kr. Kommissionen foreslår, at de pågældende henføres til lønningsklassen 11 220—15 000 kr.

C. Amtsskolekonsulenter.

Amtsskolekonsulenters lønvilkår m. v. har ikke tidligere været fastsat i lærerlønningsloven. De pågældendes lønninger er fastsat i § 21, stk. 4 i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsenes styrelse og tilsyn. Lønningsklassen er efter denne bestemmelse 5 700—8 100 kr., hvortil kommer et bestillingstillæg på 1 500 kr. Kommissionen har fundet det rigtigt at imødekomme et af undervisningsministeriet og Danmarks Lærerforening fremsat forslag om at optage stillingerne i lærerlønningsloven. Stillingen bør efter kommissionens opfattelse henføres til lønningsklasse 25 800—30 000 kr., hvilket svarer til den af kommissionen i 1. betænkning foreslåede 25. lønningsklasse. Ved denne indplacering har kommissionen forudsat, at det hidtil ydede bestillingstillæg bortfalder.

§ 33 foreslås affattet således:

„Stk. 1. Antallet af viceinspektørembeder fastsættes således, at der ved hver skole, der normalt har mindst dobbelt klasserække hele skolen igennem, bortset fra de to ældste klasser i eksamenskolen og ældste klasse i den eksamensfri mellemskole, normeres en stilling som viceinspektør for hver dobbelt klasserække, dog at der altid normeres en stilling som viceinspektør for hver 500 børn.

Stk. 2. Timelærere og faste vikarer, der er ansat i en på skoleplanen normeret stilling af den angivne art, lønnes for fuldt timetal efter den for aspiranter gældende regel, jfr. § 42, stk. 5 i forhold til lønningen i 2. løn-

ningsklasse. Undervises der i et mindre timetal, beregnes lønnen i forhold hertil, dog at lønnen udgør mindst $\frac{3}{4}$ af lønningen for fuldt timetal under forudsætning af, at vedkommende står til rådighed i et timetal svarende hertil.

Stk. 3. For andre timelærere og vikarer end de i stk. 2 nævnte fastsættes vederlaget efter derom af undervisningsministeriet givne regler.

Stk. 4. Lærere ved biskoler, pøgeskolelærerinder og vinterlærere lønnes efter den i 1. lønningsklasse angivne lønning, idet der for vinterlæreres vedkommende ydes forholdsmæssig lønning.

Stk. 5. For faglærere fastsættes vederlag efter derom af undervisningsministeriet givne regler.“

Bemærkninger til § 33.

De foreslåede bestemmelser i stk. 1, 2 og 3 svarer til bestemmelserne i lærerlønningslovens § 32, stk. 1 c in fine, stk. 2 og 3. De foreslåede bestemmelser i stk. 4 og 5 svarer til lærerlønningslovens § 33 litra d-f, dog således at såvel lærere ved biskoler som pøgeskolelærerinder og vinterlærere er henført til aflønning efter den foreslåede 1. lønningsklasse (småbørnslærerinder). Den foreslåede bestemmelse i stk. 5 svarer til reglen i lærerlønningslovens § 33, litra g in fine.

§ 34, stk. 1:

Ordene „som første- og enelærer årligt“ foreslås ændret til „de i 3. lønningsklasse anførte lønninger, hvorhos der ydes dem et honorar, hvis størrelse fastsættes på finansloven“.

§ 34, stk. 3:

Ordene „et ikke-pensionsgivende vederlag“ foreslås ændret til „et honorar“.

§ 34, stk. 4:

Ordene „på finansloven vederlag“ foreslås ændret til „et honorar, hvis størrelse fastsættes på finansloven“.

Bemærkninger til § 34.

Undervisningsministeriet og Danmarks Lærerforening har over for kommissionen påpeget det betydelige ekstraarbejde, der

er pålagt lærere ved øvelsesskolerne, hvilket har ført til, at der siden lærerlønningssloven af 28. april 1931 har været ydet de i stk. 1 nævnte lærere et pensionsgivende løntillæg, hvorved deres pensionsgivende lønning var blevet 300 kr. højere end lønningerne for første- og enelærere.

Kommissionen foreslår, at der fortsat ydes disse lærere et særligt løntillæg, men man finder det hensigtsmæssigt, at det fastsættes som et honorar på finansloven.

§ 35:

Sidste afsnit, omfattende ordene „Der tillægges årligt“ foreslås ændret til: „Der tillægges rektorers bestillings- og repræsentationstillæg efter de for rektorer ved statens gymnasieskoler gældende regler.“

Bemærkninger til § 35.

Efter den hidtidige bestemmelse var repræsentationstillægget til rektorer ved de kommunale gymnasier fastsat til 900 kr. årligt, medens det tilsvarende tillæg til rektorerne ved statsgymnasierne udgjorde enten 900 eller 1 200 kr. årligt.

Kommissionen har fundet det rigtigst, at rektorerne ved de kommunale gymnasier også i henseende til bestillings- og repræsentationstillæg ligestilles med rektorerne ved statens gymnasier, således at tillæggets størrelse gøres afhængig af størrelsen af vedkommende kommunale gymnasium.

§ 36:

Ingen ændringer foreslået.

Bemærkninger til § 36.

Ved den i 1946 stedfundne revision af lærerlønningssloven af 28. april 1931 udtalte lønningsskommissionen af 1943, at man efter kommissionens opfattelse havde bragt lønningerne for folkeskolens lærere op på et sådant niveau, at det helt igennem svarede til, hvad man ville have foreslået, hvis disse lønninger havde stået i statens tjenestemandsslov, afpasset efter hvad det er rimeligt at fastsætte som endelig lønning for disse tjenestemænd. Endvidere, at man fandt anledning til at fremhæve, at de da foreslåede almindelige lønningsforhøjelser og de foreslåede lønninger for de højere

klasser naturligt måtte føre til, at de kommunale tillæg helt eller delvis blev inddraget. Kommissionen fandt det rigtigst, at dette skete i forbindelse med gennemførelsen af de nye lønninger, idet det ville være langt vanskeligere senere at foretage en inddragning eller nedsættelse af lønnen.

Uanset foran citerede udtalelse er det dog for nærværende kommission oplyst, at der i ikke ubetydeligt omfang er ydet supplement til lærerlønningerne i form af kommunale løntillæg.

Man skal således oplyse, at efter det for kommissionen forelagte materiale ydes der i 12 omegnskommuner til København tillæg til lærerlønningen, der bringer denne — såvel den pensionsgivende som den ikke-pensionsgivende lønning — op på de i Københavns kommune for tilsvarende stillinger fastsatte lønninger, at der i 2 kommuner ydes løntillæg, der bringer lønningen op over de tilsvarende lønninger inden for Københavns kommune, og at der i flere større kommuner på Sjælland — såvel købstæder som landkommuner med købstadordnet skolevæsen — ydes forskellige, mindre løntillæg. Endvidere er det oplyst, at der i mange købstadkommuner og landkommuner med købstadordnet skolevæsen tillægges lærere med normalt 15 til 20 års anciennitet — eventuelt i forbindelse med mindst 5 års ansættelse ved skolevæsenet — løn som overlærere.

Fra de kommunale myndigheders side er der givet udtryk for betænkelighed ved den udvikling, ydelsen af kommunale løntillæg har taget, og man har påpeget, at disse tillæg har ført til en uheldig konkurrence kommunerne imellem om lærerne. Kommissionen kan tilslutte sig disse betragtninger, og man har herved overvejet at stille forslag om reglens bortfald. Imidlertid har kommissionens flertal fundet det rigtigst i lærerlønningssloven at bibeholde muligheden for at yde kommunale løntillæg under hensyn til de særlige forhold inden for det storkøbenhavnske område.

Man har ved fastlæggelsen af det foreslåede lønniveau dog forudsat, at samtlige i medfør af § 36 hidtil godkendte kommunale løntillæg inddrages i forbindelse med gennemførelsen af de nye lønninger, og at eventuel fortsat ydelse af sådanne tillæg kun kan ske med undervisningsministeriets

godkendelse og fornyet optagelse på skoleplanen.

Kommissionen skal henstille, at der udvises den størst mulige tilbageholdenhed med godkendelse af kommunale løntillæg efter § 36. Man skal i denne forbindelse pege på, at der — hvis det på ny kommer på tale at yde kommunale tillæg til lærere i de storkøbenhavnske kommuner — ikke alene bør tages hensyn til den nominelle lønforskel i forhold til Københavns kommunes lønninger til lærere, men at også andre forhold, som bør have indflydelse på tillæggets fastsættelse, bør tages i betragtning. Der tænkes her bl. a. på forskellen i skat, boligmuligheder o. lign.

Et *mindretal* (Henry Christensen, F. Heick og K. J. Jensen) foreslår, at kommissionen henstiller, at det gøres til en betingelse for ydelse af statstilskud til Københavns kommunes skolevæsen i henhold til lov nr. 675 af 22. december 1919 om tilskud til Københavns skolevæsen m. v., at lønniveauet for lærere i Københavns kommune bringes i overensstemmelse med det i lærerlønningssloven fastlagte lønniveau; stedtillægsordningen forudsættes dog opretholdt.

Under forudsætning af, at ovennævnte henstilling følges, foreslår mindretallet, at § 36 udgår af lærerlønningssloven.

Til § 37, stk. 1 b. foreslås tilføjet:

„Endvidere bemyndiges undervisningsministeren til at indrømme nedsættelse i det pligtige timetal for førstelærere ved landsbyordnede skoler på 7 klasser eller derover.“

Bemærkninger til § 37.

Danmarks Lærerforening har fremsat forslag om, at det ugentlige timetal for lærerpersonalet blev fastsat til højst 30 timer, hvorved foreningen har henvist til, at det i lærerlønningssloven fastsatte pligtige ugentlige timetal på 36, der hidrørte fra skoleforordningerne af 1814, var væsentligt højere end i de øvrige nordiske lande og i øvrigt højere end i de fleste vesteuropæiske lande. Endvidere har man fremsat forslag om, at timereduktionsbestemmelserne tages op til overvejelse med henblik på en udvidelse af reduktionsmulighederne bl. a. for undervisning i folkeskolens første klasser, samt på mulighederne for at give reduk-

tion til førstelærerne ved de større landsbyordnede skoler.

Kommissionen skal hertil bemærke, at de af Danmarks Lærerforening fremsatte ønsker bør løses i sammenhæng med de fra centralorganisationerne fremsatte ønsker om nedsættelse af arbejdstiden for statens personale, herunder også for statsskolelærere m. fl., hvorom henvises til kommissionens 1. betænkning side 77-78. Man vil derimod finde det rigtigt, at der allerede på indeværende tidspunkt gives undervisningsministeren den fornødne bemyndigelse til at nedsætte det pligtige, ugentlige timetal for førstelærere ved landsbyordnede skoler på 7 klasser eller derover, idet de pågældende skoleledere har et betydeligt administrativt arbejde, som efter de for tiden gældende regler må udføres samtidig med et pligtigt undervisningsarbejde på 36 timer om ugen.

Danmarks Lærerforening har tiltrådt dette standpunkt under forudsætning af, at foreningen bliver repræsenteret i den kommission, der agtes nedsat til drøftelse af arbejdstidens omfang.

§ 38 foreslås formuleret på følgende måde:

„*Stk. 1.* Foruden de foran fastsatte lønninger tilkommer der de i §§ 32-35 nævnte lærere stedtillæg efter de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholdte regler, dog at en lærer aldrig har krav på højere stedtillæg end det, der ville tilkomme ham efter den kommunes forhold, i hvilken hans bolig er beliggende. De fastsatte lønninger er endvidere underkastet regulering efter de i samme lovs §§ 87 og 88 indeholdte regler.

„*Stk. 2.* Pensioner til pensionister i folkeskolen og til tjenestemænds efterladte samt ventepenge reguleres efter reglerne i § 89 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.“

Bemærkninger til § 38.

De i forslaget indeholdte ændringer i forhold til bestemmelsen i lærerlønningssloven af 12. juli 1946 er nødvendiggjort ved det i nærværende forslag indførte, nye lønningssystem.

§ 39:

Ordene „således at statstjenesten“ foreslås slettet.

Bemærkninger til § 39.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen er af teknisk karakter, og der tilsigtes ikke nogen realitetsændring.

§ 41 foreslås formuleret på følgende måde:

„Det i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 50 omhandlede pensionsbidrag, der beregnes af den læreren tillagte lønningsindtægt, jfr. samme lovs § 51, tilfalder statskassen.“

Bemærkninger til § 41.

Efter den i lærerlønningsloven af 12. juli 1946 indeholdte regel tilfaldt pensionsbidraget statskassen og skolefonden med halvdelen til hver. Den foreslåede ændring er dels nødvendiggjort af det ændrede lønningssystem, dels ved den i forslaget §§ 44-46 foreslåede ændrede fordeling af udgifterne mellem stat og kommune, efter hvilken statskassen overtager hele pensionsudgiften.

Der henvises til bemærkningerne nedenfor ad §§ 44-46.

§ 42, stk. 1:

Ordene „at den år“ foreslås slettet og erstattet af „mindst 2 års tilfredsstillende aspiranttjeneste“.

§ 42, stk. 5 foreslås slettet.

§ 42, stk. 6 foreslås som stk. 5 optaget med følgende formulering:

„Aspirantlønnen andrager et beløb, svarende til nettobegyndelseslønnen for pågældende lærerstilling. Ved senere ansættelse i tjenestemandsstillingen vil aspiranttiden være at medregne i lønningsancienniteten. Sygeperioder m. v. i aspiranttiden fradrages efter regler, der fastsættes af undervisningsministeriet efter forhandling med finansministeriet.“

Bemærkninger til § 42.

Ændringerne af § 42 tilsigter at bringe reglerne i overensstemmelse med de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholdte, ændrede regler om aspiranttjeneste. Der henvises herom til kommissionens 1. betænkning, side 7 ff.

§ 43, stk. 1 foreslås slettet.

§ 43, stk. 2 foreslås uændret optaget som stk. 1.

§ 43, stk. 3 foreslås optaget som stk. 2 med udeladelse af ordet „overlærer“ og tilføjelse af ordet „amtsskolekonsulent“ efter „skoleinspektør“.

§ 43, stk. 4 foreslås optaget som stk. 3, således at ordet „stk. 3“ ændres til „stk. 2“, ligesom ordet „reguleringstillæg“ foreslås slettet.

Som nyt stk. 4 foreslås optaget:

„Ved nedrykning mellem de i §§ 32-35 omhandlede stillinger kommer tjenestemanden straks inden for slutlønnen i den lavere stilling på det løntrin i denne, som er lige med eller nærmest højere end den sidst oppebårne lønning i den højere stilling, hvorhos han, hvis der fremtidig i den hidtidige stilling ved alderstillæg ville være opnået en lønning, der var højere end hans lønning i den lavere stilling, allerede fra pågældende tidspunkt inden for slutlønnen opnår nyt alderstillæg“.

§ 43, stk. 5 foreslås slettet.

§ 43, stk. 6 foreslås slettet.

Som nyt stk. 5 foreslås optaget:

„Undervisningsministeren bemyndiges til efter indhentet udtalelse fra det i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd omhandlede lønningsråd at fastsætte regler for, i hvilket omfang tidligere undervisningsvirksomhed kan medtages ved beregning af lønningsanciennitet.“

Bemærkninger til § 43.

De til § 43, stk. 1-6 foreslåede ændringer er nødvendiggjort af det ændrede lønningssystem og de ændrede regler for aspiranttjeneste.

Forslaget til nyt stk. 4 tilsigter at bringe lærerlønningsloven i overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 27, stk. 6.

Til forslaget § 5 bemærkes, at undervisningsministeriet har fremsat forslag om en ajourføring af de gældende regler om

medregning af tidligere undervisningsvirksomhed ved beregningen af tjenestealderen i henseende til lønningsanciennitet. Kommissionen bemærker, at det må forekomme tvivlsomt, om regler af denne art bør være løvfæstede i lærerlønningsloven, hvorfor man foreslår, at undervisningsministeren bemyndiges til efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet at fastsætte nærmere regler om beregning af lønningsancienniteten.

Indtil sådanne regler foreligger, forudsætter kommissionen, at beregningen af aspiranttid og lønningsanciennitet sker på basis af hidtidig lovgivning og praksis.

§ 44 foreslås formuleret på følgende måde:

„Stk. 1. Af statskassen ydes tilskud til lærerlønningerne med 85 pct. af følgende udgifter:

Pensionsgivende lønning til lærere, der er ansat i tjenestemandsstilling, samt reguleringer i forhold hertil,

stedtillæg,

ledertillæg,

personlige tillæg i henhold til §§ 19 og 43, stk. 3,

honorar til stadsskoleinspektører,

vikarudgifter i henhold til § 47, stk. 2, dog i tilfælde, hvor fraværelsen har sammenhængende varighed af ud over 1 år, hele udgiften efter dette års udløb,

flyttegodtgørelsesudgifter,

lønning til aspiranter, timelærere og faste vikarer, samt

udgiften til den særlige lægeundersøgelse, som det i henhold til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 63 kan pålægges en lærer at underkaste sig til bedømmelse af hans helbredstilstand.

Stk. 2. Statskassens tilskud ydes kommunerne gennem vedkommende skolefond. Undervisningsministeriet bemyndiges til at give de i så henseende fornødne bestemmelser.“

§ 45 foreslås affattet således:

„Den del af lærerlønningerne, der ikke efter § 44 betales af statskassen, afholdes af kommunen.“

§ 46 foreslås affattet således:

„Stk. 1. Pensioner, herunder børnetillæg, samt pligtige præmier udredes af skolefonden. Statskassen refunderer skolefonden hele udgiften.

Stk. 2. Ventepenge afholdes med 15 pct. af kommunen og 85 pct. af statskassen.

Stk. 3. Efterindtægt udredes, og udgiften fordeles på samme måde som den ydelse, hvoraf efterindtægten beregnes.“

Bemærkninger til §§ 44 til 46.

Efter de i lærerlønningsloven af 12. juli 1946 indeholdte regler er udgifterne blevet fordelt mellem staten, skolefonden og kommunerne efter følgende retningslinjer:

1. Den egentlige lærerlønsudgift.

	Staten pct.	Skolefondene pct.	Kommunerne pct.
a. Grundlønnen.....	20	—	80
b. Alderstillæggene.....	100	—	—
c. Det almindelige pensionsgivende tillæg.....	60	8	32
d. Reguleringstillægget, det midlertidige tillæg og det særlige tillæg.....	80	6 ² / ₃	13 ¹ / ₃
e. Stedtillæg.....	—	—	100
f. Det sønderjyske stedtillæg.....	100	—	—
g. Det sønderjyske bestillingstillæg.....	100	—	—
h. Stadsskoleinspektørernes honorar.....	50	—	50
i. Ledertillæg til første- og enelærere.....	—	—	100
k. Personlige tillæg efter lærerlønningslovens § 19 og § 43, stk. 4.....	100	—	—
l. Personlige tillæg efter lærerlønningslovens § 48, stk. 4.....	50	—	50

2. Vikar- og vakanceudgifter, overtimebetaling o. lign.

	Staten pct.	Skolefondene pct.	Kommunerne pct.
a. Vikarudgifter	25	25	50
b. Vakanceudgifter	50	5	45
c. Konstitutionshonorar	50	—	50
d. Overtimebetaling for overtimer, der skyldes lærermangelen	50	—	50
e. Anden overtimebetaling	—	—	100
f. Vederlag til faglærere og særligt antagne timelærere	—	—	100

3. Udgifter til pensioner og ventepenge.

a. Pensionernes grundbeløb	50	50	—
b. Reguleringstillæg til pensionerne	100	—	—
c. Livsforsikringspræmier vedrørende enkeforsørgelsen	50	50	—
d. Ventepenge og reguleringstillæg m. v. til ventepenge	25	25	50
<i>Indtægt:</i>			
Pensionsbidrag	50	50	—

4. Udgifter til særlige formål.

a. Ydelser efter lærerlønningens § 6, stk. 8, i anledning af lærerinders afskedigelse på grund af ægteskab	50	50	—
b. Udgifter til særlig undersøgelse af en lærers helbredstilstand i henhold til statstjenestemandensloven af 1946 § 63	50	50	—
c. Flyttegodtgørelse til lærere	50	50	—

Der blev herudover ydet et tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond, beregnet på grundlag af kommunernes gennemsnitsudgifter pr. barn til undervisning af børn i den undervisningspligtige alder. Efter de seneste forhøjelser androg tilskudsbeløbet pr. barn $\frac{3}{5}$ af de første 125 kr. af gennemsnitsudgiften, $\frac{2}{5}$ af den del af udgiften, der ligger mellem 125 kr. og 250 kr., og $\frac{1}{5}$ af den del af tilskuddet, der ligger mellem 250 kr. og 350 kr. Tilskuddet kunne således ikke overstige 145 kr. pr. barn, og det dækker en større del af udgifterne, jo lavere gennemsnitsudgiften pr. barn er.

Ved lov nr. 25 af 5. februar 1958 er den fælleskommunale udligningsfond ophævet, og de herfra ydede tilskud er erstattet af et tilskud fra statskassen.

Det af lønningskommissionen foreslåede lønningssystem medfører, at de hidtidige refusionsregler ikke længere kan praktiseres. Ved overvejelserne vedrørende opbygningen

af de nye fordelingsregler har kommissionen tilstræbt at bevare den nuværende byrdefordeling mellem statskassen og kommunerne og samtidig haft for øje at tilvejebringe en stærkt tiltrængt forenkling af de omhandlede beregningsregler. Kommissionen finder det hensigtsmæssigt, at det af statskassen ydede tilskud til lærerlønninger i henhold til de i lærerlønningens § 12, juli 1946 indeholdte regler og det af statskassen som erstatning for det bortfaldne udligningsfondstilskud ydede tilskud sammenarbejdes til et fælles tilskud fra statskassen. I tilslutning hertil foreslår kommissionen, at statskassen overtager den fulde udgift til pensionerne og 85 pct. af udgiften til lærerlønningerne, således at kommunerne bærer 15 pct. af sidstnævnte udgifter. Kommissionens forslag opretholder i alt væsentligt den hidtidige byrdefordeling mellem statskassen og kommunerne, men forslaget indebærer en vis forskydning af udgiften

mellem de enkelte kommunegrupper. Denne forskydning er dog af underordnet størrelse. Man henviser til den af indenrigsministeriet udarbejdede redegørelse, der er optaget som bilag til nærværende betænkning.

§ 47:

Som nyt stk. 5 foreslås indføjet:

„Stk. 5. For så vidt angår lærere i folkeskolen, der ikke ved deres ansættelse eller genansættelse har kunnet præstere tilfredsstillende helbredsattest, jfr. § 4, stk. 4, er undervisningsministeren bemyndiget til at bestemme, at der til imødegåelse af risiko for tjenesteforsømmelser på grund af sygdom i mere end normalt omfang afkortes et af lønningen procentvis beregnet fradrag.“

Bemærkninger til § 47.

Det foreslåede nye stk. 5 svarer til § 13, stk. 6, i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd og til den tilsvarende regel, der for folkeskolens område er hjemlet ved stående tekstanmærkning på de årlige finanslove, jfr. senest tekstanmærkning nr. 3 ad finanslovkonto § 20. II. A. 1. på finansloven for finansåret 1957-58. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 4, stk. 4.

Bestemmelsen i § 47, stk. 2, er i øvrigt ændret efter de i §§ 44 og 45 fastsatte refusionstal.

§ 48 foreslås formuleret på følgende måde:

„Stk. 1. For lærere, der var ansat før nærværende lovs ikrafttræden, fastsættes lønningsancienniteten i de i § 32 nævnte lønningsklasser efter følgende regler:

Forsørgere, jfr. kap. 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd: Fastansatte lærere, overlærere, viceinspektører, skoleinspektører, stads-skoleinspektører og amtsskolekonsulenter indplaceres på det løntrin, som i den nye skala ligger nærmest over deres bruttoløn (eksklusive stedtillæg og personlige tillæg) umiddelbart før nærværende lovs ikrafttræden med tillæg af 20 pct. af deres pensionsgivende lønning; for lærere med mere end seks års anciennitet i den hidtidige lønningsklasse fastsættes tillægget til 24 pct. af den pensionsgivende lønning i henhold til lærer-

lønningsloven af 12. juli 1946 (lov nr. 200 af 12. april 1949 § 21 for amtsskolekonsulenternes vedkommende). Forskolelærerinder og småbørnslærerinder indplaceres på det løntrin, som i den nye skala ligger nærmest over vedkommendes bruttoløn (eksklusive stedtillæg og personlige tillæg) umiddelbart før lovens ikrafttræden. For skoledirektører sker indplaceringen på grund skoledirektører sker indplaceringen på grundlag af vedkommendes anciennitet i den hidtidige lønningsklasse.

Ikke-forsørgere over 30 år: indplaceres på samme løntrin som forsørgere med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere mellem 27 og 30 år: indplaceres ét løntrin lavere end forsørgere med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere mellem 25 og 27 år: indplaceres to løntrin lavere end forsørgere med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere under 25 år: indplaceres på det løntrin, som ligger nærmest over deres bruttoløn, opgjort som ovenfor anført.

Den lavestlønnede af samgifte lærere indplaceres i ny lønningsklasse efter samme regler som ikke-forsørgere.

Stk. 2. Aspiranter indplaceres på første løntrin i vedkommende lønningsklasse i nærværende lov.

Stk. 3. Efter indplaceringen i ny lønningsklasse opnås første alderstillæg senest på det tidspunkt, da alderstillæg ville være opnået i den hidtidige lønningsklasse.

Såfremt flere løntrin i den hidtidige lønningsklasse overføres til samme løntrin i en lønningsklasse i henhold til nærværende lov, kan kun de lærere, der er placeret på det højeste af disse løntrin i den hidtidige lønningsklasse, opnå alderstillæg efter foranstående regel.

De øvrige lærere opnår første alderstillæg efter de almindelige frister i nærværende lov.

Stk. 4. Ingen aspiranter og fastansatte lærere med mindre end ti års tjenesteader kan ved indplaceringen opnå en øjeblikkelig fremgang i den udbetalte løn på mere end 15 pct. af den nettoløn, som tilkommer dem efter nærværende lov. Den udbetalte løn forhøjes med halvdelen af

et eventuelt overskydende beløb pr. 1. april 1959 og halvdelen pr. 1. april 1960.

For fastansatte lærere, der ved nærværende lovs ikrafttræden er ikke-forsørgere, men som inden 1. april 1960 ved anvendelse af reglerne i kap. 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd ville blive anset som forsørgere eller dermed ligestillede, forhøjes den udbetalte løn med hele det eventuelle overskydende beløb fra den 1. i måneden efter den stedfundne ændring i deres forsørgerforhold.

Den udbetalte løn til personer, der tjenestemandsansættes inden 1. april 1960, kan ikke overstige den løn, som efter dette stykke kommer til udbetaling til tjenestemænd med samme forsørgerforhold.

Stk. 5. Såfremt nettolønnen (inklusive stedtillæg) ved indplaceringen bliver mindre end den senest udbetalte løn (inklusive stedtillæg), ydes der et personligt, ikke-pensionsgivende tillæg til udligning af lønnedgangen. Det personlige tillæg bortfalder ganske eller delvis ved opnåelse af alderstillæg eller højere lønning.“

Bemærkninger til § 48.

Reglen tilsigter at tilvejebringe principiel overensstemmelse med de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholdte indplaceringsregler, hvorom henvises til kommissionens 1. betænkning side 117 ff.

Som ny § 49 foreslås optaget:

„Personer, der oppebærer pension eller ventepenge i henhold til de før 1. april 1958 inden for staten gældende lønnings-

og pensionslove, får i finansåret 1958-59 beregnet pensionen (ventepengene) efter de hidtil gældende regler, således at der i det nævnte finansår udbetales de pågældende reguleringstillæg i henhold til kap. 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd med senere ændringer, samt midlertidigt og særligt tillæg med de i lov nr. 125 af 25. juni 1956 for finansåret 1957-58 gældende satser.“

Paragraffen tilsigter at tilvejebringe overensstemmelse med lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 122.

§ 49 foreslås optaget som § 50 med følgende indhold:

„*Stk. 1.* Denne lov træder i kraft straks.

Stk. 2. De i denne lov indeholdte lønningsregler og dermed samhørende bestemmelser har virkning fra 1. april 1958 at regne for tjenestemænd m. fl., der var ansat den nævnte dato, og fra ansættelsestidspunktet for tjenestemænd m. fl., der er ansat efter nævnte dato, jfr. dog § 48, stk. 4.

Stk. 3. Samtidig ophæves lov nr. 414 af 12. juli 1946 om lønninger m. m. for folkeskolens lærere, samt lov nr. 100 af 14. april 1937 § 3.“

Bemærkninger til § 49 (ny § 50).

Bestemmelsen tilsigter at tilvejebringe overensstemmelse med lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 125.

B. Betænkning angående folkekirkens lønningsforhold.

Indledning.

Ifølge det lønningskommissionen af 1954 givne kommissorium påhvilede det kommissionen at udarbejde forslag til revision af lovene om folkekirkens lønningsvæsen.

Med henblik herpå nedsatte kommissionen et udvalg med følgende sammensætning:

J. Elkjær Larsen, formand,
Aage Knudsen,
N. Arnth Jensen,
Erna Sørensen,
Svend Jørgensen,
Chr. Strøm og
Stinus Nielsen.

Udvalget tiltrådtes af kontorchef *A. Dellefsen* som repræsentant for kirkeministeriet, stiftsprovst *Carl Bay* og pastor *Johs. Eilschou-Holm* som repræsentanter for Den danske Præsteforening samt kordegn *Th. Larsen* som repræsentant for Forbundet af Kirkefunktionærforeninger i Danmark.

Efter at folketingsmand *Svend Jørgensen* var afgået ved døden, indtrådte folketingsmedlem, fru *Kirsten Gloerfelt-Tarp* som medlem, og efter at fhv. minister *N. Arnth Jensen* var udtrådt af kommissionen, indtrådte folketingsmand *F. Heick* som medlem.

Folkekirkens lønningsvæsen er ordnet ved 2 love, lov nr. 417 af 12. juli 1946 om folkekirkens lønningsvæsen i København og på Frederiksberg og lov nr. 418 af samme dato om folkekirkens lønningsvæsen uden for København og Frederiksberg m. m. Denne deling af reglerne i 2 love har sin begrundelse i de forskellige forhold, der fra gammel tid har gjort sig gældende med hensyn til såvel præsters lønningsform som med hen-

syn til den måde, hvorpå de nødvendige midler til folkekirkens drift i det hele, herunder lønninger til præster og kirkefunktionærer, tilvejebringes.

Den sidstnævnte af de 2 love må betragtes som hovedloven, idet den indeholder en række bestemmelser, der har gyldighed også for København og Frederiksberg, medens den førstnævnte lov alene indeholder bestemmelser med gyldighed for København og Frederiksberg.

Såvel af Den danske Præsteforening som af Forbundet af Kirkefunktionærforeninger i Danmark er det foreslået, at reglerne om folkekirkens lønningsvæsen samles i én lov. Forslag herom var ligeledes fremsat over for lønningskommissionen af 1943. Denne kommission mente dog ikke at burde søge de 2 love sammenarbejdet til én lov, idet kommissionen fandt, dels at der på mange punkter stadig var så forskelligartede forhold, at en fælles lov måtte indeholde omfattende særafsnit, og dels at en væsentlig motivering for en fælles lov ikke var til stede, når der, således som af kommissionen ment, ikke kunne stilles forslag om en fælles lønningsordning for de 2 områder.

Ved forslaget fremsættelse for nærværende kommission har begge organisationer bl. a. henvist til de rent praktiske fordele, der kan opnås ved bestemmelseernes samling i én lov, idet et betydeligt antal henvisninger fra loven for København og Frederiksberg til hovedloven vil kunne undgås.

Endvidere stemmer forslaget om en lov-mæssig forenkling af reglerne overens med organisationernes forslag om forenklinger i de gældende lønningsordninger i de 2 områder.

Kommissionen kan tiltræde de af organisationerne fremsatte synspunkter, og da kommissionen — som det vil fremgå af den nedenfor vedrørende §§ 2-5 i loven om lønningsvæsenet uden for København og Frederiksberg fremsatte redegørelse — stiller forslag om en fælles lønningsordning for præster i begge områder og derved på et væsentligt punkt skaber yderligere basis for reglernes samling, fremsættes det som bilag til betænkningen optagne lovforslag

som forslag til én lønningslov med gyldighed for hele landet.

Nærværende betænkning knytter sig således til de nugældende love, at der først redegøres for hovedloven og de ændringer, der foreslås heri, og sidst for loven for København og Frederiksberg og de ændringer, der foreslås i denne lov. Som bilag er optaget oversigter over de i de gældende love indeholdte paragraffer sammenholdt med dertil svarende paragraffer i det udarbejdede forslag til ny fælleslov.

I. Lov om folkekirkens lønningsvæsen uden for København og Frederiksberg m. m.

Til § 1.

Om biskoppernes lønning.

Ad stk. 1. Den gældende lov tillægger biskopperne samme lønning som amtmændene.

Biskopperne foreslås som hidtil lønningsmæssigt ligestillet med amtmændene.

Ad stk. 2. Den gældende bestemmelse tillægger biskoppen over Københavns stift et bestillingstillæg på 1 200 kr. årligt.

Der er af præsteforeningen fremsat forslag om, at der fremtidig tillægges samtlige biskopper et bestillingstillæg, idet biskopperne ikke har adgang til sådanne biindtægter, som amtmændene har mulighed for at oppebære.

Kommissionen mener ikke at kunne anbefale et sådant generelt tillæg for alle biskopper, idet dette i virkeligheden ville betyde en forhøjelse af den lønningsklasse, der er foreslået for biskopperne, hvortil kommer, at de amtmændene tillagte biindtægter er vederlag for særligt arbejde. Det Københavns biskop efter den gældende lønningslov tillagte bestillingstillæg har sin begrundelse i den særlige stilling, denne biskop indtager.

Kommissionen kan herefter ikke tiltræde forslaget, men foreslår det gældende tillæg til Københavns biskop opretholdt uændret.

Ad stk. 3. I henhold til denne bestemmelse er der i repræsentationstillæg tillagt biskoppen over Københavns stift 5 400 kr., biskoppen over Lolland-Falsters stift 2 400 kr. og de øvrige biskopper hver 3 300 kr. årlig. Med hjemmel på tillægsbevillingslov for finansåret 1952-53 er disse beløb forhøjet til henholdsvis 7 500 kr., 3 300 kr. og 4 500 kr.

Fra præsteforeningens side er der fremsat forslag om, at der tillægges biskopperne et repræsentationstillæg, svarende til det stiftamtmandene tillagte.

Ifølge den gældende statstjenestemandsløvs § 390, stk. 2, ydes der overpræsidenten i København samt amtmændene over København, Odense og Åbenrå-Sønderborg amter et tillæg på 6 600 kr., medens de øvrige amtmænd oppebærer 5 400 kr. Disse tillæg er dog ved normeringslov for finansåret 1950-51 forhøjet til henholdsvis 9 000 kr. og 7 500 kr. årlig, hvilke tillæg af kommissionen er foreslået opretholdt.

Kommissionen kan tiltræde det hidtidige princip, hvorefter der under hensyn til omfanget af biskoppernes repræsentative forpligtelser og størrelsen af de hermed forbundne udgifter fastsættes et større repræsentationstillæg for biskoppen over Københavns stift end for de øvrige biskopper. Der kan for så vidt angår Københavns biskop i denne forbindelse nævnes repræsentationsudgifter i anledning af bispemøder i Københavns bispegård og bispeordinationerne, der finder sted i Københavns domkirke, ligesom denne biskop ofte modtager fremstående udenlandske gejstlige på besøg her i landet.

Med hensyn til de biskopperne i almindelighed påhvilende repræsentationsforpligtelser kan bl. a. fremhæves de årlige landemoder og præsteordinationerne samt biskoppernes øvrige tjenstlige modtagelser af stiftets provster, præster og repræsentanter for menighedsrådene m. fl.

Under hensyn til det for kommissionen oplyste om omfanget af den i disse anledninger nødvendige tjenstlige repræsentation samt til de med stillingen som biskop iøvrigt forbundne udgifter af repræsentativ karakter foreslår kommissionen, at der fastsættes et repræsentationstillæg til biskoppen over Københavns stift, svarende til det tillæg, der fastsættes for en amtmænd, der er formand for 2 amtsråd, medens der ydes de øvrige biskopper et tillæg, svarende til det for amtmænd sædvanlige.

Til §§ 2-5.

Om præsters lønninger.

I de to nugældende lønningslove er der fastsat følgende lønningsklasser for de to områder:

Uden for København og Frederiksberg:

1. lønningsklasse 7 800—9 000 kr.
(2 × 600 kr., hvert 3. år).
2. lønningsklasse 4 740—8 100 kr.
(7 × 480 kr., hvert 3. år).
3. lønningsklasse 4 140—7 500 kr.
(4 × 360 kr., hvert 3. år + 4 × 480 kr.,
hvert 3. år).
4. lønningsklasse 3 780—4 860 kr.
(3 × 360 kr., hvert 3. år).

I København og på Frederiksberg:

1. lønningsklasse 8 400—9 600 kr.
(2 × 600 kr., hvert 3. år).
2. lønningsklasse 5 340—8 700 kr.
(7 × 480 kr., hvert 3. år).
3. lønningsklasse 4 740—8 100 kr.
(4 × 360 kr., hvert 3. år + 4 × 480 kr.,
hvert 3. år).
4. lønningsklasse 4 020—5 100 kr.
(3 × 360 kr., hvert 3. år).

Lønningerne i København og på Frederiksberg ligger således for den laveste classes vedkommende (kaldskapellaner) 240 kr. og for de andre klassers vedkommende på alle løntrin 600 kr. over lønningerne uden for København og Frederiksberg. 3. og 4. klasse betragtes som bundklasser, hvortil tjenestevald kan medtages. 1. og 2. klasse betragtes som avancementsstillinger.

Der er for tiden i alt ca. 1 470 faste præstestillinger uden for København og Frederiksberg og ca. 185 stillinger i København og på Frederiksberg. Der er i lovene henført et bestemt antal stillinger til begge loves to højeste lønningsklasser, medens antallet af stillinger i de to laveste klasser ikke er fikseret. De i loven for området uden for København og Frederiksberg fastsatte antal stillinger svarer dog ikke til de faktiske forhold i dag, idet der i et enkelt tilfælde med bevillingsmæssig hjemmel er henført en yderligere stilling til 1. klasse, og idet bestemmelserne i lovens § 12, stk. 2 og 3 om lønningsmæssig oprykning ved sammenlægning af embeder og om normering i for-

bindelse med nyoprettelser af embeder har forhøjet antallet af stillinger i 2. lønningsklasse. Uden for København og Frederiksberg er der nu i 1. lønningsklasse 61 stillinger og i 2. lønningsklasse 460 stillinger. I de to højeste klasser i København og på Frederiksberg er der stadig som i loven fastsat henholdsvis 16 og 51 stillinger.

Der er af præsteforeningen fremsat forslag om, at alle kgl. udnævnte præster over hele landet henføres til én lønningsklasse, hvis rammer foreslås fastsat således, at præsten uden at være henvist til at skifte embede har mulighed for at opnå en passende indtægtsstigning for en tjenestemand med akademisk uddannelse. Dog foreslås der tillagt sognepræster og residerende kapellaner et bestillingstillæg, fastsat under hensyn til folketallet og embedets beskaffenhed.

Præsteforeningen har til støtte for dette principielle forslag bl. a. henvist til, at udviklingen har ført med sig, at præstegerningen i provinsens købstæder i så høj grad er lig gerningen i København og på Frederiksberg, at en forskel i lønningen ikke længere kan være rimeligt begrundet. Ydermere peges der med hensyn til den gældende inddeling i lønningsklasser på, at denne ordning virker uheldig på grund af de særlige ansættelses- og forflyttelsesforhold, der gælder for præster. Da menighedsrådene ved præstevalg er tilbøjelige til at foretrække yngre ansøgere, vil det ofte være forbundet med betydelige vanskeligheder at opnå forflyttelse for præster, der i en blot lidt fremrykket alder søger til et bedre lønnet embede, efter at de i en årrække har siddet i et embede i en af de laveste lønningsklasser. Ikke blot hensynet til præsterne, men også hensynet til menighederne bør efter præsteforeningens opfattelse medføre en ophævelse af lønningsklassordningen, således at man derved fjerner den lønningsmæssige tilskyndelse for præster til at søge anden stilling i tilfælde, hvor menigheden ønsker præstens forbliven. Ganske vist indeholder lovens § 13 hjemmel for midlertidig oprykning af præstestillinger i højere lønningsklasse, men denne regel har på grund af den komplicerede fremgangsmåde ved sådanne oprykninger kun været anvendt i forholdsvis sjældne tilfælde.

Kommissionen kan i det væsentlige til-

træde de af præsteforeningen fremsatte synspunkter, men da kommissionen må finde, at særlige forhold ved et embede — dets størrelse eller særlige position — eller en kirke, f. eks. dens størrelse, beliggenhed, særlige historiske eller traditionsmæssige betydning, kan gøre det rimeligt begrundet fortsat at opretholde adgangen til at give visse stillinger en særlig lønmæssig placering, og da kommissionen foreslår en ændring af aflønningsformen for de nuværende 9 stiftsprovster og Holmens provst, foreslås det, at folkekirkens præster fremtidig henføres til tre lønningsklasser, nemlig:

- en, hvor lønnen er . . . 36 000—39 000 kr.
(1 × 3 000 kr. efter 3. år),
- en, hvor lønnen er . . . 21 600—30 000 kr.
(4 × 2 100 kr. hvert 3. år) og
- en, hvor lønnen er . . . 15 000—27 000 kr.
(8 × 1 500 kr., hvert 3. år).

Til den førstnævnte af klasserne foreslås henført de nuværende stillinger som stiftsprovst og stillingen som provst for Holmens provsti. Stiftsprovstestillinger er, jfr. lovens § 10, stk. 1, for tiden aflønnet således, at indehaveren foruden lønningen som præst samt eventuelt tillæg som provst oppebærer et pensionsgivende tillæg på 1 200 kr. årlig, og den foreslåede ny aflønningsform, hvorunder stillingerne normeres selvstændigt, indeholder derfor en principiel ændring i forhold til den gældende ordning. Denne ændring har været mulig på grund af, at disse særlige provstestillinger i modsætning til de øvrige er knyttet til en bestemt kirke og besættes af kirkeministeriet uden menighedsrådenes medvirken, og kommissionen har anset det for naturligt, at stillingen aflønnes som foreslået, idet det påhviler indehaveren nårsomhelst under biskoppens fravær automatisk at indtræde som biskoppens stedfortræder. Kommissionen har endvidere anset det for naturligt at henføre stillingen som sognepræst ved Holmens Kirke og provst for Holmens provsti til denne lønningsklasse på grund af denne stillings særlige karakter.

Til den lønningsklasse, hvor lønningen udgør fra 21 600 kr. til 30 000 kr., foreslår kommissionen henført de præstestillinger, der bør indtage en lønmæssig fortrinstilling. Det følger af begrundelsen for denne lønningsklasse, at det kun vil være et mindre

antal af landets præstestillinger, der kan henføres til denne klasse, og kommissionen foreslår, at antallet fikseres i loven til højst 110 stillinger.

Til den sidstnævnte af klasserne foreslås henført resten af landets præstestillinger, og denne lønningsklasse vil således blive den almindelige lønningsklasse for præster. Det bemærkes, at der ved fastsættelsen af denne classes rammer er taget hensyn til, at præster lønmæssigt bør sidestilles med det i statens tjeneste ansatte akademiske personale, og klassen svarer til de for dette personale foreslåede lønningsklasser (19. og 24. lønningsklasse). Det skal dog fremhæves, at der af hensyn til præsternes forkyndelsesfrihed ikke for disses vedkommende er foreslået tilsvarende bedømmelse af de tjenstlige forhold, som er foreslået for statstjenestemænd, der fra aflønning i den foreslåede 19. lønningsklasse skal overgå til aflønning i 24. klasse.

Til § 6.

Om fordelingen af udgiften til lønningen til sognepræster, der tillige virker som lærere i folkeskolen.

Ifølge bestemmelsen udredes i disse tilfælde halvdelen af den pensionsgivende lønning efter de i lønningsloven for folkeskolen fastsatte regler. Det nye lønningsssystem nødvendiggør ændringer af bestemmelsens ordlyd. I kommissionens lovforslag er den nuværende byrdefordeling søgt opretholdt.

Til § 7.

Om hjælpepræster.

Efter den gældende lovbestemmelse er der adgang for ministeriet til at ansætte midlertidige hjælpepræster til hjælp ved betjeningen af et fast embede i tilfælde, hvor dette er begrundet i særlige forhold, f. eks. arbejdsomfang eller sygdomstilfælde. De i loven for sådan tjeneste fastsatte årlige honorarer på 2 700 kr. og — efter 3 års tjeneste — 3 000 kr. med tillæg af stedtillæg og reguleringstillæg m. v. (men ikke almindeligt, pensionsgivende tillæg) er ved tekstanmærkning på tillægsbevillingsloven for finansåret 1956-57 forhøjet til henholdsvis 3 120 kr. og 3 480 kr. med tillæg som nævnt.

Fra præsteforeningens side har der været fremsat forslag om, at den gældende bestemmelse ændres således, at der udover de nævnte tilfælde af ministeriet også skal kunne ansættes hjælpepræster uden tilknytning til et fast embede eller en bestemt menighed.

Udgifterne til hjælpepræster tænkes fremdeles afholdt af fællesfonden.

Præsteforeningen har frafaldet dette forslag, idet foreningen kan tiltræde følgende nye affattelse af den gældende bestemmelse:

„Stk. 1. Hjælpepræster, som på grund af arbejdets omfang, sygdomstilfælde eller andre særlige forhold af ministeriet ansættes midlertidigt til hjælp ved betjening af et fast embede eller en menighed kan der tillægges et honorar på indtil 6 300 kr. årligt.

Stk. 2. Hvis der i et stift opstår trang til et kirkeligt arbejde, der berører flere sogne, kan der efter indstilling fra mindst 2 menighedsråd i området og efter anbefaling af biskoppen ansættes en hjælpepræst til varetagelse af denne opgave. Der tillægges den pågældende honorar som fastsat i stk. 1. Kirkeministeren kan, når forholdene særlig taler derfor, fastsætte et højere honorar.

Stk. 3. Udgifter vedrørende de af ministeriet beskikkede hjælpepræster udredes af fællesfonden.“

Som motivering for den foreslåede ændring skal der anføres, at det må anses for ønskeligt, at man ved årsættelse af hjælpepræster stilles noget mere frit end hidtil, idet det ikke sjældent vil være formålstjenligt at anvende en midlertidig hjælpepræst i et kirkeligt arbejde, som ikke er knyttet til et bestemt embede eller en enkelt menighed.

Hvad særligt angår det foreslåede honorar bemærkes, at der ved fastsættelsen heraf er taget hensyn til, at en hjælpepræst ved aflønning med dette honorar med dyrtidstillæg vil oppebære et vederlag, der svarer til begyndelseslønnen i den foreslåede almindelige lønningsklasse for præster med fradrag af et alderstillæg. Den i forslaget indeholdte hjemmel for kirkeministeren til at tillægge hjælpepræster et højere honorar end 6 300 kr. tænkes særlig anvendt i tilfælde, hvor det kirkelige arbejde, der over-

drages til hjælpepræsten må kræve betydelige kvalifikationer.

Til § 8.

Om særlige tillæg til og frirejser for præster på Færøerne.

Ad stk. 1. Præsteforeningen har fremsat forslag om, at det gældende opholdstillæg, der med hjemmel på tillægsbevillingsloven for finansåret 1949-50 er forhøjet med 500 kr. til 1 500 kr., forhøjes med det til enhver tid gældende tillæg til honorarer opført på finansloven, for tiden 110 pct.

Kommissionen har drøftet de nugældende opholdstillæg, men under hensyn til, at der har været rejst spørgsmål om et særligt tillæg til statstjenestemænd på Færøerne, hvilket spørgsmål dog ikke er afgjort, stiller kommissionen ikke forslag om forhøjelse af de for præster fastsatte tillæg.

Ad stk. 2. Præsteforeningen har ligeledes foreslået, at udrustningshjælpen, der fremdeles udgør det i loven anførte beløb af 400 kr., også forhøjes med det vedrørende stk. 1 nævnte honorartillæg.

Kommissionen kan ikke tiltræde forslaget.

Ad stk. 3. Præsteforeningen har fremsat forslag om, at der fremtidig tilstås præsterne med familie frirejse til og fra Færøerne hvert 3. år i stedet for som nu hvert 5. år.

Da kommissionen finder det rimeligt, at der gives præsterne mulighed for i større udstrækning end hidtil at opretholde kontakt med præste- og folkekirkelige kredse i det øvrige kongerige, herunder også med folkekirkens højere myndigheder, samt da de til Færøerne udsendte statstjenestemænd efter gældende praksis har adgang til en frirejse mindst hvert 3. år, kan kommissionen tiltræde det fremsatte forslag. Det bemærkes i denne forbindelse, at kirkeministeriet over for kommissionen har oplyst, at forslagets gennemførelse næppe kan forventes at skabe vanskeligheder for en tilfredsstillende betjening af embederne.

Til § 9.

Om lønning til præster for de døves menigheder.

Ad stk. 1. Præsterne ved de særlige menigheder for døve er nu henført til en særlig

lønningsklasse (5 100—8 100 kr.), for hvilken begyndelseslønnen er lidt højere end og slutlønnen den samme som i præsternes 2. lønningsklasse. Efter kommissionens opfattelse bør der ikke opretholdes en særlig lønningsklasse for disse præster, men under hensyn til den specielle uddannelse, som præsterne for disse særlige menigheder må gennemgå, og for at bevare de præster, der har valgt gerningen blandt døve, i dette arbejde, vil kommissionen dog finde det rimeligt, at der tillægges præsterne for de døves menigheder et bestillingstillæg, hvis størrelse kommissionen mener passende kan ansættes til 600 kr.

Ad stk. 2. Det er vedrørende denne bestemmelse oplyst, at den tidligere stilling som kapellan for de døves menigheder i Jylland er nedlagt, samtidig med at der oprettedes en stilling som døvepræst i Ålborg m. v. Der er herefter ikke nogen stilling som andenpræst for de nævnte menigheder, og kommissionen finder, at bestemmelsen bør bortfalde.

Præsteforeningen har stillet forslag om, at der som nyt stk. 3 til denne paragraf føjes en bestemmelse om, at der tillægges præster ved sindssygehospitalet, plejehjem, åndssvageanstalter, arresthuse o. lign. et honorar, hvis størrelse fastsættes i det enkelte tilfælde inden for en i loven anført rammes minimums- og maksimumsbeløb. Der har i tilslutning hertil i kommissionen været rejst spørgsmål om eventuelt at formulere bestemmelsen således, at den indeholdt hjemmel for, at det omhandlede honorar skulle ydes de pågældende præster på finansloven, og således at fastsættelsen af honorarets størrelse og beskikkelsen af præsterne skulle foretages af kirkeministeriet, på hvis budget det nødvendige beløb skulle optages. Valget af vedkommende præst måtte derimod fortsat ske ved den styrelse, hvorunder den institution, hvortil præsten er knyttet, hører.

Kommissionen må efter indhentede oplysninger imidlertid holde for, at spørgsmål om honorarer til de omhandlede præster bør søges løst ved direkte forhandlinger mellem præsteforeningen og de institutioner, hvorunder de pågældende præster hører, således at der ikke i præstelønningsloven optages bestemmelser af generel art vedrørende disse honorarer. Kommissionen

finder således, at man bør blive ved den nuværende ordning, hvorunder det er overladt til vedkommende styrelser at ansætte præsterne, fastsætte deres honorarer og tilvejebringe de til dækning heraf nødvendige midler. Kommissionen går herved ud fra, at disse honorarer reguleres i lighed med den honorarregulering, der forventes at ville finde sted efter lønningsrevisionens gennemførelse og således, at kirkeministeriet får adgang til at ytre sig over forslagene til honorarreguleringen.

Endelig har præsteforeningen foreslået, at der indføres bestemmelser om lønninger til henholdsvis fængselspræster, præster ved rigshospitalet og præster i Grønland. Forslaget herom er frafaldet, idet der er enighed om, at sådanne bestemmelser som vedrørende statstjenestemænd ikke bør optages i præstelønningsloven.

Til § 10.

Om provsternes lønninger.

Ad stk. 1 og stk. 2. Præsteforeningen har fremsat forslag om, at provster fremtidig lønnes med en lønning, der svarer til den løn, der fastsættes for rektorer ved statskolerne, og at der ydes såvel stiftsprovster som provster i almindelighed et repræsentationstillæg. Endelig har præsteforeningen foreslået, at stiftsprovsternes titel ændres til domprovst.

Fra Den danske Provsteforening er der herudover fremkommet forslag om, at provstestillingen, der for tiden er knyttet accessorisk til en stilling som sognepræst og lønnet med et pensionsgivende tillæg, normeres som en selvstændig tjenestemandstilling, dog med mulighed for, at provsterne efter et vist åremåls tjeneste kan frigøres for provstegerningen, men med bevarelse af den som provst opnåede pensionsret, når de senere fratræder embedet som sognepræst. Endvidere har provsteforeningen foreslået, at den gældende fordeling af stillingerne, hvorefter der er lige mange i hver af de i loven nævnte 3 klasser, ændres således, at der henføres $\frac{1}{5}$ af stillingerne til 3. klasse, $\frac{2}{5}$ til 2. klasse og $\frac{2}{5}$ til 1. klasse.

Da provstegerningen efter kommissionens opfattelse ikke kan betragtes som en særlig stilling med selvstændigt arbejds-

indhold, idet provstens hovedbeskæftigelse fortsat er at virke som sognepræst, medens provstehvervet består i at føre tilsyn med provstiets kirker og præsteembeder, herunder som formand for provstiuudvalget at deltage i behandlingen, eventuelt afgørelsen af de til dette udvalg henlagte sager, jfr. lovens § 57, samt at fungere som administrativt mellemlid mellem menighedsrådene og stiftsøvrigheden og biskopperne og således er et den pågældende præst overdraget ekstrahverv, samt da det almindelige provstehverv fortsat tænkes knyttet til skiftende præstestillinger, har kommissionen ikke ment at kunne tiltræde oprettelsen af selvstændige provstestillinger, men må finde, at den gældende ordning bør opretholdes. En undtagelse gælder de nuværende stiftsprovstestillinger. Herom henvises til det vedrørende §§ 2-5 bemærkede.

Kommissionen skal foreslå, at det tillæg, der er forbundet med provstestillingen, fastsættes med 2 satser, og kommissionen finder 4 800 kr. og 3 900 kr., afhængigt af provstiets størrelse, passende. Fordelingen foreslås foretaget af kirkeministeriet som hidtil, og således at der bliver lige mange stillinger i hver klasse. Det er ved fastsættelsen af de nævnte tillæg taget i betragtning, at en provst efter indførelsen af de foreslåede lønningsklasser og provstetillæg vil opnå en aflønning, der nærmest kan sidestilles med aflønning i statstjenestemændenes 26. og 27. lønningsklasse.

Med hensyn til forslaget om ydelse af repræsentationstillæg nærer kommissionen betænkelighed ved et sådant tillæg til provster i almindelighed, idet provsternes repræsentative forpligtelser af tjenstlig karakter må anses som værende af stærkt begrænset omfang.

Derimod vil kommissionen finde det rimeligt, at der fastsættes et repræsentationstillæg for stiftsprovsternes vedkommende, idet disse provster, der er stedfortrædere for biskopperne under disses fravær, har udgifter til nødvendig tjenstlig repræsentation i et ikke ganske ubetydeligt omfang. Kommissionen skal foreslå et tillæg til disse provster på 2 100 kr.

Kommissionen har intet at indvende imod forslaget om, at stiftsprovsternes titel ændres til domprovst.

Ad stk. 3. De i denne bestemmelse fast-

satte bidrag til provsternes lønning på 40 kr. for hver kirke i provstiet har været gældende siden 1922. Under hensyn til den siden stedfundne stigning i provstelønningerne må kommissionen mene, at der bør finde en regulering af bidraget sted. Kommissionen vil desuden mene, at bidragets fastsættelse til et bestemt beløb pr. kirke uanset sognets størrelse ikke giver en rimelig fordeling af byrden, og det foreslås derfor, at bidraget ændres til et variabelt beløb, fastsat i forhold til sognenes indbyggerantal.

Kommissionen foreslår, at bidraget fastsættes til 60 kr. pr. påbegyndt 1 000 indbyggere i sognet, dog ikke over 360 kr.

Kommissionen foreslår bestemmelsen affattet således:

„Til delvis dækning af provsternes løntillæg indbetaler hver kirke et årligt beløb, der fastsættes til 60 kr. pr. påbegyndt 1 000 indbyggere i sognet (kirke-distriktet), dog ikke over 360 kr. Indbetalingen erlægges i København og på Frederiksberg til kirke-ministeriet og i den øvrige del af landet til stiftsøvrigheden inden 31. marts og gælder for året fra den foregående 1. april. Første indbetaling efter nærværende lov erlægges kun med $\frac{3}{4}$ af det fastsatte beløb og gælder for tiden fra 1. juli 1958, idet de hidtil gældende regler bringes i anvendelse indtil dette tidspunkt. Ved beregningen af bidraget fra kirkerne lægges den inden årets begyndelse af det statistiske departement senest offentliggjorte almindelige folketælling til grund. Dersom der i sognet findes kirker, hvortil der ikke er henlagt noget selvstændigt distrikt, eller dersom folketallet for et distrikt vanskeligt kan opgøres, fastsætter kirkeministeriet, hvorledes afgiften skal fordeles.“

Ad stk. 4. Der stilles ikke forslag om ændringer i denne bestemmelse.

Til § 11.

Om indtægt af enkesæde og udbytte af legater samt andre vederlag uden for lønningen.

Der stilles ikke forslag om ændringer i denne paragraf.

Til § 12.

Om normering af præstestillinger.

Den gældende bestemmelse, hvorefter kirkeministeriet foretager normeringen af

stillingerne, forudsætter det nuværende system af lønningsklasser. I kommissionens lovforslag er optaget bestemmelse om, at kirkeministeriet som hidtil fastsætter, til hvilken af de nye lønningsklasser stillingerne skal henføres.

Til § 13.

Om midlertidig oprykning af en stilling til højere lønningsklasse.

Kommissionen foreslår bestemmelsen ophævet, da en stilling i den nye almindelige lønningsklasse skal kunne sikre præster en passende lønstigning.

Til § 14.

Om krav til eksamensalderen ved udnævnelse i embeder i 1. lønningsklasse.

Bestemmelsen foreslås ophævet under hensyn til princippet i de foreslåede nye lønningsklasser.

Til § 15.

Om beregning af tjenestealder ved første udnævnelser.

Ad stk. 1. Bestemmelsen foreslås opretholdt med de ændringer, de nye lønningsklasser nødvendiggør.

Ad stk. 2. Den foreslås ikke ændringer i bestemmelsen.

Ad stk. 3. Hertil foreslår kommissionen rent redaktionelle ændringer.

Ad stk. 4. Præsteforeningen har fremsat forslag om, at fri kirkelig virksomhed i udlandet medtages blandt de former for kirkelig virksomhed, der kan medregnes ved fastsættelse af tjenestealder i et embede i folkekirken.

Kommissionen kan tiltræde dette forslag under forudsætning af, at denne virksomhed er af sådan karakter, at den kan anses for at være af betydning som forberedelse eller videre uddannelse til præstegerning i folkekirken, og med henblik herpå foreslås følgende bestemmelse optaget som nyt stk. 5:

„Virksomhed af sammenhængende varighed af mindst 1 år ved kirkelige institutioner

i udlandet kan medtages ved beregning af tjenestealder efter de i stk. 4 anførte regler, såfremt kirkeministeren med tilslutning af biskoppen over Københavns stift skønner, at den pågældende virksomhed er af en sådan karakter, at den er af særlig værdi som forberedelse til eller videre uddannelse til præstegerning i folkekirken.“

Præsteforeningen har endvidere foreslået, at den i pkt. 1 indeholdte begrænsning, hvorefter der af tjenestetiden i den frie kirkelige virksomhed kun kan medregnes indtil 9 år og derefter halv tjenestetid ved beregning af tjenestealder, bortfalder.

Kommissionen kan tiltræde forslaget, idet en fri kirkelig virksomhed, der opfylder de i lovbestemmelsen stillede krav i henseende til gerningens betydning for folkekirken, må siges i sig selv at motivere, at begrænsningen bortfalder. Kommissionen skal herefter foreslå, at ordene i pkt. 1 „indtil 9 år, derefter halv tjenestetid“ udgår.

Ad stk. 5. Præsteforeningen har foreslået, at tjenestetid i kordegnvirksomhed medtages blandt de i denne bestemmelse nævnte former for anden virksomhed end præstegerning, hvorfra tjenestetid kan medregnes efter reglerne i stk. 4.

Kommissionen skal med hensyn til dette forslag bemærke, at man vel kan tiltræde, at kordegnvirksomhed udøvet af teologiske kandidater efter deres embedseksamen medregnes med den fulde tjenestetid ved fastsættelse af tjenestealder i forbindelse med ansættelse i præstestilling, hvorimod man ikke kan foreslå, at kordegnvirksomhed i al almindelighed medtages i så henseende. I overensstemmelse hermed skal man foreslå, at der optages følgende bestemmelse som nyt stk. 7:

„For teologiske kandidater, der som hovedvirksomhed har haft ansættelse som kordegn, kan tjenestetid i denne stilling efter bestået teologisk embedseksamen medtages ved beregningen af tjenestealderen i præsteembede.“

Der er ikke fremsat ændringsforslag til de øvrige bestemmelser i § 15 bortset fra *stk. 8*, der er foreslået ophævet, og kommissionen kan tiltræde dette forslag, idet bestemmelsens krav om 2 års fradrag ved beregning af tjenestealderen for disse præster må siges at stride imod det princip, som paragraffen

i øvrigt giver udtryk for, og hvorefter gerning uden for folkekirken i visse tilfælde sidestilles med gerning inden for folkekirken. Det er over for kommissionen oplyst, at bestemmelsen gentagne gange har udelukket private institutioner fra at knytte teologiske kandidater til sig i virksomhed, der må betragtes som gavnlige forberedelse til præstegering i folkekirken.

Til § 16.

Om beregning af tjenesteadler og om personlige tillæg ved overgang fra en stilling i en lønningsklasse til en stilling i en anden lønningsklasse.

Ad stk. 1. Bestemmelsen foreslås opretholdt med de ændringer, der nødvendiggøres af de nye lønningsklasser.

Ad stk. 2. Bestemmelsen foreslås ophævet efter indførelsen af de nye lønningsklasser.

Ad stk. 3. Bestemmelsen foreslås opretholdt med de ændringer, der nødvendiggøres af de nye lønningsklasser. Endvidere foreslås som nyt stk. optaget en regel, der svarer til den i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd i § 27, stk. 5, indeholdte bestemmelse, hvorefter der, såfremt en tjenestemand ved oprykning til en højere lønnet stilling ikke opnår en lønfremgang, der mindst andrager et beløb, svarende til det sidst opnåede alderstillæg i den hidtidige stilling, kan ydes tjenestemanden et personligt ikke-pensionsgivende tillæg, der højst kan udgøre et beløb, svarende til det første alderstillæg i den nye stilling.

Ad stk. 4 og stk. 5. Bestemmelserne foreslås opretholdt med de ændringer, der nødvendiggøres af de nye lønningsklasser.

Til § 17.

Om befordringsgodtgørelse.

Ad stk. 1. Ifølge den gældende bestemmelse kan befordringsgodtgørelse til sognepræsten eller kapellanen fastsættes af kirkeministeren under hensyn til antallet af kirker i pastoratet, sognenes udstrækning, befolkningstallet, afstanden til kirke og kirkegård, sygehus o. lign. og efter omstæn-

dighederne også vejenes beskaffenhed. Godtgørelsen fastsættes til et beløb fra 50 kr. til 1 200 kr., dog kan den i ganske særlige tilfælde forhøjes til indtil 1 800 kr. Ved tekst-anmærkning nr. 1. ad II. A. til § 20 på tillægsbevillingsloven for finansåret 1953-54 er dette maksimum forhøjet til 2 250 kr., svarende til den forhøjelse, der da var blevet foretaget af den godtgørelse, der ydes statens tjenestemænd for befordring i tjenstligt øjemed i eget køretøj.

Præsteforeningen har foreslået, at godtgørelsen fremtidig fastsættes ud fra samme hensyn, som gælder i dag — antallet af kirker i pastoratet etc. —, men således at fastsættelsen finder sted efter indstilling fra præsten, provsten og biskoppen og efter en af disse foretaget opgørelse over omfanget af den tjenstlige kørsel for hvert pastorat. På grundlag af denne opgørelse ydes godtgørelse i henhold til de af finansministeriet fastsatte regler for godtgørelse til tjenestemænd for tjenstlig kørsel i eget befordringsmiddel. Det for hvert pastorat således fastsatte antal „tjenestekilometer“ revideres hvert 3. år.

Det bemærkes, at en del af den befordring, som præster har fornøden, ret nøje kan underkastes tilfredsstillende kontrol, f. eks. kørsel til gudstjenester og kirkelige handlinger. Derimod vil det ikke være praktisk muligt med fornøden sikkerhed at kontrollere den største del af præsters kørsel, således at et bestemt antal „tjenestekilometer“ kan fastsættes for et pastorat. Hertil kommer, at kørselsbehovet vil være i høj grad afhængig af den enkelte embedsindehavers arbejdsprincipper og tilrettelæggelse af gerningen blandt menighedens medlemmer, og at det også af den grund må antages at være ugørligt at fastslå kørselsbehovet på grundlag af eksakte beregninger. Man har derfor også hidtil, siden befordringsgodtgørelse til præster blev indført i 1913, ydet sådan godtgørelse med et for hvert embede ansat fast årligt beløb — varieret efter udgiftsniveauet og de til enhver tid efter skik og brug normalt benyttede befordringsmidler. Beløbet ansættes på grundlag af et administrativt skøn efter indhentet erklæring fra vedkommende præst, provst og biskop.

Kommissionen finder herefter ikke fornøden begrundelse for at foreslå ændringer i grundlaget for fastsættelsen af præsters

befordringsgodtgørelse og kan således ikke tiltræde præsteforeningens forslag.

Under hensyn til de for kommissionen foreliggende oplysninger om de med præsters tjenstlige kørsel forbundne udgifter finder kommissionen, at en forhøjelse af det hidtil gældende maksimumsbeløb vil være rimeligt begrundet, og efter kommissionens skøn skulle et beløb på 3 300 kr. kunne dække de udgifter, der måtte medgå til tjenstlig kørsel, og kommissionen foreslår, at lovens maksimum forhøjes til dette beløb, der skal kunne ydes til de allerstørste embeder, hvor en vogn kan udnyttes effektivt, og hvor der er tale om tjenstlig befordring af betydeligt omfang, medens godtgørelsen for de mindre kørselskrævende embeder fastsættes i forhold hertil.

Kommissionen skal endvidere foreslå, at den i den gældende bestemmelse indeholdte regel om årlig regulering af godtgørelserne bortfalder, idet det vil være muligt administrativt til enhver tid inden for maksimumssummen at foretage regulering af godtgørelserne så vel opad som nedad, og at der om nødvendigt på grund af ændringer i prisniveauet er mulighed for at foretage ændring af maksimumssummen ved tekst-annærmkning til finanslov eller tillægsbevillingslov.

Bestemmelsen foreslås herefter affattet således:

„*Stk. 1.* Godtgørelse for befordring i de tilfælde, hvor tjenestemandsansatte præster skal befordre sig selv i tjenstligt øjemed, fastsættes af kirkeministeren under hensyn til antallet af kirker i pastoratet, sognenes udstrækning, befolkningstallet, afstanden til kirke og kirkegård, sygehus el. lign. og vejenes beskaffenhed. Godtgørelsen for et år kan fastsættes til et beløb af indtil 3 300 kr.“

Det bemærkes, at forslaget ikke som den gældende bestemmelse fremholder de tilfælde, hvor der kan ydes den maksimale godtgørelse, som ganske særlige tilfælde. Det har imidlertid ikke været hensigten med den ændrede formulering af reglen at fremkalde nogen realitetsændring i så henseende, idet kommissionen forudsætter, at maksimumssummen alene anvendes i de allermest kørselskrævende embeder.

Reglen i den gældende bestemmelse om,

at godtgørelsen omfatter udgifter til opholds- og staldrum ved annekskirken er uden praktisk betydning i dag og kan udgå.

Ad stk. 2. Den gældende bestemmelse hjemler adgang til at yde særlig kørselsgodtgørelse ud over den sædvanlige til præster, der med biskoppens tilladelse og med tilslutning fra menighedsrådene træffer aftale om i et vist omfang at forrette gudstjeneste i hinandens kirker.

Præsteforeningen har foreslået, at kørselsgodtgørelsen i dette tilfælde ydes efter samme regler som af foreningen er foreslået for den i stk. 1 omhandlede almindelige godtgørelse.

Kommissionen kan ikke tiltræde forslaget, idet man må finde, at der også hvor det drejer sig om fastsættelse af kørselsgodtgørelse i disse særlige tilfælde må være adgang til at udøve samme administrative skøn, som indeholdes i kommissionens forslag til ændret affattelse af paragraffens stk. 1.

Imidlertid er der ifølge bestemmelsens nuværende formulering alene mulighed for at yde kørselsgodtgørelse, hvor præsternes virksomhed i hinandens sogne er baseret på gensidighed. Kommissionen må finde det rimeligt og hensigtsmæssigt, om der åbnes adgang til også at yde godtgørelse for befordringsudgifter, hvor en præst, når betjeningen af hans eget embede måtte tillade det, uden at modtage honorar stiller sig til rådighed ved betjeningen af et nærliggende sogn, hvor hans bistand måtte være ønskelig. Kommissionen skal derfor foreslå, at der tilføjes følgende som nyt 2. punktum til nuværende stk. 2:

„Ligeledes kan kirkeministeren efter derom fremsat andragende bevilge den nødvendige kørselsgodtgørelse som et midlertidigt tillæg til den almindelige godtgørelse, hvor en præst uden at modtage særligt honorar med biskoppens samtykke for kortere eller længere tid foruden at betjene sit eget embede yder bistand til betjeningen af et andet embede.“

Kommissionen skal bemærke, at hverken den gældende bestemmelse eller den foreslåede tilføjelse stiller krav om, at præsternes virksomhed uden for deres eget sogn i disse tilfælde skal ske i et egentligt nabo-sogn. Det er hensigten hermed at øge regler-

nes praktiske anvendelighed, men kommissionen forudsætter, at der ved etableringen af de omhandlede bytte- og bistandstjenester tages et naturligt hensyn til sognenes beliggenhed i forhold til hinanden.

Endelig skal kommissionen foreslå, at der i paragraffen indføjes følgende nye bestemmelse:

„Til de i § 42, stk. 2, nævnte hjælpepræster kan der, efter kirkenministerens nærmere bestemmelse i hvert enkelt tilfælde, ydes godtgørelse for befordring i tjenstligt øjemed.“

Befordringsudgifter for hjælpepræster, der er knyttet til et bestemt embede, afholdes af den befordringsgodtgørelse, der er knyttet til det pågældende embede. Ved den foreslåede nye ordning af hjælpepræsters ansættelsesforhold vil der forekomme tilfælde, hvor der må kunne ydes selvstændig befordringsgodtgørelse til hjælpepræster.

Ad stk. 3. Efter den gældende bestemmelse godtgøres de udgifter ved biskoppernes og provsternes tjenesterejser, som ikke vederlægges på anden måde, efter regning.

Præsteforeningen har foreslået, at disse udgifter godtgøres enten efter finansministeriets regler om befordringsgodtgørelse eller efter regning.

Da den gældende regel hjemler godtgørelse efter regning i disse tilfælde, finder kommissionen ikke anledning til at foreslå ændringer.

Til § 18.

Om godtgørelse for udgifter til embedsbøger m. v. samt til eventuel lejet konfirmandstue.

Ad stk. 1. Præsteforeningen har fremsat forslag om, at bestemmelsens 1. pkt. ændres således, at der hjemles en kontorholdsgodtgørelse og godtgørelse for udgifter til lys og varme til modtagelses- og venteværelse med et vist beløb.

Kommissionen finder, at udgifter til embedsbøger o. lign. bør afholdes efter regning i stedet for som for tiden, hvor udgifterne hertil indgår blandt de udgifter, der skal afholdes af den embederne i henhold til den gældende bestemmelse tillagte godtgørelse. Endvidere er kommissionen af den opfattelse, at prisstigningerne bl. a. på brændsel og rengøring kan begrunde en regulering af den del af de gældende godtgørelser

(i alt fra 100 kr. til 1 000 kr.), som vedrører leje, opvarmning og rengøring af konfirmandstue, idet kommissionen efter de foreliggende oplysninger om de hermed forbundne udgifter vil finde, at maksimumsbeløbet for denne godtgørelse passende vil kunne fastsættes til 1 500 kr. Ligeledes vil kommissionen finde det rimeligt, at der ydes præsterne godtgørelse af udgiften til tjenestetefonen efter regler, der fastsættes af kirkeministeren.

Kommissionen skal herefter foreslå, at paragraffen affattes således:

„*Stk. 1.* Til hjælp til bestridelse af tjenstlige udgifter, der ikke godtgøres på anden måde, samt som godtgørelse for udgift til leje, opvarmning og rengøring af konfirmandstue til de præster, der benytter konfirmandstue i deres bolig eller et hertil af præsten lejet lokale, ydes der et beløb, som i hvert enkelt tilfælde fastsættes af kirkeministeren. Beløbet kan ikke overstige 1 500 kr. I undtagelsestilfælde vil udgifter til leje m. v. af konfirmandstue kunne godtgøres efter regning.“

Stk. 2. Udgifter til anskaffelse af embedsbøger, attestblanketter og deslige refunderes efter regning. Ligeledes refunderes udgiften til telefon efter regler, der fastsættes af kirkeministeren. De her omhandlede refusioner udredes af kirkens kasse eller, såfremt kirken ikke er selvejende eller administreres efter de for selvejende kirker gældende regler, af menighedsråds-kassen, Såfremt der er flere kirker i pastoratet, og der ikke kan opnås nogen overenskomst om fordelingen, træffer for landets vedkommende provstiudvalget og for købstædernes vedkommende overtilsynet efter indhentet erklæring fra provstiudvalget afgørelse om udgifternes fordeling.“

Ad stk. 2. Kommissionen foreslår bestemmelsen ændret således, at godtgørelsen til provsterne udbetales efter regning — svarende til det i det foreslåede stk. 2 for præsternes vedkommende fastsatte.

Til § 19.

Om huslejetilskud.

I henhold til den gældende bestemmelse kan kirkeministeren efter indstilling fra menighedsrådet tillægge en præst, der ingen

embedsbolig har, et huslejetilskud, der udredes af pastoratets præstelønningsskasse. Tilskuddet kan ikke overstige forskellen imellem, hvad præsten må betale i husleje og det lønningsfradrag, han ville lide, såfremt han havde embedsbolig.

Præsteforeningen har fremsat forslag om, at bestemmelsen ændres således, at menighedsrådet, hvor der ikke findes tjenestebolig, kan stille lejet bolig til rådighed for præsten mod fradrag i præstens lønning efter reglerne om fradrag for tjenesteboliger. Herudover foreslås den nuværende adgang til ydelse af huslejetilskud opretholdt, dog således at tilskuddet kan ydes, uden at det forudsætter menighedsrådets indstilling.

Forslaget er fremkaldt af de vanskelige boligforhold, der i mange tilfælde gør det umuligt for en præst ved tiltrædelse i en stilling i et bysogn at skaffe sig lejlighed inden for sognets grænser, og efter de gældende regler er der ikke hjemmel for, at menighedsrådene kan indgå lejemål om lejligheder til brug for sognets skiftende præster. Kommissionen kan tiltræde forslaget om tilvejebringelse af sådan hjemmel, og bestemmelsen om huslejetilskud foreslås affattet således:

„*Stk. 1.* Hvor der ikke findes tjenestebolig, kan menighedsrådet stille en efter forholdene passende, lejet bolig til rådighed for præsten. Præsten afkortes herfor i lønning efter reglerne om lønningsfradrag for tjenestebolig, jfr. § 36.

„*Stk. 2.* Hvor der ikke findes tjenestebolig eller lejet bolig, kan der tillægges en præst et huslejetilskud, der udredes af pastoratets præstelønningsskasse. Huslejetilskuddet kan ikke overstige forskellen mellem, hvad præsten må betale i husleje for en bolig som i stk. 1 anført, og det lønningsfradrag, han ville lide, såfremt han havde tjenestebolig i den pågældende bolig.“

Til § 20.

Om godtgørelse for udgifter til anskaffelse af embedsdragt.

Kommissionen skal foreslå bestemmelsen affattet således:

„Til anskaffelse af embedsdragt ydes der et tilskud i forhold til en af kirkeministeren

fastsat anskaffelsessum. Kirkeministeren fastsætter tilskuddets størrelse og brugsterminen. Tilskuddet udredes af fællesfonden.“

Bestemmelsen bringes herved i princippet i overensstemmelse med den af kommissionen foreslåede bestemmelse for statstjenestemænd.

Til § 21.

Om stiftskassereres lønninger.

I henhold til den gældende bestemmelse oppebærer stiftskassereren i København og Roskilde stifter en lønning på 6 900 kr., stigende til 7 500 kr. Stiftskassereren i Lolland-Falsters stift lønnes med 5 100 kr., stigende til 5 700 kr. og de øvrige stiftskasserere lønnes med 6 000 kr., stigende til 6 600 kr.

Disse lønninger er i sin tid fastsat med hensyntagen til de for personale på amtstuerne fastsatte lønninger.

Kommissionen foreslår, at stiftskassereren i København og Roskilde stifter fremtidig henføres til en lønningsklasse (11.), der svarer til den for statstjenestemænd foreslåede 23. lønningsklasse. For stiftskassereren i Lolland-Falsters stift foreslås en lønningsklasse (8.), der svarer til statstjenestemændenes nye 18. lønningsklasse, og for de øvrige stiftskasserere foreslås en lønningsklasse (9.), der svarer til statstjenestemændenes nye 21. lønningsklasse.

Til § 22.

Om præstegårdskonsulenter og bygningskonsulenter.

Der fremsættes alene et redaktionelt ændringsforslag hertil.

Til §§ 23-29.

Om kirkebetjeningens forhold.

Forinden der i det følgende redegøres for de forslag, der er fremsat til ændringer i de herom gældende regler og kommissionens stillingtagen hertil, skal der gøres følgende almindelige bemærkninger:

Det grundlæggende princip for hele ord-

ningen af kirkebetjeningens forhold i provinsen indeholdes i lovens § 23, hvori det bestemmes, at menighedsrådet inden for de i §§ 24-29 angivne rammer træffer beslutning om, hvorledes kirkebetjentforholdene skal ordnes, hvem forretningerne skal overdrages til, og hvilke vederlag og godtgørelser der skal ydes — alt under stadfæstelse for landets vedkommende af provstiudvalget, for købstædernes af overtilsynet efter indhentet erklæring fra provstiudvalget.

Til den nærmere udførelse i detaljer af de i nævnte paragraffer indeholdte retningslinjer bemyndiges kirkeministeren endvidere ved § 24 til at udfærdige en bekendtgørelse, indeholdende rammerne for forholdenes ordning og de forskellige aflønningsformer. Der skulle ved denne bekendtgørelse åbnes mulighed for, at der

- 1) oprettes tjenstemandsstillinger eller
- 2) oprettes stillinger, der aflønnes med årlige honorarer, eller
- 3) træffes overenskomstmæssig aftale om besørgelse af de pågældende forretninger.

En sådan bekendtgørelse udfærdigedes af kirkeministeriet under 29. april 1948.

Kirkefunktionærforbundet har foreslået, at bekendtgørelsens regler indarbejdes i præstelønningsloven som et særskilt afsnit, og forbundet har i forbindelse hermed fremsat forslag om en række ændringer. De i principiel henseende mest betydningsfulde ændringsforslag vedrører reglerne om ansættelse, specielt tjenstemandsansættelse, afsked og retten til understøttelse eller pensionslignende ydelse ved afgang.

Medens de forslag, der berører ansættelse — herunder reglerne om oprettelse af tjenstemandsstillinger eller stillinger, der lønnes efter lignende principper — samt forslag, der vedrører afsked, behandles her, vil de øvrige forslag så vidt muligt blive behandlet i tilknytning til de enkelte lovbestemmelser, hvortil de henhører.

Vedrørende *ansættelsesforholdene* har forbundet foreslået, at stillingerne som kordegn, organist og kirkebetjent, ligesom stillingen som kirkegårdsinspektør, hvor betingelserne er til stede, skal være tjenstemandsstillinger, når stillingen er knyttet til en kirke i et købstadsogn eller et sogn med købstadsmæssig bebyggelse, hvor folketallet

er over 8 000, og når stillingen er knyttet til en domkirke eller en kirke med mindst 2 fastansatte præster, og der afholdes 2 regelmæssige søndagsgudstjenester. I de heromhandlede tilfælde skal endvidere andre funktionærer end de nævnte kunne ansættes som tjenstemænd, når betingelserne herfor er til stede.

I andre sogne end de nævnte skal kirkefunktionærer kunne ansættes som tjenstemænd, hvor forholdene taler herfor.

Ansættelsen af tjenstemænd foreslås foretaget — som hidtil — af kirkeministeren efter indstilling af menighedsrådet. Som ny bestemmelse foreslås det, at ministeren er bundet til at udnævne en som nr. 1 enstemmigt indstillet ansøger, der opfylder visse for den pågældende stilling foreslåede særlige kvalifikationskrav.

Vedrørende ansættelse af ikke-tjenstemandsansatte kirkebetjente har forbundet foreslået, at ansættelsen af kordegne, organister, kantorer, kirkebetjente og kirkegårdsinspektører i alle købstæder og i sogne med købstadsmæssig bebyggelse med over 3 000 indbyggere skal foretages af menighedsrådet under stiftsøvrighedens approbation. Det samme gælder assistenter for kordegne, organister og kantorer.

I andre sogne foreslås ansættelsen af kirkesangere, kirkebylærere (kirkebogsførere), organister og landsbygravere foretaget af menighedsrådet under provstiudvalgets approbation.

Alle øvrige funktionærer foreslås ansat af menighedsrådet alene.

Det er også for samtlige ikke-tjenstemandsansatte kirkebetjentes vedkommende foreslået, at den approberende myndighed skal påse, at den indstillede kandidat opfylder visse nærmere foreslåede kvalifikationskrav.

Kommissionen skal med hensyn til de i det foregående refererede forslag vedrørende de principielle ansættelsesregler bemærke følgende:

I 1931, da alle kirkebetjente uden for København og Frederiksberg var honorarlønnede, blev det ved den da gennemførte lønningslov bestemt, at „menighedsrådet træffer — under stadfæstelse for landets vedkommende af provstiudvalget, for købstædernes af overtilsynet efter indhentet erklæring fra provstiudvalget — beslutning

om, hvorledes kirkebetjentforholdene skal ordnes, hvem forretningerne skal overdrages til, og hvilke honorarer der skal gives.“

Lønningsloven af 1946 opretholdt ved § 23 ordlyden fra § 21 i lønningsloven af 1931 og dermed princippet om det lokale selvstyre. Loven er herved i overensstemmelse med menighedsrådslovens § 20 („Menighedsrådet tager del i ansættelse og afskedigelse m. v. af kirkebetjentene efter de derom i de kirkelige lønningslove og loven om kirkers bestyrelse m. m. fastsatte bestemmelser“) og lov om kirksens bestyrelse § 9, stk. 4 („Uden for København og Frederiksberg ansættes og afskediges samtlige kirkebetjente af menighedsrådet. For så vidt de pågældende stillinger måtte blive normeret som tjenestemandstillinger, foretages ansættelsen og afskedigelsen dog af kirkeministeren efter indstilling af menighedsrådet. . .“).

Der er herved åbenbart lagt vægt på, at forholdene de enkelte steder er så individuelle, at det i vidt omfang er anset for rigtigt at overlade til de lokale myndigheder at træffe afgørelse med hensyn til, hvorledes kirkebetjeningens forhold mest praktisk kan ordnes. Men det er herved utvivlsomt også taget i betragtning som noget væsentligt, at udgifterne til kirkebetjeningen udrædes alene af beboerne på stedet uden tilskud fra kirkelige fællesmidler eller fra statskassen.

Som nævnt var der allerede inden 1946 visse -- mindre -- indskrænkninger i denne lokale selvbestemmelsesret. For eksempel gjaldt der honorarklasser, som skulle anvendes for nogle kirkebetjente og kunne anvendes på andre.

Lønningsloven af 1946 har derimod, uanset at man som nævnt i princippet respekterede det lokale selvstyre, i ikke ringe grad grebet ind i menighedsrådenes kompetence. Foruden i § 28 at genindføre tidligere anvendte mindstehonorarer og honorarklasser åbnede loven adgang til oprettelse af tjenestemandstillinger, der besættes af kirkeministeriet. Navnlige det sidste forhold må siges efter erfaringerne at have medført økonomiske konsekvenser. Men hertil kommer, at selve det forhold, at kirkeministeren bemyndiges til at fastsætte de generelle regler inden for lovens rammer, indeholder en ikke uvæsentlig begrænsning af menighedsrådenes selvbestemmelsesret.

Efter forhandlinger med lønningsrådet blev det overladt til kirkeministeriet at realisere lovens muligheder med hensyn til oprettelse af tjenestemandstillinger, og der er herefter oprettet sådanne stillinger for kordegne, organister og gravere (kirkebetjente) i et antal af i alt godt 200. Det er over for kommissionen oplyst, at den gennemførte ordning for en betragtning i dag må anses for ikke ganske at svare til de forudsætninger, der gjaldt ved dens tilblivelse, og som er udtrykt i den nævnte bekendtgørelses § 7, stk. 1, hvor det for oprettelsen af tjenestemandstillinger kræves, at kirkebetjenten har ansættelse i stillingen varigt og som livsgerning, og at den med stillingen forbundne virksomhed er af et sådant omfang, at den beslaglægger den pågældendes arbejdskraft og arbejdstid i en udstrækning, der svarer til, hvad der i almindelighed kræves af tjenestemænd i statstjenesten.

Under hensyn til det oplyste, og idet kommissionen må finde, at der ikke er fremført omstændigheder, der kan begrunde yderligere begrænsninger i menighedsrådenes selvbestemmelsesret, der fremdeles bør være det bærende princip, kan kommissionen ikke tiltræde de fremsatte forslag, herunder især ikke forslaget om obligatorisk oprettelse af tjenestemandstillinger ved visse kirker.

Som anført har forbundet foreslået, at det kræves, at kandidater til kirkebetjentstillinger opfylder visse kvalifikationskrav. Det er således med hensyn til kordegne foreslået, at det skal kræves, at kandidaten kan fremlægge bevis for bestået realeksamen eller anden dermed ligestillet eller højere eksamen samt en kontoruddannelse eller anden uddannelse, f. eks. diakonuddannelse, der kan kvalificere til antagelse. Endvidere foreslås det stillet som betingelse for fast ansættelse, at kordegnen består en fagprøve i kirkebogsføring.

Med hensyn til organister er det foreslået, at det for ansættelse i tjenestemandstillinger skal kræves, at den pågældende har bestået organisteksamen ved Det kgl. danske musikkonservatorium eller andre konservatorier, der har samme eksamenskrav og censurpraksis.

Med hensyn til kirkegårdsinspektører er det for indehavere af de største stillinger foreslået, at de pågældende skal have bestået

havebrugseksamen fra Den kgl. veterinær- og landbohøjskole og kan dokumentere evner som administrator og arbejdsleder.

De i det foregående nævnte kvalifikationskrav er eksempler på de foreslåede krav. Der er også for andre funktionærers vedkommende stillet forslag om kvalifikationskrav, afpasset efter stillingens art og betydning.

Kommissionen kan ikke tiltræde, at der i loven optages bestemmelser, indeholdende kvalifikationskrav som de foreslåede. Dette følger allerede af, at kommissionen, således som anført, er af den formening, at menighedsrådenes bestemmelsesret i det hele ikke bør begrænses yderligere, men man har også taget i betragtning, at der for statstjenestemænds vedkommende kun i ganske få undtagelsestilfælde ifølge lovbestemmelse stilles bestemte krav om uddannelse.

Omend kommissionen således ikke kan tiltræde bestemmelser i selve loven som de foreslåede, må man dog udtale, at man forudsætter, at der ved ansættelse af kirkefunktionærer tages et naturligt hensyn til ansøgenes saglige forudsætninger for ansættelse i den enkelte stilling.

Vedrørende *afskedigelse* af kirkefunktionærer har forbundet foreslået, at det med hensyn til de honorarlønnede i en bestemmelse i loven fastsættes, at de i regulativet for den pågældende stilling indeholdte regler herom ikke må stille funktionæren ringere, end han vil være stillet efter loven om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer i private erhvervsvirksomheder.

Kommissionen finder ikke at kunne tiltræde forslaget, idet man må mene, at menighedsrådene ikke ved særlig lovbestemmelse i modsætning til andre offentlige myndigheder bør bindes til den pågældende lov, men at kirkebetjeningen må henvises til at gøre deres krav gældende ved forhandlingerne om de for kirkebetjente i henhold til § 9 i lov om kirkers bestyrelse omhandlede regulativer.

Vedrørende de *tjenstlige* forhold har forbundet foreslået, at der overalt i loven anvendes ordet „kirkefunktionær“ som fællesbetegnelse for det ved kirker ansatte personale, bortset fra præster. Den hidtil anvendte fællesbetegnelse „kirkebetjente“ foreslås benyttet som betegnelse for de hidtidige

„gravere“ i København og på Frederiksberg og under købstadmæssige forhold, idet disse funktionærer nu ikke længere har opgaver vedrørende kirkegårde. Ligeledes foreslås betegnelsen „kirkegårdsinspektør“ anvendt for lederstillinger ved kirkegårde i købstæder og i større sogne med købstadsmæssig bebyggelse. For graverstillinger ved landsbykirkegårde foreslås anvendt betegnelsen „landsbygraver“.

Kommissionen kan tiltræde forslagene bortset fra forslaget om at anvende den hidtidige fællesbetegnelse „kirkebetjent“ som betegnelse for graverstillinger, idet kommissionen må befrygte, at dette vil kunne fremkalde vanskeligheder ved forståelsen af et stort antal lovbestemmelser, ikke blot i lønningsloven, men også i den øvrige kirkelige lovgivning. Da det imidlertid må erkendes, at den nu anvendte betegnelse „gravere“ er misvisende, hvor den pågældende funktionær ikke virker på kirkegården, skal kommissionen foreslå, at der fremtidig anvendes betegnelsen „kirketjener“ for de hidtidige „gravere“.

Endvidere har forbundet foreslået, at der efter nærmere af kirkeministeriet fastsatte regler skal ydes et tilskud til kirkefunktionærers deltagelse i særlige faglige kursus.

Kommissionen finder ingen betænkeligheder ved forslaget, såfremt det gøres fakultativt. Da det imidlertid efter det oplyste i så fald alene vil indeholde en kondifikation af en allerede fastlagt praksis, må man finde en udtrykkelig bestemmelse ufornöden.

Forbundet har endvidere foreslået, at der indføjes en bestemmelse om, at der af kirkens kasse skal ydes en kirkefunktionær et tilskud til anskaffelse af særlig tjenestedragt. For ydelse af sådant tilskud skal gælde samme regler, som fastsættes for præsters vedkommende.

Under hensyn til, at der for tiden ikke findes regler om tjenestedragt for kirkefunktionærer, og at ønskerne i så henseende er meget forskellige fra sted til sted, må kommissionen mene, at man bør begrænse sig til en bestemmelse, der hjemler et tilskud af kirkens kasse, hvor menighedsrådet ønsker, at kirkefunktionærerne bærer tjenestedragt.

Er et sådant ønske til stede, forekommer et tilskud af kirkens kasse til tjenestedragtens anskaffelse ikke urimeligt, men det må

være en forudsætning for ydelse af et tilskud, at der stilles særlige krav til tjenestedragtens udseende. Forlanges det blot, at den pågældende forretter kirketjeneste i mørkt tøj, er grundlaget for tilskud ikke til stede.

Udvalget stiller på grundlag af disse principper forslag om, at der til den nugældende bestemmelse om tilskud til præsters tjenestedragt, § 20, føjes en bestemmelse om tilskud til tjenestedragt for kirkefunktionærer.

Kirkefunktionærforbundet har endvidere foreslået, at der indføres en bestemmelse, hvorefter såvel tjenestemandsansatte som heldagsbeskæftigede honorarlønnede kirkefunktionærer under sygdom undergives tilsvarende regler, som er gældende for statens tjenestemænd. For andre funktionærer, der er aflønnet med faste årlige honorarer, skal gælde de i stillingens regulativ fastsatte regler, der dog ikke må være ringere end funktionærlovens regler.

Kommissionen kan tiltræde, at der i loven optages en bestemmelse om, hvilke regler der gælder med hensyn til sygdom, men da forholdene for de enkelte grupper af tjenestemænd under kirkeministeriet er særdeles forskellige, finder man, at det bør overlades til kirkeministerien at træffe nærmere bestemmelse om, i hvilket omfang der bør gælde samme regler for de i folkekirkens tjeneste ansatte som for de i statens tjeneste ansatte. Kommissionen skal herefter foreslå, at der som ny paragraf (§ 5) indføres følgende bestemmelse:

„Kirkeministeren bemyndiges til at træffe bestemmelse om, i hvilket omfang de i § 13, stk. 5 og 6 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholdte regler om følgerne af langvarig eller gentagen sygemelding og om særligt lønningsfradrag som følge af utilfredsstillende helbredsattest kan gøres anvendelige på de efter nærværende lov lønede tjenestemænd.“

Endvidere har kirkefunktionærforbundet foreslået indføjet en særlig bestemmelse om ferieret for kirkefunktionærer. Under hensyn til, at der for tjenestemandsansatte kirkefunktionærer ifølge det oplyste allerede i henhold til kirkeministeriets bestemmelse gælder samme regler, som er fastsat for statstjenestemænd, og at det af kirkeministeriet i et cirkulære er indskærpet, at

honorarlønnede kirkefunktionærer med hensyn til ferie ikke må stilles ringere end efter ferielovens regler, må kommissionen finde en lovbestemmelse herom ufornøden.

Forbundet har foreslået, at der indføres følgende bestemmelse:

„Der tilkommer alle tjenestemandsansatte såvel som alle heldagsbeskæftigede honorarlønnede kirkefunktionærer en ugentlig fridag, hvorom nærmere regler optages i det for stillingerne gældende regulativ.“

Vikarhonorar udredes af den samme kirkelige kasse, som udbetales funktionærernes løn.“

Der er i kommissionen enighed om, at det er rimeligt, at der anerkendes en ugentlig fridag for heldagsbeskæftigede kirkefunktionærer, og man kan tiltræde, at den sikres ved en lovbestemmelse. Imidlertid er der i nylig udarbejdede standardregulativer for kirkefunktionærer optaget bestemmelse om sådan fridag, og kommissionen skal foreslå, at bestemmelsen i loven formuleres således:

„Regler for tildeling af fridage til tjenestemandsansatte og heldagsbeskæftigede honorarlønnede kirkefunktionærer fastsættes i det for stillingen gældende regulativ, jfr. § 9 i lov om kirkers bestyrelse m. m. For arbejde udført af de pågældende på de for dem fastsatte fridage kan der efter nærmere i regulativet fastsatte regler tilstå særlig godtgørelse, der udredes af den kasse, der afholder udgiften til vedkommendes løn.“

Kirkefunktionærforbundet har endvidere foreslået, at der tilvejebringes hjemmel for, at der kan ydes kørselsgodtgørelse til kirkesangere og organister ved landsbykirkerne. Godtgørelsen foreslås eventuelt fastsat til et vist beløb pr. kørt kilometer, svarende til den gældende ordning for statstjenestemænd.

Kommissionen må imidlertid mene, at forslaget gennemførelse vil betyde betalt befordring til arbejdsstedet. Det må erindres, at funktionærerne oppebærer det fastsatte honorar uanset antallet af kirketjenester. Eventuelle vanskeligheder med hensyn til at få kirketjenester forrettet på grund af for lav betaling må efter kommissionens opfattelse imødegås ved forhøjelse af grundhonoraret.

I tilslutning til bestemte paragraffer i afsnittet skal omtales følgende forslag, idet

der i øvrigt tillige henvises til bemærkningerne nedenfor til §§ 12-14 i loven vedrørende folkekirkens lønningsvæsen i København og Frederiksberg.

Til § 28.

Om honorarer til kirkefunktionærer.

Ad stk. 1—4. Bestemmelsen indeholder mindstebeløb for de honorarer, der af menighedsrådene kan ydes kirkefunktionærer for udførelsen af de forskellige kirketjenester, kirkesangertjeneste, organisttjeneste, kantortjeneste, for medvirken ved kirkelige handlinger, der finder sted uden forbindelse med gudstjenesten, og for udførelsen af kirkebylærerforretningerne på landet. Endvidere indeholder bestemmelsen de honorarsatser, der skal være gældende i tilfælde, hvor de i lov nr. 286 af 30. juni 1922 oprettede honorarklasser er bragt til anvendelse for kordegne, kantorer og organister, der er ansat før 1. juli 1922, eller hvortil kirkefunktionærer af disse grupper ved senere ansættelse er henført. Endelig indeholder paragraffen regler om dyrtidstillæg til de nævnte honorarer.

Indtil lønningsloven af 1922 var menighedsrådene bundet til de i lønningslovene af 1919 og 1921 indeholdte mindstebeløb for kirkefunktionærhonorarer i landsognene og honorarklasser for kirkebetjeningen i købstæderne. Ved lønningsloven af 1922 blev menighedsrådene imidlertid fra og med den først indtrædende vakance efter 1. juli 1922 i kirkefunktionærstillinger frit stillet med hensyn til, hvorledes kirkefunktionærernes forhold skulle ordnes. Ved ansættelse af gravere har menighedsrådene dog såvel i landsognene som i købstæderne altid været frit stillet med hensyn til ordningen af lønningsforholdene.

Under forhandlingerne i det i 1928 nedsatte udvalg angående forholdet mellem staten og folkekirken blev der stillet forslag om også at ophæve de mindstehonorarer, der endnu var gældende for de før 1. juli 1922 ansatte funktionærer. Men forslaget om ophævelsen af særstillingen for disse funktionærer blev dog forkastet i udvalget.

Som det fremgår af det anførte, har man ved præstelønningsloven af 1946, samtidig med at der ved denne lov åbnedes adgang til oprettelse af tjenestemandstillinger for

provinsens kirkefunktionærer gennem bestemmelserne i § 28 om minimumssatser generelt genindført den ordning, som var gældende før 1. juli 1922, og som i tiden fra 1922 til 1946 kun var bevaret for de før 1. juli 1922 ansatte kirkefunktionærer.

Kirkefunktionærforbundet har nu stillet forslag om, at de ifølge loven af 1946 gældende regler afløses af nye, der ophæver honorarklasserne, men bibeholder mindstesatserne.

Efter forslaget skal honorarlønnede kirkefunktionærer aflønnes med årlige honorarer, der inden for nærmere foreslåede rammer fastsættes af menighedsrådene under stadfæstelse af overtilsynene. De årlige honorarer skal kunne ydes med eller uden aldersstillæg, dog at alderstillæg skal fastsættes for funktionærstillinger i sogne med over 3 000 indbyggere. Til alle årlige honorarer foreslås der ydet dyrtidstillæg, svarende til det tillæg, der til enhver tid ydes til honorarer, der er optaget på finansloven. Dog skal der i tilfælde, hvor betingelserne for at søge en honorarlønnet stilling omdannet til en tjenestemandstilling foreligger, men ikke ønskes benyttet, og i tilfælde, hvor en honorarlønnet stilling er sin indehavers hovedbeskæftigelse og efter hele sin karakter og omfanget af den dermed forbundne tjeneste stærkt nærmer sig en tjenestemandstilling, ifølge forslaget anvendes dyrtidstillæg som for statens tjenestemænd hidtil fastsat i stedet for det nævnte dyrtidstillæg til honorarer. Forslaget har altså forudsat den nuværende lønstruktur opretholdt.

Med hensyn til de principper, hvorefter honorarerne til de enkelte funktionærgrupper fastsættes, er det for kordegnes vedkommende foreslået, at det ved loven bestemmes, at vederlaget skal fastsættes efter sognets størrelse og tjenestens omfang, herunder medvirken ved gudstjenester og ved kirkelige handlinger uden for gudstjenesten samt føring af kirkebøgerne og korrespondance i forbindelse hermed.

For organister og kantorer foreslås vederlaget på tilsvarende måde fastsat efter tjenestens omfang og sognets størrelse og med hensyntagen til de krav, orglets betjening og eventuel korledelse stiller til funktionæren.

For kirkebetjentes vedkommende fore-

slås det på lignende måde fastsat, at vederlaget skal ansættes under hensyn til omfanget af samtlige funktionærens arbejdsydelse, herunder renholdelse af kirken og kirkepladsen, således at der tages hensyn til kirkens og kirkepladsens størrelse etc. Der foreslås bestemte mindstesatser for visse funktioner, rengøring, ringning, fyring og assistance ved gudstjenester og ved kirkelige handlinger uden for gudstjenester. For øvrige funktionærer foreslås det fastsat, at vederlaget ikke må være lavere end den normale timeløn for arbejdsmand.

For organister og kirkesangere på landet foreslås honorarerne fastsat efter tjenestens omfang og sognets størrelse og med hensyntagen til større afstande mellem funktionærens bopæl og kirken, og for landsbygravere er det foreslået, at der skal fastsættes et for den samlede tjeneste beregnet grundbeløb, eventuelt med alderstillæg, hvortil kommer dyrtidstillæg som for statens tjenestemænd fastsat.

Der er for samtlige funktionærers vedkommende foreslået detaljerede bestemmelser om mindstehonorarerne, bestående af et grundbeløb med et tillæg, der afhænger af sognets folketal, og som grundlag for de foreslåede mindstehonorarer er anvendt en beregning over den tid, den pågældende funktionær må antages normalt at anvende til tjenestens udførelse. De foreslåede mindstehonorarer er betydeligt forhøjede i forhold til de nugældende mindstehonorarer.

Efter kommissionens opfattelse må kirkefunktionærforbundets forslag til nye bestemmelser til afløsning af § 28 betragtes som forslag om indførelse af en normalløn for landets kirkefunktionærer, og forslaget gennemførelse vil derfor betyde en radikal ændring af den gældende ordning, hvorefter der i loven alene er fastsat mindstelønninger, og det ville i realiteten medføre, at menighedsrådenes indflydelse på den økonomiske ordning det enkelte sted, ville blive minimal.

Kommissionen finder imidlertid, at menighedsrådene sammen med det lokale kirkelige tilsyn normalt vil være bedst egnede til at bedømme, hvorledes forholdene bør ordnes det enkelte sted, idet der består så store forskelligheder, at generelle regler, der skal give et rimeligt resultat alle steder, vanskeligt lader sig opstille, og at en løningslov, der indeholder regler med gyldig-

hed for hele landet, derfor i det højeste bør give vejledning om de beløb, der som minimum bør ydes. Det må herved erindres, at det er den stedlige menighed, der skal udrede udgifterne til lønning og honorarer til kirkefunktionærerne uden tilskud fra statskassen, og at det også af den grund må anses for at være rimeligt, at de lokale kirkelige myndigheder, der har ansvaret over for menigheden, har den afgørende indflydelse på, hvorledes kirkefunktionærerne skal vederlægges.

Det nævnte hensyn til menighedsrådenes ret til og bedre muligheder for at træffe afgørelse i disse spørgsmål bør dog efter kommissionens opfattelse i sin konsekvens føre videre, nemlig til helt at ophæve § 28 og den deri indeholdte begrænsning i menighedsrådenes dispositionsfrihed.

Denne begrænsning føles selvsagt ikke i de store sogne, hvor mindstehonorarerne må formodes at være uden betydning, men mindstehonorarerne vil derimod under mindre forhold og specielt i de mindste sogne, såfremt mindstebeløbene da ikke sættes så lavt, at de i realiteten bliver helt uden betydning, kunne medføre, at en efter de stedlige forhold fuldt afpasset ordning ikke lader sig gennemføre. Foruden at stride imod det grundlæggende princip giver mindstesatserne således landets menighedsråd ulige vilkår.

Ud fra disse synspunkter skal kommissionen foreslå, at § 28 ophæves, således at vederlag til honorarlønnede kirkefunktionærer fremtidig — således som det har været tilfældet i tiden fra 1922-46 — fastsættes ved overenskomst mellem det enkelte menighedsråd og vedkommende kirkefunktionær, eventuelt under medvirken af dennes organisation, således at ansvaret for, at den ordning, der træffes det enkelte sted, hvor tjenestemandstillinger ikke oprettes, overlades til menighedsrådet, men dog under tilsyn af provstiuudvalget eller for købstædernes vedkommende stiftsøvrigheden, hvorved det kan sikres, at urimelige afgørelser ikke træffes, og at der opnås en vis ensartethed for lige tilfælde inden for større områder.

Der bør dog formentlig i overensstemmelse med, hvad der var gældende i tiden før 1. april 1946, gøres den undtagelse, at tidligere ansatte kirkefunktionærer bevarer

de rettigheder med hensyn til mindstesatser, som loven af 1946 tilsikrer dem, og kommissionen skal henstille, at kirkeministeriet i et cirkulære til menighedsrådene udtaler, at der ved fastsættelse af honorarer til kirkefunktionærer bør tages hensyn til, hvad der i private erhverv ydes for lignende arbejde det pågældende sted.

Til § 29.

Om kontorholdsgodtgørelse.

Forbundet har fremsat forslag til ændring af lovens § 29, hvorefter menighedsrådet kan vedtage, at der tillægges en kordegn en kontorholdsgodtgørelse, hvis størrelse almindeligvis ikke bør overstige 600 kr. årlig.

Ifølge forslaget skal der tillægges tjenestemandsansatte kordegne en kontorholdsgodtgørelse, der skal kunne dække udgifterne til et møbleret kontor med lys, varme og rengøring. Under særlige omstændigheder skal kirkeministeriet kunne fastsætte et højere beløb.

De honorarlønnede kordegne skal der af menighedsrådet med overtilsynets approbation kunne tillægges samme godtgørelse, som ydes de tjenestemandsansatte kordegne. Dog skal beløbet kunne nedsættes i mindre sogne.

For alle kordegne foreslås udgifterne til telefonhold afholdt af kirkens kasse efter nærmere af ministeriet fastsatte regler, og udgifter til kontormateriel, skrivepapir, blanketter etc. foreslås ligelødes afholdt af kirkens kasse. Endvidere foreslås det fastsat som almindelig regel, at det påhviler menighedsrådet at tilvejebringe kontorlokale, såfremt det er ugørligt for kordegnen at tilbyde egnet lokale.

Stiller menighedsrådet helt eller delvis kontor til rådighed, indbetales der af kontorholdsgodtgørelsen et passende vederlag herfor.

Kommissionen skal til det fremsatte forslag bemærke følgende:

Det i den gældende lov fastsatte beløb på 600 kr. årlig hidrører fra 1920. I København og på Frederiksberg har kirkeministeriet i tidens løb indrømmet tillæg til godtgørelsen, således at denne nu er oppe på 1 165 kr.,

hvortil kommer refusion for udgifter til telefon inden for et nærmere fastsat beløb.

Uden for København og Frederiksberg har man i det store og hele fastholdt en godtgørelse på 600 kr., men dog således at der mange steder samtidig af menighedsrådene ydedes fuld godtgørelse for telefon, papir og blanketter m. v. Under hensyn til prisudviklingen og de i København og på Frederiksberg tilståede tillæg er der imidlertid i den seneste tid administrativt åbnet mere almindelig adgang til forhøjelser af kontorholdsgodtgørelserne i provinsen. Forhøjelserne fastsættes i hvert enkelt tilfælde på grundlag af de individuelle forhold det pågældende sted, og godtgørelsen kan ikke fastsættes til et højere beløb end godtgørelsen i København og på Frederiksberg.

Kommissionen må finde, at det bør være princippet, at udgifter til blanketter m. v. godtgøres efter regning, og at der ikke vil kunne ydes kontorholdsgodtgørelse, hvor der stilles kontor til rådighed af kirken.

Kommissionen skal herefter foreslå følgende formulering af en ny bestemmelse om kontorholdsgodtgørelse:

„Hvor menighedsrådet ikke stiller kontor til rådighed, ydes der tjenestemandsansatte kordegne en kontorholdsgodtgørelse, der i hvert enkelt tilfælde fastsættes af kirkeministeriet efter indstilling af menighedsrådet og overtilsynet. Beløbet bør i almindelighed ikke overstige 1 500 kr. Hvor særlige omstændigheder medfører en større udgift til kontorhold, end det nævnte beløb kan dække, kan der af kirkeministeriet efter indstilling fra menighedsrådet og overtilsynet fastsættes et til de virkelige udgifter svarende beløb. På samme måde kan der af menighedsrådet med overtilsynets godkendelse tillægges honorarlønnede kordegne en kontorholdsgodtgørelse. Udgifterne til telefonhold afholdes af kirkens kasse efter regler, der fastsættes af kirkeministeriet, ligesom udgifterne til kontormateriel, skrivepapir, blanketter, konvolutter, protokoller, blæk etc. afholdes efter regning af kirkens kasse.“

Kommissionen finder det rimeligt, at der med hensyn til kontortid i princippet stilles samme krav til provinsens tjenestemandsansatte kordegne som til kordegne

i København og på Frederiksberg, men da en regel herom muligt nogle steder kunne føles som en hindring for tilrettelæggelsen af kirkelige handlinger, som kræver kordegnens medvirken, må den affattes således, at der i særlige tilfælde kan meddeles dispensation fra kravet om, at kordegnkontoret skal være åbent et bestemt antal timer ugentlig. Kommissionen skal foreslå, at der til den foran foreslåede ny paragraf om kontorholdsgodtgørelse føjes følgende bestemmelse:

„Hvor kordegnen er ansat som tjenestemand, fastsættes det i det for stillingen udfærdigede regulativ, at kordegnens kontor skal være åbent 22 timer ugentlig. Såfremt forholdene i særlige tilfælde måtte tale derfor, kan der af kirkeministeriet meddeles dispensation fra denne bestemmelse.“

Til § 30.

Om tjenesteboliger.

Ad stk. 1. Ifølge den gældende bestemmelse fradrages der for tjenestebolig $\frac{1}{8}$ eller $12\frac{1}{2}$ pct. af grundlønnen og det til denne knyttede almindelige pensionsgivende tillæg.

Denne regel ligestiller præster med stats-tjenestemænd, for så vidt som det bidrag, der skal erlægges, er fastsat generelt til en bestemt brøkdel af lønningen, men bidraget er for statstjenestemænd fastsat til 12 pct. af nævnte lønningsdele. Dette lavere bidrag modsvares imidlertid af, at der — i modsætning til hvad der gælder for præster — påhviler statstjenestemænd pligt til at deltage i udgifterne til den indre vedligeholdelse.

Det er af kommissionen vedrørende statens tjeneste- og lejeboliger foreslået, at det gældende, generelt fastsatte fradrag for tjenestebolig afløses af et fradrag, der i princippet fastsættes for hver enkelt tjenestebolig under hensyn til dennes størrelse, alder, kvalitet og udstyr, og kommissionen har overvejet, om en tilsvarende regel kan indføres også for præstegårde, herunder om der måtte foreligge omstændigheder, der kan begrunde, at reglen modificeres.

Det er fra præsteforeningens side bl. a.

anført, at der ved opførelsen af præstegårde altid er blevet taget hensyn til, at bygningen foruden at tjene som bolig for præsten, også i nogen grad har skullet tjene som samlingssted i sognet og derfor må indeholde rum, der størrelsesmæssigt er egnet hertil, ligesom bygningen må indeholde andre rum, der står i direkte forbindelse med præstens embede, såsom konfirmandstue og studereværelse.

Da en del af præstegårdenes rum efter denne opfattelse snarere må siges at høre til embedet end til den egentlige tjenestebolig, finder præsteforeningen, at der — såfremt man vil søge den for statstjenestemænd foreslåede regel anvendt på præsters tjenesteboliger — må åbnes mulighed for, at denne del af præstegårdenes rum kan udelades ved beregningen af det boligareal, der skal danne grundlaget for fastsættelsen af boligfradraget.

Der er i kommissionen enighed om, at der i princippet bør gælde samme regler for fradrag for tjenestebolig i præsters og i statstjenestemænds lønninger, men under hensyn til det af præsteforeningens repræsentanter fremsatte synspunkt, at der ved indretningen af præsteboliger ikke udelukkende tages hensyn til præstens personlige behov, skal kommissionen foreslå, at den for statstjenestemænd foreslåede bestemmelse om boligfradrag indføres også i præstelønningsloven, men således at der åbnes mulighed for, at de nævnte særlige hensyn kan tilgodeses.

Kommissionen skal heretter foreslå, at bestemmelsen for præsters vedkommende formuleres således:

„For en tjenestemand, hvem der tildeles tjenestebolig med eller uden have, skal der i lønnen fradrages et boligbidrag, der fastsættes under hensyn til boligens størrelse, alder, kvalitet og udstyr.“

De nærmere regler om bidragets fastsættelse udfærdiges af kirkeministeren efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet og efter stedfunden forhandling med den pågældende forhandlingsberettigede organisation af tjenestemænd. Ændringer i bidragets størrelse kan gennemføres efter regler, der på tilsvarende måde fastsættes af kirkeministeren.

Der kan i enkelte tilfælde med lønningsrådets tilslutning dispenseres fra de fast-

satte satser, når særlige forhold måtte gøre en lejenedsættelse rimelig.“

Det har været hensigten med den forelåede formulering at skabe mulighed for, at der ved fastsættelsen af de nærmere regler kan tages et generelt hensyn til præstegårdes almindeligvis store omfang — f. eks. således at der ved beregningen af det boligareal, der skal danne grundlag for fastsættelsen af boligfradraget, kan bortses fra visse særlige rum, konfirmandstuen og eventuelt også studereværelset — ligesom der er mulighed for i visse særlige tilfælde, hvor den enkelte præstegårds indretning kan begrunde det, kan gives et ekstraordinært nedslag i boligbidraget.

Ad stk. 2. Ifølge den gældende bestemmelse er præsten, hvor der finder fremleje sted af en del af præstegården, pligtig til at udrede samtlige omkostninger ved det bortlejedes vedligeholdelse såvel som til at tage del i udgifterne ved de vedligeholdelses- og hovedstandsættelsesarbejder, der efter almindelige regler må siges at vedrøre bygningen som helhed.

Der er fra præsteforeningens side fremsat forslag om, at bestemmelsen ændres således, at præsten i disse tilfælde alene skal udrede alle omkostninger ved det bortlejedes udvendige og indvendige vedligeholdelse, men ikke tage del i udgifterne ved vedligeholdelse og hovedstandsættelse af bygningen som helhed.

Forslaget skyldes ønsket om at sikre, at en præst, der f. eks. udlejer en fløj af præstegården, kun kommer til at deltage i udgifterne vedrørende denne del af præstegården og ikke hele præstegården.

Det er over for kommissionen oplyst, at den gældende bestemmelse efter kirkeministeriets erfaring sikrer præsterne i tilstrækkelig grad. Ministeriet har ikke kendskab til tilfælde, hvor der måtte være opstået vanskeligheder.

Kommissionen er herofte enig om, at den gældende bestemmelse må kunne opretholdes, dog med følgende redaktionelle ændringer:

I linje 3 rettes ordet „boligen“ til „det bortlejede“, i linje 5 rettes ordet „lejeindtægten“ til „fremlejeindtægten“ og ordene „ud over den ham tillagte regulerede lønning“ udgår.

Kommissionen skal i tilslutning til det ovenfor bemærkede vedrørende beregningen af præsternes boligbidrag udtale som sin opfattelse, at der ved fastsættelsen af det ekstraordinære nedslag, der måtte blive givet i en præsts boligbidrag, bør tages hensyn til den indtægt, præsten måtte oppebære ved en eventuel udlejning af en del af præstegården.

Til § 31.

Om bestyrelsen af de til præsteembederne hørende præstegårde m. v.

Der stilles ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Til § 32.

Om tilsynet med præstegårde.

Ad stk. 1 og stk. 2. Fra præsteforeningens side er der fremsat ønske om, at der genindføres provstesyn over præstegårde, idet foreningen har henvist til, at et sådant tilsyn forventelig vil have betydning for vedligeholdelsen af bygningerne, og at det ofte vil kunne afhjælpe en vanskelig stilling for præsten, der er bruger af boligen samtidig med, at han er medlem af — eventuelt formand for — menighedsrådet.

Indtil 1922 var præstegårdene tilligemed kirkerne undergivet et årligt syn ved vedkommende provst i forening med to bygningskyndige synsmænd. Dette „provstesyn“, der er opretholdt — dog kun hvert tredje år — for kirkerne, bortfaldt for præstegårdenes vedkommende ved lønningsloven af 30. juni 1922, der overdrog bestyrelsen af præstegårdene til menighedsrådene, og præstegårdene har siden alene været underkastet syn ved menighedsrådene, der ikke har pligt til at søge bygningskyndig bistand ved disse syn, omend sådan bistand ofte ses anvendt.

Der har i den forløbne tid været rejst spørgsmål om genindførelse af provstesyn over præstegårde; bl. a. er der stillet forslag herom i den betænkning, der er afgivet i juli måned 1940 af det i henhold til lov af 7. marts 1928 nedsatte udvalg angående forholdet mellem staten og folkekirken. Som motivering for provstesynets genindførelse er heri bl. a. henvist til det principielt

uheldige forhold under den gældende ordning, at det er samme myndighed, menighedsrådet, der skal beslutte de nødvendige vedligeholdelsesarbejder og tilvejebringe de fornødne midler til dækning af udgifterne ved disse arbejder. Der er endvidere henvist til den manglende pligt for menighedsrådene til at benytte sagkyndig bistand, ligesom det er anført, at provsterne vil kunne være til nytte for præsterne i tilfælde af en mangelfuld vedligeholdelse af boligen, idet præsten ofte, selv i alvorlige tilfælde, vil vige tilbage for at søge stiftsøvrighedens bistand, da en sådan henvendelse let kan virke ødelæggende for forholdet til og samarbejdet med menighedsrådet.

Kommissionen må skønne, at et tilsyn som det foreslåede næppe kan anses for en urimelig begrænsning i menighedsrådenes administrationsbeføjelser. Lignende regler er gældende for tilsynet med kirkerne, og dette har efter alt, hvad der foreligger for kommissionen, virket tilfredstillende og gnidningsløst. Da man endvidere finder det fremsatte forslag hensigtsmæssigt og velbegrundet, skal kommissionen foreslå, at paragraffens 2. stk. ændres til følgende bestemmelse:

„Hvert tredje år deltager provsten og den af provstiudvalget i henhold til lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m. v. valgte bygningskyndige sammen med menighedsrådet i et syn over præstegården i forbindelse med de kirkesyn, der hvert tredje år afholdes over kirkerne under ledelse af provsten. De nærmere regler herom og om afholdelse af ekstraordinært syn i særlige tilfælde fastsættes i det i stk. 1 omhandlede regulativ.“

Ad stk. 3. Som rent redaktionel ændring foreslås ordet „approberes“ i linje 2 erstattet af ordet „godkendes.“ Tilsvarende rettelser foreslås med hensyn til ordet „approbere“ i linje 3.

Til § 33.

Om menighedsrådenes udgifter vedrørende præstegårdene.

Ad stk. 1. Præsteforeningen har fremsat ønske om, at der skabes mulighed for, at menighedsrådene afholder ikke blot éngangs-

udgifter — anlægsafgifter — til elektricitets- og vandværker m. v., men samtlige faste afgifter til nævnte værker og til fjernvarme-centraler.

Det er i denne forbindelse over for kommissionen oplyst, at en del af de selskaber, der etablerer de heromhandlede forsyninger, lægger en væsentlig del af de egentlige anlægsudgifter over på forbrugerne som faste afgifter, at erlægge i løbet af et vist antal år eller med visse års mellemrum.

Gennemførte man det af præsteforeningen fremsatte forslag, ville dette medføre det efter kommissionens opfattelse ikke rimelige forhold, at fordelingen af udgifterne ville afhænge af det enkelte selskabs økonomiske principper.

Kommissionen finder herefter ikke at kunne tiltræde den af præsteforeningen foreslåede ændring af bestemmelsen.

Da menighedsrådenes overtagelse af bestyrelsen af præstegårdene har fundet sted, skal udvalget foreslå, at den nuværende formulering, der stammer fra lønningsloven af 1922, ændres således, at ordene i linje 1-2 „Efter menighedsrådets overtagelse af bestyrelsen af præstegården m. v. afholder det“ erstattes af „Menighedsrådet afholder“.

Ad stk. 2. Ordet „fremtidig“ i linje 1 foreslås slettet. Med hensyn til begrundelsen herfor henvises til det vedrørende den ændrede formulering af paragraffens stk. 1 bemærkede.

Ad stk. 3. Til dækning af udgifterne ved præstegårdenes vedligeholdelse oppebærer menighedsrådene det i § 30, stk. 1 omhandlede boligbidrag, der af hver stiftsøvrighed fordeles med lige store beløb til alle i stiftet værende embeder, hvortil der er knyttet tjenestebolig. Forslår det udbetalte beløb ikke, lignes det yderligere fornødne beløb på det enkelte pastorats til folkekirken hørende beboere.

Da det foreslåede nye beregningsgrundlag for boligbidraget vil medføre, at der for en moderniseret og velholdt præstegård med forholdsvis lave vedligeholdelsesudgifter skal erlægges et stort bidrag, medens der for en ringe bolig med forholdsvis store vedligeholdelsesudgifter skal erlægges et mindre bidrag, ville en opretholdelse af den gældende fordeling af boligbidragene med lige store beløb til hvert pastorat med tjenestebolig indebære, at pastorer med

velholdte præstegårde i realiteten måtte yde bidrag til vedligeholdelse af præstegårde i pastorater, hvor boligen er af ringe kvalitet.

Dette finder kommissionen ikke rimeligt, idet det større boligbidrag, der følger med en velholdt præstegård, bør komme det pågældende pastorat selv til gode. Kommissionen skal derfor foreslå, at ordene fra og med „fradrag“ i linje 2 og sætningen ud udgår og erstattes af ordet „boligbidrag“.

Bestemmelsens sidste sætning indeholder hjemmel for stiftsovrigheden til af præstembedernes fællesfond at yde embederne lån på indtil 2 000 kr. til dækning af udgifter ved hovedstandsættelsesarbejder eller nybygninger. Under hensyn til stigningen i byggeomkostninger skal kommissionen foreslå, at beløbet 2 000 kr. ændres til 5 000 kr.

Endelig skal kommissionen foreslå, at der indføjes følgende som nyt stk. 4:

„Ønskes præstegårdens jorder grundforbedret, kan der ligeledes hertil ydes embedslån, med hvis forrentning og afdragning der forholdes efter reglerne i stk. 3.“

Bestemmelsen indeholdes i den gældende § 34, der foreslås ophævet, jfr. herom nedenfor.

Nuværende stk. 4 bliver herefter stk. 5 og nuværende stk. 5 bliver stk. 6.

Til § 34.

Om lån til dækning af indløsningssummer m. v.

Bestemmelsen har mistet sin praktiske betydning bortset hjemmelen til at yde lån til grundforbedringsarbejder. Efter at denne er indføjet som nyt stk. 4 til § 33 foreslås paragraffen ophævet.

Til § 35.

Om tilsvaret af udbyttet af jorderne.

Ad stk. 1. Der fremsættes ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Ad stk. 2. I bestemmelsens 3. linje ændres ordet „brænde“ til „hugsteffekter“, idet formuleringen derved dækker grundlaget for det statistiske departements be-

regning af de pågældende middelpriiser, hvilket grundlag ikke blot omfatter egentlige brændeeffekter.

Ad stk. 3. Rent redaktionelt foreslås ordet „hændelige“ i linje 1 slettet, og herudover foreslås følgende tilføjelse til bestemmelsen:

„Tilsvaret af skov og plantage fastsættes kun for 5 år ad gangen eller, hvor særlige forhold skønnes at gøre sig gældende, for kortere tidsrum efter ministeriets nærmere bestemmelse.“

I henhold til den gældende bestemmelse i § 35, stk. 3 fastsættes det tilsvaret, der skal erlægges som udbytte af jorderne ved beregningen af præstens løn, principielt ved stedsevarende virkning, idet nyansættelser kun finder sted ved køb og salg af jorder, naturbegivenheder eller under andre særlige omstændigheder, der bør have indflydelse på tilsvarets størrelse.

For skoves vedkommende har der over for kirkeministeriet været rejst spørgsmål om at ændre denne bestemmelse således, at ansættelsen af tilsvaret finder sted med kortere mellemrum, idet modenhedsalderen for visse bevoksninger, særlig granplantager, indtræffer forholdsvis pludseligt, således at den gunstige hugstalder er fælles for hele bevoksningen. Da en gradvis afvikling af disse bevoksninger ikke er mulig på grund af stormfare, vil dette medføre, at den — præsten eller mednighedsrådet — der driver skoven i de år, da hugstalderen indtræder, og relativt større bevoksninger fældes, vil kunne opnå betydelige indtægter af skoven, hvorefter der vil komme en årrække, hvor hugsten i skoven vil blive væsentlig mindre, og hvor kultiveringsudgifterne samtidig er store.

Den af kommissionen formulerede tilføjelse til den gældende bestemmelse tilsigter at fjerne risikoen for eventuelle uretfærdige følger af en i princippet stedsevarende fastsættelse af tilsvaret.

Til § 36.

Om præstens forpligtelser ved overtagelse af præstegårdens avling.

Ad stk. 1. Kommissionen foreslår, at der efter 2. punktum foretages følgende tilføjelse:

„Det kan endvidere pålægges præsten som bruger af præstegårdens avling at yde et af kirkeministeriet fastsat bidrag til forrentning og afdragning af embedslån, der vedrører bygning eller jord.“

Forslaget tilsigter at skabe udtrykkelig hjemmel for, at det kan pålægges præsten at yde et rimeligt bidrag til dækning af udgifter, der i det omhandlede øjemed er afholdt på embedets bekostning, forinden præsten måtte ønske at overtage avlingen. Det bemærkes herved, at det er en selvfølge, at bidraget ikke bør sættes højere, end det i hvert enkelt tilfælde måtte skønnes rimeligt at pålægge en forpagter ud over normal forpagtningsafgift, og at der må tages behørigt hensyn til, at de værdier, der er tilført embedet gennem lånene, kun er til nytte for præsten i den tid, han er bruger af jorden m. v.

I bestemmelsens sidste punktum foreslås ordet „skal“ erstattet med „kan“.

Efter den gældende bestemmelse har præsten en ubetinget ret til at overtage driften af en del af præstegårdens tilliggende.

Ændringsforslaget tilsigter at åbne adgang til ved en sådan deling af driften af tilliggendet at tage hensyn til, om den tilbageblevne del kan drives rentabelt som selvstændigt avlsbrug, jfr. i denne forbindelse bemærkningerne nedenfor vedrørende ændringsforslaget til paragraffens stk. 3.

Ad stk. 2. Kommissionen foreslår følgende tilføjelse til bestemmelsen:

„Dersom hugsten efter skovens eller plantagens beskaffenhed i perioder er særlig betydelig, kan kirkeministeriet efter indhentet udtalelse fra den tilsynsførende skovrider eller hedeselskabet bestemme, at en nærmere fastsat del af driftsindtægten skal oplægges blandt stiftsmidlerne. Af det således oplagte beløb kan med ministeriets tilladelse udbetaling finde sted til hjælp til dækning af udgifter i perioder, hvor hugsten er ringe eller kultiveringsudgifterne ekstraordinært store.“

Med hensyn til begrundelse for forslaget henvises til det vedrørende den foreslåede tilføjelse til § 35, stk. 3 bemærkede.

Ad stk. 3. Bestemmelsen foreslås affattet således:

„Såfremt præstegårdens jorder, efter at der er truffet bestemmelse om udstykning

i henhold til lov nr. 537 af 4. oktober 1919, jfr. lov nr. 283 af 30. juni 1922 § 2, stk. 2, egner sig til landbrugsmæssig drift, kommer § 2 i lov nr. 291 af 31. marts 1949 om landbrugsejendomme til anvendelse. Dispensation herfra kan dog meddeles af kirkeministeren. I øvrigt fastsættes de nærmere regler for driften af avling og tilsynet med den m. m. ved et af ministeriet udfærdiget regulativ.“

Forslaget tilsiger at opretholde selvstændig drift af præstegårdsjorderne i videst muligt omfang. Således som forholdene er nu, sker det ikke sjældent, at jorden udlejes til drift i forbindelse med andre landbrug, når større udgifter til avlsbygninger forestår. En sådan tendens kan imødegås ved den foreslåede bestemmelse; hvorved dog bemærkes, at der i et vist antal tilfælde kan være grund til at gøre afvigelse fra den almindelige regel. Dette gælder særlig forholdene i de sønderjyske landsdele, hvor der kun i få tilfælde haves avlsbygninger til præstegården, og hvor jorderne i mange tilfælde er spredt beliggende og efter gammel tradition sædvanlig udlejes i småparceller.

Til § 37.

Om bortforpagtning af præstegårdens avling.

Der fremsættes ikke ændringsforslag til denne paragraf. Da § 34 i den gældende lov foreslås ophævet, må dog i linje 4 „§ 36“ ændres til „§ 35“ og i linje 5 „§ 35“ ændres til „§ 34“.

Til § 38.

Om bortsalg af præstegårdsjorder.

Der foreslås alene enkelte redaktionelle ændringer.

Til § 39.

Om præstegårdsudvalg og fordeling af udgifterne.

Kommissionen foreslår, at ordet „hvis“ i linje 1 ændres til „hvor“, og at der i linje 2 efter ordet „fællesudvalg“ tilføjes: „hvis opgaver nærmere fastsættes af menighedsrådene, eventuelt i forretningsordenen, jfr. lov om menighedsråd § 15, stk. 2.“

Det er hensigten med den foreslåede til-

føjelse at fastslå, at de opgaver, der tildeles de enkelte af de heromhandlede fællesudvalg, beror på de pågældende menighedsråds vedtagelse.

Til § 40.

Om stedtillæg og reguleringstillæg m. v.

Under hensyn til den foreslåede ændring af lønsystemet foreslås paragraffen affattet således:

„*Stk. 1.* De i henhold til nærværende lov fastsatte lønninger, pensioner og ventepenge samt bestillingstillæg og faste honorarer reguleres efter de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd i kapitel 5 indeholdte regler.

Stk. 2. Der tilkommer de efter nærværende lov lønnede tjenestemænd stedtillæg i overensstemmelse med de for statens tjenestemænd gældende regler.“

Til § 41.

Om efterindtægt.

Efter den gældende bestemmelse tilkommer der de efter præstelønningsloven lønnede tjenestemænds efterladte efterindtægt i overensstemmelse med de for statens tjenestemænd gældende regler.

Bestemmelsen er kirkefunktionærforbundet foreslået suppleret med en regel, hvorefter der tillægges honorarlønnede kirkefunktionærers efterladte efterindtægt på tilsvarende måde.

Ifølge § 43, stk. 3, kan der af kirkeministeriet efter indhentet erklæring fra menighedsråd, provstiudvalg og overtilsyn tillægges en honorarlønnet kirkebetjentes efterladte efterindtægt. Efter denne bestemmelse er tillæggelsen af efterindtægt således fakultativ. I modsætning hertil hjemler den foreslåede tilføjelse til § 41 de pågældende et egentligt krav på efterindtægt, svarende til det krav, der tilkommer tjenestemænds efterladte.

Den gældende regels princip, hvorefter der ikke tilkommer honorarlønnede kirkebetjentes efterladte et krav på efterindtægt, svarer til det for det ikke-pensionsberettede personale i statens tjeneste hidtil gældende princip.

Selv om der efter det for kommissionen oplyste i praksis sædvanligt ydes honorar-

lønnede kirkebetjentes efterladte 3 måneders efterindtægt — og selv om de muligvis i visse tilfælde har ret til en sådan ydelse i henhold til funktionærlovens § 7 —, må kommissionen finde, at ordningen i princippet bør være sådan, at en honorarlønnet kirkefunktionærs efterladte har adgang til efterindtægt efter de for tilsvarende ikke-pensionsberettiget personale i statens tjeneste gældende bestemmelser.

Under hensyn hertil, og idet der ikke er stillet ændringsforslag til statstjenestemandenslovens § 83, kan kommissionen ikke tiltræde den foreslåede tilføjelse til § 41.

Til § 42.

Om pension.

Ifølge den gældende bestemmelse er de efter præstelønningsloven lønnede tjenestemænd berettiget til pension for sig selv og for deres enker samt til børnepension efter de for statens tjenestemænd gældende regler.

Kirkefunktionærforbundet har foreslået, at der til bestemmelsen føjes en regel, hvorefter de for en kirkefunktionær tilbageholdte pensionsbidrag indsættes på bank- eller sparekassebog, hvis pålydende med renter til sin tid skal indgå i den kasse, der udreder pensionen. Ved eventuelle forflytninger overdrages det opsparede beløb med renter til fortsat indbetaling af pensionsbidrag på bank- eller sparekassebog på det sted, hvortil funktionæren er forflyttet.

Med hensyn til forslaget om at kræve pensionsbidrag indsat på bank- eller sparekassekonto bemærkes, at det, efter hvad der er oplyst over for kommissionen er almindeligt, at menighedsråd på bank- eller sparekassebog hensætter ikke blot de i en kirkebetjents lønning indeholdte pensionsbidrag, men herudover også de beløb, som menighedsrådet opsparer til imødegåelse af pensionsforpligtelsen.

Ifølge statstjenestemandenslovens § 50, stk. 3, der direkte kommer til anvendelse, har tjenestemænd ved afskedigelse uden pension krav på udbetaling af indbetalte pensionsbidrag.

Da kommissionen må finde, at en lovregel som den foreslåede eventuelt kunne give anledning til krav fra tjenestemænd

på udbetaling af hele det beløb, der måtte indestå på vedkommende bank- eller sparekassenkonto, kan kommissionen ikke tiltræde forslaget.

Med hensyn til forslaget om overførsel af opsparede, indeholdte pensionsbidrag med renter ved kirkebetjentes forflytninger bemærkes, at det ifølge det oplyste er gældende sædvane, at indeholdte pensionsbidrag i sådanne tilfælde overføres fra den kirkelige kasse, der før forflyttelsen har udredet lønning til kirkebetjenten, til den kasse, der fremtidig skal afholde udgiften, men beløbet overføres uden renter, svarende til hvad der ifølge statstjenestemandsløvens § 50, stk. 5, gælder for overførsel af pensionsbidrag, hvor det drejer sig om overgang fra pensionsgivende stilling i folkekirken eller folkeskolen til en statstjenestemandsstilling eller omvendt.

Kommissionen finder ikke begrundelse for at indføre en ordning for kirkebetjentes vedkommende, som fraviger, hvad der gælder for lignende forhold ifølge statstjenestemandsløven og kan derfor ikke tiltræde forslaget om overførsel af indbetalte pensionsbidrag med renter i tilfælde af forflyttelse.

Da kommissionen imidlertid må gå ud fra, at den omtalte praksis for kirkebetjentes vedkommende bør opretholdes, vil man finde det rettest, at det udtrykkeligt i loven fastsættes, at overførsel af pensionsbidrag skal finde sted efter regler, der svarer til de i statstjenestemandsløvens § 50, stk. 5, indeholdte, der ikke er foreslået ændret på dette punkt.

Kommissionen skal herefter foreslå, at der efter den nuværende § 42 som ny § 43 indføres følgende:

„Overgår en kirkebetjent (kirkefunktionær) fra en pensionsgivende stilling ved en kirke til tilsvarende stilling andetsteds, overføres de i den pågældendes lønning indeholdte pensionsbidrag uden renter til den kirkelige kasse, hvoraf kirkebetjenten (kirkefunktionæren) fremtidig lønnes, jfr. § 50, stk. 5 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.“

Kirkefunktionærforbundet har endvidere foreslået, at der til den gældende § 42 føjes en bestemmelse, hvorefter første ansættelse i tjenestemandsstilling, når den finder sted

efter det fyldte 40 år, giver ret til pension, såfremt dette hjemles ved særlig bevilling i det enkelte tilfælde efter forhandling med finansministeriet.

Som grundlag for sådanne bevillinger til honorarlønnede kirkefunktionærer, der ansættes i tjenestemandsstillinger efter det fyldte 40. år, foreslår forbundet, at der skal gælde tilsvarende regler, som indeholdes i § 421 i den gældende statstjenestemandsløvslov.

Endelig foreslås det, at forhøjet pensionsalder på grundlag af forudgående tjenestetid i honorarlønnet stilling af kirkeministeriet efter forhandling med finansministeriet kan tillægges kirkefunktionærer, der overgår til tjenestemandsstilling, fra det tidspunkt, da de i 9 år har været aflønnet som honorarlønnede funktionærer, dog tidligst fra det 35. år.

Kommissionen skal hertil bemærke, at en særlig bestemmelse om, at der ikke tilkommer kirkebetjente, der ansættes efter det fyldte 40. år, pensionsret uden tilvejebringelse af bevillingsmæssig hjemmel, må anses for overflødig, idet dette følger af de almindeligt for tjenestemænd — også folkekirkens — gældende regler. Man skal endvidere vedrørende de to sidstnævnte forslag bemærke:

Efter den foran nævnte bestemmelse i statstjenestemandsløvens § 421 kunne pensionsberettigende ansættelse af tidligere regulativlønnede kontormedhjælpere ved dommer- og politikontorerne, for hvem der ved tjenestemandsløvens ikrafttræden oprettedes tjenestemandsstillinger, finde sted, såfremt de pågældende havde forudgående beskæftigelse på de nævnte kontorer i visse nærmere i loven angivne åremål.

Endvidere tillagdes der de pågældende pensionsanciennitet fra det tidspunkt, da de i 9 år havde været aflønnet med månedsløn i henhold til kontormedhjælperregulativet, dog tidligst fra det 35. år.

I 1947 tiltrådte finansministeriet efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet, at der søgtes bevillingsmæssig hjemmel for en ordning af den pensionsmæssige stilling i overensstemmelse med reglerne i § 421 for så vidt angår gravere og organister i København og på Frederiksberg, som pr. 1. april 1946 overgik til tjenestemandsansættelse i forbindelse med den nye lønningsslov.

Endvidere tiltrådte finansministeriet i 1949, at tilsvarende regler bragtes til anvendelse ved tillæggelse af pensionsret og forhøjet pensionsalder til kirkebetjente uden for København og Frederiksberg, som overgik til tjenestemandsansættelse fra honorarlønnet ansættelse i en af de i henhold til kirkeministeriets bekendtgørelse af 29. april 1948 oprettede tjenestemandstillinger.

Senere tiltrådte finansministeriet, at reglerne kunne bringes til anvendelse i nogle enkelte tilfælde, hvor omdannelse fra honorarlønnet stilling til tjenestemandstilling først var sket fra et senere tidspunkt end 1. april 1946, men i 1955 meddelte finansministeriet, at der herefter på sædvanlig måde i det enkelte tilfælde ville være at indhente finansministeriets og lønningsrådets tilslutning forud for tildeling af pensionsret og forhøjet pensionsalder på bevillingslov, således at den hidtil gældende overgangsordning, der generelt bemyndigede kirkeministeriet til uden forudgående høring af finansministeriet og lønningsrådet at søge tillagt kirkebetjente pensionsret og pensionsanciennitet, bragtes til ophør.

Idet henvises hertil, og idet bemærkes, at der ved bevillingsmæssig tildeling af pensionsret og pensionsanciennitet i enkelttilfælde almindeligvis følges en strengere praksis end udtrykt i statstjenestemandlovens § 421, og at dette også gælder ved senere gennemførte generelle omdannelser af honorarlønnede stillinger til tjenestemandstillinger, finder kommissionen ikke at kunne tiltræde de af kirkefunktionærforbundet fremsatte forslag.

Kommissionen foreslår, at der som nyt stk. 2 i § 42 indføjes følgende:

„Stk. 2. En tjenestemand er forpligtet til at søge sin afsked fra udgangen af den måned, hvori han fylder 70 år. Berettiget til at erholde afsked med pension er tjenestemanden, når han er fyldt 67 år. Ansøgning om afsked skal være indgivet senest 3 måneder inden udløbet af den måned, hvori tjenestemanden fylder 70 år, og samme væsel skal gives ved ansøgning om afsked på grund af alder før dette tidspunkt.“

Reglen svarer til den for statens tjenestemand foreslåede tilsvarende bestemmelse.

Til § 43.

Om efterydelse til kirkebetjente, der ikke er tjenestemænd.

Kirkefunktionærforbundet har foreslået, at den gældende bestemmelse, hvorefter det i en kirkebetjents tjenesteregulativ kan pålægges ham at tegne pensionsforsikring eller sikre sig på anden måde, bortfalder, og at etablering af sådanne pensionsordninger tværtimod gøres afhængige af den pågældende kirkebetjents ønsker i så henseende.

Endvidere har forbundet foreslået, at der indføres en bestemmelse, hvorefter der efter indstilling fra menighedsrådet af kirkeministeriet skal tillægges såvel afgæede tjenestemandsansatte funktionærer uden pensionsret som honorarlønnede funktionærer, der har haft stillingen som hovedbeskæftigelse, samt deres eventuelle enker og børn et årligt beløb som efterydelse. Beløbets størrelse foreslås fastsat til $\frac{2}{3}$ af det pensionsbeløb med eventuelle tillæg, som henholdsvis kirkebetjenten og hans efterladte efter hans løn og tjenestetid ville kunne få, såfremt kirkebetjenten havde været tjenestemand med pensionsret.

Endvidere foreslås indført en bestemmelse, hvorefter der skal tillægges andre afgæede honorarlønnede kirkebetjente og deres eventuelle efterladte et årligt beløb, hvis størrelse fastsættes under hensyn til kirkebetjentens tjenestetid, det honorar han har oppebåret samt forholdene i øvrigt.

I anledning af forslaget om ændring af reglen om adgang til tegning af pensionsforsikringer eller oprettelse af lignende pensionsordninger for kirkebetjente, der ikke er pensionsberettigede, har kommissionen overvejet, om denne adgang overhovedet bør opretholdes, idet kommissionen har været opmærksom på, at reglen indeholder en begunstiggelse for kirkebetjentene i forhold til det i statens tjenesteanstatter personale uden pensionsret, for hvilket sådan adgang i almindelighed ikke står åben.

Kommissionen mener imidlertid ikke, at der vil være større betænkeligheder forbundet ved at bibeholde den nuværende adgang til oprettelse af de heromhandlede pensionsordninger for kirkebetjente, bl. a. under hensyn til, at reglen ikke hjemler

kirkebetjentene et krav på oprettelse af sådanne ordninger, men blot tillader ordningerne hvor forholdene i det enkelte tilfælde taler derfor.

Kommissionen kan tiltræde forslaget om, at oprettelse af forsikringsmæssige pensionsordninger kun finder sted, hvor den pågældende kirkebetjent ønsker det, men må finde det rimeligt, at der fastsættes den begrænsning, at den forsikringsmæssige ordning ikke skal kunne benyttes til sikring af en større efterydelse til vedkommende kirkefunktionær, end der på normal måde kunne bevilges ved hans afgang.

Kommissionen kan ikke tiltræde forslagene om en lovmæssig tilsikret efterydelse til kirkebetjente uden pensionsret.

De for understøttelser til løst ansat personale i statens tjeneste gældende regler indeholdes i finansministeriets cirkulære af 8. maj 1950, hvorefter der er adgang til at yde overordnet personale en pensionslignende understøttelse på $\frac{2}{3}$ af den pension, de pågældende ville have opnået, såfremt de havde været pensionsberettigede, medens der til andre kan ydes en supplementsunderstøttelse til folkepension. Noget krav på sådanne understøttelser er ikke tilføjet de pågældende.

Under hensyn til at det over for kommissionen er oplyst, at en ændring af den for løst ansat personale i statens tjeneste gældende understøttelsesordning må forventes at blive taget op til overvejelse efter gennemførelsen af den ny pensionsordning for statens tjenestemænd, idet forudsætningerne for den hidtidige understøttelsesordning i væsentlig grad er ændret som følge af den i 1956 gennemførte folkepensionsordning, finder kommissionen, at bevilling af understøttelser til kirkebetjente må følge regler, der svarer til, hvad der til enhver tid er gældende for understøttelser til løst ansat personale i statens tjeneste.

Endvidere skal kommissionen foreslå, at en i tekstanmærkning nr. 1. ad II. A. til § 19 på finansloven for finansåret 1956-57 indeholdte hjemmel til ydelse af understøttelse til kirkegårdsfunktionærer og andre løst ansatte, der uden at oppebære fast honorar har varig beskæftigelse ved en kirke eller kirkegård, optages i selve loven.

Kommissionen skal foreslå, at den gældende bestemmelse om hensyntagen til

ældre lovgivnings regler ved fastsættelse af et årligt beløb til kordegne, som før 1. oktober 1919 var berettigede til pension af deres kirkelige indtægter, og til disses enker, bortfalder, idet bestemmelsen må formenes at have mistet sin praktiske betydning. Det bemærkes dog, at det hermed ikke er hensigten at berøve nogen kordegn eller hans enke nogen rettighed, som efter den hidtidige bestemmelse måtte tilkomme den pågældende.

Kommissionen foreslår endelig, at der i forbindelse med disse regler indføres en bestemmelse, der hjemler et menighedsråd ret til at opspare en fond til imødegåelse af udgifter, som må forudses til pensioner og andre efteryndelser til kirkebetjente. En sådan fond vil utvivlsomt have sin rimelige begrundelse i den lettelse, den vil kunne være for den kirkelige økonomi i tilfælde, hvor pensionsforpligtelser pludselig måtte indtræde. Det er en selvfølge, at tilstedeværelsen af en sådan fond ikke begrunder noget som helst krav for kirkebetjeningen som ikke allerede måtte tilkomme denne uden oplæg til en sådan fond.

Kommissionen foreslår herefter, at § 43 affattes således:

„*Stk. 1.* Hvor forholdene taler derfor, kan der, når en kirkebetjent eller anden ved kirken ansat funktionær, der ikke er pensionsberettiget, afgår fra sin stilling eller dør, af kirkeministeren efter indhentet erklæring fra menighedsrådet, provstiudvalget og overtilsynet tillægges ham og hans eventuelle enke og børn et årligt beløb efter de for ydelse af understøttelse til løst ansat personale i statens tjeneste til enhver tid gældende regler, jfr. dog stk. 4.

Stk. 2. Ved en sådan kirkebetjents (kirkefunktionærs) død kan der ligeledes efter indhentet erklæring fra menighedsrådet, provstiudvalget og overtilsynet tillægges hans enke og børn efterindtægt.

Stk. 3. Til kirkegårdsarbejdere og andre løst ansatte funktionærer, der uden at oppebære fast årligt honorar har varig beskæftigelse ved en kirke eller kirkegård, kan der ydes årlige beløb efter de i stk. 1 nævnte regler.

Stk. 4. Ved fastsættelse af det i stk. 1 nævnte beløb til kirkebetjente (kirkefunktionærer), der får reduceret pension af et lærerembede, fordi deres timetal har været

nedsat af hensyn til deres kirkelige tjeneste, og til disses enker skal der tages hensyn til, at de ikke, når dette beløb lægges til deres pension, får mindre, end de ville have fået af lærerembedet, hvis de havde haft fuldt timetal.

Stk. 5. Hvor forholdene taler derfor, kan kirkeministeren efter indstilling fra menighedsrådet og med tilslutning fra vedkommende kirkebetjent (kirkefunktionær) tillade, at den pågældende kirkelige kasse udreder bidrag til udgifterne ved opretholdelse af en i et anerkendt forsikrings-selskab tegnet pensionsforsikring eller ved en på anden betryggende måde sikret adgang til pension eller understøttelse til en kirkebetjent (kirkefunktionær), der ikke er pensionsberettiget, eller dennes efterladte. Det er dog en betingelse, at den pågældende udelukkende har beskæftigelse ved kirken eller i alt væsentligt er henvist til den indtægt, han oppebærer for sin virksomhed ved kirken. Bidraget fra de kirkelige midler må ikke overstige det beløb, der ydes af kirkebetjenten (kirkefunktionæren) selv, og kan ikke ydes til en ordning, der sikrer en ydelse, som er større end den, der kunne tilstås den pågældende ved dennes afgang ved det fyldte 70. år efter de i stk. 1 nævnte regler med det indhold, de har på det tidspunkt, da pensionsordningen oprettes, ligesom ordningen ikke må give den pågældende en gunstigere stilling i pensionsmæssig henseende end den, en tjenestemand i statens tjeneste under tilsvarende forhold kunne forvente opnået.

Stk. 6. Til imødegåelse af udgifter til eventuelle pensioner og andre efterydelse, der måtte blive bevilget efter de herom gældende regler til afgåede kirkebetjente m. fl., kan der med kirkeministeriets samtykke finde oplæg sted, ligesom det kan tillades et menighedsråd ved tegning af forsikring i et anerkendt forsikringsselskab at lette den økonomiske byrde ved sådanne fremtidige udgifter.“

Endelig skal kommissionen foreslå, at der i en ny paragraf fastsættes følgende bestemmelse:

Stk. 1. „Teologiske kandidater og præster, som er ansat i følgende kirkelige institutioner:

- a. Det københavnske kirkefond,
- b. Dansk kirke i udlandet,
- c. Dansk sømandsmission i fremmede havne,
- d. Indenlandsk sømandsmission,
- e. De grundtvigske valg- og frimenigheder,
- f. Den danske diakonissestiftelse,
- g. Diakonissehuset Skt. Lukas stiftelsen,
- h. Kolonien Filadelfia,

får med de nedenfor angivne begrænsninger ved fastsættelsen af deres pensionsalder i tilfælde af overgang til et med pensionsret forbundet embede i folkekirken den anciennitet medregnet, de har som medlemmer af en til vedkommende institution knyttet statsunderstøttet pensionskasse under forudsætning af, at vedkommende pensionskasse er godkendt af kirkeministeriet i heromhandlede henseende, og at de pågældendes tjenestetid inden for vedkommende institution helt eller delvis medregnes ved fastsættelsen af deres tjenestealder i henseende til lønning i folkekirken.

Stk. 2. Foranstående regler kan med kirkeministeriets godkendelse helt eller delvis bringes til anvendelse ved overgang til embede i folkekirken fra en stilling som lærer i staten, folkeskolen eller Københavns kommunale skolevæsen eller under en anden institution, hvor stillingen har været forbundet med medlemskab i en statsunderstøttet pensionskasse (pensionsordning), når denne virksomhed helt eller delvis medregnes ved fastsættelse af tjenestealder i henseende til lønning i folkekirken.

Stk. 3. Tjenestealderen i henseende til pension fastsættes under hensyn til reglen i § 54, stk. 2, i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, jfr. nærværende lovs § 30, og anciennitetsmedregningen er i øvrigt betinget af, at der fra vedkommende pensionskasse til folkekirkens midler overføres et beløb, der indtil videre fastsættes efter de hidtil gældende regler.

Stk. 4. Finder omvendt overgang sted fra embede som præst i folkekirken til en af de pensionskassen omfattende institutioner, overføres tilsvarende beløb fra folkekirkens midler til den nævnte pensionskasse under forudsætning af, at den overgåede tjenestemands pensionsgivende tjenestetid i folkekirken medregnes ved fastsættelse af hans pensionsalder. Kirkeministeren afgør, hvil-

ken pensionsgivende lønning, fastsat i overensstemmelse med principperne for den hidtidige aflønning, der vil være at lægge til grund for tjenestetid efter 1. april 1958.

Stk. 5. Foranstående regel kan med kirkeministeriets godkendelse helt eller delvis bringes til anvendelse ved overgang fra embede i folkekirken til en stilling som lærer i staten, folkeskolen eller Københavns kommunale skolevæsen eller som lærer under en anden institution, hvor stillingen er forbundet med medlemskab i en statsunderstøttet og af finansministeriet i heromhandlede henseende godkendt pensionskasse (pensionsordning).“

Bestemmelserne indeholdes i tekstannærmærkning nr. 1 ad II. A. 22. til § 20 på finansloven for finansåret 1950-51, og tekstannærmærkning nr. 2 ad II. A. til § 20 på lov om tillægsbevilling for finansåret 1951-52.

Kommissionen finder det hensigtsmæssigt at optage bestemmelserne i selve lønningsloven, dog med sådanne ændringer, at reglerne kan anvendes indtil videre uanset overgangen til de foreslåede nye lønninger.

Til § 44.

Om udgifternes fordeling.

Kommissionen foreslår bestemmelsen affattet således:

„Til dækning af udgifterne i henhold til denne lov udreder statskassen:

- 1) Biskoppernes lønning, bestillingstillæg og repræsentationstillæg.
- 2) Udrustningshjælp og opholdstillæg samt flytte- og rejsegodtgørelse til præsterne på Færøerne.
- 3) Lønning til præsten på Christiansø.
- 4) Lønninger til præsterne for de døves menigheder, honorarer til disse præsters medhjælpere samt dagpenge og rejsegodtgørelser.
- 5) Løntillæg til provsterne, repræsentationstillæg til domprovsterne.
- 6) Udgifterne til præstegårdskonsulenterne og bygningskonsulenterne.
- 7) Tre femtedele af den pensionsgivende lønning til præster, der er ansat i tjenestemandsstilling, jfr. dog nedenfor under 15.

8) Efterindtægt til efterladte efter præster, der er ansat i tjenestemandsstilling.

9) Pensioner efter følgende regler:

a. Egenpension, enkepension og børnepension, for så vidt angår biskopperne udredes helt af statskassen.

b. Af pensionen til præster og enker efter præster udreder statskassen tre femtedele. Børnepension udredes helt af statskassen.

c. Egenpension, enkepension og børnepension for så vidt angår præsterne ved de særlige menigheder for døde udredes helt af statskassen.

De 4 pct., der afkortes i tjenestemændenes pensionsgivende lønning, anvendes til delvis dækning af den del af pensionen, der ikke udredes af statskassen.

10) Biskoppernes kontorholdsvederlag, flyttegodtgørelse og udgifter på tjenesterejser, som ikke vederlægges på anden måde, jfr. § 58, stk. 4.

11) Stiftsøvrighedernes kontorholdsvederlag.

12) Provsters og domprovsters udgifter på tjenesterejser, som ikke vederlægges på anden måde, og til anskaffelse af protokoller, papir til tjenstlige skrivelser m. v., jfr. § 58, stk. 4 og § 45, stk. 2.

13) Udgifter til syn over præstegårdsskovene.

14) Tilskud i henhold til § 24 i lov af 15. maj 1903 om afløsning af tienden.

15) Eventuelle fremtidige tillæg i henhold til § 35, stk. 1, til lønninger, pensioner og ventepenge til de som tjenestemænd ansatte præster.“

De nye lønninger nødvendiggør de foreslåede ændringer af reglerne om visse af de udgiftsposter, der afholdes af staten.

Forslaget er baseret på en beregning af de fremtidige lønningsudgifter, og den foreslåede fordeling af udgifterne er foretaget ud fra det synspunkt, at der ikke sker en væsentlig forskydning af byrdefordelingen mellem staten og de kirkelige midler.

Til § 45.

Om udgifternes dækning.

Bestemmelsen foreslås opretholdt med enkelte redaktionelle ændringer.

Til § 46.

Om afløsningsvederlag for offer og akcidenser.

Præsteforeningen har fremsat forslag om, at afløsningsvederlagene for højtidsoffer samt offer og akcidenser falder bort. Foreningen har til støtte for forslaget henvist til, at vederlagenes bortfald vil betyde en stor lettelse både i de årlige regnskaber og ved omreguleringen efter hver folketælling, ligesom det vil have betydning for den lokale kirkelige ligning. Ved bortfald af afløsningsvederlagene formindskes sognekommunernes bidrag til præstelønningsklassen, idet de såkaldte „hjemmeindtægter“ daler med afløsningsvederlagets størrelse. Præsten må derefter modtage en større del af sin løn fra stiftskassererkontoret, hvorfor landskirkeskatten vil stige så meget, som den lokale kirkeskat vil dale.

Præster og kirkebetjente oppebar tidligere som en del af deres lønning dels et særligt højtidsoffer ved de store kirkelige højtider, dels det såkaldte „akcidensoffer“, d. v. s. pengeydelse i anledning af foretagne kirkelige handlinger, dåb, konfirmation, ægtevielser og begravelser. Ydelserne, der for de flestes vedkommende skulle erlægges „efter evne og egnens skik og brug“, blev efterhånden afløst, i det væsentlige i dette århundrede. I begyndelsen skete dette frivilligt ved overenskomst mellem kommunalbestyrelserne og de offerberettigede, men ved de kirkelige lønningslove af 1919 og 1920 blev afløsning påbudt overalt, hvor den endnu ikke havde fundet sted.

Det i 1928 nedsatte udvalg angående forholdet mellem staten og folkekirken fremsatte i sin i 1940 afgivne betænkning forslag om, at de i stedet for de omhandlede pengeydelse indførte afløsningsvederlag bortfaldt. I motiveringen for forslaget henvises til de samme, foran refererede af præsteforeningen nu fremførte grunde.

Spørgsmålet om vederlagenes bortfald har siden været rejst i lønningskommissionen af 1943, der var enig i det af udvalget af 1928 udtalte, men som af hensyn til den stigning i landskirkeskatten, vederlagenes bortfald ville betyde, veg tilbage for at anordne et bortfald på daværende tidspunkt. Kommissionen begrænsede sig til at foreslå den i den gældende bestem-

melse i stk. 2 indeholdte hjemmel til, at vederlagenes bortfald kan bestemmes ved kgl. anordning.

Da alle midler til dækning af kirkebetjeningens lønninger tilvejebringes ved lokal ligning, er det uden økonomisk betydning, om afløsningsvederlagene til kirkebetjeningen bortfalder, og det er derfor ved kgl. anordning af 27. maj 1955 bestemt, at denne del af afløsningsvederlagene bortfalder.

Det er overfor nærværende kommission oplyst, at kirkeministeriet hidtil er veget tilbage for at anordne bortfald af afløsningsvederlagene til præsterne, idet beløbenes overførelse til landskirkeskatten i realiteten vil indebære, at de tætbefolkede kommuner, altså købstadskommunerne, må bære en del af de vederlag, det egentlig påhviler landkommunerne at udrede.

Under hensyn til, at den stedfundne stigning i den almindelige personbeskatning væsentlig vil reducere betydningen af vederlagenes bortfald og dermed overførelse til landskirkeskatten, har ministeriet dog besluttet sig til at anordne vederlagenes bortfald også for præsters vedkommende inden næste almindelige folketælling.

Kommissionen kan herefter tiltræde præsteforeningens forslag om vederlagenes bortfald. Den gældende § 46 foreslås ophævet, og en bestemmelse om afløsningsvederlagenes bortfald er optaget blandt den foreslåede lønningslovs overgangsbestemmelser.

Til § 47.

Om dækning af kirkebetjeningens lønninger m. v.

I tilslutning til denne bestemmelse har præsteforeningen foreslået, at der oprettes en fælles udligningsfond med det formål at aflaste små og fattige sogne for tyngende udgifter til kirkelige formål.

Kommissionen må mene, at en væsentlig udligning af de økonomiske byrder allerede finder sted dels som følge af, at præstelønningerne for en meget væsentlig dels vedkommende afholdes af landskirkeskatten, og dels som følge af, at der i henhold til bestemmelsen i præstelønningslovens § 33, stk. 5, sædvanligt ydes tilskud til større byggearbejder vedrørende præstegårdene samt endelig gennem de af kirkeministeriet

i henhold til § 47, stk. 3, ydede tilskud af fællesfonden til nedbringelse af den kirkelige ligningsprocent i særlig økonomisk belastede sogne. Hertil kommer yderligere, at det foreslåede bortfald af afløsningsvederlag for offer og akcidence vil indebære en økonomisk lettelse for den kirkelige ligning i landsognene.

Det er over for kommissionen oplyst, at bemyndigelsen i § 47, stk. 3, af kirkeministeriet er blevet anvendt med forsigtighed, idet man fastholder, at hvert sogn, såvidt det overhovedet er muligt, må bære sine udgifter selv.

Idet henvises til det anførte og til, at kirkeministeriet, om forholdene måtte tale derfor, ved at ændre praksis med hensyn til tilskud i henhold til § 47, stk. 3 vil kunne fremkalde en yderligere udligning af byrderne, finder kommissionen ikke at kunne tiltræde forslaget.

Derimod skal man foreslå følgende redaktionelle ændringer:

Ad stk. 1. Som følge af ophævelsen af § 46 bortfalder indskuddet „herunder afløsningsvederlaget for den kirkebetjeningen tilkommende del af højtidsoffer samt offer og akcidence.“

Ad stk. 2. Af samme grund bortfalder i linje 5-6 ordene „en passende del af vederlaget for højtidsoffer samt offer og akcidence tilligemed“ og i linje 6 endvidere ordet „herudover“.

Til § 48.

Om retten til at modtage vederlag for embedshandlinger.

Da den foran vedrørende § 46 omtalte almindelige afløsning af højtidsoffer samt offer og akcidence blev anordnet ved lønningslovene af 1919 og 1920, blev det samtidig bestemt, at præster og kirkebetjente, når sådan afløsning havde fundet sted, ikke måtte modtage vederlag for embedshandlinger, der udføres inden for pastoratets eller i købstæder og landkommuner med flere pastorater inden for den pågældende kommunes grænser.

Denne bestemmelse har været genstand for drøftelse, bl. a. i det i henhold til lov af 10. september 1920 nedsatte udvalg for kirkelige anliggender, hvor man vel var enige om, at der ikke bør kunne modtages

vederlag for embedshandlinger, der udføres for medlemmer af den menighed, for hvilken præsten eller kirkebetjenten er ansat, men hvor et antal af udvalgets medlemmer samtidig fandt det urigtigt, at den dagældende bestemmelse forbød vederlag for embedshandlinger, udført for et udensogsboende medlem af folkekirken.

Lønningslovene af 1922 og 1931 opretholdt bestemmelsen fra lovene af 1919 og 1920.

Imidlertid er kirkebetjeningen i henhold til § 21, stk. 3, i lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m. pligtig at medvirke ved kirkelige handlinger, foretaget af stedets egne præster, uanset om de personer, for hvem den kirkelige handling udføres, er indensogs- eller udensogsboende. Dette førte under det dagældende forbud mod at modtage vederlag for embedshandlinger til urimeligheder for kirkebetjeningen de steder, hvor antallet af kirkelige handlinger for udensogsboende på grund af kirken eller præstens person var særlig stort, og man indførte derfor i 1946 den nugældende bestemmelse, hvorefter forbudet mod vederlag kun omfatter embedshandlinger for beboere inden for pastoratet eller i købstæder og i landkommuner med flere pastorater inden for den pågældende kommunes grænser.

Bestemmelsen har dog voldt visse vanskeligheder i praksis. Udtrykket „beboere“ er af ministeriet forstået som omfattende personer, der står opført i vedkommende folkeregister. Imidlertid er det gjort gældende, at der i praksis forekommer mange tilfælde, hvor det er urimeligt, at der eventuelt kan stilles krav om vederlag for udførelsen af en kirkelig handling, uanset at en person ikke har bopæl i sognet, idet den pågældende kan have en sådan særlig tilknytning til sognet, at det må anses for naturligt, at betjeningen finder sted der i stedet for i bopæls sognet. Kirkeministeriet har imidlertid ikke ment, at der efter paragraffens formulering var hjemmel til at betragte personer, der er bosat uden for et sogn, men som har en eller anden faktisk tilknytning til sognet, somigestil med sognets egne beboere i henseende til adgangen til kirkelig betjening uden særligt vederlag, idet man dog har overladt til vedkommende præsts og kirkebetjents egen afgørelse, om de i disse tilfælde vil modtage,

for kirkebetjeningens vedkommende eventuelt kræve vederlag.

Bestemmelsen har således i praksis vist sig at have konsekvenser, som må anses for mindre rimelige og har givet anledning til uensartede betalingsregler landet over, idet spørgsmål om udredelse af vederlag i de omtalte tilfælde bliver afhængige af præsters og kirkebetjentes skøn og velvilje de enkelte steder. Både præsteforeningen og kirkefunktionærforbundet har herefter fremsat ønske om bestemmelsens ændring.

Præsteforeningen har endvidere foreslået, at § 21, stk. 3, i lov om kirkers brug og sognebåndsløsning m. m. ændres således, at det pålægges kirkebetjeningen at medvirke uden ekstra honorarer ved kirkelige handlinger for indensogsboende, også når fremmede præster foretager disse handlinger, og at der fastslås udvidet adgang for udenogsboende med tilknytning til et sogn eller dets præst til at få kirkelige handlinger udført uden honorar til kirkebetjeningen.

Kirkefunktionærforbundet har for sit vedkommende foreslået indførelse af en bestemmelse, hvorefter præster og kirkebetjening ikke må modtage særskilt vederlag for pligtige embedshandlinger, der udføres for de til deres sognemenighed hørende personer i det sogn og den kirke, ved hvilken de er ansat, og på den kirkegård, hvortil sognets beboere er henvist til begravelse. Udtrykket „de til sognemenigheden hørende personer“ foreslås nærmere defineret, bl. a. omfattende „udensogsboende, der har et særligt tilknytningsforhold til sognet i overensstemmelse med retningslinjer, der fastlægges af kirkeministeriet efter forhandling med præsteforeningen og kirkefunktionærforbundet“. Samtidig foreslås § 21, stk. 3, i lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m. ændret på samme måde som af præsteforeningen foreslået.

Som det fremgår af det anførte, har man fra funktionærforbundets side — i modsætning til præsteforeningen — ment, at det udelukkende bør være tilknytningen til det enkelte sogn, der bør være afgørende, og at den hidtidige bestemmelse om, at personer, der har bopæl inden for en kommune, der omfatter flere sogne, har ret til vederlagsfri betjening inden for hvert af pastoraterne i kommunen, bør ophæves.

Idet kommissionen kan tiltræde de frem-

førte indvendinger mod den gældende bestemmelse, skal man foreslå, at der foretages følgende tilføjelse til paragraffen som nyt 2. og 3. punktum:

„Heller ikke må vederlag modtages for embedshandlinger, der udføres for medlemmer af folkekirken, som uden at have bopæl i pastoratet eller kommunen har en særlig tilknytning til vedkommende sogn. Herom fastsættes nærmere regler af kirkeministeren.“

Kommissionen har derimod ikke kunnet tiltræde kirkefunktionærforbundets forslag om at ændre området fra kommunen til sognet.

Kommissionen skal henstille, at kirkeministeriet søger gennemført en ændring af § 21, stk. 3, 1. pkt., i lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m., således at denne bestemmelse søges bragt i overensstemmelse med den foreslåede ændrede formulering af præstelønningslovens § 48, og således at der tages hensyn til de synspunkter, der i øvrigt er anført i foranstående.

Til § 49.

Om attestgebyrer.

Ad stk. 1. Det er over for kommissionen oplyst, at bestemmelsen, hvis formulering går tilbage til lønningsloven af 1919 — dog at gebyret i 1946 blev forhøjet fra 60 øre til 1 kr. — ofte har givet anledning til fortolkningstvivel. Navnlig udtrykket „til offentlig brug“ har voldt vanskeligheder, og kommissionen skal med henblik på at afhjælpe dette foreslå følgende formulering af bestemmelsen:

„Attester efter kirkebogen ud over den første betales med et af kirkeministeren fastsat gebyr, såfremt afgiftsfrihed ikke er særlig hjemlet ved lov eller i henhold til ministeriets bestemmelse. Betalingen tilfalder vedkommende præst uden for embedets lønning. Attester, der udstedes til offentlige myndigheder efter disses begæring, udfærdiges dog altid uden betaling.“

Kommissionen har overvejet at foreslå det gældende gebyr på 1 kr. forhøjet, men da man må finde det mest praktisk, at beløbet størrelse fastsættes på en sådan måde, at ændringer kan ske, uden at lovhjæmmel udkræves dertil, foreslås gebyret fastsat af kirkeministeren.

Ad stk. 2. Der fremsættes ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Til § 50.

Om ligning af kirkelige afgifter.

Ad stk. 1. Der fremsættes ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Ad stk. 2. For at bringe lovens ordlyd i overensstemmelse med en af praktiske hensyn indført ordning, hvorefter indberetningerne fra kommunerne om skatteindtægten med stiftsøvrighedernes tilslutning og kirkeministeriets samtykke tilstilles det statistiske departement direkte, foreslår kommissionen, at der i linje 2 efter ordet „stiftsøvrigheden“ indføjes „eller med kirkeministeriets samtykke det statistiske departement på stiftsøvrighedens vegne“. I overensstemmelse hermed foreslås det, at 3. punktum slettes, og at ordene „fra samtlige stiftsøvrigheder“ i sidste punktum udgår.

Ad stk. 3. Da vederlag for højtidsoffer samt offer og akciden ser foreslås ophævet, jfr. foran vedrørende § 46, foreslås punkt 2 ændret til: „Det til dækning af kirkebetjeningens lønninger, honorarer og pensioner m. m. nødvendige beløb“.

Ad stk. 4 og stk. 5. Der fremsættes alene redaktionelle ændringsforslag til disse bestemmelser.

Ad stk. 6. Kommissionen foreslår følgende indføjet i 2. punktum efter ordet kan: „med tilslutning af den myndighed, der har godkendt vedkommende kirkelige kassers overslag“.

Forslaget skyldes ønsket om, at bestemmelse om denne kontrolforanstaltning indføres i selve lovteksten.

Kommissionen skal i øvrigt i denne forbindelse bemærke, at man finder det anbefalelsesværdigt, om de myndigheder, der godkender de kirkelige budgetter og dermed også ligningsbeløbenes størrelse for den enkelte kasse, tilstiller amtsrevisionen meddelelse både om godkendelse af de årlige ligningsbeløb og om udbetaling af forskud.

Til § 51.

Om bestyrelsen af de til præsternes lønning henlagte midler.

Der stilles ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Til § 52.

Om hjemmemidlerne.

Ad stk. 1. Der fremsættes ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Ad stk. 2. Som følge af ophævelsen af § 46 bortfalder i linje 3 ordene „aflønningsvederlag for højtidsoffer samt offer og akciden ser“.

Ad stk. 3. Der stilles ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Ad stk. 4. Ifølge den gældende bestemmelse udbetaler menighedsrådet til præsten den præstelønningsskassen påhvilende andel i præstens lønning med $\frac{1}{12}$ månedlig forud.

Kommissionen har overvejet, om det måtte skønnes hensigtsmæssigt at ændre denne bestemmelse således, at præstelønningsskassens andel i lønninger indbetales af menighedsrådet til stiftsøvrigheden, hvorfra præsterne derefter skulle modtage deres fulde lønning. Som begrundelse for en ændring er det anført, at det i enkelte tilfælde er forekommet, at præstelønningsskassens andel i præstens løn ikke har kunnet udbetales regelmæssigt, fordi indtægterne af jorderne har svigtet.

Kommissionen har dog ikke ment det nødvendigt, at der af hensyn til den anførte mulighed bør foretages nogen principiel ændring i loven, men at det måtte være tilstrækkeligt, at der åbnes adgang til midlertidigt i særlige tilfælde at udbetale den samlede løn af stiftskassen. Kommissionen foreslår herefter følgende tilføjelse til bestemmelsen:

„Hvor særlige forhold i det enkelte tilfælde taler for det, kan stiftsøvrigheden bestemme, at den præstelønningsskassen påhvilende andel i præstens lønning udredes forskudsvis af stiftskassereren. Når forholdene skønnes ikke længere at gøre en sådan særordning påkrævet, påhviler det på ny menighedsrådet at udbetale præstelønningsskassens andel i præstens løn.“

Ad stk. 5-7. Der stilles ikke ændringsforslag til disse bestemmelser.

Til § 53.

Om fællesfondens bestyrelse.

Lov nr. 77 af 31. marts 1926 om statens regnskabsvæsen og revision har med visse

ændringer stadig gyldighed, jfr. lovbekendtgørelse nr. 178 af 21. maj 1937.

Af praktiske grunde skal kommissionen foreslå, at datoen for loven udgår, således at der sættes punktum efter ordet: „revision“.

Til § 54.

Om midler, der bestyres under fællesfonden.

Der fremsættes ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Til § 55.

Nærmere regler vedrørende fællesfonden m. v.

Ad stk. 1. Den i bestemmelsen omhandlede kgl. anordning er udfærdiget gennem kirkeministeriet under 11. oktober 1937. Det er heri bl. a. bestemt, at der af de kirkelige midler inden for hvert stift opretholdes en under præsteembedernes fællesfond hørende reservefond, den almindelige reservefond, hvis midler — foruden ved mere tilfældige indtægter — tilvejebringes ved oplæg af en af kirkeministeriet fastsat procentafgift af den samlede renteindtægt af præstemidlerne.

En bestemmelse om oplæg til forøgelse af de kapitaler, hvoraf der sædvanlig ydes lån til præsteembeder og kirker til dækning af udgifter ved istandsøttelsesarbejder og nybygninger, findes ikke i anordningen.

Det er over for kommissionen oplyst, at der tidligere har været tilstrækkelige kapitaler til rådighed til den anførte finansieringsvirksomhed, og at det endog har været muligt at anbringe en del af kapitalindtægten i kreditforening- og statsobligationer. Da imidlertid kapitalbeløbet, der står til rådighed til udlån, er næsten det samme som tidligere, medens de beløb, der er behov for til udlån til byggearbejder o. lign., på grund af det stigende omkostningsniveau nu er langt større end for blot få år siden, er det blevet vanskeligere at finansiere endog særdeles påtrængende opgaver gennem lån som hidtil af de kirkelige midler. Kirkeministeriet har efter det oplyste af denne grund i mange tilfælde måttet henvise menighedsrådene til at søge store udgifter dækket gennem optagelse af dyrere lån på det private lånemarked.

Da denne udvikling må anses for meget

uheldig, dels fordi den medfører større udgifter for den lokale kirkelige ligning til amortisation af de dyrere lån, og dels fordi den sinker og alene derved fordyrer påtrængende arbejder, skal kommissionen foreslå, at der til afhjælpning af dette forhold skabes hjemmel til henlæggelser til en under præsteembedernes fællesfond hørende fond, hvoraf der kan finde udlån sted efter de regler, der gælder for udlån af præsteembedernes kapitaler.

Kommissionens opmærksomhed er i denne forbindelse blevet henledt på, at den kirkeskat, der af kirkeministeriet kan pålægges de til folkekirken hørende beboere i henhold til § 50, alene kan pålægges til dækning af de i henhold til denne lov påkrævede udgifter, således at der for tiden ikke er mulighed for at yde økonomisk støtte til kirkelige formål, der ikke er forudset ved udformningen af de almindelige regler.

Da kommissionen for sit vedkommende ville finde det rimeligt, om der åbnedes mulighed for inden for beskedne rammer at kunne yde økonomisk støtte af folkekirkens egne midler i særlige tilfælde, foreslår kommissionen, at der skabes hjemmel for kirkeministeren til at anvende et begrænset beløb af folkekirkens midler i sådanne tilfælde.

Ud fra det anførte skal kommissionen foreslå følgende tilføjelse til den gældende bestemmelse:

„Ved anordningen gives nærmere bestemmelser om henlæggelse til en reservefond og om dennes anvendelse samt i forbindelse hermed om henlæggelse til en præsteembederne i fællesskab tilhørende fond, hvis midler skal være til rådighed til udlån efter de regler, som er gældende for udlån af præsteembedernes kapitaler. De årlige henlæggelser må ikke overstige 1 pct. af den samlede sum af de kapitaler, der tilhører de enkelte præsteembeder. Hvor økonomisk støtte efter kirkeministerens skøn er særlig påkrævet, kan der af reservefonden anvendes beløb på indtil i alt 50 000 kr. årlig til kirkelige formål uden for de tilfælde, der omfattes af de i øvrigt fastsatte bestemmelser.“

Ad stk. 2. Ifølge den gældende bestemmelse udbetaler stiftskassereren præsterne den dem tilkommende lønning med fradrag af, hvad der udbetales dem gennem pastoratets præstelønningskasse.

Efter at der til § 52, stk. 4, er stillet forslag om en bestemmelse, hvorefter stiftskassereren midlertidig kan overtage udbetalingen af en præsts fulde løn, skal kommissionen foreslå, at der i den heromhandlede bestemmelse foretages en henvisning til denne nye regel, således at der i linje 4 efter ordet „lønningsanvisning“ indføres „jfr. § 52, stk. 4.“

Ad stk. 3-5. Der stilles ikke ændringsforslag til disse bestemmelser.

Til § 56.

Om midlerne til dækning af udgifter til kirkebetjeningen.

Ad stk. 1. Efter at der i henhold til den gældende lov er oprettet tjenestemandstillinger for kirkebetjente i provinsen, foreslås ordet „pension“ indføjet foran ordet „understøttelser“ i linje 2.

Ad stk. 2. Som følge af den stedfundne ophævelse af afløsningsvederlag for højtidsoffer samt offer og akcidenser til kirkebetjeningen, foreslår kommissionen følgende ændrede formulering af bestemmelsen:

„I kirkebetjeningskassen indgår degneembedernes indtægter og andre indtægter vedrørende kirkebetjeningen, herunder hvad der lignes hertil.“

Ad stk. 3-6. Der fremsættes ikke forslag til ændring i disse bestemmelser.

Ad stk. 7. Kommissionen foreslår, at denne bestemmelse vedrørende overslag og regnskab for menighedsråds-kassen bortfalder, da udførlige regler herom indeholdes i § 27, stk. 4, i lov om menighedsråd.

Til § 57.

Om provstiudvalg.

Ad stk. 1. Der stilles ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Ad stk. 2. Ifølge den gældende bestemmelse gælder valget af medlemmer til provstiudvalg for 4 år, og valgene foretages umiddelbart efter hvert nyvalg til menighedsråd.

Da det over for kommissionen er oplyst, at der gentagne gange til kirkeministeriet er fremsat besværinger over, at der efter den gældende bestemmelse ikke levnes tilstrækkelig tid til forberedelse af valget af

de læge medlemmer, skal kommissionen foreslå, at bestemmelsens første punktum udgår, og at der i stedet indføres:

„Valget foretages inden 4 måneder efter hvert nyvalg til menighedsråd. De tidligere valgte medlemmer fungerer, indtil de nye læge medlemmer er valgt.“

Ad stk. 3. Som redaktionel ændring foreslås ordet „approbation“, hvor det forekommer, ændret til „godkendelse“.

Endvidere skal kommissionen foreslå, at der i bestemmelsen om provstiudvalgets tilsynsopgaver under I, pkt. 6, foretages følgende ændringer: Efter ordet „kirkegårds“ indføres „samt præstegårds“.

Ændringerne skyldes det til § 32, stk. 2, stillede forslag om indførelse af provstesyn over præstegårde.

Til § 58.

Om tjenestemandens pligter.

Den nugældende bestemmelse svarer ganske til bestemmelsen i § 4 i lov om statens tjenestemænd, der er foreslået opretholdt uændret.

Da kommissionen må finde, at også de øvrige for statens tjenestemænd gældende almindelige pligter, således som disse er fastsat i § 3 i nævnte lov, bør gælde for folkekirkens tjenestemænd, skal kommissionen foreslå følgende tilføjelse til den nugældende bestemmelse:

„I øvrigt finder de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd i § 3 indeholdte regler anvendelse på de efter nærværende lov lønnede tjenestemænd“.

Til § 59.

Om tjenestemænds ansættelse og afskedigelse.

Ad stk. 1. Kommissionen foreslår, at bestemmelsen, der fastslår i hvilke tilfælde der gives tjenestemænd kgl. udnævnelse og afskedigelse, får følgende ordlyd:

„Biskopper, domprovster, provster og faste præster samt stiftskasserere udnævnes og afskediges af kongen“.

Ad stk. 2. Der fremsættes ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Ad stk. 3. Bestemmelsen, hvorefter kaldsbreve og ansættelsesbreve udstedes afgiftsfrit, har mistet sin praktiske betydning, og

kommissionen skal derfor foreslå den op-
hævet.

I en ny paragraf foreslås fastsat følgende:
„*Stk. 1.* Tjenestemænd, som ikke har kgl.
udnævnelse, kan til enhver tid med 3 må-
neders varsel forlange sig afskediget af tje-
nesten.

Stk. 2. Der tilkommer enhver tjeneste-
mand, der afskediges uden ansøgning, et
varsel på 3 måneder. Hvis afskedigelsen er
begrundet i noget af de i nærværende lov
§ 9 nævnte forhold, kan afskedigelse dog
ske med kortere varsel eller uden varsel; det
samme gælder, hvis ansøgning ikke er ind-
givet rettidigt i det i § 30, stk. 2, nævnte
tilfælde.

Stk. 3. Forinden en tjenestemand afske-
diges uden ansøgning, og uden at afskedig-
elsen skyldes sygdom, skal der gives såvel
vedkommende forhandlingsberettigede tje-
nestemandsorganisation som tjenesteman-
den selv adgang til at udtale sig i sagen.
Såfremt forhør ved provsteretten eller i
henhold til § 17 i lov om lønninger og pen-
sioner m. v. til statens tjenestemænd er
afholdt, skal der dog ikke indhentes yder-
ligere udtalelse.

Stk. 4. Enhver der afskediges uden an-
søgning har ret til efter derom fremsat
begæring at få skriftlig oplysning om afske-
digelsesgrunden.“

Forslaget er i overensstemmelse med et
af præsteforeningen fremsat ønske om, at
de i § 8 i lov om statens tjenestemænd
indholdte regler vedrørende afskedigelse af
tjenestemænd, kommer til anvendelse også
på folkekirkens tjenestemænd.

Forslagets formulering svarer til stats-
tjenestemandslovens § 8, således som denne
er foreslået ændret. Dog har man ikke anset
det for fornødent at overføre denne bestem-
melses stk. 3 om, at der forud for den enkelte
afskedigelse træffes bestemmelse om retten
til pension. Endvidere er der foretaget en
mindre ændring i forslagets stk. 3 på grund
af muligheden for anvendelse af provste-
retten i forbindelse med afskedigelser.

Til § 60.

Om beregning af tjenestealderen ved genansættelse.

Ifølge den gældende bestemmelse kan en
tjenestemand, der efter at være afskediget

genansættes, få tidligere tjenestetid med-
taget til beregning af lønning og pension,
såfremt hans udtræden af tjenesten skete
på grund af sygdom eller anden ham util-
regnelig årsag eller for at overgå til en
stilling, der i henhold til de gældende regler
kan medtages ved beregningen af hans
tjenestealder.

Bestemmelsen svarer til den i § 9 i lov
om statens tjenestemænd indeholdte regel,
idet der dog for folkekirkens tjenestemænd
gælder den særlige regel, at tidligere tjene-
stetid kan medregnes, hvor tjenestemanden
er udtrådt af sit tidligere embede for at
overgå til anden virksomhed, hvorfra tjene-
stetid kan medtages ved beregning af tje-
nestealderen ved ansættelse i folkekirkens
tjeneste, jfr. lovens § 15.

Kommissionen finder, at bestemmelsen
bør opretholdes med sin nuværende formu-
lering for så vidt angår tjenestealder ved
beregningen af tjenestemandens pension.

For så vidt bestemmelsen tillige omhand-
ler adgang til ved genansættelse at medtage
tidligere tjenestetid i folkekirken ved be-
regningen af tjenestemandens lønning stem-
mer den imidlertid ikke med det princip,
der indeholdes i § 15, hvorefter der er vid
adgang til at medtage tjenestetid i andre
stillinger end stillinger i folkekirkens tjene-
ste ved beregningen af tjenestealderen med
hensyn til lønning ved en første ansættelse.
Efter sin nuværende formulering vil reglen
kunne føre til urimeligheder, idet f. eks. en
præst, der uden tidligere ansættelse i folke-
kirkens tjeneste efter fri kirkelig virksom-
hed, der kan medtages ved beregningen af
tjenestealder med hensyn til alderstillæg, og
uanset om denne virksomhed har været
afbrudt af anden beskæftigelse, som ikke
kan medtages ved tjenestealderens bereg-
ning i henhold til § 15, vil være gunstigere
stillet end den præst, hvis tjeneste i fri
kirkelig virksomhed har været afbrudt af
en ansættelse som tjenestemand i folke-
kirken, dersom denne præst fra den faste
stilling i folkekirken ikke direkte er overgået
til en stilling, der kan medtages ved bereg-
ning af tjenestealder i henhold til lovens
§ 15.

Kommissionen skal derfor foreslå, at
ordene „lønning og“ i linje 2 og ordene
„i henseende til beregning af pension“ i
sidste linje udgår, medens „tjenestealder“

i samme linje ændres til „erhvervede pensionsalder“.

Til § 61.

Om suspension.

Ad stk. 1 og 2. Der er ikke fremsat ændringsforslag til disse bestemmelser.

Ad stk. 3. Efter de nugældende regler oppebærer en tjenestemand under suspension $\frac{2}{3}$ af lønningen og af alle almindelige og særlige tillæg, men intet af de med stillingen forbundne uvisse indtægter.

Da kommissionen må finde, at der i den heromhandlede for folkekirkens tjenestemænd gældende bestemmelse om suspension og følgerne deraf, der i øvrigt ganske svarer til den gældende statstjenestemandsløvs suspensionsbestemmelse, foretages tilsvarende ændringer som er foreslået for stats-tjenestemænd, således at der i linje 6 efter ordet „forhaling“ indføjes „såfremt forholdene i særlig grad taler derfor, kan der desuden ydes hel eller delvis efterbetaling af mistede honorarer og uvisse indtægter“. Endvidere sættes der semikolon efter stykkets sidste ord „sted“, og der tilføjes „der træffes i sådanne tilfælde inden 3 måneder efter domsafsigelsen bestemmelse om, hvorvidt den pågældende skal afskediges.“

Til § 62.

Om konstitution.

Ad stk. 1. Der fremsættes ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Ad stk. 2. Efter den gældende bestemmelse kan kirkeministeren tilstå en præst, der gør midlertidig tjeneste i et andet præsteembede i stedet for eller i forbindelse med sit eget embede et vederlag af indtil halvdelen af grundlønnen i det pågældende tidsrum for den stilling, hvis besørgelse præsten har overtaget. Herudover kan der ydes en passende befordringsgodtgørelse. Derimod haves der ikke udtrykkelig hjemmel til at yde godtgørelse for udgifter, som den vikarierende præst måtte have til attestblanketter o. lign. og til leje, opvarmning og rengøring af en konfirmandstue.

Da kommissionen kan tiltræde et af præsteforeningen fremsat forslag om sådan hjemmel, skal man foreslå følgende tilføjelse til den gældende bestemmelse:

„Udgifter til attestblanketter o. lign. samt til leje, opvarmning og rengøring af konfirmandstue kan godtgøres efter regning eller, hvor forholdene særlig taler derfor, med et af kirkeministeren fastsat beløb.“

Ad stk. 3-5. Der stilles ikke ændringsforslag til disse bestemmelser.

Ad stk. 6. Efter den gældende bestemmelse kan der tillægges en præst, der fungerer midlertidigt som provst, et vederlag herfor, svarende til halvdelen af det med provstestillingen forbundne pensionsgivende tillæg for det pågældende tidsrum. Reglen er i praksis også anvendt på provster, der fungerer i en anden provstestilling samtidig med varetagelsen af egen stilling.

Da en provstestilling alene vederlægges med et personligt pensionsgivende tillæg i forbindelse med den vedkommende provst tilkommende tjenestemandsløn, har kommissionen skønnet, at en overførelse af de for statens tjenestemænd gældende regler om funktion ikke fører til rimelige resultater i de heromhandlede tilfælde, men at der bør gives adgang til en tillem্পning, således at der eventuelt kan ydes et vederlag, der svarer til det fulde pensionsgivende tillæg.

Kommissionen foreslår, at bestemmelsen affattes således:

„En provst er til enhver tid pligtig at gøre midlertidig tjeneste i en anden provstestilling i forbindelse med sit eget embede. For sådan tjeneste kan der tilstås den fungerende provst et vederlag, der fastsættes af kirkeministeren i hvert enkelt tilfælde til et beløb, der dog ikke kan overstige det tillæg, som i henhold til § 45 er knyttet til den provstestilling, hvori den pågældende gør midlertidig tjeneste, beregnet for det tidsrum, hvori funktionen varer. Det tilsvarende gælder, hvor en præst midlertidig fungerer som provst.“

Ad stk. 7. Kommissionen foreslår bestemmelsen ændret i overensstemmelse med den tilsvarende for statens tjenestemænd gældende regel.

Til § 63.

Om lønning under militærtjeneste.

Kommissionen finder, at der herom bør gælde samme regler for folkekirkens tjenestemænd som for statens tjenestemænd, og

man skal derfor foreslå følgende ny formulering af bestemmelsen:

„*Stk. 1.* De i henhold til nærværende lov lønnede tjenestemænd oppebærer lønning under fraværelse fra tjenesten i anledning af militære indkaldelser efter de i § 14 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholdte regler.

Stk. 2. Reglerne i nærværende paragraf kan efter kirkeministerens bestemmelse bringes til anvendelse på hjælpepræster og aspiranter til tjenestemandstillinger.“

Efter at der ved lov nr. 173 af 4. juni 1947 er åbnet adgang for kvinder til at opnå præsteembeder i folkekirken, skal kommissionen endvidere foreslå følgende bestemmelse som ny § 64:

„Kirkeministeren træffer bestemmelse om, i hvilket omfang de i §§ 15 og 16 i lov om lønninger, pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholdte særlige regler for kvindelige tjenestemænd kan bringes til anvendelse på kvindelige tjenestemænd, der lønnes efter nærværende lov.“

Til § 64.

Om disciplinære undersøgelser mod præster.

Efter den gældende bestemmelse har en præst, mod hvem sådan undersøgelse er rejst, ret til at forlange undersøgelsen henvist til provsteretten.

Fra præsteforeningens side har der i forbindelse med denne bestemmelse været rejst spørgsmål om at søge gennemført en revision af de regler, der gælder for provsteretternes virksomhed. Endvidere har præsteforeningen foreslået, at den gældende bestemmelse suppleres med dele af de i § 17 i lov om statens tjenestemænd indeholdte regler.

Med hensyn til spørgsmålet om en revision af de om provsteretterne gældende regler skal kommissionen udtale, at det muligt bør overvejes, om de hidtil gældende regler i et vist omfang bør søges ændret under hensyn til den stedfundne udvikling, men at kommissionen må anse det for betænkeligt for en lønningskommission at stille forslag til løsning af et så kompliceret spørgsmål, der kun i ringe grad er af løn-

ningsmæssig karakter. Kommissionen skal derfor nøjes med under denne form at fremdrage spørgsmålet.

Kommissionen kan derimod tiltræde, at de for statens tjenestemænd gældende regler, for så vidt de vil kunne have praktisk betydning for folkekirkenes tjenestemænd, overføres til nærværende lov, og man skal derfor foreslå følgende ny formulering af § 64:

„*Stk. 1.* En præst, mod hvem disciplinær undersøgelse er indledet, har ret til, når den foreløbige undersøgelse er endt, at forlange undersøgelsen henvist til provsteretten, jfr. herved bestemmelsen i lov om rettens pleje § 21, stk. 4. Den pågældende er berettiget til at møde med forsvarer ved retten. Såfremt han ikke selv antager en forsvarer, træffer retten bestemmelse om, hvorvidt en sådan skal beskikkes.

Stk. 2. Såfremt det må antages, at sagen slutter med afskedigelse, skal der gives vedkommende forhandlingsberettigede organisation meddelelse om sagens stilling, således at der kan gives en repræsentant for organisationen lejlighed til en mundtlig drøftelse af sagen, forinden endelig afgørelse træffes.

Stk. 3. Tilsvarende gælder andre tjenestemænd for så vidt deres tjenstlige forhold efter de hidtil gældende regler kan tages op til undersøgelse ved en provsteret. I andre tilfælde bringes reglerne i § 17 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd til anvendelse i deres helhed.“

Til § 65.

Om sanktioner i anledning af tjenstlige forseelser.

Ifølge den gældende bestemmelse kan der som disciplinær straf for tjenstlig forseelse anvendes advarsel eller irrettesættelse, bøde, der dog ikke må overstige $\frac{1}{2}$ måneds løn, eller afskedigelse. Bøde over 10 kr. vil, hvis der ikke foreligger tilståelse, ikke kunne anvendes, forinden sagen har været undersøgt ved en provsteret.

Kommissionen finder bestemmelsens formulering uheldig allerede derved, at den fordrer sagen undersøgt ved en provsteret, når der anvendes bøder over 10 kr., men derimod ikke når der finder afskedigelse sted.

Da kommissionen endvidere må finde, at de for statens tjenestemænd gældende regler bør overføres til præstelønningsloven med de ændringer, der følger af de særlige forhold, skal man foreslå følgende ny formulering af paragraffen:

„Som disciplinær straf for tjenstlig forseelse vil der kunne anvendes advarsel eller irettesættelse, bøde, der dog ikke må overstige $\frac{1}{2}$ måneds løn, eller afskedigelse. Bøde over 10 kr. vil, hvis der ikke foreligger en uforbeholden skriftlig tilståelse, i hvilken tjenestemanden vedgår de faktiske momenter i det påsigtede forhold, og erkender sig skyldig i en tjenesteforseelse, ikke kunne anvendes, forinden sagen har været undersøgt ved provsteret, eller forhør er afholdt i henhold til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 17. Afskedigelse for de i nærværende lovs § 9 nævnte forhold eller i øvrigt som straf for tjenesteforseelse, kan, når forholdet ikke er fastslået ved dom, aldrig finder sted uden efter forhør enten ved provsteretten eller efter reglerne i § 17 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd. Ikendte bøder kan indeholdes i lønnen.“

Ad stk. 2. Da denne bestemmelse er optaget i foranstående formuleringforslag, foreslås det nuværende stk. 2 ophævet.

Til § 66.

Om tjenestemandens adgang til at indbringe pekuniære krav mod staten for domstolene.

Ad stk. 1. Der stilles ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Ad stk. 2. Efter den gældende bestemmelse må en tjenestemand for at kunne rejse sag over for domstolene have gjort skriftlig indsigelse over for vedkommende myndighed inden 6 måneder efter beløbets udbetaling eller nægtelse af udbetaling og udtaget stævning inden 9 måneder efter modtagelsen af kirkeministeriets svar. Disse frister gælder dog ikke, for så vidt sagen angår pensionsspørgsmål.

Denne regel er overensstemmende med reglen i § 19, stk. 2, i den gældende lov om statens tjenestemænd.

Da kommissionen må finde, at der om disse forhold — som hidtil — bør gælde samme regler for folkekirkens tjenestemænd

som for statens tjenestemænd, skal man i overensstemmelse med, hvad der er foreslået vedrørende § 19, stk. 2, i den gældende lov om statens tjenestemænd, foreslå følgende ny affattelse af nærværende lovs nugældende bestemmelse:

„For at kunne rejse en sag over for domstolene må den pågældende have gjort skriftlig indsigelse over for vedkommende myndighed inden 6 måneder efter beløbets udbetaling eller nægtelse af udbetaling og udtaget stævning inden 6 måneder efter modtagelsen af kirkeministeriets svar, der skal foreligge senest 3 måneder efter, at den skriftlige indsigelse er rejst over for vedkommende myndighed. Disse frister gælder dog ikke for så vidt sagen angår pensionsspørgsmål.“

Ad stk. 3-4. Der stilles ikke ændringsforslag til disse bestemmelser.

Til § 67.

Om pligten for en tjenestemand til eventuelt at fratægge sig ærerørige beskyldninger ved dom.

Efter den gældende bestemmelse kan det pålægges en tjenestemand, der beskyldes for uretskaffenhed i tjenesten, eller over for hvem der fremsættes ærerørige beskyldninger, at fratægge sig sådanne beskyldninger ved dom.

Bestemmelsen svarer til reglen i § 20 i den gældende lov om statens tjenestemænd, men da kommissionen anser det for hensigtsmæssigt, at det for folkekirkens tjenestemænd fastslås, hvilken myndighed det tilkommer at meddele en tjenestemand, herunder tjenestemandsansatte kirkefunktionærer, et sådant påbud, skal man foreslå, at ordene i linje 2 „det pålægges“ ændres til „kirkeministeren pålægge“.

I overensstemmelse med den af kommissionen til § 20 i den gældende lov om statens tjenestemænd foreslåede tilføjelse skal man foreslå følgende tilføjelse som nyt 3. pkt. i § 67:

„Såfremt forholdene taler derfor, kan kirkeministeren efter forhandling med finansministeren bestemme, at der af statskassen ydes tjenestemanden hel eller delvis godtgørelse af eventuelle udgifter ved retsagen.“

Til § 68.

Om forhandlingsret.

Efter den gældende bestemmelse har præsterne ret til at danne organisationer, som kan træde i forhandling med kirkeministeriet om ethvert spørgsmål af tjenstlig eller økonomisk art vedrørende hele standen eller enkeltmand inden for samme, dog ikke om enkeltmands udnævnelse eller afskedigelse. Bestemmelsen stiller endvidere tilsvarende krav til organisationen og dens medlemmer, som i § 21 i den gældende lov om statens tjenestemænd er stillet, for at der kan tilstås organisationer af statstjenestemænd forhandlingsret.

Der er fra kirkefunktionærforbundets side fremsat forslag om, at bestemmelsen ændres således, at der kan tilstås funktionærforbundet tilsvarende forhandlingsret, som er tilstået præsternes organisation.

Idet bemærkes, at kommissionen kan tiltræde dette forslag, dog således at forhandlingsretten på tilsvarende måde, som gælder for organisationer af statsansatte, alene kan tilstås for så vidt medlemmerne er tjenestemænd, skal kommissionen foreslå, at bestemmelsen med hensyntagen også til de vedrørende den gældende statstjenestemandsløvs forhandlingsretsbestemmelser foreslåede ændringer affattes således:

„*Stk. 1.* Præsterne har ret til at danne organisationer, som kan træde i forhandling med kirkeministeriet om ethvert spørgsmål af tjenstlig eller økonomisk art vedrørende hele standen eller enkeltmand inden for samme, herunder spørgsmål om enkeltmands udnævnelse og afskedigelse.

Stk. 2. Så længe der efter de oplysninger, der foreligger for kirkeministeriet, består en organisation eller et forbund af organisationer, som giver adgang til alle i folkekirken ansatte præster uden undtagelse, som ikke giver adgang til andre end forhenværende eller nuværende ansatte, og som følger sådanne regler ved valg, at der sikres mindretallene en passende repræsentation under forhandlingerne med ministeriet, anerkendes denne organisation eller dette forbund, for så vidt den eller det overvejende repræsentorer de ansatte præster som indehaver af forhandlingsretten.

Stk. 3. Tilsvarende forhandlingsret kan tilstås en fællesorganisation af tjeneste-

mandsansatte kirkebetjente (kirkefunktionærer) under forudsætning af, at følgende betingelser er opfyldt:

Organisationen må

- a) give adgang til alle de som kirkebetjente (kirkefunktionærer) ansatte tjenestemænd og aspiranter samt pensionerede tjenestemænd,
- b) ikke give adgang til andre,
- c) følge sådanne regler ved valg, at der sikres de forskellige hovedgrupper en passende repræsentation ved forhandlinger med ministeriet,
- d) overvejende repræsentere de ansatte,
- e) ikke give stemmeret i tjenestemandsanliggender, der omfattes af forhandlingsretten, til andre end tjenestemænd og aspiranter.

Stk. 4. Kirkeministeren kan til enhver tid forlange, at de anerkendte organisationer ved indsendelse af de nødvendige oplysninger godtgør deres ret til vedvarende at nyde anerkendelse. Sådanne oplysninger skal altid indsendes, når der foretages principielle ændringer i de for pågældende organisation gældende love.

Stk. 5. Til de anerkendte organisationer afgives til drøftelse forslag til ændringer i love og andre bestemmelser af almindelig karakter, som vil medføre forandringer i bestående lønningsregler, de ansattes personlige retlige stilling i folkekirken o. lign. tjenstlige økonomiske forhold, derimod ikke forhold, der alene angår enkeltmand.

Stk. 6. Forhandlinger kan føres mundtligt eller skriftligt. De nærmere regler fastsættes af kirkeministeren.

Stk. 7. Den almindelige ret, som enhver forening eller enkeltmand har til at henvende sig til styrelsen, berøres ikke af disse regler.“

Til § 69.

Om bortfald af krav, der støttes på ældre lønningslove.

Som nyt stk. 2 foreslås tilføjet:

„*Stk. 2.* Personlige tillæg bortfalder ganske eller delvis ved opnåelse af alderstillæg eller højere lønning enten i henhold til nye lønningslove eller ved overgang til højere lønnet stilling. Kirkeministeren er bemyndiget til at dispensere fra denne regel, for så vidt det personlige tillæg er tilstået i henhold til § 28.“

Bestemmelsen svarer til § 29, stk. 2, i forslag til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

Til § 70.

Om udbetaling af lønninger m. v.

Den gældende bestemmelse indeholder ikke udtrykkelig hjemmel for, at faste årlige honorarer udbetales månedlig og forud ved hver måneds begyndelse.

Kommissionen kan tiltræde et af kirkefunktionærforbundet fremsat forslag om, at bestemmelse herom indføjes i lovtæksten, og det foreslås derfor, at der i linje 1 efter ordet „Lønninger“ indføjes „, faste årlige honorarer.“

Herefter foreslås ordet „Tjenestemandens“ i linje 5 slettet og ordet „død“ i linje 6 ændret til „dødsfald“.

Ad stk. 2. Der foreslås ikke ændringer heri.

Ad stk. 3. Svarende til de foreslåede ændringer i stk. 1 foreslås i linje 2 ordene „til tjenestemænd eller pensionister“ slettet, hvorhos „andre ydelser“ foreslås ændret til „andre faste månedlige ydelser.“

Til § 71.

Om tidspunktet, fra hvilket lønningen regnes.

Ad stk. 1. Den gældende bestemmelse er sålydende:

„Ved udnævnelsen regnes lønningen, hvis vedkommende ikke allerede ved udnævnelsen er ansat i folkekirkens eller statens tjeneste, fra den 15. i den pågældende måned, hvis udnævnelsen foreligger nævnte dag eller før denne dato. I andre tilfælde regnes lønningen fra den 1. i den pågældende måned, såfremt udnævnelsen foreligger denne dag, ellers fra den 1. i den påfølgende måned.“

Bestemmelsen afviger i nogen grad fra den for statstjenestemænd gældende regel, bl. a. derved, at det afgørende tidspunkt for præsters vedkommende er udnævnelsens tidspunkt, medens det for statstjenestemænds vedkommende er tiltrædelsestidspunktet.

Da kommissionen må finde, at reglerne om lønudbetaling ved førsteudnævnelse af tjenestemænd i folkekirken bør udformes

således, at de så vidt det skønnes hensigtsmæssigt er i overensstemmelse med de for statstjenestemænd gældende bestemmelser, skal man foreslå, at bestemmelsen affattes således:

„Ved udnævnelsen regnes lønningen, hvis vedkommende ikke allerede ved udnævnelsen er ansat i folkekirkens eller statens tjeneste, fra den 1. i pågældende måned, dersom stillingen er tiltrådt før den 15., i modsat fald fra den 15. Forflyttes en tjenestemand, og det i ansættelsesbrevet er angivet, at udnævnelsen skal gælde fra en bestemt dato, regnes lønningen i den nye stilling fra denne dato. I andre tilfælde regnes lønningen fra den 1. i den pågældende måned, såfremt udnævnelsen foreligger denne dag, ellers fra den 1. i den påfølgende måned.“

Ad stk. 2. Der er ikke fremsat ændringsforslag til denne bestemmelse.

Som nyt stk. 3 foreslår kommissionen indføjet følgende:

„*Stk. 3.* Ved en tjenestemand's 25, 40 og 50 års tjenestejubilæum ydes der gratiale efter nærmere af kirkeministeren fastsatte regler.“

Der er ved tekstanmærkning nr. 8 ad II. A. til § 19 på lov om tillægsbevilling for finansåret 1956-57 tilvejebragt hjemmel for indførelse af en tilsvarende ordning som den af finansministeriet ved cirkulære af 2. juni 1956 med finansudvalgets tilslutning indførte ordning, hvorefter der kan ydes tjenestemænd jubilæumsgratiale som i forslaget anført.

Forslaget svarer til et af kommissionen stillet ændringsforslag til den gældende statstjenestemandsløvslov.

Til § 72.

Om lønningsforskud.

Efter den gældende bestemmelse kan der ydes folkekirkens tjenestemænd lønningsforskud af statskassen under tilsvarende vilkår, som gælder for statstjenestemænd.

Da lønningsforskud i henhold til den gældende bestemmelse ydes af statskassen, har det hidtil ikke været anset for muligt at yde forskud til kirkebetjente, idet disses lønninger fuldt ud udredes af den lokale, kirkelige ligning i modsætning til præsterens lønninger, der for en væsentlig del afholdes af statskassen. Kirkefunktionærfor-

bundet har derfor foreslået, at bestemmelsen ændres således, at der skabes udtrykkelig hjemmel for ydelse af lønningsforskud også til kirkebetjente.

Idet kommissionen må finde, at et tjenestemandsgode som lønningsforskud også bør kunne tildeles tjenestemandsansatte kirkebetjente, skal man foreslå, at bestemmelsen med hensyntagen også til de vedrørende § 33 i lov om statens tjenestemænd foreslåede ændringer formuleres således:

„*Stk. 1.* Tjenestemænd kan under særlige og påtrængende omstændigheder med kirkeministeriets godkendelse opnå et forskud på indtil $\frac{1}{2}$ års pensionsgivende løn, dog højst 6 000 kr. uden sikkerhedsstillelse. I rente betales ved udgangen af hvert års juni og december måned 2 pct. af det på vedkommende tidspunkt resterende beløb. Forskuddet afdrages senest i løbet af 6 år med lige store månedlige afdrag. Det er en betingelse for at opnå et sådant forskud, jfr. dog stk. 4, at andrageren har været fast ansat i tjenestemandsstilling i mindst et år, dog kan der i ganske særlige tilfælde gøres undtagelse fra denne regel. Den, der har fået et lønningsforskud, kan normalt ikke få noget nyt forskud førend 2 år efter, at det ældre er tilbagebetalt. Renter og afdrag, der i forbindelse med eventuelle forskrivninger ikke må overstige den i § 20 nævnte grænse på $\frac{1}{8}$, indeholdes i lønningen.

Stk. 2. Til præster udredes lønningsforskud af statskassen. Til kirkebetjente (kirkefunktionærer) udredes lønningsforskud af den kasse, hvoraf den pågældendes lønning udbetales. For så vidt angår indeholdte renter og afdrag vedrørende lønningsforskud til præster foretager stiftsøvrigheden afregning med statskassen.

Stk. 3. Renter og afdrag kan tillige indeholdes i den tjenestemanden eller hans efterlevende enke tillagte pension. Såfremt en tjenestemand er afgået ved døden som følge af tilskadekomst under tjenestens udførelse, bortfalder dog ved udløbet af efterindtægtsperioden enkens pligt til at tilbagebetale resterende forskudsbetøb. Dersom forholdene i særlig grad taler derfor, kan enken helt eller delvis fritages for tilbagebetaling af restgælden. Afskediges tjenestemanden uden pension, eller dør han uden at efterlade sig enke, der har ret til pension, er

restgælden uanset de fastsatte afdragsvilkår forfalden til betaling.

Stk. 4. Når en præst ved sin første udnævnelse overtager den med embedet forbundne avling, kan lønningsforskud ydes af samme størrelse og på samme betingelser som i stk. 1 fastsat.

Stk. 5. Med hensyn til de ved denne lovs ikrafttræden bevilgede forskud forholdes efter de hidtil gældende bestemmelser.“

Hvad særlig angår forslaget's stk. 4 bemærkes, at den herom gældende bestemmelse i paragraffens nuværende stk. 3 giver adgang til lønningsforskud, når en præst ved sin første udnævnelse overtager et med avling forbundet embede. Den ændrede formulering skyldes ønsket om at opnå et mere præcist ordvalg i lovens tekst, idet den relevante omstændighed ikke er den, at præsten overtager et embede, hvortil der er knyttet avling, men dette, at han overtager den avling, der er knyttet til embedet.

Til § 73.

Om lønfor skrivninger.

Ad stk. 1. Ifølge bestemmelsen, der svarer til reglen i § 34 i den gældende lov om statens tjenestemænd, kan tjenestemænd give forskrivning på deres løn, på efterindtægt, ventepenge og pension til visse låncfond eller pengeinstitutter.

Da kommissionen finder, at der for folkekirkens tjenestemænd — som hidtil — bør gælde samme regler, som gælder for statens tjenestemænd, skal man foreslå følgende tilføjelse til stk. 1:

„For så vidt angår de ved en tjenestemand's fratræden til udbetaling forfaldne pensionsbidrag, jfr. § 30 i nærværende lov sammenholdt med § 50, stk. 3, 1. pkt., i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, vil forskrivning kunne gives på højst $\frac{1}{8}$ af beløbet.“

Ad stk. 2 og 3. Der stilles ikke ændringsforslag til disse bestemmelser.

Til § 74.

Om særlig beskyttelse af lønning, efterindtægt, ventepenge og pension.

Der fremsættes ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Til § 75.

*Om pligt for tjenestemænd med kontorholds-
godtgørelse til at give oplysninger
om kontorudgifter.*

Ifølge den gældende bestemmelse er der pålagt en tjenestemand, hvem der er tillagt et årligt beløb i godtgørelse for kontorhold, pligt til ved udgangen af hvert finansår at meddele kirkeministeriet oplysninger om de kontorholdsudgifter, som han i årets løb har haft.

Da bestemmelsen ikke har været overholdt i praksis, har præsteforeningen foreslået den ophævet.

Kommissionen må imidlertid finde det hensigtsmæssigt, om der forefindes lov-hjemmel til i en given situation at kræve de omhandlede oplysninger meddelt, og der foreslås følgende ny formulering af bestem-melsen:

„Kirkeministeren kan afkræve enhver tjenestemand, hvem der er tillagt et årligt beløb i godtgørelse for kontorhold, speci-ficerede oplysninger om de kontorudgifter, som han i et givet tidsrum har haft.“

Til § 76.

*Om tjenestemænds adgang til beskæftigelse
uden for deres tjenestemandsstilling.*

Der fremsættes ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Som ny paragraf foreslås indføjet følgende:

„Stk. 1. Tjenestemænd er pligtige at mod-tage borgerlige og kommunale ombud efter lovgivningens almindelige regler. Dog kan en efter denne lov lønnet tjenestemand af kirkeministeren efter ansøgning fritages for overtagelse af et ombud, når det skønnes nødvendigt af hensyn til tjenestens for-svarlige udførelse.

Stk. 2. Kirkeministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler for, i hvilket omfang eventuelle udgifter til tjenestens udførelse under en tjenestemands fraværelse som følge af et borgerligt eller kom-munalt ombud kan afholdes af de kirkelige midler.“

Forslaget er i overensstemmelse med de for statens tjenestemænd gældende tilsva-rende regler.

Til § 77.

Om afskedigelse i særlige tilfælde.

Ad stk. 1 og 2. Ifølge den gældende be-stemmelse kan der efter indstilling af prov-sten og biskoppen meddeles en præst afsked, dersom han gennem en årrække i sin præstegerning udviser mangel på evne til at varetage sit embede det pågældende sted. Der tillægges da præsten først ventepenge og derefter pension efter de herom gældende regler. En sådan afskedigelse afskærer ikke præsten fra at søge nyt embede andetsteds.

Bestemmelsen indeholdes ikke i de før 1946 gældende lønningslove. Dens optagelse i præstelønningsloven af 12. juli 1946 skyldes ønsket om at muliggøre et præsteskifte i tilfælde, hvor præsten i og for sig ikke mangler evne til at virke i præstegerning, men for hvis vedkommende det har vist sig, at der på det pågældende sted slet ikke foreligger mulighed for, at der kan komme et sådant forhold mellem ham og menig-heden, som er betingelsen for det kirkelige livs trivsel. I et sådant tilfælde ville man, såfremt det drejede sig om en statstjeneste-mand, lade tjenestemanden forflytte, men da sådan udvej ikke er til stede for præsters vedkommende på grund af menighedsråde-nes indstillingsret, blev det ved fremsæt-telsen af forslaget til den gældende lønnings-lov foreslået, at der i loven blev optaget en bestemmelse, hvorefter der skulle kunne meddeles en præst afsked, dersom han er kommet i et sådant misforhold til sin me-nighed, at hans fortsatte forbliven i embedet må siges at udgøre en væsentlig hindring for det kirkelige livs trivsel i sognet eller sognene.

Efter behandlingen på rigsdagen vedtoges bestemmelsen imidlertid med sin endnu gældende formulering. Bestemmelsen har ikke været anvendt.

Præsteforeningen har foreslået principalt, at bestemmelsen ophæves, og subsidiært, at bestemmelsen affattes således, at der tages hensyn til den mulighed, at skylden for det ødelagte forhold må lægges helt eller delvis på menigheden.

Kommissionen er med præsteforeningen enig i, at bestemmelsen er uheldig i sin nu-værende affattelse, idet den ensidigt lægger ansvaret for det dårlige forhold mellem præst og menighed på præsten, og at den

mulighed, som præsten herefter har for at opnå indstilling til andet embede, reelt set er meget begrænset. Det bemærkes i denne forbindelse, at præster, hvem der er meddelt afsked efter § 77, ikke vil kunne være ansøgere til de embeder, der besættes på særlig måde i henhold til § 36 i lov om menighedsråd, medmindre de opfylder de særlige i denne lovbestemmelse fastsatte betingelser.

Kommissionen mener ikke at kunne foreslå, at bestemmelsen ophæves. Derimod skal man med henblik på at søge de nævnte uheldige sider ved den nuværende regel fjernet og for at forbedre mulighederne for præster, der måtte blive afskediget i henhold til § 77, til at opnå stilling andetsteds, foreslå, at paragraffen affattes således:

„*Stk. 1.* Såfremt der i et sogn mellem præst og menighed gennem en årrække har bestået en dybtgående uoverensstemmelse, som betyder en væsentlig hindring for det kirkelige livs trivsel det pågældende sted, kan der efter indstilling fra provst og biskop meddeles den påglædende præst afsked, således at der tillægges ham først ventepenge og derefter pension efter de herom gældende regler.

Stk. 2. En efter stk. 1 afskediget præst er berettiget til at søge andet embede, herunder tillige de i menighedsrådslovens § 36 omhandlede embeder, uanset om han i øvrigt opfylder de i denne lovbestemmelse fastsatte særlige betingelser.“

Til § 78.

Om titel og rang.

Der fremsættes ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Til § 79.

Om flyttegodtgørelse.

De i den gældende bestemmelse indeholdte regler herom ligger på linje med de for stats-tjenestemænd gældende regler, jfr. § 967 i lov om statstjenestemænd. Afvigelserne i reglerne er bl. a. en følge af, at der på grund af menighedsrådenes indstillingsret gælder særlige regler for forflyttelse af præster.

Ifølge de gældende regler ydes der som flyttegodtgørelse til tjenestemænd, der forflyttes til et andet opholdssted, normalt en standardgodtgørelse samt godtgørelse for dokumenterede fragtudgifter. Såfremt tjenestemandens rimelige flytteudgifter ikke herved dækkes, kan udgifterne ved bohavets flytning i stedet godtgøres efter regning. Sker forflyttelsen efter ansøgning, vil der være at foretage en reduktion af godtgørelsen, hvilket også gælder ved forflyttelse samtidig med en tjenstemands tilbagekomst fra militærtjeneste.

Da kommissionen finder, at der i de for præster gældende regler bør ske tilsvarende ændringer, som er foreslået for statens tjenestemænd, skal man foreslå følgende ændringer i den gældende § 79:

Ad stk. 1. Der foretages lignende ændringer, som er foreslået i den tilsvarende bestemmelse for statens tjenestemænd.

Stk. 3 affattes således:

„*Stk. 3.* Sker forflyttelsen uansøgt, kan der ydes godtgørelse efter reglerne i stk. 1, dog uden fradrag. Endvidere kan der ud over de i stk. 1 omhandlede ydelser til gifte mandlige tjenestemænd samt til andre tjenestemænd, såfremt de sidstnævnte har hjemmenværende børn under 18 år — for gifte kvindelige tjenestemænd jfr. dog neden for — tilstås en godtgørelse på 2 pct. af den umiddelbart før forflyttelsen oppebårne årlige lønning. Til andre tjenestemænd, herunder gifte kvindelige tjenestemænd, kan der tilstås en godtgørelse på 1 pct. af det omhandlede lønningsbeløb, jfr. dog stk. 4. Godtgørelsen ydes ikke til ugifte under 25 år. Bestemmelsen i stk. 5 kommer ikke til anvendelse i de i nærværende stykke omtalte tilfælde.“

Ad stk. 4. Som nyt 2. punktum tilføjes: „Den i stk. 3, jfr. stk. 6, hjemlede godtgørelse kan de tilsammen kun oppebære med 2, henholdsvis 6 pct. af den højstlønnes lønning. Samgifte tjenestemænd kan ikke oppebære godtgørelse for dobbelt husførelse.“

Ad stk. 5. Der tilføjes: „Kirkeministeren er dog bemyndiget til i særlige tilfælde at foretage afvigelser fra denne begrænsning.“

Ad stk. 6. Der foretages samme ændringer, som er foreslået i de tilsvarende bestemmelser for statstjenestemænd.

Ad stk. 7. „25 pct.“ ændres til „35 pct.“.

Ad stk. 8. Ifølge den gældende bestemmelse kan der efter tilsvarende regler, som er fastsat for tjenestemandsansatte præster, ydes flyttegødtgørelse til de af ministeriet beskikkede hjælpepræster og til præster, der i længere tid har været konstitueret i et fast embede, i tilfælde af disses udnævnelse til tjenstemandsstilling i folkekirken.

Derimod findes der ikke hjemmel til at yde godtgørelse til hjælpepræster, såfremt de forflyttes til en anden lignende stilling. Kommissionen anser en sådan hjemmel for fornøden, efter at der til § 7 er stillet forslag om, at kirkeministeriet i visse tilfælde kan ansætte hjælpepræster uden tilknytning til et bestemt embede eller en bestemt menighed.

Endvidere må kommissionen finde det rimeligt, at der i forbindelse hermed tilvejebringes mulighed for at yde godtgørelse til valgmenighedspræster og til aspiranter til tjenstemandsstillinger samt til præster, der overgår til folkekirkens tjeneste fra tjenstemandsstilling i staten, folkeskolen eller Københavns kommunes skolevæsen.

Ligeledes må kommissionen mene, at det princip, der indeholdes i nærværende lovs § 15, og hvorefter præstegerning i fri kirkeleg virksomhed under visse betingelser vil kunne modtages ved beregningen af tjenestealder til lønning, også bør komme til udtryk i reglerne om flyttegødtgørelse, således at de præster, der ved deres ansættelse i folkekirken i henhold til § 15 lønningsmæssigt stilles, som kom de fra et andet embede i folkekirken, hvor det findes rimeligt, også stilles således i henseende til flyttegødtgørelse.

Kommissionen må dog betragte det som en forudsætning for ydelse af flyttegødtgørelse til disse præster, at de frie kirkelige institutioner, hvis præster ved ansættelse i folkekirken herefter vil kunne oppebære flyttegødtgørelse som folkekirkens egne tjenstemænd, yder godtgørelse efter samme regler til de præster, der måtte søge ud i institutionernes tjeneste fra et fast embede i folkekirkens tjeneste. Endvidere mener kommissionen, at flyttegødtgørelse til de nævnte præster, hvor de fra en gerning i udlandet opnår embede i folkekirken, bør begrænses til et beløb, der beregnet efter de sædvanlige regler alene tager hensyn til

præstens udgifter ved den indenrigske del af flytningen. Dog vil der utvivlsomt kunne forekomme tilfælde, hvor det vil være velbegrundet at bortse fra en sådan begrænsning, og med henblik herpå indeholder nedenfor anførte formuleringforslag mulighed for et konkret skøn.

Ud fra det anførte skal kommissionen foreslå følgende formulering af bestemmelsen:

„Efter tilsvarende regler som foran anført kan der ydes flyttegødtgørelse til de af ministeriet beskikkede midlertidige hjælpepræster og i tilfælde af udnævnelse til tjenstemandsstilling i folkekirken endvidere til valgmenighedspræster, aspiranter og præster der i længere tid har været konstitueret i fast stilling i folkekirken, samt til præster, der overgår til fast embede i folkekirken fra tjenstemandsstilling i staten, folkeskolen eller Københavns kommunes skolevæsen. Der kan endvidere, hvor forholdene skønnes at tale for det, ydes flyttegødtgørelse i et omfang, som nærmere bestemmes af kirkeministeren i hvert enkelt tilfælde ved overgang fra stilling i en fri kirkelig institution af den i § 47, stk. 4 og 5 omhandlede art til et fast præsteembede i folkekirken.“

Kirkefunktionærforbundet har foreslået, at der skabes hjemmel for ydelse af flyttegødtgørelse til honorarlønnede heldagsbeskæftigede kirkefunktionærer, der i længere tid har haft sådan fast stilling. Da kommissionen finder det rimeligt, at der kan ydes flyttegødtgørelse til sådanne funktionærer, hvor de ansættes i tjenstemandsstillinger, skal man foreslå følgende som nyt stk. 9:

„*Stk. 9.* Ligeledes kan der efter kirkeministerens bestemmelse i hvert enkelt tilfælde ydes flyttegødtgørelse til heldagsbeskæftigede kirkebetjente (kirkefunktionærer), der efter længere tids ansættelse i fast honorarlønnet stilling overgår til tjenstemandsstilling.“

Endelig skal kommissionen foreslå følgende som nyt stk. 10:

„Udgifter til flyttegødtgørelse til kirkebetjente (kirkefunktionærer) i overensstemmelse med foranstående regler vil være at afholde af den kirkelige kasse, der skal udrede lønning til vedkommende kirkebetjent, efter at forflyttelsen har fundet sted.“

Forslaget indeholder alene en kodifikation af hidtil gældende praksis, som udvalget ikke finder anledning til at foreslå ændret.

Til § 80.

Om overgang til ny lønningslov.

Bestemmelsen foreslås ophævet. Med hensyn til særlige regler vedrørende overgangen til det foreslåede nye lønningssystem henvises til bemærkningerne til §§ 35-37 i loven om folkekirkens lønningsvæsen i København og på Frederiksberg.

Til § 81.

Om lovens anvendelse på Færøerne.

Bestemmelsen foreslås affattet således:

„Denne lov kan ved kgl. anordning sættes i kraft på Færøerne med de ændringer, som ifølge disse øers særlige forhold må anses for påkrævede.“

Ændringerne i forhold til den tilsvarende bestemmelse i den gældende lov er rent redaktionelle.

Til § 82.

Om lovens ikrafttræden.

Bestemmelsen foreslås ophævet. Med hensyn til regler om den kommende lønningslovs ikrafttræden henvises til bemærkningerne til §§ 35-37 i loven om folkekirkens lønningsvæsen i København og på Frederiksberg.

II. Lov om folkekirkens lønningsvæsen i København og på Frederiksberg.

Til §§ 1-6.

Om præsters lønning, om hjælpepræster og om provsternes lønninger.

De pågældende bestemmelser foreslås afløst af de i kommissionens lovforslag i §§ 39-40, 42 og 45 indeholdte bestemmelser.

Til § 7.

Om stillingernes normering og indtægter uden for reguleringen.

Ad stk. 1. Der stilles ikke ændringsforslag til bestemmelsen, der svarer til lovforslagets § 40, stk. 2 og 3.

Ad stk. 2. Efter bestemmelsen, der svarer til lovforslagets § 46, stk. 2, holdes indtægter, der oppebæres som honorar for særlige hverv, f. eks. hverv som hospitalspræst, uden for lønningen, dog at indtægterne af Nordhuus' Legat medtages ved reguleringen af embederne ved Københavns domkirke.

Præsteforeningen har foreslået bestemmelsen om Nordhuus' Legat ophævet, og under hensyn til legatets omfang mener kommissionen at kunne tiltræde dette forslag.

Til § 8.

Om krav om særlig eksamensalder ved udnævnelse til embeder i 1. lønningsklasse.

Kommissionen foreslår bestemmelsen ophævet.

Til § 9.

Om beregning af tjenestealder.

Reglen gør de i §§ 15 og 16 i loven om lønningsvæsenet uden for København og Frederiksberg indeholdte regler anvendelige på præster i København og på Frederiksberg.

Kommissionen foreslår bestemmelsen ophævet, og de i stedet for reglerne i de nævnte §§ 15 og 16 foreslåede nye bestemmelser bragt til anvendelse for alle landets præster.

Til § 10.

Om godtgørelse for tjenstlige udgifter.

Ad stk. 1. I henhold til bestemmelsen ydes der hver af de fast ansatte præster i København og på Frederiksberg en godtgørelse på 360 kr. til sognepræster og 300 kr. til andre præster til hjælp til bestridelse af tjenstlige udgifter. Disse beløb er senere forhøjet til henholdsvis 450 kr. og 375 kr. Derimod oppebærer præster i København og på Frederiksberg ikke som præster uden for dette område godtgørelse for udgifter til befordring, til leje af konfirmandstue og til kontorartikler.

Kommissionen skønner det rimeligt at forhøje beløbet under hensyn til stigningen i udgiftsniveauet, og da kommissionen foreslår præsters udgifter til attestblanketter og nødvendige kontorartikler godtgjort efter regning, jfr. redegørelsen vedrørende § 18, stk. 1, i loven om lønningsvæsenet uden for København og Frederiksberg, foreslår kommissionen beløbet fastsat til samme beløb for alle præster i København og på Frederiksberg. Kommissionen skønner, at et beløb på 900 kr. gennemsnitlig vil kunne give rimelig dækning for de heromhandlede udgifter.

Ad stk. 2. Bestemmelsen om, at der ydes provsterne et af kirkeministeren fastsat beløb som godtgørelse for udgifter til anskaffelse af protokoller og kontorartikler foreslås ændret således, at disse udgifter fremtidig godtgøres efter regning, jfr. redegørelsen vedrørende § 18, stk. 3, i loven om

lønningstvæsenet uden for København og Frederiksberg.

Til § 11.

Om fradrag for tjenestebolig og huslejetilskud.

Ad stk. 1. Ifølge bestemmelsen fradrages der for tjenestebolig til præster i København og på Frederiksberg samme beløb (1/8 af embedets grundløn med det til denne knyttede almindelige pensionsgivende tillæg), som fradrages for tjenestebolig til præster uden for København og Frederiksberg. Idet henvises til redegørelsen vedrørende § 30, stk. 1, i loven om lønningsvæsenet uden for København og Frederiksberg, foreslår kommissionen, at den herunder omtalte nye regel også bringes til anvendelse på præster i København og på Frederiksberg.

Ad stk. 2. Ifølge den gældende bestemmelse kan kirkeministeren efter indstilling fra menighedsrådet, når særlige forhold taler derfor, tillægge en præst, der ingen tjenestebolig har, et huslejetilskud, hvis størrelse fastsættes af ministeriet for et år ad gangen.

Bestemmelsen afviger fra reglen om huslejetilskud i § 19 i loven om lønningsvæsenet uden for København og Frederiksberg derved, at det kræves, at særlige forhold skal tale for, at der tillægges en præst et huslejetilskud.

Kommissionen foreslår, at den i redegørelsen vedrørende § 19 i loven om lønningsvæsenet uden for København og Frederiksberg indeholdte nye regel om huslejetilskud bringes til anvendelse også på præster i København og på Frederiksberg.

Til §§ 12-14.

Om kirkebetjeningens lønninger.

Kordegne er efter gældende lov henført til følgende lønningsklasser:

I. 3 300 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 360 kr. indtil 5 100 kr.

Hertil er halvdelen af stillingerne henført.

II. 2 700 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 360 kr. indtil 4 500 kr.

Hertil er en fjerdedel af stillingerne henført.

III. 2 310 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 360 kr. indtil 4 110 kr.

Hertil er resten af stillingerne henført.

Gravere (kirkebetjente) er henført til følgende lønningsklasser:

I. 2 310 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 330 kr. indtil 3 300 kr.

Hertil er en fjerdedel af stillingerne henført.

II. 2 220 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 180 kr. indtil 2 760 kr.

Hertil er halvdelen af stillingerne henført.

III. 2 100 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 150 kr. indtil 2 550 kr.

Hertil er resten af stillingerne henført.

Inddelingen i lønningsklasser foretages af kirkeministeriet efter indhentet erklæring fra sognets menighedsråd og kirkens overtilsyn samt under hensyntagen til kirkens og sognets størrelse.

Kantor- og organist er henført til følgende lønningsklasser:

I. 4 800 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 600 kr. indtil 6 000 kr.

Hertil er henført kontor- og organiststillingen ved domkirken.

II. 3 900 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 480 kr. indtil 5 340 kr.

Hertil er 5 stillinger henført.

III. 3 120 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 360 kr. indtil 4 560 kr.

Hertil er 10 stillinger henført.

Andre kontor- og organiststillinger aflønnes med årlige honorarer fra 3 300 kr. indtil 5 100 kr. Rent undtagelsesvis kan honoraret, hvor ganske særlige forhold taler derfor, sættes højere.

I henhold til § 25 i loven om lønningsvæsenet uden for København og Frederiksberg bringes de nævnte lønningsklasser til anvendelse på tjenestemandstillinger uden for København og Frederiksberg, således at der for så vidt angår kirkefunktionærer — i modsætning til, hvad der gælder for præster — allerede nu er fælles lønningsklasser for de 2 loves områder.

Med hensyn til *kordegnestillinger* har kirkefunktionærforbundet foreslået, at disse fremtidig henføres til 2 lønningsklasser.

Til 1. lønningsklasse foreslås henført stillinger i sogne, hvor folketallet er 10 000 og derover.

Hvor særlige forhold gør sig gældende, skal stillinger i sogne med et folketal under 10 000 også kunne henføres til 1. lønningsklasse.

I alle andre tilfælde foreslås stillingerne henført til 2. lønningsklasse.

I København og på Frederiksberg er der for tiden 39 stillinger i 1., 19 i 2. og 21 i 3. klasse. Efter kirkefunktionærforbundets forslag skal der henføres 55 stillinger til 1. og 24 til 2. klasse.

Uden for København og Frederiksberg er der for tiden 56 stillinger i 1., 18 i 2. og 2 i 3. klasse. Efter forslaget skal der henføres 59 stillinger til 1. og 17 til 2. klasse.

Med hensyn til *kirkebetjentstillinger* (gravestillinger) har forbundet foreslået, at disse fremtidig ligeledes henføres til 2 lønningsklasser.

Til 1. lønningsklasse foreslås henført stillinger i sogne, hvor folketalet er 10 000 og derover.

Hvor særlige forhold gør sig gældende, skal stillinger i sogne med et folketal under 10 000 også kunne henføres til 1. lønningsklasse.

I alle andre tilfælde foreslås stillingerne henført til 2. lønningsklasse.

I København og på Frederiksberg er der for tiden 22 stillinger i 1., 45 i 2. og 23 i 3. klasse. Efter forslaget skal der henføres 53 til 1. og 37 til 2. klasse.

Uden for København og Frederiksberg er der for tiden 41 stillinger i 1., 9 i 2. og 7 i 3. klasse. Efter forslaget skal der henføres 44 stillinger til 1. og 13 til 2. klasse.

Med hensyn til *organiststillinger* er det foreslået, at disse henføres til 3 lønningsklasser.

Til 1. lønningsklasse foreslås henført uden for København og Frederiksberg: stillingerne ved domkirkerne i Roskilde, Odense, Ålborg, Viborg, Århus og Haderslev og i København og på Frederiksberg: stillingerne ved Københavns domkirke, Christiansborg slotskirke, Holmens kirke, Garnisons kirke, Vor Frelsers kirke og Frederiksberg kirke. Hvor ganske særlige forhold taler derfor, skal også andre stillinger end de foran nævnte efter kirkeministerens bestemmelse undtagelsesvis kunne henføres til 1. klasse.

Til 2. lønningsklasse foreslås henført stillinger i sogne, hvor indbyggerantallet er 10 000 eller derover, samt efter kirkeministerens bestemmelse stillinger i sogne med mindre end 10 000 indbyggere, hvor kirkens størrelse og anseelse og de krav, orglets betjening stiller, eller andre særlige forhold ved den enkelte stilling taler herfor.

I alle andre tilfælde foreslås stillingerne henført til 3. lønningsklasse.

Herudover har forbundet fremsat ønske om adgang til oprettelse af særlige tjenestemandstillinger for kirkegårdsledere (kirkegårdsinspektører og kirkegårdsassistenter). Kommissionen må mene, at dette ønske bør imødekommes.

Kommissionen foreslår, at der fremtidig fastsættes følgende lønningsklasser for kirkefunktionærer:

for kordegne

en klasse, hvor lønnen er 11 340—16 140 kr. (5 × 960 kr. hvert 3. år)
 - — — — - 12 780—18 180 - (5 × 1 080 - — 3. -)

for gravere og kirketjenere

en klasse, hvor lønnen er 10 440—12 780 kr. (1 × 420 + 8 × 240 kr. hvert 2. år)
 - — — — - 10 740—13 920 - (5 × 300 + 4 × 420 - — 2. -)

for organister

en klasse, hvor lønnen er 13 680—16 080 kr. (5 × 600 kr. hvert 2. år)
 - — — — - 14 940—18 180 - (3 × 1 080 - — 3. -)
 - — — — - 17 820—20 700 - (2 × 1 440 - — 3. -)

for kirkegårdsledere

en klasse, hvor lønnen er 11 220—15 000 kr. (7 × 540 kr. hvert 2. år)
 - — — — - 12 780—18 180 - (5 × 1 080 - — 3. -)
 - — — — - 18 900—26 100 - (3 × 2 400 - — 3. -)

Ved fastsættelsen af lønningsklasserne har kommissionen taget hensyn til de for stats-tjenestemænd i lignende stillinger foreslåede lønningsklasser.

Kommissionen foreslår, at det som hidtil overlades til kirkeministeren efter stedfun- den forhandling med lønningsrådet at fore- tage normering og klassificering af tjeneste- mandsstillinger for kirkefunktionærer uden for København og Frederiksberg. Dog fore- slås antallet af kirkegårdsledere i højeste lønningsklasse fastsat til 3.

Inden for København og Frederiksberg foreslås antallet af kordegnestillinger i højeste lønningsklasse fastsat til indtil 45 og resten af stillingerne henført til laveste lønningsklasse. Antallet af kirketjener- og graverstillinger i højeste lønningsklasse fore- slås fastsat til indtil 35 og resten af stillin- gerne henført til laveste lønningsklasse. An- tallet af organiststillinger foreslås fastsat til indtil 6 i højeste lønningsklasse, indtil 5 i næsthøjeste og indtil 10 i laveste lønnings- klasse.

Endelig foreslår kommissionen de i loven fastsatte honorarsatser for organister i Kø- benhavn og på Frederiksberg ophævet og fastsættelsen af honorarernes størrelse hen- skudt til kirkeministerens afgørelse.

Til § 15.

Om aspiranttjeneste.

Bestemmelsen afløses af den i kommis- sionens lovforslag i § 54 indeholdte bestem- melse.

Paragraffens nuværende stk. 3 foreslås ophævet.

Til § 16.

Om, hvilke kirkebetjente der kan ansættes og om ansættelsesmyndigheden.

Ad stk. 1-3. Bestemmelserne foreslås op- hævet.

Ad stk. 4. Efter bestemmelsen ansættes og afskediges kordegne og gravere samt kantorer og organister af kirkeministeren efter indhentet erklæring fra menighedsrådet og overtilsynet.

Bestemmelsen foreslås opretholdt.

Til § 17.

Om ansættelse af øvrige funktionærer og om honorarer til disse.

Ad stk. 1. De øvrige ansatte funktionæ- rer (kirkekoner, kormedlemmer, bælgetræ- dere m. fl.) ansættes og afskediges af menig- hedsrådet. Ansættelse af kormedlemmer skal dog ifølge bestemmelsen ske efter er- klæring fra kantoren eller fra organisten. Antallet af kormedlemmer fastsættes af kirkeministeriet, dog kan det ikke overstige 10.

Bestemmelsen foreslås opretholdt med den ændring, at der ikke kræves erklæring fra kantoren ved ansættelse af kormedlemmer, idet kantorstillingerne er nedlagt. Endvidere foreslås det i loven fastsatte maksimum for korets medlemmer ophævet. Kirkekorene består sædvanligvis af ikke over 4 medlem- mer.

Ad stk. 2. Efter bestemmelsen fastsættes honoraret til korets medlemmer af kirke- ministeriet. Bestemmelsen foreslås opret- holdt.

Ad stk. 3. Bestemmelsen har relation til reglen i § 19, stk. 2, om pligt for mindst 2 af korets medlemmer til at medvirke uden særligt vederlag ved kirkelige handlinger også på 2 ugentlige søgnedage. Da denne foreslås ophævet, bør også reglen om honorar til disse medlemmer udgå.

Ad stk. 4. Ifølge bestemmelsen fastsættes honorarer til andre kormedlemmer af over- tilsynet. Reglen foreslås opretholdt.

Til § 18.

Om tillæg til honorarer.

Bestemmelsen svarer til § 35, stk. 1, i kommissionens lovforslag.

Til § 19.

Om tjenesteregulativer.

Ad stk. 1. Ifølge bestemmelsen fastsætter overtilsynet tjenesteregulativer for kirke- betjentene.

Der fremsættes ikke ændringsforslag til denne bestemmelse.

Ad stk. 2. Ved regulativet skal det be-

stemmes, at organisten, for så vidt denne er honorarlønnet, og mindst 2 af korets medlemmer skal medvirke uden særligt vederlag ved alle gudstjenester i sædvanlig form af sognets præster eller af andre på deres vegne, og ved kirkelige handlinger, der udføres på søn- og helligdage og på 2 i hver enkelt kirkes regulativ fastsatte egentlige søgnedage. Deres medvirken kan også kræves ved kirkelige handlinger på andre søgnedage, men der tillægges dem da betaling herfor efter kirkens takstregulativ. Øvrige kirkefunktionærer har pligt til at medvirke ved samtlige gudstjenester og kirkelige handlinger på alle ugens dage uden særligt vederlag.

Både præsteforeningen og funktionærforbundet har foreslået disse såkaldte „standarddage“ ophævet, idet ordningen føles utidssvarende.

Ordnningen blev indført i 1920, dels for at skabe mulighed for orgelspil og korsang ved kirkelige handlinger, uden at der skulle erlægges særligt vederlag herfor, og dels for at søge de kirkelige handlinger henlagt til bestemte dage i ugen.

Under hensyn til, at udviklingen har ført med sig, at antallet af kirkelige handlinger er dalet betydeligt siden ordningens indførelse, kan kommissionen tiltræde organisationernes forslag, og ordningen foreslås ophævet, således at vederlagsfri kirkelig betjening kan opnås på alle ugens dage.

Ad stk. 3. Bestemmelsen kræver, at kordegnekontorer skal være åbne mindst 22 timer ugentlig. Der stilles ikke ændringsforslag hertil.

Til § 20.

Om beregning af tjenestealder ved overgang til en højere lønnet stilling.

Bestemmelsen svarer til § 55 i kommissionens lovforslag.

Til § 21-23.

Om reguleringstillæg, efterindtægt og pension.

Bestemmelserne foreslås ophævet, jfr. bemærkningerne til §§ 40 ff. i loven om folke-

Kirkens lønningsvæsen uden for København og Frederiksberg.

Til § 24.

Om understøttelser til honorarlønnede kirkefunktionærer.

Bestemmelsen foreslås ophævet, jfr. bemærkningerne til § 43 i lov om lønningsvæsenet uden for København og Frederiksberg.

Til § 25.

Om udgiftsfordelingen.

Kommissionen foreslår bestemmelsen affattet således:

„Der ydes af statskassen tilskud som anført i § 73 under nr. 5, 7, 8, 9 b og 15 anført.“

Der henvises til bemærkningerne vedrørende § 44 i loven om folkekirkens lønningsvæsen uden for København og Frederiksberg.

Til §§ 26-27.

Om tilvejebringelse af de til folkekirkens drift i København og på Frederiksberg nødvendige midler.

Bestemmelserne foreslås opretholdt, men kommissionen skal med henblik på at åbne mulighed for en modernisering af reglerne foreslå følgende bestemmelse optaget i loven:

„Ved kgl. anordning kan det bestemmes, at reglerne om ligning og opkrævning af præste-, degne- og klokkepenge i København og om ligning og opkrævning af vederlag for afløst højtidsoffer på Frederiksberg skal bortfalde, hvorefter de midler, der udkræves til dækning af udgifterne i henhold til denne lov, og som ikke kan dækkes i henhold til § 90 eller gennem de til de pågældende embeder henlagte midler, tilvejebringes ved ligning på de til folkekirken hørende beboere med undtagelse af medlemmer af en valgmenighed. Ligningsbeløbet fastsættes for hvert år af kirkeministeriet særskilt henholdsvis for København og

Frederiksberg. Ligningen foretages af den kommunale ligningsmyndighed efter reglerne for udredelse af den personlige kommuneskat. Gennem denne ligning tilvejebringes tillige det fornødne beløb til vederlag til kommunen for foretagelse af ligningen og ligningsbeløbets opkrævning m. v., jfr. stk. 5."

Til § 28.

Om retten til at modtage vederlag for embedshandlinger.

Kommissionen henviser til redegørelsen vedrørende § 48 i loven om folkekirkens lønningsvæsen uden for København og Frederiksberg og skal foreslå, at denne bestemmelse med den foreslåede tilføjelse bringes til anvendelse også i København og på Frederiksberg.

Til § 29.

Om attestgebyrer.

Ad stk. 1-2. Der henvises til redegørelsen vedrørende § 49 i loven om folkekirkens lønningsvæsen uden for København og Frederiksberg.

Til § 30.

Om udbetaling af lønninger og forskud på ligningsbeløb.

Ad stk. 1-3. Der foreslås ikke ændringer i reglerne.

Til § 31.

Om valg af provstiudvalg og budgetudvalg.

Der foreslås ikke ændringer i reglerne.

Til § 32.

Om anvendelse af visse regler i loven om lønningsvæsenet uden for København og Frederiksberg på præster i København og på Frederiksberg.

Bestemmelsen foreslås ophævet.

Til § 33.

Om normering af nyoprettede stillinger.

Der henvises til bemærkningerne til § 12 i loven om folkekirkens lønningsvæsen uden for København og Frederiksberg.

Til § 34.

Om virksomhed ved stiftelser m. v.

Kommissionen foreslår reglen ophævet, jfr. bemærkningerne til § 11 i loven om folkekirkens lønningsvæsen uden for København og Frederiksberg.

Til §§ 35-37.

Overgangs- og ikrafttrædelsesbestemmelser.

Reglerne foreslås ophævet. Som nye overgangsregler er i kommissionens lovforslag optaget overgangsregler, der i princippet svarer til de for statens tjenestemænd foreslåede overgangsregler.

Da der i en overgangstid som følge af stigningen i lønninger vil kunne opstå kortvarige likviditetsvanskeligheder for stiftskasserne, har kommissionen foreslået en regel, der indeholder hjemmel for ydelse af forskud af statskassen. Sådant forskud kan kun ydes i indtil 2 år efter lovens ikrafttræden og skal være tilbagebetalt senest 3 år efter udbetalingen fra statskassen.

En tilsvarende regel fandtes i § 67 i lov nr. 286 af 30. juni 1922 om folkekirkens lønningsvæsen uden for København og Frederiksberg m. m.

C.

Forslag til ændringer i loven om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v.

I henhold til lov nr. 386 af 12. juli 1956 om pensionering af civile funktionærer,⁴ håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v. (civilarbejderloven) har et betydeligt antal ikke-tjenestemænd under forsvaret adgang til pension efter de for tjenestemænd gældende regler med de i loven fastsatte afvigelser.

Af disse afvigelser skal fremhæves

at pensionsordningen ikke alene omfatter sådanne funktionærer, der aflønnes med tjenestemandsløn, men også personale, der aflønnes med sædvanlig overenskomstløn,

at pensionsretten indtræder efter 15 års tjeneste efter det 20. år, og at pensionsalderen beregnes fra det tidspunkt, hvor den pågældende har udført 10 års tjeneste efter det 25. år, således at tjenestetiderne sammenlægges, såfremt der har været afbrydelser i tjenesten,

at retten til nydelsen af pension ved afskedigelse på grund af arbejdsmangel først indtræder ved det 60. år, og at pensionen således er „hvilende“ indtil opnåelsen af denne alder, dog bortset fra indtruffen arbejdsudygtighed på grund af svagelighed forinden dette tidspunkt,

at pensionsbidrag først betales, når pågældende har opnået pensionsret samt

at grundpensionerne efter civilarbejderloven er 10 pct. lavere end tilsvarende tjenestemandspensioner, medens der ydes sædvanligt reguleringstillæg m. v. til disse reducerede grundpensioner.

Som anført i de indledende bemærkninger til kapitel 2. Pension, i lønningsskommissionens betænkning vedrørende lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd er kommissionen af den opfattelse, at spørgsmålet om de fremtidige ansættelsesvilkår for det af civilarbejderloven omfat-

tede personale bør gøres til genstand for nærmere undersøgelse og overvejelse i det udvalg, som kommissionen har foreslået nedsat til overvejelse af spørgsmål vedrørende de fremtidige ansættelsesvilkår for statens fast ansatte personale.

Lønningsskommissionen har derfor alene stillet forslag til sådanne ændringer af civilarbejderloven, der er nødvendige som følge af de af kommissionen fremsatte forslag vedrørende tjenestemandslønnen og pensionsbestemmelser, men afstået fra at fremsætte forslag om yderligere ændringer af civilarbejderloven.

I det lovforslaget vedføjede bilag er foretaget en opstilling over de nuværende egen- og enkepensioner for civilarbejdere i en række typiske pensionslønningsskifter, og de tilsvarende pensioner i henhold til forslaget, idet herved bortses fra de foreliggende kombinationsmuligheder med folkepension, herunder mindstebeløbet.

Det fremgår af bilaget, at de ændrede pensionsregler medfører, at der bliver tale om nedgang i pensionsstørrelserne på alle pensionstrin. Dette skyldes bl. a. den omstændighed, at fradraget på 10 pct. i tjenestemandspensionen nu omfatter hele pensionsydelsen, medens fradraget hidtil kun er foretaget i grundpensionen, og at reguleringstillæg m. v. er udbetalt uden afkortning. Under den stedfundne prisudvikling har den hidtidige beregningsmåde således i høj grad begunstiget civilarbejderpensionerne.

Som en yderligere medvirkende årsag⁷ til nedgangen i pensionerne kan nævnes, at civilarbejdere, bl. a. som følge af, at de ofte kun er periodisk beskæftigede, langt hyppigere end tjenestemænd får pensionen beregnet på grundlag af pensionsprocenterne på de lavere trin i pensionsskalaen, hvor de

ændrede pensionsregler medfører en særlig stor pensionsreduktion.

Pensionsreduktionen vil blive helt eller delvist udlignet ved opnået folkepension, jfr. bilag 2 i betænkningsafsnittet vedrørende tjenestemændenes pensionsordning.

Det foreliggende lovforslag omfatter ikke de ca. 1 400 personer, der oppebærer egen- og enkepension i henhold til den gældende og tidligere civilarbejderlove, men disses forhold vil blive genstand for overvejelse i det udvalg, der skal beskæftige sig med den fremtidige pensionsmæssige stilling for de tjenestemandspensionister, der har opnået pension inden ikrafttrædelsen af den ny tjenestemandsløve.

Angående forslaget enkelte bestemmelser bemærkes følgende:

§ 1, stk. 1, affattes således:

„Civile funktionærer, håndværkere og arbejdere, som har deres hovedvirksomhed ved hæren eller søværnet, derunder Den militære klædefabrik, Hærens krudtværk, Geodætisk institut, Københavns militærhospital og Tøjhusmuseet, er for sig selv og for deres efterladte ægtefælle eller børn berettiget til pension og efterindtægt efter reglerne i kapitel 2 og kapitel 3 i lov nr. 00 af 00.

om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, dog med de i nærværende lov fastsatte afvigelser.“

Bemærkninger til § 1, stk. 1.

Lovens titel og angivelse af de personalegrupper, der ifølge § 1 omfattes af loven er — uanset den siden 1946 ændrede organisatoriske opbygning af forsvaret og de herunder hørende virksomheder og institutioner — foreslået opretholdt uændret, idet nærværende lovforslag — som foran nævnt — alene tilsigter at foretage sådanne ændringer i den hidtidige civilarbejderlov, som er nødvendiggjort af den for tjenestemænd foreslåede ny løn- og pensionsordning.

Ordet „enker“ er rettet til „ægtefælle“. Herom henvises til bemærkningerne til § 9.

§ 2, stk. 4, affattes således:

„Personer, der tilhører sygeplejepersonalet, er pligtige til at søge afsked med ud-

gangen af den måned, hvori de fylder 65 år, og de er berettigede til at forlange afsked eller kan afskediges, når de er fyldt 60 år. Ved pensionsberegningen for disse regnes hvert tjenesteår efter det tidspunkt, da pensionsalderen er 18 år, for 2 år“.

Bemærkninger til § 2, stk. 4.

§ 2, stk. 4, der hidtil har været affattet i overensstemmelse med den for statstjenestemandsansatte sygeplejersker m. v. i tjenestemandsløvens § 56, stk. 1, gældende bestemmelse, foreslås ændret tilsvarende den af lønningskommissionen foreslåede ændring af forannævnte § 56, stk. 1.

Ændringen går ud på, at man fremtidig ved beregning af pensionsalderen for sygeplejersker m. v. regner hvert tjenesteår efter opnået 18 års pensionsalder for 2 år mod tidligere at regne hvert tjenesteår efter det tidspunkt, da pensionsalderen er 15 år, for $1\frac{1}{3}$ år. Herved vil sygeplejersker — som hidtil — kunne opnå højeste pension ved det 60. år, uanset at højeste pension efter den foreslåede pensionsordning tidligst vil kunne opnås ved en pensionsalder på 32 år mod tidligere 28 år.

§ 3 affattes således:

„Stk. 1. For funktionærer antaget med en løn, der svarer til de for en tjenestemandstilling fastsatte, opgøres lønningsindtægten, som kommer i betragtning ved pensionsberegning, i henhold til tjenestemandsløvens § 51.

Stk. 2. Andre efter denne lov pensionsberettigede henføres efter nærmere bestemmelse af finansministeren i pensionsmæssig henseende til en af følgende lønningsklasser:

Håndværkere: Lønning 12 120 kr. årlig, stigende hvert 2. år med 360 kr. indtil 13 920 kr.

Arbejdere: Lønning 10 440 kr. årlig, stigende efter 2 år til 10 860 kr. og derefter hvert 2. år med 240 kr. indtil 12 780 kr.

Kvindelige arbejdere: Lønning 7 200 kr. årlig, stigende efter 2 år til 7 620 kr. og derefter hvert 2. år med 240 kr. indtil 9 540 kr.

Stk. 3. For karle og piger fastsættes særlige pensionslønningsssatser af finansministeren.“

Bemærkninger til § 3.

Bestemmelsen er foreslået affattet således, at angivelsen af pensionslønningssatserne svarer til de for statstjenestemænd fremtidig gældende.

Håndværkere og arbejdere, der hidtil har været henført til de for statsbanernes 14. og 16. lønningsklasse gældende lønningsrammer, er således foreslået henført til henholdsvis 7. og 3. lønningsklasse i den ny tjenestemandsslov, og tilsvarende har man bibeholdt den hidtidige pensionsmæssige placering af kvindelige arbejdere i forhold til de øvrige i § 3 fastsatte pensionslønningssatser.

For forskellige ved den militære klædefabrik ansatte personalegrupper, såsom kædeskærere, spindere og vævere, er i § 3, stk. 4, i den gældende civilarbejderlov givet finansministeren bemyndigelse til i pensionsmæssig henseende at henføre de pågældende til den for håndværkere angivne lønningsklasse (statsbanernes 14. lønningsklasse) og for andre personalegruppers vedkommende til lønningsklasse 2 550—3 000 kr.

Efter kommissionens opfattelse er der ikke anledning til opretholdelse af den hidtidige § 3, stk. 4, idet de af bestemmelsen omfattede personalegrupper, der hidtil har været placeret i statsbanernes 14. lønningsklasse — ligesom de tilsvarende tjenestemænd, der har været placeret i den nævnte lønningsklasse — fremtidig pensionsmæssigt enten vil kunne henføres til de for ufaglærte eller faglærte fastsatte 3. og 7. lønningsklasser. For de ugelønnede civilarbejdere, der hidtil har været henført til lønningsklasse 2 550—3 000 kr., er i § 12, stk. 2, foreslået tilvejebragt hjemmel for overgangsmæssigt at henføre de pågældende til 7. lønningsklasse, såfremt de har opnået pensionsret inden nærværende lovs ikrafttræden, medens de fremtidig bør følge de almindelige regler for henførelse til 3. eller 7. lønningsklasse.

§ 4 affattes således:

„Stk. 1. For det personel, der har opnået pensionsret, afkortes ved hver lønningsudbetaling følgende bidrag til dækning af udgifterne ved pensioneringen:

- a) For de i § 3, stk. 1, nævnte funktionærer 4 pct. af den lønningsindtægt, af hvilken

tjenestemænd med samme lønning betaler pensionsbidrag.

- b) For det i § 3, stk. 2 og 3 nævnte personel et beløb, der for hver lønningsdag, jfr. § 2, udgør $\frac{1}{300}$ af det årlige pensionsbidrag, de pågældende skulle have erlagt som tjenestemænd med slutløn i den for dem fastsatte pensionslønningssklasse.

Stk. 2. Såfremt en civilarbejder afskediges uden pension, tilbagebetales de indeholdte pensionsbidrag med renter 4 pct. af det ved hvert års begyndelse indestående beløb med tillæg af 2 pct. af de i fratrædelsesåret tilkomne beløb. Tilbagebetalingen finder dog først sted, når den pågældende er fyldt 60 år eller til hans bo ved hans død forinden. Den i § 50, stk. 3, i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd hjemlede adgang til under visse betingelser at få udbetalt et beløb svarende til det dobbelte af de af den pågældende indbetalte pensionsbidrag med renter gælder ikke de i denne lov omhandlede personer.“

Bemærkninger til § 4.

I overensstemmelse med de hidtil gældende bestemmelser foreslås pensionsbidraget for civilarbejdere, der aflønnes med tjenestemandsløn, fastsat til samme beløb som for tilsvarende tjenestemænd.

For andre personalegrupper, der ikke aflønnes med tjenestemandsløn, men kun i pensionsmæssig henseende er henført til visse nærmere angivne lønningsklasser, er pensionsbidraget hidtil blevet fastsat til et bestemt ørebeløb pr. lønningsdag, svarende til ca. 5 pct. af $\frac{1}{300}$ af den pensionsgivende slutløn i den pågældende pensionslønningssklasse.

Efter den for tjenestemænd foreslåede pensionsordning udgør pensionsbidraget fremtidig 4 pct. af bruttolønnen til enhver tid, ekskl. stedtillæg. I overensstemmelse hermed foreslås pensionsbidraget for de heromhandlede overenskomstlønnede personalegrupper fastsat til $\frac{1}{300}$ af det årlige pensionsbidrag, de pågældende skulle have erlagt som tjenestemænd med slutløn i den for dem fastsatte pensionslønningssklasse.

I § 50, stk. 3, i forslaget til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd er foreslået hjemlet adgang for tjenestemænd, der afskediges uden pension,

til under visse betingelser at få udbetalt en godtgørelse, der svarer til det dobbelte af det i lønningen indeholdte pensionsbidrag, til anvendelse som indskud i en anden pensionsordning.

Under hensyn til at en sådan ordning ikke kan anses for forenelig med de for civilarbejdere gældende særlige pensionsregler, har man ikke fundet grundlag for at udvide tilbagebetalingsreglerne i civilarbejderlovens § 4, stk. 2, til også at omfatte den for tjenestemænd foreslåede forhøjede udtrædelsesgodtgørelse.

Bemærkninger til §§ 5-8.

Disse paragraffer svarer uændret til §§ 5-8 i loven af 12. juli 1946.

§ 9 affattes således:

„*Stk. 1.* Enkepension og børnepension kan kun oppebæres, såfremt manden ved sin død havde opnået pensionsret, eller døden skyldes tilskadekomst i tjenesten. I de efter reglerne i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd beregnede enke- og børnepensioner fradrages 10 pct.

Stk. 2. De i §§ 64, stk. 4, og 69, stk. 2, i forannævnte lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd hjemlede ydelser til enker og børn efter tjenestemænd, der ikke havde erhvervet pensionsalder til opnåelse af ordinær pension, kommer ikke til anvendelse på efterladte efter de i nærværende lov omhandlede personer.

Stk. 3. I tilfælde af at en af nærværende lov omfattet person afgår ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten, og dødsfaldet indtræffer som umiddelbar følge af tilskadekomsten, ydes der ægtefællen efterindtægt i et tidsrum af 6 måneder efter dødsfaldet.“

Bemærkninger til § 9.

Da nærværende lovforslag alene tilsigter at foretage sådanne ændringer i den hidtidige civilarbejderlov, som er nødvendiggjort af den for tjenestemænd foreslåede ny løn- og pensionsordning, er i § 9 forelået indføjet en bestemmelse om, at de i §§ 64, stk. 5, og 69, stk. 2, i loven om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd hjemlede ydelser til enker og børn efter tjenestemænd, der ikke havde erhvervet

pensionsalder til opnåelse af ordinær, ikke kommer til anvendelse på efterladte efter de i nærværende lov omhandlede personer.

Derimod har man fundet det rimeligt, at der fremtidig ydes efterindtægt til efterladte efter såvel mandlige som kvindelige funktionærer, idet de foreslåede nye efterindtægtsregler i forannævnte lovforslag om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd ifølge forslaget § 83 også vil kunne omfatte andre end tjenestemænd, f. eks. sådanne ikke-tjenestemænd, som ifølge bevillingspraksis har adgang til fast understøttelse for tjenestetid, hvortil kommer, at de reale grunde, der damner baggrund for den foreslåede udvidelse af tjenestemandenslovens efterindtægtsbestemmelser, efter kommissionens opfattelse også gør sig gældende for det af civilarbejderloven omfattede personale.

Bemærkninger til § 10.

Paragraffen svarer uændret til § 10 i loven af 12. juli 1946.

§ 11 affattes således:

„Pension, der ydes i henhold til nærværende lov, forhøjes eller nedsættes efter reglerne i kapitel 5 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.“

Bemærkninger til § 11.

Pension i henhold til nærværende lov er — som efter de hidtil gældende regler — foreslået dyrtidsreguleret m. v. i overensstemmelse med de for pensioner til tjenestemænd fastsatte bestemmelser.

§ 12 affattes således:

„*Stk. 1.* Bestemmelserne i § 12, stk. 1-6 i lov nr. 386 af 12. juli 1946 forbliver i kraft.

Stk. 2. Ugelønnede civilarbejdere, der inden nærværende lovs ikrafttræden har opnået pensionsret og i pensionsmæssig henseende har været henført til pensionslønningssklassen 2 550—3 000 kr., henføres — såfremt de stadig har beskæftigelse i ugelønnede stillinger ved hæren og søværnet m. v. — til den for håndværkere i § 3, stk. 2, fastsatte lønningsklasse 12 120—13 920 kr.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 71 og 122 i

lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd kommer til tilsvarende anvendelse.“

Bemærkninger til § 12.

Overgangsbestemmelser i den nugældende civilarbejderlovs § 12, stk. 1-6 er optaget i lovforslagets stk. 1.

Angående stk. 2 henvises til bemærkningerne til § 3.

Endelig er i stk. 3 foreslået at bringe de tilsvarende for tjenestemænd foreslåede overgangsregler i anvendelse med hensyn til adgangen til at vælge pensionering efter de før 1. april 1958 gældende regler for civilarbejdere, der har opnået ret til afsked med pension på grund af alder, samt for pensionerede i tiden 1. april 1958 til ikrafttrædelsen af lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

§ 13 affattes således:

„Stk. 1. Denne lov træder i kraft straks, og samtidig ophæves lov nr. 386 af 12. juli 1946.

Stk. 2. De i denne lov indeholdte bestemmelser har virkning fra 1. april 1958 for sådanne civile funktionærer m. fl., der er afskediget med pension i tiden fra 1. april 1958 og indtil denne lovs ikrafttræden, jfr. dog § 12, stk. 3. Tilsvarende gælder med hensyn til de pågældendes efterladte.

De i § 4, stk. 1, indeholdte regler om beregning af bidrag til dækning af udgifterne ved pensioneringen har ligeledes virkning fra 1. april 1958.“

Bemærkninger til § 13.

Der er i denne paragraf givet bestemmelse om tidspunktet for lovens ikrafttræden, således at der — ligesom for tjenestemandslovens vedkommende — gives pensionsbestemmelserne virkning fra 1. april 1958.

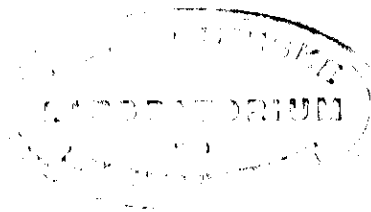
I overensstemmelse med foranstående har kommissionen udarbejdet det som bilag optagne forslag til lov om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v.

København, den 11. april 1958.

Ulrik Andersen Formand	L. Buus-Pedersen	Henry Christensen	Hugo Engmann	
Holger Eriksen	Aage Fogh	Kirsten Gloerfelt-Tarp	F. Heick	K. J. Jensen
Aage Knudsen	C. C. F. Langseth	J. Elkjær Larsen	M. S. Lyngesen	P. Madsen
Aage Nielsen	Stinus Nielsen	Karl Olsen	Gustav Pedersen	
Chr. Strøm	Erna Sørensen	J. H. Zeuthen		

Bodil Andersen *H. C. Fedders* *Erik Frank*
Sekretærer

D. Bilag.

Forslag

til

Lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere.

§ 1.

Stk. 1. Tjenestemand i folkeskolen er enhver lærer, der har fast ansættelse i en stilling, for hvilken lønningen er fastsat i denne lov.

Stk. 2. Vinterlærere, aspiranter, time-lærere og vikarer er ikke tjenestemænd.

§ 2.

Læreren skal i alle anliggender samvittighedsfuldt overholde de for hans tjenestestilling givne forskrifter. Han skal i sine forhold i og uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, som hans stilling kræver.

§ 3.

Enhver lærer er pligtig at underkaste sig de forandringer i hans tjenesteforretningers omfang og beskaffenhed, som måtte blive bestemt ved skoleplanen eller undervisningsplanen, uden at det er fornødent, at noget hertil sigtende forbehold er optaget i hans ansættelsesbrev.

§ 4.

Stk. 1. Ansættelse som tjenestemand i folkeskolen sker efter opslag. Undervisningsministeren kan dog under særlige omstændigheder tillade, at et embede besættes uden opslag.

Hvis den kaldende myndighed skønner, at ingen af de ansøgere, der rettidigt har meldt sig til en opslået stilling, er tilstrækkeligt egnet til stillingen, eller at man ved fornyet opslag kan fremkalde ansøgning fra mere kvalificerede ansøgere, skal stillingen opslås pány.

Stk. 2. Ansøgeren har ret til at få oplysning om ansøgernes navne. Tilsvarende gælder anerkendte organisationer, hvis med-

lemmer er naturlige ansøgere til pågældende stilling, for så vidt de fremsætter anmodning herom over for den kaldende myndighed. Offentliggørelse af disse oplysninger kan kun finde sted med den kaldende myndigheds samtykke.

Stk. 3. En lærer, der er ansøger til en ledig stilling, har ret til gennem en afskrift at blive gjort bekendt med de foresattes påtegninger på ansøgningen. I de tilfælde, hvor en foresats udtalelser går ud på, at ansøgeren anses for uegnet til den ansøgte stilling, skal påtegningen indeholde oplysning om, hvori uegnetheden består.

Stk. 4. Den første ansættelse i tjenestemandsstilling eller genansættelse i sådan efter afskedigelse er betinget af tilfredsstillende helbredsattest efter et af undervisningsministeren udarbejdet skema. Helbredsattesten skal forelægges undervisningsministeriet. Ansættelse af personer med invaliditeter eller helbredsmangler, der vel ikke er til hinder for, at den pågældende kan bestride pågældende tjenestemandsstilling, men dog medfører forøget risiko med hensyn til sygdom og for tidlig afgang fra tjenesten, vil kunne finde sted efter bestemmelse af undervisningsministeren på de i § 47, stk. 5, nævnte vilkår.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan tillade, at lærere, hvis helbredsattest ikke kan godkendes som fyldestgørende til ansættelse i pensionsgivende stilling mod normalt eller forhøjet pensionsbidrag, ansættes i lærerstillinger i folkeskolen, uden at der til ansættelsen er knyttet pensionsret.

Stk. 6. Med hensyn til attest for, at en lærer ikke lider af smittefarlig tuberkulose i lunger eller strubehoved, opretholdes reglen i lov nr. 145 af 12. marts 1918 § 10.

§ 5.

Enhver lærer skal ved sin første faste ansættelse, inden stillingen overtages, underskrive en erklæring, hvori han på ære og samvittighed lover at opfylde sine tjenesteplichter med trofasthed og nidkærhed. Lærere, der udnævnes af kongen, afgiver desuden en højtidelig forsikring om at ville holde grundloven.

§ 6.

Stk. 1. Lærere, som ikke har kongelig udnævnelse, kan til enhver tid med 3 måneders varsel forlange sig afskediget af tjenesten.

Stk. 2. Der tilkommer enhver fast ansat lærer eller aspirant, der afskediges uden ansøgning, et varsel på 3 måneder. Hvis afskedigelsen er begrundet i noget af de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd §§ 60 og 61 nævnte forhold, kan afskedigelsen dog ske med kortere varsel eller uden varsel. Varselsbestemmelsen gælder ikke for lærere, der er pligtige at søge afsked på grund af alder.

Stk. 3. Timelærere og faste vikarer, der ikke har virket ved samme skole eller skolevæsen i 2 år eller derover, kan efter kommunalbestyrelsens beslutning afskediges med 3 måneders varsel ved et skoleårs udgang. I alle andre tilfælde foretages uansøgt afskedigelse af en timelærer eller fast vikar af undervisningsministeriet (jfr. lov nr. 200 af 12. april 1949 § 40, stk. 4). Afskedigelsesvarslet er 3 måneder. Andre vikarer fratræder uden varsel ved vikariatets ophør.

Stk. 4. Vinterlærere fratræder uden varsel ved vinterhalvårets udløb.

Stk. 5. Forinden en fast ansat lærer afskediges uden ansøgning, og uden at afskedigelsen skyldes sygdom, skal der gives såvel vedkommende forhandlingsberettigede lærerorganisation som læreren selv adgang til at udtale sig i sagen. Såfremt forhør er afholdt i henhold til § 13, skal der dog ikke indhentes yderligere udtalelse.

Stk. 6. Enhver fast ansat lærer, der afskediges uden ansøgning, har ret til efter derom fremsat begæring at få skriftlig oplysning om afskedigelsesgrunden.

Stk. 7. Ved en fast ansat lærers afskedigelse træffer undervisningsministeren bestemmelse om, hvorvidt der tilkommer den

pågældende pension, jfr. dog nærværende lovs § 15 og lov nr. 200 af 12. april 1949 § 40.

§ 7.

Stk. 1. Efter indstilling fra de stedlige skolemyndigheder og skoledirektionen kan der af undervisningsministeriet gives en fast ansat lærer tilladelse til at træde uden for nummer uden lønning i begrænset tid, i almindelighed ikke ud over 1 år. Under særlige forhold kan tilladelsen dog udstrækkes til at gælde for indtil 3 år. Sådan tid fradrages ved beregning af alderstillæg og pension.

En lærer, som til de stedlige skolemyndigheder har indgivet andragende om tilladelse til at træde uden for nummer, kan, såfremt de stedlige myndigheder ikke fremsender andragendet til undervisningsministeriet med anbefaling, begære sagen forelagt ministeriet til endelig afgørelse.

Stk. 2. Såfremt en fast ansat lærer, time-lærer eller fast vikar søger tjenestefrihed for at gennemgå en videre uddannelse, der skønnes at være af betydning for hans lærergerning, kan det af vedkommende kommunalbestyrelse — for lærere i landkommunerne med skoledirektionens tilslutning — tillades, at hans tjeneste besørges ved vikar i indtil 2 år. Ud over 2 år kan sådan tilladelse kun gives af ministeren.

§ 8.

Stk. 1. Når en lærer anholdes som mistænkt for eller tiltales for en forbrydelse, såvel som når han har pådraget sig grundet mistanke om et forhold, der betager ham den tillid, som bestridelsen af lærerstillingen kræver, suspenderes han, indtil endelig afgørelse er truffet i sagen. Suspension finder ligeledes sted, når en lærer har gjort sig skyldig i en handling, der gør det betænkeligt vedblivende at lade ham bestride sin tjenestegerning. Suspensionen foretages af undervisningsministeriet; dog kan skoledirektionen (byrådet) foreløbig sætte læreren fra tjeneste, indtil ministeriets afgørelse, der uopholdelig skal indhentes, foreligger. Ministeriet skal, så vidt det står til dette, foranledige, at sagens afslutning mest muligt fremskyndes.

Stk. 2. Under suspensionen oppebæres kun $\frac{2}{3}$ af lønningen og af alle almindelige

og særlige tillæg. Reduktionen af lønnen sker fra suspensionsdagen, dog således, at tilbagebetaling af allerede forfalden lønning ikke finder sted, for så vidt læreren ikke genindtræder i tjenesten. Ophæves suspensionen derimod, uden at afskedigelse finder sted, foretages der den 1. i den efter ophævelsen følgende måned en endelig regulering af lønnen i forhold til suspensionsperiodens varighed.

Stk. 3. Såfremt sagen, der i medfør af 1. stykke, 1. og 2. punktum, har medført suspension, fører til afskedigelse, jfr. § 14, sker der ingen efterbetaling af den tilbageholdte del af lønningen med almindelige og særlige tillæg. Sluttes sagen derimod med bøde, irrettesættelse eller advarsel, ydes der ligesom i de tilfælde, hvor sagen afsluttes uden påtale, efterbetaling af den tilbageholdte del, dog ikke for den tid, i hvilken læreren eventuelt ved sit forhold under sagen selv har bevirket dennes forhaling; såfremt forholdene i særlig grad taler derfor, kan der desuden ydes hel eller delvis efterbetaling af mistede ikke-pensionsgivende ydelser af den i § 9, stk. 4, omhandlede art. Bestemmelse om efterbetaling træffes samtidig med sagens afslutning og af den samme myndighed, som afgør sagen, jfr. §§ 13 og 14. Såfremt suspensionen skyldes anholdelse eller tiltale for en forbrydelse, hvori vedkommende findes skyldig, finder efterbetaling ikke sted; der træffes i sådanne tilfælde inden 3 måneder efter domsafsigelsen bestemmelse om, hvorvidt den pågældende skal afskediges.

§ 9.

Stk. 1. Enhver fast ansat lærer er pligtig at gøre midlertidig tjeneste i højere stilling end hans egen inden for det samme skolevæsen.

Stk. 2. Varer sådan tjeneste ikke ud over 4 uger, hvad enten konstitution foreligger eller ikke, får læreren ikke ret til nogen del af den højere stillings indtægter. Varer tjenesten derimod over 4 uger, får den fungerende for hele funktionsperioden foruden sin egen stillings løn ret til forskellen mellem den for hans egen stilling gældende lønning og den lønning, han ville opnå ved udnævnelse i den højere stilling. Alle beløbene beregnes efter de i denne lov fastsatte satser. Ferie- og sygedage inden for

funktionstiden fradrages såvel ved afgørelsen af, om funktionsvederlag skal ydes, som ved vederlagets beregning; fradrag som foran nævnt finder dog ikke sted for den del af funktionsperioden, der strækker sig ud over 3 måneder, dog således at sygedage ud over 4 uger fradrages ved vederlagets beregning. Såfremt der ikke er vakance i stillingen, afholdes udgiften efter de om vikarudgifter i § 47, stk. 2, givne regler.

Stk. 3. Besættes en lærerstilling ved konstitution, oppebærer den, der uden at være tjenestemand konstitueres i stillingen, et vederlag, der højst kan udgøre aspirantlønnen i den pågældende stilling.

Stk. 4. Såfremt der til den stilling, der beklædes midlertidigt efter de i stk. 1-3 angivne regler, er knyttet særlige, ikke-pensionsgivende ydelser, tilfalder disse den fungerende, hvis stillingen er ledig eller dens indehaver suspenderet eller trådt uden for nummer, og det kan af ministeren bestemmes, at sådanne indtægter også i andre tilfælde af funktion eller konstitution helt eller delvis skal tilfalde den fungerende.

§ 10.

Stk. 1. Under den første indkaldelse til aftjening af værnepligt oppebærer en fast ansat lærer af sin lønning med alle almindelige og særlige tillæg fjerdedelen, når han er ugift, halvdelen, når han er gift. Det samme gælder, for så vidt den militære tjeneste forlænges, fordi vedkommende udtages til befalingsmand. Den nedsatte lønning beregnes fra indkaldelsesdagen, og den fulde lønning genindtræder fra hjemsendelsesdagen.

Stk. 2. Under frivillig tjeneste, herunder frivillig uddannelse til befalingsmand, oppebærer læreren ingen lønning for det tidsrum, i hvilket han er fraværende. Denne bestemmelse gælder dog ikke for tjeneste i krigstid eller for tjeneste, der forrettes af hensyn til indtrædende krigsberedskab, eller fordi der skal tilvejebringes en sikringsstyrke.

Stk. 3. En fast ansat lærer, der er ansat som befalingsmand i reserven, oppebærer for det tidsrum, i hvilket han er indkommanderet til militærtjeneste, kun halvdelen af lønningen, indbefattet alle almindelige og særlige tillæg. Falder fraværelsen inden for den pågældendes ordinære ferie, lider han dog intet fradrag.

Stk. 4. Under pligtige genindkaldelser af kortere varighed, bortset fra de i stk. 3 nævnte indkommanderinger, oppebærer læreren fuld lønning.

Stk. 5. Det tidsrum, i hvilket en fast ansat lærer er indkaldt til pligtig militærtjeneste, medregnes i den pågældendes lønningssanciennitet.

Stk. 6. Reglerne i nærværende paragraf kan efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse bringes til anvendelse på aspiranter, timelærere og faste vikarer.

§ 11.

Stk. 1. For så vidt det ugentlige timetal for en fast ansat lærer varigt nedsættes enten på grund af kirkelige forretninger eller af andre grunde, vil lønningen og de dermed forbundne tillæg være at nedsætte efter forholdet mellem lærerens faktiske og det normerede pligtige timetal.

Stk. 2. Lærerinder, der har forsørgerpligt over for børn under 18 år, har, såfremt det er foreneligt med de stedlige tjenesteforhold, adgang til at få den dem påhvilende tjenesteydelse nedsat til indtil halvdelen mod kun at oppebære en forholdsmæssig del af lønningen, indbefattet alle almindelige og særlige tillæg. Sådant nedsættelse kan enten være varig eller på begrænset tid, dog ikke under 1 år. Genoptagelse af fuld tjeneste kan kun ske, når dette kan passe med tjenesteforholdene.

Stk. 3. Ved beregning af pensionsalder medregnes den tid, i hvilken vedkommende har haft nedsat tjeneste, kun med en efter forholdet mellem det faktiske og det normerede pligtige timetal fastsat brøk. Pensionsindtægten opgøres efter den fulde begyndelsesløn i den i lov om lønninger og pensioner m. v. for statens tjenestemænd § 54, stk. 3, nævnte periode, uanset om der i denne har været udført fuld eller nedsat tjeneste, samt efter det antal alderstillæg, som i nævnte periode ville være tilkommet den pågældende, såfremt de tjenestear, i hvilke der har været nedsat tjeneste, kun medregnedes i det foran angivne forhold.

§ 12.

Stk. 1. Der tilstås fast ansatte lærerinder, aspiranter, timelærerinder og faste vikarer tjenestefrihed i indtil 6 uger efter barne-

fødsel, hvilken tjenestefrihed ikke noteres som sygedage, jfr. § 47, stk. 3. De perioder, hvori pågældende i øvrigt er fraværende fra tjenesten på grund af utjenstdygtighed som følge af svangerskab eller barnefødsel, noteres som sygedage, og tilsvarende gælder, hvis pågældende ved lægeattest godtgør, at hun ikke uden skade for fostret kan udføre sin tjeneste. Undervisningsministeren bebyrdes til ved det i § 47, stk. 3, omtalte reglement at give adgang for pågældende til at få fradraget for de i 2. punktum omhandlede fraværelser som følge af svangerskab og fødsel opgjort og afregnet, når hun som tjenstdygtig vender tilbage til tjenesten.

Stk. 2. Andre lærerinder oppebærer ingen lønning under fraværelse af de i stk. 1 nævnte grunde.

§ 13.

Stk. 1. En fast ansat lærer, aspirant, timelærer eller fast vikar, for hvis vedkommende der sker tjenstlig indberetning til overordnet myndighed angående en tjensteforseelse eller et forhold, der antages at falde ind under straffelovgivningen, har ret til at blive gjort bekendt med en skriftlig fremstilling af de faktiske forhold vedrørende det passerede. Han skal i sagen afgive en udtalelse, som kan bestå i en påtegning om, at fremstillingen erkendes at være rigtig, eller i sager, der er så alvorlige, at det må forudsættes, at forhør vil blive afholdt, af påtegningen „læst“. Læreren kan kræve udleveret en genpart af fremstillingen.

Stk. 2. Når disciplinær undersøgelse indledes mod læreren for tjenstlig forseelse, udpeges en forhørsleder efter nærmere af ministeren fastsatte regler.

Stk. 3. Læreren er berettiget til at give møde med en bisidder, hvorom han må gøres bekendt ved indvarslingen til det første forhør; sådan indvarsling skal ske med passende frist; ministeren giver regler for, hvem der kan optræde som bisidder. Som bisidder kan anvendes en sagfører. Såfremt undersøgelsen afsluttes uden ikendelse af disciplinærstraf, jfr. § 14, vil lærerens rimelige udgifter til bisidder være at godtgøre ham af byrådet (kommunalbestyrelsen) — for landkommunernes vedkommende af skoledirektionen —. I andre tilfælde vil der efter ministerens nærmere be-

stemmelse kunne ydes den pågældende lærer hel eller delvis dækning af de nævnte udgifter, hvis disse ellers ville komme til at stå i åbenbart misforhold til lærerens forseelse. Har en lærer under en disciplinærsag på egen hånd fremskaffet beviser, vil de hertil medgåede udgifter efter ministerens bestemmelse kunne godtgøres ham helt eller delvis, når han skønnes at have haft rimelig grund til at fremskaffe beviserne. Godtgørelsen udredes også i disse tilfælde af henholdsvis byrådet (kommunalbestyrelsen) og skoledirektionen, jfr. ovenfor. Godtgørelser efter nærværende stykke udredes som administrationsudgifter, jfr. for skoledirektionernes vedkommende lov nr. 200 af 12. april 1949 § 31, stk. 1, nr. 1 og § 31, stk. 2.

Stk. 4. Under forhørene har læreren ret til at lade føre vidner og kan afgive skriftlige indlæg, til brug ved udfærdigelsen af hvilke han kan kræve udskrift af forhørsprotokollen samt afskrift af samtlige til denne knyttede bilag eller adgang til at gennemgå disse. Bisidderne har ret til at yde læreren bistand under forhørene samt gennem udfærdigelsen af skriftlige indlæg.

Ved henvendelse til byrådet (kommunalbestyrelsen) — for landkommunerne til pågældende skoledirektion — har vedkommende forhandlingsberettigede lærerorganisation ret til at blive gjort bekendt med den afgørelse, der er truffet på grundlag af det ved den tjenstlige undersøgelse tilvejebragte materiale.

Stk. 5. Andre lærere, kommunalbestyrelsens, skolekommissionens og skoledirektionens medlemmer er pligtige på forlangende at lade sig afhøre, og forhørslederen vil kunne forlange udtalelser afgivet på ære og samvittighed. Vidnesbyrd kan dog nægtes, når besvarelsen af det stillede spørgsmål må forudsættes at ville udsætte vidnet selv for tab af borgerlig agtelse eller velfærd.

Stk. 6. Såfremt det må antages, at sagen slutter med afskedigelse, påhviler det undervisningsministeriet, forinden anvendelse af sådan disciplinærstraf finder sted, at give vedkommende forhandlingsberettigede organisation meddelelse om sagens stilling, således at der kan gives en repræsentant for organisationen lejlighed til en mundtlig drøftelse af sagen med ministeriet, forinden endelig afgørelse i strafsørgsmålet træffes.

Stk. 7. Hvis læreren er mistænkt for et

forhold, der antages at falde ind under straffelovgivningen, kan han forlange undersøgelsen henvist til retten.

Stk. 8. En lærer, hvem der er tildelt en disciplinær straf uden forudgående tjenstligt forhør, jfr. § 14, kan anmode byrådet (kommunalbestyrelsen) — for landkommunernes vedkommende skoledirektionen — om iværksættelse af en tjenstlig undersøgelse; en sådan anmodning vil dog kun kunne imødekommes, såfremt den er anbefalet af vedkommende forhandlingsberettigede lærerorganisation.

§ 14.

Stk. 1. Som disciplinær straf for tjenstlig forseelse vil der kunne anvendes advarsel, irrettesættelse, bøde, der dog ikke må overstige $\frac{1}{2}$ månedsløn, eller afskedigelse.

Stk. 2. Bøde kan idømmes for købstædernes vedkommende af byrådet, for landkommunernes af skoledirektionen; dog kan bøde over 50 kr. kun anvendes som straf med undervisningsministeriets samtykke og kræver, at forhør forinden er afholdt i overensstemmelse med § 13, hvis der ikke foreligger en uforbeholden skriftlig tilståelse, i hvilken læreren vedgår de faktiske momenter i det påsigtede forhold og erkender sig skyldig i en tjensteforseelse. En af et byråd eller en skoledirektion truffen beslutning om disciplinær straf kan altid forelægges undervisningsministeriet til endelig afgørelse. Ikendte bøder kan indeholdes i lønnen; de tilfalder den pågældende skolefond.

Stk. 3. Afskedigelse for de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd §§ 60 og 61 nævnte forhold eller i øvrigt som straf for en tjensteforseelse kan, når forholdet ikke er fastslået ved dom, aldrig finde sted uden efter forudgående tjenstligt forhør.

§ 15.

Stk. 1. En lærer eller pensionist kan for domstolene indbringe ethvert ham vedrørende spørgsmål om krav, begrundet i lovbestemmelser om lønning, pension eller ventepenge. Sag kan dog ikke rejses, hvis den pågældende ikke har gjort skriftlig indsigelse over for styrelsen inden 6 måneder efter beløbets udbetaling eller nægtelse af udbetaling og udtaget stævning inden 6 måneder efter modtagelsen af undervisningsministeriets svar, der skal foreligge

senest 3 måneder efter, at den skriftlige indsigelse er rejst over for pågældende styrelse. Disse frister gælder dog ikke, for så vidt sagen angår pensionsspørgsmål. Ministeriet kan dispensere fra de ovennævnte tidsfrister for fremsættelse af den skriftlige indsigelse over for styrelsen samt for udtagelse af stævning.

Stk. 2. Såfremt der fra myndighedernes side sker for stor udbetaling til lærere, pensionister eller sådanne efterladte — være sig egentlig lønning, særlige tillæg, honorar, ventepenge, pensioner, efterindtægt m. v. — kan det for meget udbetalte beløb kun kræves tilbagebetalt, når krav herom rejses over for den pågældende inden 15 måneder efter udbetalingen; denne frist gælder dog ikke, når og så længe den urigtige udbetaling skyldes fejlagtige eller manglende oplysninger fra den pågældendes side.

§ 16.

Når en lærer beskyldes for uretskaffenhed i tjenestegerningen, eller der fremsættes ærerørige beskyldninger mod ham, kan det af ministeriet pålægges ham at fralægge sig beskyldningen ved dom.

Såfremt forholdene taler derfor, kan undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren bestemme, at der af statskassen ydes læreren hel eller delvis godtgørelse af eventuelle udgifter ved retsagen.

§ 17.

Stk. 1. Lærerorganisationer kan opnå forhandlingsret, der berettiger dem til at træde i forhandling med undervisningsministeriet om ethvert spørgsmål af tjenstlig eller økonomisk art vedrørende hele standen eller enkeltmand inden for samme, herunder spørgsmål om enkeltmands udnævnelse eller afskedigelse. Denne adgang til forhandling omfatter dog ikke spørgsmål om arbejdsledelsen.

Stk. 2. Så længe der inden for folkeskolen efter de oplysninger, som foreligger for undervisningsministeriet, består en organisation eller et forbund af organisationer, som giver adgang til alle i folkeskolen ansatte, herunder vinterlærere, aspiranter, timelærere og faste vikarer, som ikke giver adgang til andre end nuværende og forhenværende ansatte, og som følger sådanne regler ved valg, at der sikres mindretalletene

(forbundets forskellige hovedgrupper) en passende repræsentation under forhandlingerne med ministeriet, anerkendes denne organisation eller dette forbund, for så vidt den eller det overvejende repræsenterer de i folkeskolen ansatte, som indehaver af forhandlingsretten.

Undervisningsministeren kan til enhver tid forlange, at de anerkendte organisationer ved indsendelse af de nødvendige oplysninger godtgør deres ret til vedvarende at nyde anerkendelse. Sådanne oplysninger skal altid indsendes, når der foretages principielle ændringer i de for de pågældende organisationer gældende love.

Under tilsvarende betingelser kan der gives foreningen af lærere ved de kommunale gymnasieskoler forhandlingsret.

Stk. 3. Til den anerkendte organisation afgives til drøftelse forslag til ændringer i love og andre bestemmelser af almindelig karakter, som vil medføre forandringer i bestående lønningsregler, den normerede undervisningstid, de ansattes personlige retlige stilling i folkeskolen og lignende tjenstlige økonomiske forhold.

De i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd §§ 22 og 23 indeholdte regler finder tilsvarende anvendelse inden for lærerlønningens område.

Stk. 4. Forhandlinger kan føres mundtligt eller skriftligt. De nærmere regler fastsættes af ministeren.

Stk. 5. Den almindelige ret, som enhver forening eller enkeltmand har til at henvende sig til ministeriet, berøres ikke af disse regler.

§ 18.

Når nye lønningslove træder i kraft, bortfalder ethvert krav, der støttes på ældre om lærernes vederlag af det offentlige givne love og lignende bestemmelser.

§ 19.

Såfremt en fast ansat lærer af helbredshensyn eller af anden ham utilregnelig årsag overgår til lavere lønnet lærerstilling i folkeskolen, kan ministeren tilstå ham et personligt tillæg, der højst udgør forskellen mellem den af ham i den hidtidige stilling oppebårne og den i den nye stilling opnåede pensionsgivende lønning, dog ikke ud over forskellen i samlet indtægt fra det offentlige i de to stillinger.

§ 20.

Personlige tillæg af den i §§ 19 og 48 omhandlede art bortfalder ganske eller delvis ved opnåelse af alderstillæg eller højere lønning enten i henhold til nye lønningslove eller ved overgang til højere lønnet stilling. Ministeren er bemyndiget til at dispensere fra denne regel, for så vidt det personlige tillæg er tilstået i henhold til § 19.

§ 21.

Stk. 1. Udbetaling af de i denne lov fastsatte lønninger, pensioner m. v. sker efter følgende regler:

a) Lønningerne udbetales for de i denne lov fastsatte lønningers vedkommende månedlig og forud ved hver måneds begyndelse efter nærmere af ministeren fastsatte bestemmelser.

b) Ventepenge og pensioner udbetales af skolefonden månedlig og forud ved hver måneds begyndelse.

Stk. 2. Dersom udbetalingsdagen falder på en helligdag, skal udbetalingen finde sted på den sidste søgnedag i den foregående måned. Søgnedage, på hvilke det udbetalende kontor er lukket i henhold til lov, anordning eller ministeriel bekendtgørelse, sidestilles i denne henseende med helligdage. Lærerens død eller afskedigelse, efter at sådan udbetaling har fundet sted, men før månedens udløb, medfører ikke noget krav på tilbagebetaling af det for den efterfølgende måned forudbetalte beløb. Hvis efterindtægt oppebæres, vil beløbet dog være at udligne i efterindtægten.

Stk. 3. Dødsfald eller uansøgt afgang i den måned, for hvilken udbetaling har fundet sted, medfører ikke tilbagebetaling af nogen del af det forud oppebårne månedsbeløb.

Stk. 4. Ved udregning af det månedlige beløb for de enkelte lønningsdele eller af andre ydelser til lærere eller pensionister såvel som af fradrag i lønning eller pension forhøjes brøkdele af øre til hel øre.

§ 22.

Stk. 1. Ved udnævnelse til en lærerstilling regnes lønningen fra den dato, fra hvilken ansættelsen ifølge ansættelsesbrevet er at regne. Ansættelsen skal altid ske fra den 1. i en måned.

Stk. 2. En lærer, der ansættes fast i et embede, er pligtig at tiltræde dette senest

14 dage efter den dato, fra hvilken ansættelsen regnes; han er forpligtet til efter regler, fastsat af undervisningsministeren, selv at afholde udgiften til vikar i tidsrummet mellem ansættelsesdatoen og tiltrædelsen.

§ 23.

Udbetaling af egenpension eller ventepenge tager sin begyndelse fra udløbet af det tidsrum, for hvilket udbetaling af løn har fundet sted; såfremt den pågældende imidlertid ved afskedigelsen står uden for nummer eller af anden grund ikke oppebærer lønning, tager ovennævnte udbetaling sin begyndelse fra afskedigelsen. Enkepension og børnepension kommer til udbetaling, når det tidsrum er udløbet, for hvilket der er udbetalt efterindtægt (jfr. dog § 76 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd) eller hvis sådan ikke er udbetalt, fra dagen efter den sidste dag, for hvilken der er udbetalt lønning, ventepenge eller pension til læreren.

§ 24.

Stk. 1. Fast ansatte lærere kan opnå lønforskud efter de for statens tjenestemænd gældende regler. Lønforskuddet bevilges af det skoleråd, under hvilket den pågældende lærer hører, og afholdes af skolefonden. Renter og afdrag indeholdes af den myndighed, der foretager udbetalingen af lønningen, eventuelt pensionen. De nærmere regler i henhold til bestemmelserne i dette stykke gives af undervisningsministeren, der har de finansministeren ved de tilsvarende bestemmelser i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd tillagte beføjelser.

Stk. 2. Fast ansatte lærere kan give forskrivninger på deres løn efter de samme regler og inden for de samme grænser, som gælder for statstjenestemænd. Dette gælder også med hensyn til forskrivninger på efterindtægt, ventepenge og pension, samt de ved en lærers fratræden til udbetaling forfaldne pensionsbidrag.

Stk. 3. Bortset herfra kan endnu ikke udbetalt lønning, efterindtægt, ventepenge og pension ikke bortgives, sælges eller pantsættes. Tilsvarende gælder de ved en lærers fratrædelse til udbetaling forfaldende pensionsbidrag. Med hensyn til udlæg og arrest

i de nævnte ydelser gælder reglerne i lov om rettens pleje §§ 513 og 614.

§ 25.

Stk. 1. Der tillægges lærere ved landsbyordnede skoler tjenestebolig.

Stk. 2. For andre lærere end de i stk. 1 nævnte kan der indrettes tjenestebolig. Ved indførelsen af købstadskoleordning i en landkommune fastsættes det ved skoleplanen, om og i hvilket omfang der skal indrettes tjenesteboliger ved skolen. Undervisningsministeren kan efter forhandling med pågældende kommunalbestyrelse bestemme, at der ved nyopførte skoler i købstadkommuner indrettes tjenestebolig for lederen. Bestående tjenesteboliger ved købstadskoler må kun nedlægges, når det er nødvendigt af hensyn til skolens tarv, og undervisningsministeren giver samtykke dertil.

Stk. 3. Lærerne er forpligtede til at bebo de dem tillagte tjenesteboliger, medmindre kommunalbestyrelsen fritager dem derfor. Tjenesteboliger må ikke benyttes som erhvervsboliger.

Stk. 4. Hvor tilvejebringelse af bolig er forbundet med særlige vanskeligheder, kan ministeren midlertidigt dispensere fra kravet om indretning af tjenestebolig.

Stk. 5. Undervisningsministeren fastsætter de nærmere regler for tjenesteboligens størrelse og indretning.

§ 26.

Stk. 1. For tjenestebolig med eller uden have fradrages i lønnen et boligbidrag, der fastsættes under hensyn til boligens størrelse, alder, kvalitet og udstyr.

De nærmere regler om bidragets fastsættelse udfærdiges af undervisningsministeren efter stedfunden forhandling med den pågældende forhandlingsberettigede organisation og efter indhentet udtalelse fra finansministeren. Ændringer i bidragets størrelse kan gennemføres efter regler, der på tilsvarende måde fastsættes af undervisningsministeren. Der kan i enkelte tilfælde efter indhentet udtalelse fra finansministeren dispenseres fra de fastsatte satser, når særlige forhold måtte gøre en lejenedsættelse rimelig.

Stk. 2. Den ydre og indre vedligeholdelse af tjenesteboliger påhviler kommunen. Skatter og afgifter, som efter loven påhviler

ejendommen, udredes af kommunen. Læreren er pligtig at vedligeholde en til boligen hørende have.

Stk. 3. Over tjenestebolig og have afholdes årligt syn efter regler, der fastsættes i en af undervisningsministeren udfærdiget instruks for tjenesteboligers forsvarlige behandling. I instruksen fastsættes tillige regler for tjenesteboligens aflevering i forsvarlig stand ved lærerens forflyttelse eller afgang samt straffebestemmelser for misligholdelse af instruksen.

§ 27.

Stk. 1. For den et lærerembede tillagte jordlod beregnes der et årligt fradrag i lønnen. Dette fradrag fastsættes af ministeren efter indstilling af kommunalbestyrelsen under særlig hensyntagen til passende forrentning af den værdi, jordlodden ansættes til, og under hensyntagen til, at skatter og afgifter udredes af kommunen; jordens værdi må ikke ansættes til mere, end hvad den er værd som landbrugsjord. Ny fastsættelse af fradraget kan efter lærerens eller kommunalbestyrelsens forlangende finde sted efter hver ordinær vurdering til ejendomsværdi.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen har ret til at kræve afløsning af jordlodden. Såfremt læreren gør indsigelse imod afløsningen, kan spørgsmålet herom indbringes for undervisningsministeren, der har den endelige afgørelse.

§ 28.

Skolens rengøring og opvarmning sker ved kommunens foranstaltning.

§ 29.

Når en lærer forflyttes, er han berettiget til at benytte den til hans hidtidige embede knyttede tjenestebolig, indtil eftermanden er kaldet, mod at stille mindst 1 beboelsesværelse til rådighed for den, der midlertidigt skal beklæde embedet. Samme ret har den lærer, der afskediges med pension. Såfremt embedet nedlægges, eller tjenesteboligen inddrages, gælder denne benyttelsesret 6 uger fra forflyttelses eller afskedigelses dag. For det tidsrum, i hvilket en lærer i henhold til nærværende paragraf benytter en tjenestebolig efter sin fratræden af stillingen, kan der, såfremt den pågældende i henhold til 1. punktum har måttet

afgive dispositionsretten over en del af boligen, indrømmes et fradrag i boligbidraget efter § 26, stk. 1.

§ 30.

Stk. 1. Forflyttes en fast ansat lærer til et andet opholdssted, kan der tilstås ham godtgørelse af befordringsudgifter for egen person og husstand samt af dokumenterede fragtudgifter til jernbanetransport (eventuelt skibstransport) af bohavet. Herudover kan der til bestridelse af de øvrige med bohavets flytning forbundne udgifter til gifte mandlige lærere ydes et beløb, der til enhver tid fastsættes af undervisningsministeren i overensstemmelse med de for statstjenestemændene gældende regler, som en procentdel af den af læreren umiddelbart før forflyttelsen (forfremmelsen) oppebårne årlige lønning med tillæg af det for det tidligere og det nye opholdssted fastsatte årlige stedtillæg. Tilsvarende gælder andre lærere, såfremt de pågældende har hjemmeværende børn under 18 år eller er over 40 år — for gifte lærerinder, jfr. dog nedenfor. Såfremt lærerens rimelige flytteudgifter ikke herved kan dækkes, kan efter skoledirektionens nærmere bestemmelse udgifterne til bohavets flytning godtgøres efter regning.

Til lærere, der ikke opfylder betingelserne for at opnå den foran nævnte procentgodtgørelse, ydes på tilsvarende måde godtgørelse efter regning, idet gifte lærerinder dog altid vil kunne opnå halv procentgodtgørelse. Til gifte lærerinder godtgøres halvdelen af de samlede befordringsudgifter, der efter de i dette stykke omhandlede regler ville kunne ydes en gift mandlig lærer. Ved beregningen af de omhandlede godtgørelser bortset fra befordringsudgifter for egen person og husstand vil der være at fradrage $\frac{1}{5}$. Såfremt flytteudgiften står i misforhold til lærerens løn, bør befordringsgodtgørelsen nedsættes; i sådant tilfælde forelægges sagen for ministeriet. Disse regler gælder også ved forflyttelser samtidig med en lærers tilbagekomst fra militærtjeneste, eller efter at han har stået uden for nummer eller har været på ventepenge.

Det nævnte fradrag foretages dog ikke for gifte lærere, der forflyttes samtidig med hjemsendelsen fra pligtig militærtjeneste.

Stk. 2. For så vidt forflyttelsen skyldes forfremmelse, kan der ydes godtgørelse efter

reglerne i stk. 1, dog uden fradrag af $\frac{1}{5}$. Endvidere kan der ud over de i stk. 1 omhandlede ydelser til gifte mandlige lærere samt til andre lærere, såfremt de sidstnævnte har hjemmeværende børn under 18 år — for gifte lærerinder, jfr. dog nedenfor — tilstås en godtgørelse på 2 pct. af den umiddelbart før forflyttelsen (forfremmelsen) oppebårne årlige lønning. Til andre lærere, herunder gifte lærerinder, kan der tilstås en godtgørelse på 1 pct. af de omhandlede lønningsbeløb, jfr. dog stk. 3. Godtgørelsen ydes ikke til ugifte under 25 år. Endvidere kan der tilstås godtgørelse for eventuelt huslejetab, dog ikke over 20 pct. af lønningen for vedkommende tidsrum, eller for udgifter foranlediget ved dobbelt husførelse, dog højst $\frac{3}{4}$ af dagpengene for udstationering for vedkommende lønningsklasse og i alt ikke over 20 pct. af et års lønning. Godtgørelsen for huslejetab beregnes altid, som om lejemålet var indgået med sædvanligt opsigelsesvarsel, selv om lejemålet er indgået for længere tidsrum. Undervisningsministeren er dog bemyndiget til i særlige tilfælde at foretage afvigelser fra disse begrænsninger.

Stk. 3. Er samlevende ægtefæller begge tjenestemænd, kan hver kun oppebære halvdelen af den i stk. 1 og stk. 2, 1. punktum, omhandlede godtgørelse, beregnet efter den højeste lønning. Den i stk. 2, 2. punktum omhandlede procentgodtgørelse kan de tilsammen kun oppebære med 2 pct. af den højstlønnedes lønning. Samgifte tjenestemænd kan ikke oppebære godtgørelse for dobbelt husførelse.

Stk. 4. Flyttegodtgørelse vil ikke kunne tilstås, hvis der er forløbet mindre end 3 år siden den sidste med flyttegodtgørelse forbundne forflyttelse. I tilfælde af forfremmelse kan der altid ydes godtgørelse uden hensyn til tidligere flyttegodtgørelser.

Undervisningsministeren er dog bemyndiget til i særlige tilfælde at foretage afvigelser fra den foran nævnte begrænsning.

Stk. 5. Såfremt en lærer, uden at forflyttelse foreligger, må indflytte i eller udflytte af en anvist tjenestebolig, kan der af skoledirektionen tilstås ham en godtgørelse i overensstemmelse med foranstående regler. For så vidt ind- eller udflytningen er beordret og uden at være forbundet med forfremmelse, og der ikke foreligger et af

de i stk. 1, næstsidste punktum, omhandlede tilfælde, kommer bestemmelsen i stk. 4 ikke til anvendelse, og den i stk. 2, 2. og 3. punktum, omhandlede procentgodtgørelse vil kunne beregnes således: for gifte mandlige lærere 6 pct., for andre lærere 3 pct., dog hvis læreren er under 25 år kun 1 pct. af den umiddelbart før flytningen oppebårne årlige lønning.

Stk. 6. Når en lærer ved sin afgang med pension eller enken efter en lærer ved dennes død skal fraflytte en tjenestebolig, kan der ydes en godtgørelse, svarende til 35 pct. af de ifølge § 26, stk. 1, fastsatte årlige boligbidrag.

Stk. 7. De nærmere regler for beregningen af de omhandlede godtgørelser fastsættes af ministeren, efter hvis bestemmelse reglerne i stk. 1-5 kan bringes til anvendelse, når statens eller folkekirkens tjenestemænd eller lærere fra Københavns kommunes skolevæsen eller fra en anerkendt privatskole ansættes i folkeskolen.

Stk. 8. Efter tilsvarende regler som foran anført kan der efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse ydes flyttegodtgørelse til aspiranter, timelærere og faste vikarer.

Stk. 9. Udgiften udredes af skolefonden for den skolerådsreds, hvortil forflyttelsen sker, eller, i det i stk. 5 og 6 omtalte tilfælde, hvor læreren er ansat.

§ 31.

Stk. 1. En lærer kan kun have beskæftigelse uden for folkeskolen, for så vidt og i det omfang det er foreneligt med den samvittighedsfulde udførelse af hans pligter som lærer og med den for stillingen nødvendige agtelse og tillid.

Stk. 2. Læreren skal skriftligt gøre anmeldelse for skoledirektionen (byrådet), inden han kan:

- a) påbegynde en forretnings- eller erhvervsvirksomhed,
- b) overtage en uden for folkeskolen liggende beskæftigelse, der ikke er af midlertidig karakter, og hvortil der er knyttet vederlag.
- c) indtræde i en bestyrelse eller et repræsentantskab for et selskab af erhvervmæssig karakter.

Stk. 3. For så vidt det skønnes, at det vil stride mod de i denne paragrafs stk. 1

nævnte hensyn, at læreren overtager den anmeldte beskæftigelse, meddeles det ham inden 4 uger efter, at anmeldelse er indgæet, at det er ham forbudt at overtage posten. Læreren kan forlange en i så henseende truffen afgørelse forelagt ministeren.

Stk. 4. Skulle det vise sig, efter at en beskæftigelse er overtaget, enten at de omstændigheder, som har været afgørende for sagens bedømmelse, ændres væsentligt, eller at der allerede ved overtagelsen forelå omstændigheder, som, hvis de havde været oplyst, ville have medført et forbud, kan ministeren på et hvilket som helst tidspunkt pålægge læreren, at han skal frigøre sig for beskæftigelsen.

Stk. 5. En fast lærer i folkeskolen kan ikke tillige indtage nogen med pensionsret forbunden stilling i staten, en kommune, et koncessioneret selskab eller anden offentlig virksomhed.

Forening af pensionsberettigede stillinger, der er indtrådt før 1. juli 1931, berøres dog ikke af bestemmelsen i dette stykkes 1. punktum.

§ 32.

For de kommunale skoler fastsættes følgende lønningsklasser:

1. lønningsklasse:

Lønning 11 220 kr. årlig, stigende hvert

2. år med 540 kr. indtil 15 000 kr.

Hertil henføres småbørnslæreri.

2. lønningsklasse:

Lønning 12 840 kr. årlig, stigende hvert

3. år med 1 080 kr. indtil 15 000 kr. og derefter hvert 3. år med 1 200 kr. indtil 17 400 kr.

Hertil henføres lærere ved de kommunale skoler i købstæderne og de købstadordnede skoler i landkommunerne.

De til denne lønningsklasse henførte lærere oprykkes, såfremt deres tjenstlige forhold i enhver henseende har været tilfredsstillende, til 4. lønningsklasse fra det tidspunkt, da de i 3 år har oppebåret slutløn i nærværende lønningsklasse.

I tvivlstilfælde afgør undervisningsministeren, om betingelserne for oprykning i 4. lønningsklasse er til stede.

3. lønningsklasse:

Lønning 12 840 kr. årlig, stigende hvert

3. år med 1 080 kr. indtil 15 000 kr., der-

efter hvert 3. år med 1 200 kr. indtil 17 400 kr. og derefter hvert 3. år med 1 500 kr. til 20 400 kr.

Hertil henføres lærere ved de kommunale skoler i landkommunerne og de landsbyordnede skoler i købstadkommunerne.

Til enelæreren og den førstelærer, der har ledelsen af vedkommende skole, ydes der et personligt løntillæg, der beregnes pr. klasse, parallelklasserne medregnet, med 50 kr. årligt for hver klasse. Tillægget reguleres efter de for finanslovhonorarer gældende regler. Er der til skolen knyttet en forskole, medregnes dennes klasser til hovedskolen, når dennes leder også har lederforretningerne for forskolen, enten fordi forskolen har lokaler i hovedskolens bygningskompleks eller i henhold til særlig truffen bestemmelse; i tvivlstilfælde afgør undervisningsministeren, om betingelserne for at oppebære ledertillæg er til stede.

4. lønningsklasse:

Lønning 18 900 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 500 kr. indtil 21 900 kr.

Hertil henføres overlærere ved de kommunale skoler i købstæderne og de købstadordnede skoler i landkommunerne.

5. lønningsklasse:

Lønning 20 400 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 500 kr. indtil 23 400 kr.

Hertil henføres viceinspektører.

6. lønningsklasse:

Lønning 22 500 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 500 kr. indtil 27 000 kr.

Hertil henføres skoleinspektører.

Såfremt det overdrages en af kommunens skoleinspektører i forbindelse med denne stilling at bestride forretningerne som leder af kommunens samlede skolevæsen, tillægges der ham et pensionsgivende honorar, hvis størrelse fastsættes på skoleplanen. Der ydes sædvanlig refusion fra statskassen i forhold til dette honorar.

7. lønningsklasse:

Lønning 25 800 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 2 100 kr. indtil 30 000 kr.

Hertil henføres amtsskolekonsulenter.

8. lønningsklasse:

Lønning 33 000 kr. årlig, stigende efter 3 år til 35 100 kr.

Hertil henføres skoledirektører.

§ 33.

Stk. 1. Antallet af viceinspektørembeder fastsættes således, at der ved hver skole, der normalt har mindst dobbelt klasserække hele skolen igennem, bortset fra de to ældste klasser i eksamensskolen og ældste klasse i den eksamensfri mellem-skole, normeres en stilling som viceinspektør for hver dobbelte klasserække, dog at der altid normeres en stilling som viceinspektør for hver 500 børn.

Stk. 2. Timelærere og faste vikarer, der er ansat i en på skoleplanen normeret stilling af den angivne art, lønnes for fuldt timetal efter den for aspiranter gældende regel, jfr. § 42, stk. 5 i forhold til lønningen i 2. lønningsklasse. Undervises der i et mindre timetal, beregnes lønnen i forhold hertil, dog at lønnen udgør mindst $\frac{3}{4}$ af lønningen for fuldt timetal under forudsætning af, at vedkommende står til rådighed i et timetal svarende hertil.

Stk. 3. For andre timelærere og vikarer end de i stk. 2 nævnte fastsættes vederlaget efter derom af undervisningsministeriet givne regler.

Stk. 4. Lærere ved biskoler, pogeskolelærere og vinterlærere lønnes efter den i 1. lønningsklasse angivne lønning, idet der for vinterlæreres vedkommende ydes forholdsmæssig lønning.

Stk. 5. For faglærere fastsættes vederlaget efter derom af undervisningsministeriet givne regler.

§ 34.

Stk. 1. Lærere ved de til statens seminarier knyttede kommunale øvelsesskoler i landkommunerne aflønnes efter de i 3. lønningsklasse anførte lønninger, hvorhos der ydes dem et honorar, hvis størrelse fastsættes på finansloven.

Stk. 2. Såfremt skolen ikke i sin helhed benyttes som øvelsesskole, fastsætter undervisningsministeren, hvor stort et antal af lærerstillingerne der skal aflønnes efter reglerne i stk. 1. Bestemmelsen herom optages på kommunens skoleplan.

Stk. 3. Har benyttelsen af skolen til øvelsesskole midlertidig karakter, kan der tillægges de lærere, der har arbejde med seminarieelevernes praktiske uddannelse, et honorar, hvis størrelse fastsættes på finansloven.

Stk. 4. Der kan tillægges de lærere ved et

statsseminariums kommunale øvelsesskoler i en købstadkommune, der har arbejde med seminarieelevernes praktiske uddannelse, et honorar, hvis størrelse fastsættes på finansloven.

§ 35.

Stk. 1. For rektorer, lektorer og adjunker ved de kommunale gymnasieskoler kommer de til enhver tid for de tilsvarende tjenestemænd ved statsskolerne gældende lønsatser og regler om aspiranttid, beregning af tjenestealder, pligtigt timetal og betaling for overtimer til anvendelse.

Stk. 2. Der tillægges rektorer bestillings- og repræsentationstillæg efter de for rektorer ved statens gymnasieskoler gældende regler.

§ 36.

Undervisningsministeren kan efter indstilling fra kommunalbestyrelsen for en kommunes hele skolevæsen eller dele deraf godkende højere lønninger end de i §§ 32-35 fastsatte. Sådanne forhøjelser kan dog ikke medføre nogen forhøjelse af statens udgifter til lærerlønninger, ligesom de ikke kommer i betragtning ved pensionsberegningen.

§ 37.

Stk. 1. Det pligtige antal undervisningstimer for folkeskolens lærere er 36 ugentlige timer. Med dette som udgangspunkt kan begrænsning i timetallet ske under følgende forhold:

a) Ved bestemmelse på skoleplanen fastsætter ministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen skoleinspektørens og viceinspektørens pligtige timetal.

b) Undervisningsministeren er bemyndiget til at fastsætte regler for nedsættelse i det pligtige timetal ved særlig krævende undervisning og hjemmearbejde med stil- og opgaverettelse i de store klasser, i eksamensskolen for de 2 sidste klasser før den afsluttende eksamen, i den eksamensfri mellemskole i sidste klasse og endelig i særklasser for børn, der ikke kan følge den almindelige undervisning. Endvidere bemyndiges undervisningsministeren til at indrømme nedsættelse i det pligtige timetal for førstelærere ved landsbyordnede skoler på 7 klasser eller derover.

Stk. 2. Pålægges det ved undervisningsplanen en lærer at undervise ud over det for ham gældende pligtige timetal, ydes der

ham derfor et vederlag under hensyn til det overskydende timetal, beregnet efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte regler.

§ 38.

Stk. 1. Foruden de foran fastsatte lønninger tilkommer der de i §§ 32-35 nævnte lærere stedtillæg efter de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholdte regler, dog at en lærer aldrig har krav på højere stedtillæg end det, der ville tilkomme ham efter den kommunes forhold, i hvilken hans bolig er beliggende. De fastsatte lønninger er endvidere underkastet regulering efter de i samme lovs §§ 87 og 88 indeholdte regler.

Stk. 2. Pensioner til pensionister i folkeskolen og til tjenestemænds efterladte samt ventepenge reguleres efter reglerne i § 89 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

§ 39.

De i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd kap. 2 og 3 indeholdte bestemmelser om pension og efterindtægt finder tilsvarende anvendelse for folkeskolens tjenestemænd og deres efterladte.

§ 40.

Stk. 1. Ved beregning af pensionsalder regnes et år, i hvilket en lærer ved en skole eller en pogeskole i gennemsnit har undervist under 24 ugentlige timer, for $\frac{2}{3}$ år, og tjeneste som vinterlærer efter det fyldte 35. år medregnes med $\frac{1}{2}$ år for hver fulde vinter.

Stk. 2. Vinterlæreres efterladte oppebærer efterindtægt efter de for tjenestemænd gældende regler, såfremt den pågældende ved sin død var fyldt 24 år.

§ 41.

Det i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 50 omhandlede pensionsbidrag, der beregnes af den læreren tillagte lønningsindtægt, jfr. samme lovs § 51, tilfalder statskassen.

§ 42.

Stk. 1. Den første ansættelse i tjenestemandstilling i folkeskolen er betinget af mindst 2 års tilfredsstillende aspirant-tjeneste.

Stk. 2. Fast ansættelse i en stilling som første- eller enelærer eller som øvelsesskolelærer eller antagelse som aspirant til en sådan stilling er betinget af, at den pågældende på en efter skolekommissionens skøn tilfredsstillende måde har virket 2 år i anden lærerstilling i folkeskolen eller som lærer ved en anerkendt privat skole eller har fast ansættelse i en af statens lærerstillinger.

Stk. 3. Har den pågældende forud været timelærer eller fast vikar, i begge tilfælde med mindst $\frac{2}{3}$ af fuldt timetal, kan denne tjeneste træde i stedet for aspiranttjeneste i den tilsvarende tid. Tjeneste som løs vikar kan efter undervisningsministeriets bestemmelse, der træffes under hensyntagen til de løse vikariaters længde og timetal, træde i stedet for aspiranttjeneste.

Stk. 4. Tjeneste i en af statens lærerstillinger eller lærervirksomhed ved en anerkendt privat skole kan efter regler, fastsat af ministeren, for den tilsvarende tid træde i stedet for aspiranttjeneste. Ministeren kan tillade, at også anden privat lærervirksomhed helt eller delvis træder i stedet for aspiranttjeneste.

Stk. 5. Aspirantlønnen andrager et beløb, svarende til nettobegyndelseslønnen for pågældende lærerstilling. Ved senere ansættelse i tjenestemandsstillingen vil aspiranttiden være at medregne i lønningsancienniteten. Sygeperioder m. v. i aspiranttiden fradrages efter regler, der fastsættes af undervisningsministeriet efter forhandling med finansministeriet.

§ 43.

Stk. 1. Tjenestealder til beregning af alderstillæg for vinterlærere regnes fra den pågældendes ansættelse i stillingen.

Stk. 2. Ved oprykning til en stilling som viceinspektør, skoleinspektør, amtsskolekonsulent eller skoledirektør komme tjenestemanden straks på det løntrin i den nye stilling, som er nærmest højere end den sidst oppebårne lønning i den hidtidige stilling, hvorhos han, hvis der fremtidig i den hidtidige stilling ved alderstillæg ville være opnået en lønning, der var højere end eller lig med hans lønning i den nye stilling, allerede fra pågældende tidspunkt inden for slutlønnen opnår nyt alderstillæg.

Stk. 3. Opnås der ved anvendelsen af

reglen i stk. 2 ikke en lønfremgang, der mindst andrager et beløb svarende til sidst opnåede alderstillæg i den hidtidige stilling, ydes forskellen som et personligt, ikke-pensionsgivende tillæg, dog højst et beløb, svarende til det første alderstillæg i den nye stilling. Ved beregningen bortses fra stedtillæg og eventuelle personlige tillæg. Tillægget bortfalder efter reglerne i § 20.

Stk. 4. Ved nedrykning mellem de i §§ 32-35 omhandlede tjenestemandsstillinger kommer tjenestemanden straks inden for slutlønnen i den lavere stilling på det løntrin i denne, som er lig med eller nærmest højere end den sidst oppebårne lønning i den højere stilling, hvorhos han, hvis der fremtidig i den hidtidige stilling ved alderstillæg ville være opnået en lønning, der var højere end hans lønning i den lavere stilling, allerede fra pågældende tidspunkt inden for slutlønnen opnår nyt alderstillæg.

Stk. 5. Undervisningsministeren bemyndiges til efter indhentet udtalelse fra det i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd omhandlede lønningsråd at fastsætte regler for, i hvilket omfang tidligere undervisningsvirksomhed kan medtages ved beregning af lønningsanciennitet.

§ 44.

Stk. 1. Af statskassen ydes tilskud til lærerlønningerne med 85 pct. af følgende udgifter:

- Pensionsgivende lønning til lærere, der er ansat i tjenestemandsstilling, samt reguleringer i forhold hertil,
- stedtillæg,
- ledertillæg,
- personlige tillæg i henhold til §§ 19 og 43, stk. 3,
- honorar til stadsskoleinspektører,
- vikarudgifter i henhold til § 47, stk. 2, dog i tilfælde, hvor fraværelsen har sammenhængende varighed af ud over 1 år, hele udgiften efter dette års udløb,
- flyttegodtgørelsesudgifter,
- lønning til aspiranter, timelærere og faste vikarer, samt
- udgiften til den særlige lægeundersøgelse, som det i henhold til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 63 kan pålægges en lærer at underkaste sig til bedømmelse af hans helbredstilstand.

Stk. 2. Statskassens tilskud ydes kommunerne gennem vedkommende skolefond. Undervisningsministeriet bemyndiges til at give de i så henseende fornødne bestemmelser.

§ 45.

Den del af lærerlønningerne, der ikke efter § 44 betales af statskassen, afholdes af kommunerne.

§ 46.

Stk. 1. Pensioner, herunder børnetillæg, samt pligtige præmier udredes af skolefonden. Statskassen refunderer skolefonden hele udgiften.

Stk. 2. Ventepenge afholdes med 15 pct. af kommunen og 85 pct. af statskassen.

Stk. 3. Efterindtægt udredes, og udgiften fordeles på samme måde som den ydelse, hvoraf efterindtægten beregnes.

§ 47.

Stk. 1. Er en lærer forhindret i at varetage sin embedsgerning, træffer de stedlige skolemyndigheder de fornødne foranstaltninger til varetagelsen af denne.

Stk. 2. Vikarudgifter, der skyldes, at en fast lærer, aspirant, timelærer eller fast vikar ved sygdom eller af anden ham utilregnelig årsag er ude af stand til at varetage sin gerning, afholdes med 15 pct. af kommunen og med 85 pct. af statskassen. På samme måde forholdes med hensyn til vikarudgifter under en lærers suspension. Har fraværelsen sammenhængende varighed af ud over 1 år, overtager skolefonden dog efter dette års udløb hele udgiften.

Stk. 3. Ved et af undervisningsministeren udstedt reglement vil der kunne fastsættes regler, hvorefter der under langvarigt eller gentaget sygdomsforfald indtræder en begrænsning af lærerens ret til fri vikar.

Stk. 4. Foretages der i tilfælde af en lærers suspension eller indkaldelse til militærtjeneste eller af en lærerindes fraværelse på grund af barnefødsel en afkortning i den pågældendes lønning efter reglerne i §§ 8, 10 og 12, yder staten dog tilskud, beregnet efter den fulde lønning, og vikarudgiften afholdes i første række af den bespærede lønning, således at de i stk. 2 givne regler kun kommer til anvendelse for det beløb, hvormed vikarudgiften overstiger statens tilskud.

Stk. 5. For så vidt angår lærere i folkeskolen, der ikke ved deres ansættelse eller genansættelse har kunnet præstere tilfredsstillende helbredsattest, jfr. § 4, stk. 4, er undervisningsministeren bemyndiget til at bestemme, at der til imødegåelse af risiko for tjenesteforsømmelser på grund af sygdom i mere end normalt omfang afkortes et af lønningen procentvis beregnet fradrag.

§ 48.

Stk. 1. For lærere, der var ansat før nærværende lovs ikrafttræden, fastsættes lønningsancienniteten i de i § 32 nævnte lønningsklasser efter følgende regler:

Forsørgere, jfr. kap. 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd: Fastansatte lærere, overlærere, viceinspektører, skoleinspektører, stadsskoleinspektører og amtsskolekonsulenter indplaceres på det løntrin, som i den nye skala ligger nærmest over deres bruttoløn (eksklusive stedtillæg og personlige tillæg) umiddelbart før nærværende lovs ikrafttræden med tillæg af 20 pct. af deres pensionsgivende lønning; for lærere med mere end seks års anciennitet i den hidtidige lønningsklasse fastsættes tillægget til 24 pct. af den pensionsgivende lønning i henhold til lærerlønningsloven af 12. juli 1946 (lov nr. 200 af 12. april 1949 § 21 for amtskolekonsulenternes vedkommende). Forskolelærere og småbørnslærere indplaceres på det løntrin, som i den nye skala ligger nærmest over vedkommendes bruttoløn (eksklusive stedtillæg og personlige tillæg) umiddelbart før lovens ikrafttræden. For skoledirektører sker indplaceringen på grundlag af vedkommendes anciennitet i den hidtidige lønningsklasse.

Ikke-forsørgere over 30 år: Indplaceres på samme løntrin som forsørgere med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere mellem 27 og 30 år: Indplaceres ét løntrin lavere end forsørgere med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere mellem 25 og 27 år: Indplaceres to løntrin lavere end forsørgere med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere under 25 år: Indplaceres på det løntrin, som ligger nærmest over deres bruttoløn, opgjort som ovenfor anført.

Den lavestlønnede af samgifte lærere indplaceres i ny lønningsklasse efter samme regler som ikke-forsørgere.

Stk. 2. Aspiranter indplaceres på første løntrin i vedkommende lønningsklasse i nærværende lov.

Stk. 3. Efter indplaceringen i ny lønningsklasse opnås første alderstillæg senest på det tidspunkt, da alderstillæg ville være opnået i den hidtidige lønningsklasse.

Såfremt flere løntrin i den hidtidige lønningsklasse overføres til samme løntrin i en lønningsklasse i henhold til nærværende lov, kan kun de lærere, der er placeret på det højeste af disse løntrin i den hidtidige lønningsklasse, opnå alderstillæg efter foranstående regel.

De øvrige lærere opnår første alderstillæg efter de almindelige frister i nærværende lov.

Stk. 4. Ingen aspiranter og fastansatte lærere med mindre end ti års tjenesteadler kan ved indplaceringen opnå en øjeblikkelig fremgang i den udbetalte løn på mere end 15 pct. af den nettoløn, som tilkommer dem efter nærværende lov. Den udbetalte løn forhøjes med halvdelen af et eventuelt overskydende beløb pr. 1. april 1959 og halvdelen pr. 1. april 1960.

For fastansatte lærere, der ved nærværende lovs ikrafttræden er ikke-forsørgere, men som inden 1. april 1960 ved anvendelse af reglerne i kap. 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd ville blive anset som forsørgere eller dermed ligestillede, forhøjes den udbetalte løn med hele det eventuelle overskydende beløb fra den 1. i måneden efter den stedfundne ændring i deres forsørgforhold.

Den udbetalte løn til personer, der tjenestemandsansættes inden 1. april 1960, kan

ikke overstige den løn, som efter dette stykke kommer til udbetaling til tjenestemænd med samme forsørgforhold.

Stk. 5. Såfremt nettolønnen (inklusive stedtillæg) ved indplaceringen bliver mindre end den senest udbetalte løn (inklusive stedtillæg), ydes der et personligt, ikke-pensionsgivende tillæg til udligning af løn nedgangen. Det personlige tillæg bortfalder ganske eller delvis ved opnåelse af alderstillæg eller højere lønning.

§ 49.

Stk. 1. Personer, der oppebærer pension eller ventepenge i henhold til de før 1. april 1958 inden for staten gældende lønnings- og pensionslove, får i finansåret 1958-59 beregnet pensionen (ventepengene) efter de hidtil gældende regler, således at der i det nævnte finansår udbetales de pågældende reguleringstillæg i henhold til kap. 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd med senere ændringer, samt midlertidigt og særligt tillæg med de i lov nr. 125 af 25. juni 1956 for finansåret 1957-58 gældende satser.

§ 50.

Stk. 1. Denne lov træder i kraft straks.

Stk. 2. De i denne lov indeholdte lønningsregler og dermed samhörende bestemmelser har virkning fra 1. april 1958 at regne for tjenestemænd m. fl., der var ansat den nævnte dato, og fra ansættelsestidspunktet for tjenestemænd m. fl., der er ansat efter nævnte dato, jfr. dog § 48, stk. 4.

Stk. 3. Samtidig ophæves lov nr. 414 af 12. juli 1946 om lønninger m. m. for folkeskolens lærere, samt lov nr. 100 af 14. april 1937 § 3.

De økonomiske virkninger af forslaget til ny lærerlønningslov.

A. Kommunerne uden for København.

Den foreslåede fælles tilskudssats på 85 pct. af alle de udgifter, der fremtidig skal fordeles mellem staten og kommunerne, er fastsat ud fra den forudsætning, at tilskuddet i henhold til § 3 i loven om den fælleskommunale udligningsfond bortfalder, og er i øvrigt fastsat således, at statens samlede tilskud til lærerløn og -pension efter dette forslag for 1957-58 ville være blevet praktisk taget af samme størrelse som det

beløb, der i dette år i alt udbetales i tilskud fra staten og den fælleskommunale udligningsfond efter de hidtil gældende regler.

Beregningen af den foreslåede tilskudssats på 85 pct. er foretaget på grundlag af de for undervisningsministeriet forelagte skolefondsbudgetter for finansåret 1957-58. Efter disse budgetter kan de samlede udgifter til lærerløn for 1957-58 anslås til ca. 262 mill. kr., der fordeles sig mellem staten, skolefonden og kommunerne som angivet i nedenstående tabel:

Budgetterede udgifter til lærerløn 1957-58.

1 000 kr.	Statens andel	Skolefondenes andel	Kommunernes andel	Ialt
Egentlige løn	154 832	11 256	77 030	243 118
Vakanceudgifter	5 772	577	5 195	11 544
Overtimebetaling	2 659	—	2 659	5 318
Vikarudgifter m. v.	1 215	1 215	—	2 430
Lærerløn i alt	164 478	13 048	84 884	262 410

Det fremgår af tabellen, at statens andel af de samlede lærerlønninger (excl. pensioner) efter de gældende regler kan anslås til ca. 164,5 mill. kr. for 1957-58. Udover dette beløb skal det foreslåede nye stats-tilskud dække tilskuddet fra udligningsfonden, der for 1957-58 udgjorde 65 415 000 kr., hvorved det samlede statstilskud efter gældende regler kommer op på 229 893 000 kr. Da staten imidlertid efter forslaget skal overtage hele pensionsudgiften, og således forlods får en merudgift efter forslaget svarende til kommunernes og skolefondenes andele af pensionsudgifterne, der for 1957-58 kan anslås til 6 774 000 kr., må dette beløb fratrækkes, forinden tilskudsprocenten beregnes. Det beløb, der skal fastsættes som

statstilskud til lærerlønningerne, bliver her-efter 223 119 000 kr., hvilket svarer til 85,03 pct. af de samlede lønningsudgifter på 262 410 000 kr.

Statskassens udgifter vil således på den gældende lønningslovs grundlag blive praktisk taget uændrede med den foreslåede fælles tilskudssats på 85 pct. Det følger endvidere af de foreslåede tilskudsregler, at den udgiftsstigning, der bliver tale om efter de foreslåede nye lønnings- og pensionsregler — såvel som fremtidige udgiftsstigninger — vil blive båret med 85 pct. af staten og 15 pct. af kommunerne for lønningernes vedkommende og fuldt ud af staten for pensionernes vedkommende.

For kommunernes vedkommende kom-

mer deres andel af lærerlønsgudgifterne — 15 pct. — på den gældende lovs grundlag til at svare til de nettoudgifter, som skolefondene og kommunerne i alt har afholdt til lærerløn og -pension efter de hidtil gældende regler med fradrag af modtagne tilskud fra udligningsfonden. Da skolefondene, hvis udgifter inden for hver amtsskommune fordeles efter folketal mellem amtskommunen og de i denne beliggende købstæder, ophører med selvstændigt at svare bidrag til lønnings- og pensionsudgifterne, således at dette bidrag overtages direkte af de enkelte kommuner, må det dog påregnes, at der sker nogen forskydning i de enkelte kommuners og kommunegrupperes nettoudgifter. Endvidere vil nettoresultatet for de enkelte kommuner og kommunegrupper blive påvirket af, at tilskuddet fra udligningsfonden, der ikke har været beregnet i forhold til lønningsudgifterne, men i forhold til den enkelte kommunes gennemsnitlige udgift pr. barn til skolevæsen, nu afløses af et procenttilskud til lærerlønsgudgiften.

Hvor store disse forskydninger for kom-

munegrupperne ville blive for 1957-58, er det ikke muligt at beregne direkte, da der for dette år ikke foreligger opgørelser over, hvorledes de samlede lønnings- og pensionsudgifter for dette år fordeler sig på henholdsvis købstæder og sognekommuner. På grundlag af indhentede oplysninger om de endelige lønnings- og pensionsudgifter i regnskabsåret 1953-54 i hver enkelt amtskommune, fordelt efter kommunegrupper, udgifternes art, og de offentlige kasser, der har deltaget i udgifternes afholdelse, er der derimod foretaget en beregning af forslaget økonomiske virkning for de enkelte kommunegrupper i dette regnskabsår. For dette regnskabsår ville statens udgifter ifølge forslaget blive de samme som statens og udligningsfondens faktiske udgifter, såfremt lærerlønstilskuddet fastsættes til 81,76 pct. af de samlede lønningsudgifter, og der er derfor — for at opnå det bedst mulige sammenligningsgrundlag — regnet med et statstilskud af denne størrelse afrundet til 81¾ pct. Resultatet af denne beregning fremgår af nedenstående tabel:

Forskydninger i kommunegruppernes nettoudgifter, såfremt forslaget havde været gennemført i 1953-54.

Tilskudsprocent: 81¾ pct.

1000 kr.	1	2	3	4	5	6
	Kommunens egen andel af lærerløn og -pension	Kommunens bidrag til skolefondens udgifter til lærerløn og -pension	Tilskud fra udligningsfonden	Kommunens nettoudgifter efter gældende regler (kol. 1 + kol. 2 - kol. 3)	Kommunens andel af udgifterne efter forslaget	Forskydninger i kommunens nettoudgifter*) (kol. 5 - kol. 4)
Frederiksberg	2 612	557	1 136	2 033	1 159	÷ 874
Gentofte	2 291	—	1 022	1 269	1 034	÷ 235
Samtlige købstæder	25 401	449	15 997	13 901	12 259	÷ 1 642
Samtlige sognekommuner	38 206	—	30 077	8 129	20 168	+12 039
Samtlige amtskommuner	—	9 319	—	9 319	—	÷ 9 319
Hele landet (udenfor København)	68 510	14 373	48 232	34 651	34 620	÷ 31

*) Forøgelse af kommunernes udgifter: +
Formindskelse af kommunernes udgifter: ÷

Som det fremgår af tabellen, ville kommunerne under ét — således som tilskudsprocenten (81¾) er valgt — for 1953-54 få

praktisk talt samme nettoudgifter efter forslaget som efter gældende regler, idet den samlede mindregift kun er 31 000 kr.

Ser man på de enkelte kommune-grupper, vil Frederiksberg og Gentofte kommune tilsammen få en lettelse i deres udgifter på godt 1 mill. kr., og købstæderne vil få en lettelse i udgifterne på ca. 1,6 mill. kr. Sognekommunerne vil derimod få en udgiftsstigning på ca. 12 mill. kr., men dette modsvares af en lettelse i amtskommunernes udgifter på ca. 9,3 mill. kr. Denne lettelse i amtskommunernes udgifter vil medføre en tilsvarende nedgang i amtsskatterne, der udelukkende svares af beboere i sognekommunerne. Den samlede forøgelse af udgifterne for beboerne i sognekommunerne vil derfor kun blive ca. 2,7 mill. kr., idet de resterende 9,3 mill. kr. ikke kan betragtes som en reel udgiftsforøgelse, men alene som en overflytning af et beløb af denne størrelse fra amtskommunernes skattegrundlag til sognekommunernes skattegrundlag.

Det må formodes, at de tilsvarende forskydninger i kommunernes nettoudgifter for 1957-58 med en tilskudsprocent på 85 vil give forskydninger af nogenlunde samme størrelsesorden i de enkelte kommune-grupper nettoutgifter. Da afskaffelsen af tilskuddet fra udligningsfonden indebærer, at der kan gennemføres en meget betydelig forenkling af kommunernes regnskabsførelse på skolevæsenets område, ligesom amtskommunernes meget detaljerede revisionsarbejde som følge heraf i betydelig grad kan begrænses, bør man kunne regne med, at de foran omtalte, forholdsvis små forskydninger i kommunernes udgifter ikke i væsentlig grad vil blive genstand for kritik fra kommunal side.

B. Københavns kommune.

For Københavns kommunes vedkommende sker der ingen ændringer af de ma-

terielle regler for tilskuddets beregning, idet tilskuddet som hidtil skal beregnes således, at kommunen pr. barn i de kommunale skoler får samme tilskud til lærerløn og -pension, som landets øvrige kommuner gennemsnitligt modtager. Som følge af, at tilskuddet fra udligningsfonden erstattes af et procenttilskud til lærerlønningerne, sker der dog efter forslaget en mindre forskydning i størrelsen af de samlede tilskud, København modtager til sine skoleudgifter.

Statens samlede lønningstilskud til kommunerne uden for København kan — som foran anført — for 1957-58 efter de gældende regler anslås til ca. 164,5 mill. kr., hvortil kommer et statstilskud til pensionerne, der kan anslås til ca. 41 mill. kr., i alt 205,5 mill. kr. Da børneantallet pr. 31. december 1956 i Københavns kommune udgjorde 87 077 og i landets øvrige kommuner 509 884, kan det tilskud, Københavns kommune efter de gældende regler vil få for 1957-58, anslås til:

	1 000 kr.
Tilskud fra staten	35 095
— - udligningsfonden	11 182
	<hr/>
I alt	46 277

Såfremt det foreliggende lovforslag var gennemført med virkning for 1957-58, ville det samlede lønningstilskud til kommunerne have andraget ca. 223,1 mill. kr., hvortil kommer den af staten overtagne samlede pensionsudgift, der andrager ca. 47,8 mill. kr., i alt ca. 270,9 mill. kr. Som følge heraf vil det samlede tilskud til Københavns kommune efter forslagets regler blive ca. 46 264 000 kr., eller ca. 13 000 kr. mindre end efter de gældende regler.

*Oversigter over de i de gældende love om folkekirkens lønningsvæsen indeholdte
paragraffer sammenholdt med de dertil svarende paragraffer
i forslaget til ny fælleslov.*

**Index til lov om folkekirkens lønningsvæsen uden for København og
Frederiksberg m. m.**

Lovens §	1	svarer til §	38, jfr. § 34	i udkast til ny fælleslov
— §	2-5	— §	39 og 40, stk. 1 og 2	— - -
— §	6	— §	41	— - -
— §	7	— §	42	— - -
— §	8	— §	43	— - -
— §	9	— §	44, jfr. § 40	— - -
— §	10	— §	45	— - -
— §	11	— §	46	— - -
— §	12	— §	40, stk. 2 og 3	— - -
— §	13	bortfalder		
— §	14	—		
— §	15	svarer til §	47	— - -
— §	16	— §	48	— - -
— §	17	— §	58	— - -
— §	18	— §	59	— - -
— §	19	— §	49	— - -
— §	20	— §	37	— - -
— §	21	— §	50	— - -
— §	22	— §	69	— - -
— §	23	— §	70	— - -
— §	24	— §	71	— - -
— §	25, stk. 1	— §	51 og 52	— - -
— §	25, stk. 2	— §	72, jfr. § 53	— - -
— §	26	— §	54	— - -
— §	27	— §	55	— - -
— §	28	bortfalder		
— §	29	svarer til §	56	— - -
— §	30, stk. 1	— §	36	— - -
— §	30, stk. 2	— §	60	— - -
— §	31	— §	61	— - -
— §	32	— §	62	— - -
— §	33	— §	63	— - -
— §	34	— §	63, stk. 4	— - -
— §	35	— §	64	— - -
— §	36	— §	65	— - -
— §	37	— §	66	— - -
— §	38	— §	67	— - -
— §	39	— §	68	— - -

Lovens §	40	svarer til §	35, stk. 2	i udkast til ny fælleslov
— §	41	— - §	29	— - - -
— §	42	— - §	30	— - - -
— §	43	— - §	32	— - - -
— §	44	— - §	73	— - - -
— §	45	— - §	74	— - - -
— §	46	bortfalder			
— §	47	svarer til §	75	— - - -
— §	48	— - §	26	— - - -
— §	49	— - §	27	— - - -
— §	50	— - §	76	— - - -
— §	51	— - §	77	— - - -
— §	52	— - §	78	— - - -
— §	53	— - §	79	— - - -
— §	54	— - §	80	— - - -
— §	55	— - §	81	— - - -
— §	56	— - §	82	— - - -
— §	57	— - §	83	— - - -
— §	58	— - §	1	— - - -
— §	59	— - §	2	— - - -
— §	60	— - §	4	— - - -
— §	61	— - §	9	— - - -
— §	62	— - §	6	— - - -
— §	63	— - §	7	— - - -
— §	64	— - §	10	— - - -
— §	65	— - §	11	— - - -
— §	66	— - §	12	— - - -
— §	67	— - §	13	— - - -
— §	68	— - §	15	— - - -
— §	69	— - §	16	— - - -
— §	70	— - §	17	— - - -
— §	71	— - §	18	— - - -
— §	72	— - §	19	— - - -
— §	73	— - §	20	— - - -
— §	74	— - §	21	— - - -
— §	75	— - §	22	— - - -
— §	76	— - §	23	— - - -
— §	77	— - §	14	— - - -
— §	78	— - §	25	— - - -
— §	79	— - §	28	— - - -
— §	80	— - §	95-97	— - - -
— §	81	— - §	98	— - - -
— §	82	— - §§	99 og 100	— - - -

Index til lov om folkekirkens lønningsvæsen i København og på Frederiksberg.

Lovens §§	1-4	svarer til §§	39-40	i udkast til ny fælleslov
— §	5	— - §	42	— - - -
— §	6	— - §	45	— - - -
— §	7, stk. 1	— - §	40, stk. 2 og 3	— - - -
— §	7, stk. 2	— - §	46, stk. 2	— - - -
— §	8	bortfalder			

Lovens § 9	svarer til § 47	i udkast til ny fælleslov
— § 10, stk. 1	— § 84	—
— § 10, stk. 2	— § 45, stk. 2	—
— § 11, stk. 1	— § 36	—
— § 11, stk. 2	— § 49	—
— § 12 og 13	— § 85	—
— § 14	— § 86	—
— § 15	— § 54	—
— § 16, stk. 1-3	bortfalder		
— § 16, stk. 4	svarer til § 87	—
— § 17	— § 88	—
— § 18	— § 35, stk. 1	—
— § 19, stk. 1 og 2	— § 89	—
— § 19, stk. 3	— § 56, stk. 2	—
— § 20	— § 55	—
— § 21	— § 35, stk. 2	—
— § 22	— § 29	—
— § 23	— § 30, stk. 1	—
— § 24	— § 32	—
— § 25	— § 90	—
— § 26	— § 91	—
— § 27	— § 92	—
— § 28	— § 26	—
— § 29	— § 27	—
— § 30	— § 93	—
— § 31	— § 94	—
— § 32	bortfalder		
— § 33	svarer til § 40, stk. 3	—
— § 34	— § 46	—
— § 35 og 36	— §§ 95 og 96	—
— § 37	— §§ 99 og 100	—

Index til forslag til lov om folkekirkens lønningsvæsen m. m.

Lovforslagets		Lov nr. 418 af 12. juli 1946	Lov nr. 417 af s. d.
§ 1 svarer til	§ 58	—
§ 2	§ 59	—
§ 3 ny.		
§ 4 svarer til	§ 60	—
§ 5 ny.		
§ 6 svarer til	§ 62	—
§ 7	§ 63	—
§ 8 ny.		
§ 9 svarer til	§ 61	—
§ 10	§ 64	—
§ 11	§ 65	—
§ 12	§ 66	—
§ 13	§ 67	—
§ 14	§ 77	—
§ 15	§ 68	—
§ 16	§ 69	—

Lovforslagets

§ 17	svarer til	§ 70	—
§ 18	—	§ 71	—
§ 19	—	§ 72	—
§ 20	—	§ 73	—
§ 21	—	§ 74	—
§ 22	—	§ 75	—
§ 23	—	§ 76	—
§ 24	ny.		
§ 25	svarer til	§ 78	—
§ 26	—	§ 48	§ 28
§ 27	—	§ 49	§ 29
§ 28	—	§ 79	—
§ 29	—	§ 41	§ 22
§ 30	—	§ 42	—
§ 31	ny.		
§ 32	svarer til	§ 43	§ 24
§ 33	ny.		
§ 34	ny.		
§ 35, stk. 1	svarer til	§ 40	§ 18
§ 35, stk. 2	—	—	§ 21
§ 36	—	§ 30, stk. 1	§ 11, stk. 1
§ 37	—	§ 20	—
§ 38, jfr. § 34	—	§ 1	—
§ 39 og 40, stk. 1 og 2	—	§ 2-5	§§ 1-4
§ 40, stk. 2 og 3	—	§ 12	§ 7, stk. 1, § 33
§ 41	—	§ 6	—
§ 42	—	§ 7	§ 5
§ 43	—	§ 8	—
§ 44, jfr. § 40	—	§ 9	—
§ 45	—	§ 10	§ 6
§ 45, stk. 2	—	§ 18, stk. 2	§ 10, stk. 2
§ 46	—	§ 11	§ 34
§ 46, stk. 2	—	—	§ 7, stk. 2
§ 47	—	§ 15	§ 9
§ 48	—	§ 16	—
§ 49	—	§ 19	§ 11, stk. 2
§ 50	—	§ 21	—
§ 51	—	§ 25, stk. 1	—
§ 52	—	§ 25, stk. 1	—
§ 53, jfr. § 72	—	§ 25, stk. 2	—
§ 54	—	§ 26	§ 15
§ 55	—	§ 27	§ 20
§ 56	—	§ 29	§ 19, stk. 3
§ 56, stk. 2	ny.		
§ 57	ny.		
§ 58	svarer til	§ 17	—
§ 59	—	§ 18	—
§ 60	—	§ 30, stk. 2	—
§ 61	—	§ 31	—
§ 62	—	§ 32	—
§ 63	—	§ 33	—
§ 63, stk. 4	—	§ 34	—

Lovforslagets		Lov nr. 418 af 12. juli 1946	Lov nr. 417 af s. d.
§ 64.....	svarer til.....	§ 35.....	—
§ 65.....	—	§ 36.....	—
§ 66.....	—	§ 37.....	—
§ 67.....	—	§ 38.....	—
§ 68.....	—	§ 39.....	—
§ 69.....	—	§ 22.....	—
§ 70.....	—	§ 23.....	—
§ 71.....	—	§ 24.....	—
§ 72, jfr. § 53.....	—	§ 25, stk. 2.....	—
§ 73.....	—	§ 44.....	—
§ 74.....	—	§ 45.....	—
§ 75.....	—	§ 47.....	—
§ 76.....	—	§ 50.....	—
§ 77.....	—	§ 51.....	—
§ 78.....	—	§ 52.....	—
§ 79.....	—	§ 53.....	—
§ 80.....	—	§ 54.....	—
§ 81.....	—	§ 55.....	—
§ 82.....	—	§ 56.....	—
§ 83.....	—	§ 57.....	—
§ 84.....	—	—	§ 10, stk. 1
§ 85.....	—	—	§ 12 og 13
§ 86.....	—	—	§ 14
§ 87.....	—	—	§ 16, stk. 4
§ 88.....	—	—	§ 17
§ 89.....	—	—	§ 19, stk. 1 og 2
§ 90.....	—	—	§ 25
§ 91.....	—	—	§ 26
§ 92.....	—	—	§ 27
§ 93.....	—	—	§ 30
§ 94.....	—	—	§ 31
§ 95.....	—	§ 80.....	§ 35
§ 96.....	—	§ 80.....	§ 36
§ 97.....	—	§ 80.....	—
§ 98.....	—	§ 81.....	—
§ 99.....	—	§ 82.....	§ 37
§ 100.....	—	§ 82.....	§ 37

Forslag

til

Lov om folkekirkens lønningsvæsen m. v.

I. del.

Almindelige bestemmelser.

§ 1.

Enhver tjenestemand i folkekirken er pligtig at underkaste sig de forandringer i hans tjenesteforretningers omfang og beskaffenhed, som måtte blive bestemt, uden at det er fornødent, at noget dertil sigtende forbehold er optaget i hans kaldsbrev eller ansættelsesbrev. I øvrigt finder de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 3 indeholdte regler anvendelse på de efter nærværende lov lønnede tjenestemænd.

§ 2.

Stk. 1. Biskopper, domprovster, provster og faste præster samt stiftskasserere udnævnes og afskediges af kongen.

Stk. 2. De øvrige tjenestemænd ansættes og afskediges af kirkeministeren.

§ 3.

Stk. 1. Tjenestemænd, som ikke har kongelig udnævnelse kan til enhver tid med 3 måneders varsel forlange sig afskediget af tjenesten.

Stk. 2. Der tilkommer enhver tjenestemand, der afskediges uden ansøgning, et varsel på 3 måneder. Hvis afskedigelsen er begrundet i noget af de i § 9 nævnte forhold, kan afskedigelse dog ske med kortere varsel sanr uden varsel; det samme gælder, hvis øllegning ikke er indgivet rettidig i det i § 30, stk. 2, nævnte tilfælde.

Stk. 3. Forinden en tjenestemand afskediges uden ansøgning, og uden at afskedigelsen skyldes sygdom, skal der gives såvel

vedkommende forhandlingsberettigede tjenestemandsoorganisation som tjenestemanden selv adgang til at udtale sig i sagen. Såfremt forhør ved provsteretten eller i henhold til § 17 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd er afholdt, skal der dog ikke indhentes yderligere udtalelse.

Stk. 4. Enhver der afskediges uden ansøgning har ret til efter derom fremsat begæring at få skriftlig oplysning om afskedigelsesgrunden.

§ 4.

En tjenestemand, der efter at være afskediget genansættes, kan få tidligere tjenestetid medtaget til beregning af pension, såfremt hans udtræden af tjenesten skete på grund af sygdom eller anden ham utilregnelig årsag eller for at overgå til en stilling, der i henhold til de gældende regler kan medtages ved beregningen af hans tjenesteadler. Sker udtrædelse af anden ham tilregnelig årsag, kan tidligere tjeneste alene medregnes efter særlig hjemmel, dog at genansættelse senest ved det fyldte 40. år af en efter eget ønske afskediget tjenestemand giver ham ret til medtagelse af den tidligere erhvervede pensionsalder.

§ 5.

Kirkeministeren bemyndiges til at træffe bestemmelse om, i hvilket omfang de i § 13, stk. 5 og 6 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholdte regler om følgerne af langvarig eller gen-

tagen sygemelding og om særligt lønningsfradrag som følge af utilfredsstillende helbredsattest kan gøres anvendelige på de efter nærværende lov lønnede tjenestemænd.

§ 6.

Stk. 1. En præst er til enhver tid pligtig at gøre midlertidig tjeneste i et andet præsteembede i stedet for eller i forbindelse med sit eget embede inden for samme eller et tilstødende provsti.

Stk. 2. For sådan tjeneste kan kirkeministeren tilstå præsten et funktionsvederlag. Dette vederlag kan højst andrage en tredjedel af den lønning, som præsten i vedkommende tidsrum ville opnå ved udnævnelse i den stilling, i hvilken konstitution er sket. Honoraret, der udbetales for det antal dage, tjenesten er udøvet, fastsættes af kirkeministeren efter indstilling af biskoppen. Endvidere ydes der en passende befordringsgodtgørelse, der fastsættes under hensyn til de særlige forhold. Udgifter til attestblanketter o. lign. samt til leje, opvarmning og rengøring af konfirmandstue kan godtgøres efter regning eller, hvor forholdene særligt taler derfor, med et af kirkeministeren fastsat beløb.

Stk. 3. En til andet embede forflyttet præst vedbliver at have forpligtelse til at betjene sit tidligere embede indtil 14 dage, før han tiltræder sit nye embede, medmindre der ved orlov tilstås ham en længere frist, i hvilket tilfælde embedets betjening ordnes efter foranstående regler.

Stk. 4. Honorarer m. m. for betjening af et embede under ledighed udredes af præstelønningskassen og fællesfonden i forhold til, hvad hver af dem udreder af embedets løn efter det sidste af stiftsovrigheden godkendte overslag for præstelønningskassen. Den under ledigheden besparede del af præstens løn af hjemmemidlerne forbliver i præstelønningskassen og kan anvendes til hjælp til istandsættelse af præstegården eller til nedsættelse af de til præstelønningskassen lignede beløb. Hvor der af særlige grunde af ministeriet bevilges en præst orlov med oppebærelse af embedets fulde løn, udredes vederlaget til embedets betjening under orloven af fællesfonden. I sygdomstilfælde udredes betalingen af fællesfonden. Såfremt sygdommens varighed ikke udgør en måned,

betales der dog kun befordringsgodtgørelse som foran angivet.

Stk. 5. For embeder, hvis beliggenhed vanskeliggør betjening ved nabopræster, såsom navnlig økald, kan det af kirkeministeren fastsættes, at præsten ved forflyttelse skal blive i embedet indtil eftermandens tiltrædelse, dog ikke ud over 6 måneder, efter hvilken tid biskoppen træffer bestemmelse om embedets betjening på anden måde.

Stk. 6. En provst er til enhver tid pligtig at gøre midlertidig tjeneste i en anden provstestilling i forbindelse med sit eget embede. For sådan tjeneste kan der tilstås den fungerende provst et vederlag, der fastsættes af kirkeministeren i hvert enkelt tilfælde til et beløb, der dog ikke kan overstige det tillæg, som i henhold til § 45 er knyttet til den provstestilling, hvori den pågældende gør midlertidig tjeneste, beregnet for det tidsrum, hvori funktionen varer. Det tilsvarende gælder, hvor en præst midlertidig fungerer som provst.

Stk. 7. Den, som uden at være tjenestemand konstitueres i en tjenestemandsstilling, får efter kirkeministerens bestemmelse et vederlag, der højst kan udgøre nettobegyndelseslønnen i den pågældende stilling.

§ 7.

Stk. 1. De i henhold til nærværende lov lønnede tjenestemænd oppebærer lønning under fraværelse fra tjenesten i anledning af militære indkaldelser efter de i § 14 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholdte regler.

Stk. 2. Reglerne i nærværende paragraf kan efter kirkeministerens bestemmelse bringes til anvendelse på hjælpepræster og aspiranter til tjenestemandsstillinger.

§ 8.

Kirkeministeren træffer bestemmelse om, i hvilket omfang de i §§ 15 og 16 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd indeholdte særlige regler for kvindelige tjenestemænd kan bringes til anvendelse på kvindelige tjenestemænd, der lønnes efter nærværende lov.

§ 9.

Stk. 1. Når en tjenestemand anholdes som mistænkt eller tiltales for en forbry-

delse, så vel som når han har pådraget sig grundet mistanke om et forhold, der betager ham den tillid, som bestridelsen af tjenestestillingen kræver, eller han har gjort sig skyldig i en handling, som gør det betænkeligt vedblivende at lade ham bestride sin tjenestegerning, suspenderes han, indtil endelig afgørelse er truffet i sagen. Den pågældende myndighed skal dog i hvert sådant tilfælde, så vidt det står til samme, foranledige, at sagens afslutning mest muligt fremskyndes. Suspension finder endvidere sted, såfremt en tjenestemand, hvem der er overdraget midler til selvstændig forvaltning, erklæres fallit, i hvilket tilfælde suspensionen vedvarer, indtil bobehandlingen er sluttet. Suspensionen foretages af kirkeministeren; dog kan stedlige myndigheder foreløbig sætte tjenestemanden fra tjeneste, indtil kirkeministerens afgørelse, der uopholdelig skal indhentes, foreligger.

Stk. 2. Under suspensionen oppebæres kun $\frac{2}{3}$ af lønningen og af alle almindelige og særlige tillæg, men intet af de med stillingen forbundne uvisse indtægter. Reduktionen af lønnen sker fra suspensionsdagen, dog således at tilbagebetaling af allerede forfalden løn ikke finder sted, for så vidt tjenestemanden ikke genindsættes i tjenesten. Ophæves suspensionen derimod, uden at afskedigelse finder sted, foretages der den 1. i den efter ophævelsen påfølgende måned en endelig regulering af lønnen i forhold til suspensionsperiodens varighed.

Stk. 3. Såfremt sagen, der i medfør af stk. 1, 1. punktum, har medført suspension, fører til afskedigelse, sker der ingen efterbetaling af den tilbageholdte del af lønnen med alle almindelige og særlige tillæg. Sluttes sagen derimod med bøde, irettesættelse eller advarsel, ydes der ligesom i de tilfælde, hvor sagen sluttes uden påtale, efterbetaling af den tilbageholdte del, dog ikke for den tid, i hvilken tjenestemanden eventuelt ved sit forhold under sagen selv har bevirket dennes forhaling; såfremt forholdene i særlig grad taler derfor, kan der desuden ydes hel eller delvis efterbetaling af mistede honorarer og uvisse indtægter. Bestemmelsen om efterbetaling træffes af kirkeministeren samtidig med sagens afslutning. Såfremt suspensionen skyldes anholdelse eller tiltale for en forbrydelse, hvori vedkommende

findes skyldig, finder efterbetaling ikke sted; der træffes i sådanne tilfælde inden 3 måneder efter domsafsigelsen bestemmelse om, hvorvidt den pågældende skal afskediges.

§ 10.

Stk. 1. En præst, mod hvem disciplinær undersøgelse er indledet, har ret til, når den foreløbige undersøgelse er endt, at forlange undersøgelsen henvist til provsteretten, jfr. herved bestemmelsen i lov om rettens pleje § 21, stk. 4. Den pågældende er berettiget til at møde med forsvarer ved retten. Såfremt han ikke selv antager en forsvarer, træffer retten bestemmelse om, hvorvidt en sådan skal beskikkes.

Stk. 2. Såfremt det må antages, at sagen slutter med afskedigelse, skal der gives vedkommende forhandlingsberettigede organisation meddelelse om sagens stilling, således at der kan gives en repræsentant for organisationen lejlighed til en mundtlig drøftelse af sagen, forinden endelig afgørelse træffes.

Stk. 3. Tilsvarende gælder andre tjenestemænd for så vidt deres tjenstlige forhold efter de hidtil gældende regler kan tages op til undersøgelse ved en provsteret. I andre tilfælde bringes reglerne i § 17 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd til anvendelse i deres helhed.

§ 11.

Som disciplinær straf for tjenstlig forseelse vil der kunne anvendes advarsel eller irettesættelse, bøde, der dog ikke må overstige $\frac{1}{2}$ måneds løn, eller afskedigelse. Bøde over 10 kr. vil, hvis der ikke foreligger en uforbeholden skriftlig tilståelse, i hvilken tjenestemanden vedgår de faktiske momenter i det påsigtede forhold, og erkender sig skyldig i en tjenesteforseelse, ikke kunne anvendes, forinden sagen har været undersøgt ved provsteret, eller forhør er afholdt i henhold til lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd § 17. Afskedigelse for de i nærværende lovs § 9 nævnte forhold eller i øvrigt som straf for tjenesteforseelse kan, når forholdet ikke er fastslået ved dom, aldrig finde sted uden efter forhør enten ved provsteretten eller efter reglerne i § 17 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd. Ikendte bøder kan indeholdes i lønnen.

§ 12.

Stk. 1. En tjenestemand kan ikke for domstolene indbringe andre af tjenestemandsforsholdet opstående pekuniære krav end sådanne, der hidrører fra lovbestemmelser om lønning, pension eller ventepenge.

Stk. 2. For at kunne rejse en sag over for domstolene må den pågældende have gjort skriftlig indsigelse over for vedkommende myndighed inden 6 måneder efter beløbets udbetaling eller nægtelse af udbetaling og udtaget stævning inden 6 måneder efter modtagelsen af kirkeministeriets svar, der skal foreligge senest 3 måneder efter, at den skriftlige indsigelse er rejst over for vedkommende myndighed. Disse frister gælder dog ikke for så vidt sagen angår pensions-spørgsmål.

Stk. 3. Sådane sag kan ikke rejses i anledning af ansættelse af hjemmeindtægternes værdi.

Stk. 4. Såfremt der sker for stor udbetaling til tjenestemænd, pensionister eller sådanne efterladte — være sig egentlig lønning, særlige tillæg, honorar, ventepenge, pensioner, efterindtægt, særlige ydelser m. v. — kan det for meget udbetalte beløb kun kræves tilbagebetalt, når krav derom rejses over for den pågældende inden 15 måneder efter udbetalingen; denne frist gælder dog ikke, når og så længe den urigtige udbetaling skyldes fejlagtige eller manglende oplysninger fra den pågældendes side.

§ 13.

Når en tjenestemand beskyldes for uretskaffenhed i tjenestegerningen, eller der fremsættes ærerørige beskyldninger mod ham, kan kirkeministeren pålægge ham at fralægge sig beskyldningen ved dom. Dette gælder også den, der er konstitueret i en tjenestestilling. Såfremt forholdene taler derfor, kan kirkeministeren efter forhandling med finansministeren bestemme, at der af statskassen ydes tjenestemanden hel eller delvis godtgørelse af eventuelle udgifter ved retssagen.

§ 14.

Stk. 1. Såfremt der i et sogn mellem præst og menighed gennem en årrække har bestået en dybtgående uoverensstemmelse, som betyder en væsentlig hindring for det kirkelige livs trivsel det pågældende sted, kan der efter indstilling fra provst og biskop

meddeles den pågældende præst afsked, således at der tillægges ham først ventepenge og derefter pension efter de herom gældende regler.

Stk. 2. En efter stk. 1 afskediget præst er berettiget til at søge andet embede, herunder tillige de i menighedsrådslovens § 36 omhandlede embeder, uanset om han i øvrigt opfylder de i denne lovbestemmelse fastsatte særlige betingelser.

§ 15.

Stk. 1. Præsterne har ret til at danne organisationer, som kan træde i forhandling med kirkeministeriet om ethvert spørgsmål af tjenstlig eller økonomisk art vedrørende hele standen eller enkeltmand inden for samme, herunder om enkeltmands udnævnelse og afskedigelse.

Stk. 2. Så længe der efter de oplysninger, der foreligger for kirkeministeriet, består en organisation eller et forbund af organisationer, som giver adgang til alle i folkekirken ansatte præster uden undtagelse, som ikke giver adgang til andre end forhenværende eller nuværende ansatte, og som følger sådanne regler ved valg, at der sikres mindretallene en passende repræsentation under forhandlingerne med ministeriet, anerkendes denne organisation eller dette forbund, for så vidt den eller det overvejende repræsenterer de ansatte præster, som indehaver af forhandlingsretten.

Stk. 3. Tilsvarende forhandlingsret kan tilstås en fællesorganisation af tjenestemandsansatte kirkebetjente (kirkefunktionærer) under forudsætning af, at følgende betingelser er opfyldt:

Organisationen må

- a) give adgang til alle de som kirkebetjente (kirkefunktionærer) ansatte tjenestemænd og aspiranter samt pensionerede tjenestemænd,
- b) ikke give adgang til andre,
- c) følge sådanne regler ved valg, at der sikres de forskellige hovedgrupper en passende repræsentation ved forhandlinger med ministeriet,
- d) overvejende repræsentere de ansatte,
- e) ikke give stemmeret i tjenestemandsanliggender, der omfattes af forhandlingsretten, til andre end tjenestemænd og aspiranter.

Stk. 4. Kirkeministeren kan til enhver tid forlange, at de anerkendte organisationer ved indsendelse af de nødvendige oplysninger godtgør deres ret til vedvarende at nyde anerkendelse. Sådanne oplysninger skal altid indsendes, når der foretages principielle ændringer i de for pågældende organisation gældende love.

Stk. 5. Til de anerkendte organisationer afgives til drøftelse forslag til ændringer i love og andre bestemmelser af almindelig karakter, som vil medføre forandringer i bestående lønningsregler, de ansattes personlige retlige stilling i folkekirken o. lign. tjenstlige økonomiske forhold, derimod ikke forhold, der alene angår enkeltmand.

Stk. 6. Forhandlinger kan føres mundtlig eller skriftligt. De nærmere regler fastsættes af kirkeministeren.

Stk. 7. Den almindelige ret, som enhver forening eller enkeltmand har til at henvende sig til styrelsen, berøres ikke af disse regler.

§ 16.

Stk. 1. Når nye lønningslove træder i kraft, bortfalder ethvert krav, der støttes på ældre om de pågældende vederlag givne love og lignende bestemmelser.

Stk. 2. Personlige tillæg bortfalder ganske eller delvis ved opnåelse af alderstillæg eller højere lønning enten i henhold til nye lønningslove eller ved overgangen til højere lønnet stilling. Kirkeministeren er bemyndiget til at dispensere fra denne regel, for så vidt det personlige tillæg er tilstået i henhold til § 48, stk. 4 og 5.

§ 17.

Stk. 1. Lønninger, faste årlige honorarer og pensioner m. v. udbetales månedlig og forud ved hver måneds begyndelse, dog således, at dersom udbetalingsdagen falder på en helligdag, skal udbetalingen finde sted på den sidste søgnedag i den foregående måned. Søgnedage, på hvilke det udbetalende kontor er lukket i henhold til lov, anordning eller ministeriel bekendtgørelse, sidestilles i denne henseende med helligdage. Dødsfald eller afskedigelse, efter at sådan udbetaling har fundet sted, men før månedens udløb, giver ikke noget krav på tilbagebetaling af det for den efterfølgende måned forudbetalte beløb. Hvis efterindtægt

oppebæres, vil beløbet dog være at udligne i efterindtægten.

Stk. 2. Dødsfald eller afgang i den måned, for hvilken udbetaling har fundet sted, medfører ikke tilbagebetaling af nogen del af det forud oppebårne månedsbeløb.

Stk. 3. Ved udregning af det månedlige beløb for de enkelte lønningsdele eller af andre faste månedlige ydelser såvel som fradrag i lønning eller pension forhøjes brøkdelen af øre til hel øre.

§ 18.

Stk. 1. Ved udnævnelsen regnes lønningen, hvis vedkommende ikke allerede ved udnævnelsen er ansat i folkekirken eller statens tjeneste, fra den 1. i pågældende måned, dersom stillingen er tiltrådt før den 15., i modsat fald fra den 15. Forflyttes en tjenestemand, og det i ansættelsesbrevet er angivet, at udnævnelsen skal gælde fra en bestemt dato, regnes lønningen i den nye stilling fra denne dato. I andre tilfælde regnes lønningen fra den 1. i den pågældende måned, såfremt udnævnelsen foreligger denne dag, ellers fra den 1. i den påfølgende måned.

Stk. 2. Udbetaling af egenpension eller ventepenge tager sin begyndelse fra udløbet af det tidsrum, for hvilket udbetaling af løn har fundet sted; såfremt den pågældende imidlertid ved afskedigelsen ikke oppebærer lønning, tager ovennævnte udbetaling sin begyndelse fra afskedigelsen. Enkepension og børnepension kommer til udbetaling, når det tidsrum er udløbet, for hvilket der er udbetalt efterindtægt, eller, hvis sådan ikke er udbetalt, fra dagen efter den sidste dag, for hvilken der er udbetalt lønning, ventepenge eller pension til tjenestemanden.

Stk. 3. Ved en tjenestemands 25, 40 og 50 års tjenestejubilæum ydes der gratiale efter nærmere af kirkeministeren fastsatte regler.

§ 19.

Stk. 1. Tjenestemænd kan under særlige og påtrængende omstændigheder med kirkeministerens godkendelse opnå et forskud på indtil $\frac{1}{2}$ års pensionsgivende løn, dog højst 6 000 kr. uden sikkerhedsstillelse. I rente betales ved udgangen af hvert års juni og december måned 2 pct. af det på vedkommende tidspunkt resterende beløb. Forskuddet afdrages senest i løbet af 6 år med

lige store månedlige afdrag. Det er en betingelse for at opnå et sådant forskud, jfr. dog stk. 4, at andrageren har været fast ansat i tjenestemandstilling i mindst et år. Dog kan der i ganske særlige tilfælde gøres undtagelse fra denne regel. Den, der har fået et lønningsforskud, kan normalt ikke få noget nyt forskud førend 2 år efter, at det ældre er tilbagebetalt. Renter og afdrag, der i forbindelse med eventuelle forskrivninger ikke må overstige den i § 20 nævnte grænse på $\frac{1}{8}$, indeholdes i lønningen.

Stk. 2. Til præster udredes lønningsforskud af statskassen. Til kirkebetjente (kirkefunktionærer) udredes lønningsforskud af den kasse, hvoraf den pågældendes lønning udbetales. For så vidt angår indeholdte renter og afdrag vedrørende lønningsforskud til præster foretager stiftsøvrigheden afregning med statskassen.

Stk. 3. Renter og afdrag kan tillige indeholdes i den tjenestemanden eller hans efterlevende enke tillagte pension. Såfremt en tjenestemand er afgået ved døden som følge af tilskadekomst under tjenestens udførelse, bortfalder dog ved udløbet af efterindtægtsperioden enkens pligt til at tilbagebetale resterende forskudsbeløb. Dersom forholdene i særlig grad taler derfor kan enken helt eller delvis fritages for tilbagebetaling af restgælden. Afskediges tjenestemanden uden pension, eller dør han uden at efterlade sig enke, der har ret til pension, er restgælden uanset de fastsatte afdragsvilkår forfalden til betaling.

Stk. 4. Når en præst ved sin første udnævnelse overtager den med embedet forbundne avling, kan lønningsforskud ydes af samme størrelse og på samme betingelser som i stk. 1 fastsat.

Stk. 5. Med hensyn til de ved denne lovs ikrafttræden bevilgede forskud forholdes efter de hidtil gældende bestemmelser.

§ 20.

Stk. 1. Tjenestemænd kan efter nærmere af kirkeministeren fastsatte regler give forskrivninger på deres løn, men sådanne forskrivninger har alene retskraft, når de gives til lånefond eller pengeinstitutter, som af ministeren er anerkendt som berettigede til at modtage dem, og de må i forbindelse med eventuelle renter og afdrag på lønningsforskud, jfr. § 19, stk. 1, ikke indeholde

forpligtelse til afdrag af mere end $\frac{1}{8}$ af de lønningsbeløb, som ved lånets stiftelse udbetales til tjenestemanden. For så vidt angår de ved en tjenestemand's fratreden til udbetaling forfaldne pensionsbidrag, jfr. § 30 i nærværende lov sammenholdt med § 50, stk. 3, 1. punktum i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, vil forskrivning kunne gives på højst $\frac{1}{8}$ af beløbet.

Stk. 2. Tilsvarende regler gælder med hensyn til forskrivninger på efterindtægt, ventepenge og pension.

Stk. 3. Med hensyn til de ved denne lovs ikrafttræden gældende forskrivninger forholdes efter de hidtil gældende regler.

§ 21.

Bortset fra de i § 20 nævnte forskrivninger kan endnu ikke udbetalt lønning, efterindtægt, ventepenge eller pension ikke bortgives, sælges eller pantsættes. Tilsvarende gælder de ved en tjenestemand's fratredelse til udbetaling forfaldne pensionsbidrag, jfr. § 50, stk. 3, 1. pkt., i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd. Med hensyn til udlæg og arrest i de nævnte ydelser gælder reglerne i lov om rettens pleje §§ 513 og 614.

§ 22.

Kirkeministeren kan afkræve enhver tjenestemand, hvem der er tillagt et årligt beløb i godtgørelse for kontorhold, specificerede oplysninger om de kontorudgifter, som han i et givet tidsrum har haft.

§ 23.

Stk. 1. En tjenestemand kan kun have beskæftigelse uden for sin virksomhed i folkekirkens tjeneste, for så vidt og i det omfang det er foreneligt med den samvittighedsfulde udførelse af hans pligter som tjenestemand og med den for stillingen nødvendige agtelse og tillid.

Stk. 2. Tjenestemanden skal skriftlig gøre anmeldelse for kirkeministeren, inden han kan

- a) påbegynde en forretnings- eller erhvervs-virksomhed;
- b) overtage en uden for folkekirkens tjeneste liggende beskæftigelse, der ikke er af midlertidig karakter, og hvortil der er knyttet vederlag;

c) indtræde i en bestyrelse eller et repræsentantskab for et selskab af erhvervs-mæssig karakter.

Stk. 3. For så vidt kirkeministeren skønner, at det vil stride mod de i denne paragrafs stk. 1 nævnte hensyn, at tjenestemanden overtager den anmeldte beskæftigelse, meddeles det ham inden 4 uger efter, at anmeldelse er indgået, at det er ham forbudt at overtage posten.

Stk. 4. Skulle det vise sig, efter at beskæftigelsen er overtaget, enten at de omstændigheder, som har været afgørende for sagens bedømmelse, ændres væsentligt, eller at der allerede ved overtagelsen forelå omstændigheder, som, hvis de havde været oplyst, ville have medført et forbud, kan kirkeministeren på et hvilket som helst tidspunkt pålægge tjenestemanden, at han skal frigøre sig for beskæftigelsen.

§ 24.

Stk. 1. Tjenestemænd er pligtige at modtage borgerlige og kommunale ombud efter lovgivningens almindelige regler. Dog kan en efter denne lov lønnet tjenestemand af kirkeministeren efter ansøgning fritages for overtagelse af et ombud, når det skønnes nødvendigt af hensyn til tjenestens forsvarlige udførelse.

Stk. 2. Kirkeministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler for, i hvilket omfang eventuelle udgifter til tjenestens udførelse under en tjenestemand's fraværelse som følge af et borgerligt eller kommunalt ombud kan afholdes af de kirkelige midler.

§ 25.

Stk. 1. Ingen tjenestemand kan, så længe han står i folkekirkens tjeneste, få anden titel eller rang end den, som hans tjenestestilling medfører, eller som er knyttet til en ham af kongen tildelt ordensdekoration eller hofcharge.

Stk. 2. Rangskat svares ikke for den med en tjenestestilling forbundne rang.

§ 26.

Præster og kirkebetjente må ikke modtage vederlag for embedshandlinger, der udføres for beboere inden for pastoratets eller i købstæder og landkommuner med flere pastorater inden for den pågældende kommunes grænser. Heller ikke må vederlag

modtages for embedshandlinger, der udføres for medlemmer af folkekirken, som uden at have bopæl i pastoratet eller kommunen har en særlig tilknytning til vedkommende sogn. Herom fastsættes nærmere regler af kirkeministeren.

§ 27.

Stk. 1. Attester efter kirkebogen ud over den første betales med et af kirkeministeren fastsat gebyr, såfremt afgiftsfrihed ikke er særlig hjemlet ved lov eller i henhold til ministeriets bestemmelse. Betalingen tilfalder vedkommende præst uden for embedets lønning. Attester, der udstedes til offentlige myndigheder efter disses begæring, udfærdiges dog altid uden betaling.

Stk. 2. Den første, vederlagsfri attest tilsendes de pågældende, for så vidt den ikke udleveres dem umiddelbart efter den kirke- lige handling.

§ 28.

Stk. 1. Forflyttes en efter denne lov lønnet tjenestemand efter ansøgning til andet opholdssted, kan der tilstås ham godtgørelse af befordringsudgifter for egen person og husstand samt af dokumenterede fragtudgifter til jernbanetransport (eventuelt skibstransport) af bohavet. Herudover kan der til bestridelse af de øvrige med bohavets flytning forbundne udgifter til gifte mandlige tjenestemænd, jfr. § 99, stk. 1 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, ydes et beløb, der til enhver tid fastsættes af kirkeministeren i overensstemmelse med de for statstjenestemænd gældende regler som en procentdel af den af tjenestemanden umiddelbart før forflyttelsen oppebårne årlige lønning med tillæg af det for det tidligere og det nye opholdssted fastsatte årlige stedtillæg. Tilsvarende gælder andre tjenestemænd, såfremt de pågældende har hjemmeværende børn under 18 år eller er over 40 år — for gifte kvindelige tjenestemænd, jfr. dog nedenfor. Såfremt tjenestemandens rimelige flytteudgifter ikke herved kan dækkes, kan efter kirkeministerens nærmere bestemmelse udgifterne til bohavets flytning godtgøres efter regning. Til tjenestemænd, der ikke opfylder betingelserne for at opnå den forannævnte procentgodtgørelse, ydes på tilsvarende måde godtgørelse efter regning, idet gifte kvindelige tjenestemænd dog altid vil kunne opnå

halv procentgodtgørelse. Til gifte kvindelige tjenestemænd ydes de samlede godtgørelser kun med halvdelen. Ved beregningen af de omhandlede godtgørelser, bortset fra befordringsudgifter for egen person og husstand, vil der være at fradrage $\frac{1}{5}$. Såfremt flytteudgiften står i misforhold til tjenestemandens løn, bør befordringsgodtgørelsen nedsættes. Disse regler gælder også ved forflytninger samtidig med en tjenestemand's tilbagekomst fra militærtjeneste, eller efter at han har været på ventepenge. Det nævnte fradrag foretages dog ikke for gifte tjenestemænd, der forflyttes samtidig med hjemsendelsen fra pligtig militærtjeneste.

Stk. 2. Endvidere kan der tilstås godtgørelse for eventuelt huslejetab, dog ikke over 20 pct. af lønningen for vedkommende tidsrum, eller for udgifter foranlediget ved dobbelt husførelse, dog i alt ikke over 20 pct. af et års lønning. Godtgørelsen for huslejetab beregnes altid, som om lejemålet var indgået med sædvanligt opsigelsesvarsel, selv om lejemålet er indgået for længere tidsrum. Kirkeministeren er dog bemyndiget til i særlige tilfælde at foretage afvigelser fra disse begrænsninger.

Stk. 3. Sker forflyttelsen uansøgt, kan der ydes godtgørelse efter reglerne i stk. 1, dog uden fradrag. Endvidere kan der ud over de i stk. 1 omhandlede ydelser til gifte mandlige tjenestemænd samt til andre tjenestemænd, såfremt de sidstnævnte har hjemmeværende børn under 18 år — for gifte kvindelige tjenestemænd, jfr. dog nedenfor — tilstås en godtgørelse på 2 pct. af den umiddelbart før forflyttelsen oppebårne årlige lønning. Til andre tjenestemænd, herunder gifte kvindelige tjenestemænd, kan der tilstås en godtgørelse på 1 pct. af det omhandlede lønningsbeløb, jfr. dog stk. 4. Godtgørelse ydes ikke til ugifte under 25 år. Bestemmelsen i stk. 5 kommer ikke til anvendelse i de i nærværende stykke omtalte tilfælde.

Stk. 4. Er samlevende ægtefæller begge tjenestemænd, kan disse kun oppebære halvdelen af den i stk. 1 omhandlede godtgørelse, beregnet efter den højeste lønning, og der kan ikke tilstås dem godtgørelse for dobbelt husførelse. Den i stk. 3, jfr. stk. 6, hjemlede godtgørelse kan de tilsammen kun oppebære med 2, henholdsvis 6 pct. af den højstlønnedes lønning. Samgifte tjeneste-

mænd kan ikke oppebære godtgørelse for dobbelt husførelse.

Stk. 5. Flyttegodtgørelse vil ikke kunne tilstås, hvis der er forløbet mindre end 3 år siden den sidste med flyttegodtgørelse forbundne forflyttelse. Kirkeministeren er dog bemyndiget til i særlige tilfælde at foretage afvigelser fra denne begrænsning.

Stk. 6. Såfremt en tjenestemand, uden at forflyttelse foreligger, må indflytte i eller udflytte af en anvist tjenestebolig, kan der tilstås ham en godtgørelse i overensstemmelse med foranstående regler. For så vidt ind- eller udflytningen er beordret, kommer bestemmelsen i stk. 5 ikke til anvendelse, og den i stk. 3, 2. og 3. punktum, omhandlede procentgodtgørelse vil kunne ydes med 6 pct. og 3 pct. i stedet for henholdsvis 2 og 1 pct. Til ugifte tjenestemænd under 25 år kan der i de her omhandlede tilfælde ydes en godtgørelse på 1 pct.

Stk. 7. Når en tjenestemand ved sin afgang med pension (ventepenge) eller enken efter en tjenestemand ved dennes død skal fraflytte en tjenestebolig, kan der ydes en godtgørelse, svarende til 35 pct. af det årlige boligbidrag.

Stk. 8. Efter tilsvarende regler som foran anført kan der ydes flyttegodtgørelse til de af ministeriet beskikkede midlertidige hjælpepræster og i tilfælde af udnævnelse til tjenestemandsstilling i folkekirken endvidere til valgmenighedspræster, aspiranter og præster, der i længere tid har været konstitueret i fast stilling i folkekirken, samt til præster, der overgår til fast embede i folkekirken fra tjenestemandsstilling i staten, folkeskolen eller Københavns kommunes skolevæsen. Der kan endvidere, hvor forholdene skønnes at tale for det, ydes flyttegodtgørelse i et omfang, som nærmere bestemmes af kirkeministeren i hvert enkelt tilfælde ved overgang fra stilling i en fri kirkelig institution af den i § 47, stk. 4, omhandlede art til et fast præsteembede i folkekirken.

Stk. 9. Ligeledes kan der efter kirkeministerens bestemmelse i hvert enkelt tilfælde ydes flyttegodtgørelse til heldagsbeskæftigede kirkebetjente (kirkefunktionærer), der efter længere tids ansættelse i fast honorarlønnet stilling overgår til tjenestemandsstilling.

Stk. 10. Udgifter til flyttegodtgørelse til

kirkebetjente (kirkefunktionærer) i overensstemmelse med foranstående regler vil være at afholde af den kirkelige kasse, der skal udrede lønning til vedkommende kirkebetjent (kirkefunktionær), efter at forflyttelsen har fundet sted.

2. del.

Lønningsbestemmelser m. m.

Kapitel 1.

Efterindtægt og pension m. m.

§ 29.

Der tilkommer de efter denne lov lønnede tjenestemænds efterladte efterindtægt i overensstemmelse med de for statens tjenestemænd gældende regler.

§ 30.

Stk. 1. De efter denne lov lønnede tjenestemænd er berettigede til pension for sig selv og for deres enker samt til børnepension efter de for statens tjenestemænd gældende regler.

Stk. 2. En tjenestemand er forpligtet til at søge sin afsked fra udgangen af den måned, hvori han fylder 70 år. Berettiget til at erholde afsked med pension er tjenestemanden, når han er fyldt 67 år. Ansøgning om afsked skal være indgivet senest 3 måneder inden udløbet af den måned, hvori tjenestemanden fylder 70 år, og samme varsel skal gives ved ansøgning om afsked på grund af alder før dette tidspunkt.

§ 31.

Overgår en kirkebetjent (kirkefunktionær) fra en pensionsgivende stilling ved en kirke til tilsvarende stilling andetsteds, overføres de i den pågældendes lønning indeholdte pensionsbidrag uden renter til den kirkelige kasse, hvoraf kirkebetjenten (kirkefunktionæren) fremtidig lønnes, jfr. § 50, stk. 5 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

§ 32.

Stk. 1. Hvor forholdene taler derfor, kan der, når en kirkebetjent eller en anden ved kirken ansat funktionær, der ikke er pensionsberettiget, afgår fra sin stilling eller dør, af kirkeministeren efter indhentet erklæring fra menighedsrådet, provstiudvalget og overtilsynet tillægges ham og hans even-

tuelle enke og børn et årligt beløb efter de for ydelse af understøttelse til løst ansat personale i statens tjeneste til enhver tid gældende regler, jfr. dog stk. 4.

Stk. 2. Ved en sådan kirkebetjents (kirkefunktionærs) død kan der ligeledes efter indhentet erklæring fra menighedsrådet, provstiudvalget og overtilsynet tillægges hans enke og børn efterindtægt.

Stk. 3. Til kirkegårdsarbejdere og andre løst ansatte funktionærer, der uden at oppebære fast årligt honorar har varig beskæftigelse ved en kirke eller kirkegård, kan der ydes årlige beløb efter de i stk. 1 nævnte regler.

Stk. 4. Ved fastsættelse af det i stk. 1 nævnte beløb til kirkebetjente (kirkefunktionærer), der får reduceret pension af et lærerembede, fordi deres timetal har været nedsat af hensyn til deres kirkelige tjeneste, og til disses enker skal der tages hensyn til, at de ikke, når dette beløb lægges til deres pension, får mindre, end de ville have fået af lærerembedet, hvis de havde haft fuldt timetal.

Stk. 5. Hvor forholdene taler derfor, kan kirkeministeren efter indstilling fra menighedsrådet og med tilslutning fra vedkommende kirkebetjent (kirkefunktionær) tillade, at den pågældende kirkelige kasse udreder bidrag til udgifterne ved opretholdelse af en i et anerkendt forsikrings-selskab tegnet pensionsforsikring eller ved en på anden betryggende måde sikret adgang til pension eller undersøttelse til en kirkebetjent (kirkefunktionær), der ikke er pensionsberettiget, eller dennes efterladte. Det er dog en betingelse, at den pågældende udelukkende har beskæftigelse ved kirken eller i alt væsentligt er henvist til den indtægt, han oppebærer for sin virksomhed ved kirken. Bidraget fra de kirkelige midler må ikke overstige det beløb, der ydes af kirkebetjenten (kirkefunktionæren) selv, og kan ikke ydes til en ordning, der sikrer en ydelse,

som er større end den, der kunne tilstås kirkebetjenten (kirkefunktionæren) ved dennes afgang ved det fyldte 70. år efter de i stk. 1 nævnte regler med det indhold, de har på det tidspunkt, da pensionsordningen oprettes, ligesom ordningen ikke må give den pågældende en gunstigere stilling i pensionsmæssig henseende end den, en tjenestemand i statens tjeneste under tilsvarende forhold kunne forvente opnået.

Stk. 6. Til imødegåelse af udgifter til eventuelle pensioner og andre efterlydelser, der måtte blive bevilget efter de herom gældende regler til afgående kirkebetjente m. fl., kan der med kirkeministerens samtykke finde oplæg sted, ligesom det kan tillades et menighedsråd ved tegning af forsikring i et anerkendt forsikringsselskab at lette den økonomiske byrde ved sådanne udgifter.

§ 33.

Stk. 1. Teologiske kandidater og præster, som er ansat i følgende kirkelige institutioner:

- a. Det københavnske kirkefond,
- b. Dansk kirke i udlandet,
- c. Dansk sømandsmission i fremmede havne,
- d. Indenlandsk sømandsmission,
- e. De grundtvigske valg- og frimenigheder,
- f. Den danske diakonissestiftelse,
- g. Diakonissehuset Skt. Lukas stiftelsen,
- h. Kolonien Filadelfia,

får med de nedenfor angivne begrænsninger ved fastsættelsen af deres pensionsalder i tilfælde af overgang til et med pensionsret forbundet embede i folkekirken den anciennitet medregnet, de har som medlemmer af en til vedkommende institution knyttet statsunderstøttet pensionskasse under forudsætning af, at vedkommende pensionskasse er godkendt af kirkeministeriet i heromhandlede henseende, og at de pågældendes tjenestetid inden for vedkommende institution helt eller delvis medregnes ved fastsættelsen af deres tjenestealder i henseende til lønning i folkekirken.

Stk. 2. Foranstående regler kan med kirkeministerens godkendelse helt eller delvis bringes til anvendelse ved overgang til embede i folkekirken fra en stilling som lærer i staten, folkeskolen eller Københavns kommunale skolevæsen eller under en anden institution, hvor stillingen har været forbundet med medlemsskab i en statsunder-

støttet pensionskasse (pensionsordning), når denne virksomhed helt eller delvis medregnes ved fastsættelse af tjenestealder i henseende til lønning i folkekirken.

Stk. 3. Tjenestealderen i henseende til pension fastsættes under hensyn til reglen i § 54, stk. 2, i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, jfr. nærværende lovs § 30, stk. 1, og anciennitetsmedregningen er i øvrigt betinget af, at der fra vedkommende pensionskasse til folkekirkens midler overføres et beløb, der indtil videre fastsættes efter de hidtil gældende regler.

Stk. 4. Finder omvendt overgang sted fra embede som præst i folkekirken til en af de af pensionskassen omfattede institutioner, overføres tilsvarende beløb fra folkekirkens midler til den nævnte pensionskasse under forudsætning af, at den overgåede tjenestemand's pensionsgivende tjenestetid i folkekirken medregnes ved fastsættelse af hans pensionsalder. Kirkeministeren afgør, hvilken pensionsgivende lønning, fastsat i overensstemmelse med principperne for den hidtidige aflønning, der vil være at lægge til grund for tjenestetid efter 1. april 1958.

Stk. 5. Foranstående regel kan med kirkeministerens godkendelse helt eller delvis bringes til anvendelse ved overgang fra embede i folkekirken til en stilling som lærer i staten, folkeskolen eller Københavns kommunale skolevæsen eller som lærer under en anden institution, hvor stillingen er forbundet med medlemsskab i en statsunderstøttet og af finansministeriet i heromhandlede henseende godkendt pensionskasse (pensionsordning).

Kapitel 2.

Fælles lønningsbestemmelser m. m.

§ 34.

De i nærværende lov omhandlede tjenestemandsgupper og tjenestemænd henføres til følgende lønningsklasser:

1. lønningsklasse:

Lønning 10 440 kr. årlig, stigende efter 2 år til 10 860 kr. og derefter hvert 2. år med 240 kr. indtil 12 780 kr.

2. lønningsklasse:

Lønning 10 740 kr. årlig, stigende hvert 2. år med 300 kr. indtil 12 240 kr. og derefter hvert 2. år med 420 kr. indtil 13 920 kr.

3. lønningsklasse:
Lønning 11 220 kr. årligt, stigende hvert 2. år med 540 kr. indtil 15 000 kr.
4. lønningsklasse:
Lønning 13 680 kr. årlig, stigende hvert 2. år med 600 kr. indtil 16 080 kr.
5. lønningsklasse:
Lønning 11 340 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 960 kr. indtil 16 140 kr.
6. lønningsklasse:
Lønning 12 780 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 080 kr., indtil 18 180 kr.
7. lønningsklasse:
Lønning 14 940 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 080 kr. indtil 18 180 kr.
8. lønningsklasse:
Lønning 17 820 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 440 kr. indtil 20 700 kr.
9. lønningsklasse:
Lønning 19 800 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 380 kr. indtil 23 940 kr.
10. lønningsklasse:
Lønning 18 900 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 2 400 kr. indtil 26 100 kr.
11. lønningsklasse:
Lønning 21 300 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 2 400 kr. indtil 26 100 kr.
12. lønningsklasse:
Lønning 15 000 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 1 500 kr. indtil 27 000 kr.
13. lønningsklasse:
Lønning 21 600 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 2 100 kr. indtil 30 000 kr.
14. lønningsklasse:
Lønning 36 000 kr. årlig, stigende efter 3 år til 39 000 kr.
15. lønningsklasse:
Lønning 42 600 kr. årlig.

§ 35.

Stk. 1. De i henhold til nærværende lov fastsatte lønninger, pensioner og ventepenge samt bestillingstillæg og faste honorarer reguleres efter de i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd i kapitel 5 indeholdte regler.

Stk. 2. Der tilkommer de efter nærværende lov lønede tjenestemænd stedtillæg i overensstemmelse med de for statens tjenestemænd gældende regler.

§ 36.

Stk. 1. For en tjenestemand, hvem der tildeles tjenestebolig med eller uden have, skal der i lønnen fradrages et boligbidrag, der fastsættes under hensyn til boligens størrelse, alder, kvalitet og udstyr. De nærmere regler om bidragets fastsættelse udfærdiges af kirkeministeren efter indhentet udtalelse fra lønningsrådet og efter stedfunden forhandling med den pågældende forhandlingsberettigede organisation af tjenestemænd. Ændringer i bidragets størrelse kan gennemføres efter regler, der på tilsvarende måde fastsættes af kirkeministeren. Der kan i enkelte tilfælde med lønningsrådets tilslutning dispenseres fra de fastsatte satser, når særlige forhold måtte gøre en lejenedsættelse rimelig.

Stk. 2. En tjenestemand er forpligtet til at bo den ham overdragne tjenestebolig.

§ 37.

Stk. 1. Til anskaffelse af embedsdragt ydes der et tilskud i forhold til en af kirkeministeren fastsat anskaffelsessum. Kirkeministeren fastsætter tilskuddets størrelse og brugsterminen. Tilskuddet udredes af fællesfonden.

Stk. 2. Såfremt menighedsrådet stiller krav om, at en funktionær under tjenesten bærer særlig tjenestedragt, kan der af kirkens kasse ydes et tilskud efter de i stk. 1 nævnte regler.

Kapitel 3.

Biskopper og præster.

§ 38.

Stk. 1. Biskopper henføres til 15. lønningsklasse.

Stk. 2. Der tillægges biskoppen over Københavns stift et bestillingstillæg på 1 200 kr. årlig.

Stk. 3. I repræsentationstillæg tillægges der biskoppen over Københavns stift 9 000 kr., de øvrige biskopper 7 500 kr. årlig.

§ 39.

Stk. 1. Domprovster og Holmens provst henføres til 14. lønningsklasse.

Stk. 2. I repræsentationstillæg tillægges der domprovsterne 2 100 kr. årlig.

§ 40.

Stk. 1. Af de faste præstestillinger henføres indtil 110 stillinger til 13. lønningsklasse, medens resten af de faste præstestillinger henføres til 12. lønningsklasse.

Stk. 2. Indordningen i 13. lønningsklasse foretages af kirkeministeren under hensyntagen til stillingernes omfang og betydning.

Stk. 3. Ved oprettelsen af nye præstestillinger fastsætter kirkeministeren, hvilken af de i stk. 1 omtalte lønningsklasser stillingen skal henføres til.

§ 41.

For så vidt angår sognepræster, til hvis stilling, der er knyttet virksomhed som lærer i folkeskolen, betragtes halvdelen af den del af den pensionsgivende lønning, der ikke dækkes gennem tilskud af statskassen, jfr. § 73, som lærerløn, der udredes efter de i lønningslov for folkeskolens lærere fastsatte regler.

§ 42.

Stk. 1. Hjælpepræster, som på grund af arbejdets omfang, sygdomstilfælde eller andre særlige forhold af ministeriet ansættes midlertidigt til hjælp ved betjening af et fast embede eller en menighed, kan der tillægges et honorar på indtil 6 300 kr. årlig.

Stk. 2. Hvis der i et stift opstår trang til et kirkeligt arbejde, der berører flere sogne, kan der efter indstilling fra mindst to menighedsråd i området og efter anbefaling af biskoppen ansættes en hjælpepræst til varetagelse af denne opgave. Der tillægges den pågældende honorar som fastsat i stk. 1. Kirkeministeren kan, hvor forholdene særligt taler derfor, fastsætte et højere honorar.

Stk. 3. Udgifterne vedrørende de af ministeriet beskikkede hjælpepræster udredes af fællesfonden.

§ 43.

Stk. 1. Præsterne på Færøerne oppebærer ud over den normerede lønning i opholdstillæg 1 500 kr. årlig.

Stk. 2. I udrustningshjælp ydes der 400 kr. ved den første oprejse til Færøerne.

Stk. 3. Der tilstås præsterne fri rejse for dem selv og deres husstand til og fra Færøerne og flyttegodtgørelse i tilfælde af ansættelse, afskedigelse og forflyttelse. End-

videre kan der tilstås præsterne med familie fri rejse til og fra Færøerne en gang hvert 3. år efter kirkeministerens nærmere bestemmelse.

§ 44.

Der tillægges præsterne ved de særlige menigheder for døve et bestillingstillæg på 600 kr. årlig.

§ 45.

Stk. 1. Provster — bortset fra de i § 39 nævnte — oppebærer et pensionsgivende tillæg på 4 800 kr. eller 3 900 kr. årlig. Fordelingen foretages af kirkeministeriet efter provstiernes størrelse, således at der bliver lige mange stillinger i hver klasse.

Stk. 2. Provsternes udgifter til anskaffelse af protokoller, papir til tjenstlige skrivelser m. v. godtgøres efter regning.

Stk. 3. Til delvis dækning af provsternes løntillæg indbetaler hver kirke et årligt beløb, der fastsættes til 60 kr. pr. påbegyndt 1 000 indbyggere i sognet (kirke-distriktet), dog ikke over 360 kr. Indbetalingen erlægges i København og på Frederiksberg til kirkeministeriet og i den øvrige del af landet til stiftsøvrigheden inden 31. marts og gælder for året fra den foregående 1. april. Første indbetaling efter nærværende lov erlægges kun med $\frac{3}{4}$ af det fastsatte beløb og gælder for tiden fra 1. juli 1958, idet de hidtil gældende regler bringes i anvendelse indtil dette tidspunkt. Ved beregningen af bidraget fra kirkerne lægges den inden årets begyndelse af det statistiske departement senest offentliggjorte almindelige folketælling til grund. Dersom der i sognet findes kirker, hvortil der ikke er henlagt noget selvstændigt distrikt, eller dersom folketallet for et distrikt vanskeligt kan opgøres, fastsætter kirkeministeriet, hvorledes afgiften skal fordeles.

Stk. 4. Provsternes løntillæg udbetales med $\frac{1}{12}$ månedlig forud.

§ 46.

Stk. 1. Indtægt af enkesæde, der ifølge den for enkesædet oprettede fundats tilfalder præsten, når der ikke er enke på kaldet, tillægges præsten uden for lønningen.

Stk. 2. Udbytte af legater, der er tillagt et præsteembede, samt vederlag, der er tillagt et præsteembede for særlige hverv, som er overdraget præsten, tilkommer ligeledes præsten uden for lønningen, medmindre det af de bestemmelser, hvorved disse indtægter

er tillagt embedet, fremgår, at det oprindelig har været meningen, at indtægten skulle indgå blandt embedets ordinære indtægter, f. eks. for at muliggøre embedets oprettelse, eller det pågældende hverv efter embedets ordning er forbundet med dette som en fast bestanddel.

§ 47.

Stk. 1. Når en præsts tjenestealder skal fastsættes i anledning af hans første udnævnelse til et fast præsteembede, regnes hans tjenestealder, såfremt udnævnelsen sker efter den 1. i en måned, fra den 1. i den påfølgende måned. Finder den første ansættelse sted i et embede, der lønnes i 13. lønningsklasse, kommer den pågældende straks på det løntrin i vedkommende lønningsklasse, der er nærmest højere end den lønning, han ville have oppebåret ved at blive ansat i et embede, der lønnes i 12. lønningsklasse, jfr. § 48.

Stk. 2. Præster i ikke-pensionsgivende præsteembeder i eller uden for riget medtager deres fulde tjenestetid, når de til den pågældende gerning har modtaget kongelig stadfæstelse eller er præsteviet i den danske folkekirke. Tjenestealderen begynder at løbe fra den kongelige resolutions dato eller, såfremt den pågældende ikke tidligere er blevet præsteviet, fra præstevielsen.

Stk. 3. Den i stk. 2 indeholdte bestemmelse finder også anvendelse på lærere under det teologiske fakultet i København eller Århus såvel som på personer, der er eller bliver beskikket til præster i folkekirken i henhold til bestemmelserne i lov om adgang til præsteembeder i folkekirken §§ 1-3 og de regler, som fremtidig måtte blive givet om adgang til embeder i folkekirken, således at tjenestealderen regnes fra præstevielsen eller for missionærer fra missions-tjenestens begyndelse, efter at vedkommende har bestået prøven i missionsmarkens sprog.

Stk. 4. Den, der som hovedvirksomhed har haft fast ansættelse af sammenhængende varighed af mindst 1 år enten ved frie kirkelige institutioner, hvis betydning for folkekirken i det hele eller for dens gerning på det enkelte sted af kirkeministeren med tilslutning af biskoppen i det stift, hvor pågældende institution har sit sæde, er anerkendt som væsentlig, eller i enkelte menigheder,

når arbejdet er af en sådan art, at det af ministeren med vedkommende biskops tilslutning anerkendes at måtte væsentlig sidestilles med arbejdet inden for nævnte institutioner, kan der tillægges en tjenestealder, der beregnes således:

1. For præster, der fra pensionsberettigende præsteembede er overgået i fri kirkelig virksomhed, medregnes den fulde tjenestetid i denne.
2. Tilsvarende gælder for præster, der fra ikke-pensionsberettigende embede er overgået i fri kirkelig virksomhed, og for teologiske kandidater.

Stk. 5. Virksomhed af sammenhængende varighed af mindst 1 år ved kirkelige institutioner i udlandet kan medtages ved beregning af tjenestealder efter de i stk. 4 anførte regler, såfremt kirkeministeren med tilslutning af biskoppen over Københavns stift skønner, at den pågældende virksomhed er af en sådan karakter, at den er af særlig værdi som forberedelse til eller videre uddannelse til præstegerning i folkekirken.

Stk. 6. Fra lærervirksomhed ved universiteterne under andre fakulteter end det teologiske, statsseminarier, anerkendte privatseminarier, offentlige og private skoler, højskoler, missionskoler o. lign., samt fra lærervirksomhed ved blindeinstitutter, døvstummeanstalter, åndssvageanstalter, straffeanstalter, opdragelsesanstalter og børnehjem kan teologiske kandidater medtage tjenestealder efter de i stk. 4 fastsatte regler, når ministeren med biskoppens tilslutning anerkender denne virksomhed som havende en sådan karakter, at den kan anses som en forberedelse til præstegerning, og for så vidt den har haft en sammenhængende varighed af mindst et år. Dog skal virksomhed i børneskolen have omfattet mindst 24 timer ugentlig og i den højere skole mindst 18 timer ugentlig.

Stk. 7. For teologiske kandidater, der som hovedvirksomhed har haft ansættelse som kordegn, kan tjenestetid i denne stilling efter bestået teologisk embedseksamen medtages ved beregningen af tjenestealderen i præsteembede.

Stk. 8. For dem, der forinden teologisk embedseksamen har bestået skolelærereksamen, medregnes den halve tid af deres virksomhed som lærer inden teologisk embedseksamen.

Stk. 9. Delvis virksomhed i kirkens og skolens tjeneste kan der tillægges samme betydning som udelukkende virksomhed i en af disse.

Stk. 10. Spørgsmål angående beregningen af den tjenestealder, der i henhold til foranstående kan tillægges en præst, afgøres endeligt af kirkeministeren.

§ 48.

Stk. 1. Ved overgang fra et præsteembede til et andet inden for samme lønningsklasse medtages altid den erhvervede tjenestealder.

Stk. 2. Ved oprykning til et embede i højere lønningsklasse kommer præsten straks på det løntrin i det nye embede, som er nærmest højere end den sidst oppebårne lønning i hans hidtidige embede, hvorhos han, hvis der fremtidig i det hidtidige embede ville være opnået en lønning, der var højere end eller lige med hans lønning i det nye embede, allerede fra dette tidspunkt inden for slutlønnen opnår nyt alderstillæg.

Stk. 3. Opnår en præst, der oprykkes til en højere lønnet stilling, ikke en lønfremgang, der mindst andrager et beløb svarende til det sidst opnåede alderstillæg i den hidtidige stilling, ydes forskellen ham som et personligt ikke-pensionsgivende tillæg, dog højst et beløb svarende til det første alderstillæg i den nye stilling. Ved beregningen bortses fra stedtillæg og eventuelle personlige tillæg. Tillægget bortfalder efter reglerne i § 16. stk. 2.

Stk. 4. Såfremt en præst af helbredshensyn eller anden ham utilregnelig årsag overgår fra et højere lønnet præsteembede til et lavere lønnet præsteembede, kan kirkeministeren som pensionsgivende personligt tillæg tilstå ham forskellen mellem den af ham i det tidligere embede oppebårne og i det nye embede opnåede pensionsgivende lønning.

Stk. 5. Såfremt en biskop af helbredshensyn eller af anden ham utilregnelig årsag overgår til et præsteembede, kan kirkeministeren tilstå ham et personligt tillæg, der højst udgør forskellen mellem den af ham som biskop oppebårne lønning og slutlønnen i 13. lønningsklasse.

§ 49.

Stk. 1. Hvor der ikke findes tjenestebolig, kan menighedsrådet stille en efter for-

holdene passende, lejet bolig til rådighed for præsten. Præsten afkortes herfor i lønning efter reglerne om lønfradrag for tjenestebolig, jfr. § 36.

Stk. 2. Hvor der ikke findes tjenestebolig eller lejet bolig, kan der tillægges en præst et huslejetilskud, der uden for Københavns og Frederiksberg udredes af pastoratets præstelønningskasse. Huslejetilskuddet kan ikke overstige forskellen mellem, hvad præsten må betale i husleje for en bolig, som i stk. 1 anført, og det lønningsfradrag, han ville lide, hvis han havde tjenestebolig i den pågældende bolig.

Kapitel 4.

Stiftskasserere og kirkefunktionærer m. fl.

§ 50.

Stk. 1. Stiftskassereren i Københavns og Roskilde stifter henføres til 11. lønningsklasse.

Stk. 2. Stiftskassereren i Lolland-Falsters stift henføres til 8. lønningsklasse.

Stk. 3. De øvrige stiftskasserere henføres til 9. lønningsklasse.

§ 51.

Stk. 1. Kordegne henføres til henholdsvis 5. og til 6. lønningsklasse.

Stk. 2. Kirketjenere og gravere henføres til henholdsvis 1. og 2. lønningsklasse.

Stk. 3. Organister henføres til henholdsvis 4., 7. og 8. lønningsklasse.

§ 52.

Stk. 1. Kirkegårdsinspektører af 1. grad henføres til 10. lønningsklasse.

Stk. 2. Kirkegårdsinspektører af 2. grad og kirkegårdsassistenter af 1. grad henføres til 6. lønningsklasse.

Stk. 3. Kirkegårdsassistenter af 2. grad henføres til 3. lønningsklasse.

§ 53.

Placeringen af de i §§ 51 og 52 omhandlede stillinger i de angivne lønningsklasser foretages af kirkeministeren efter de i §§ 72 og 85 nærmere fastsatte regler. Antallet af kirkegårdsinspektører af 1. grad fastsættes til 3.

§ 54.

Stk. 1. For de i §§ 50-52 omhandlede tjenestemandsstillingers vedkommende gælder de almindelige regler om aspiranttid og lønning i statstjenesten.

Stk. 2. Der kan af kirkeministeren helt eller delvis dispenseres fra kravet om aspiranttid på grundlag af forudgående tjeneste i en tilsvarende honorarlønnet stilling.

Stk. 3. Sådant tidligere tjeneste kan også medregnes ved beregning af tjenestetid til alderstillæg i tjenestemandsstillingen.

§ 55.

Stk. 1. Hvis en af de i §§ 50 og 52 omhandlede tjenestemænd oprykkes i en i højere klasse lønnet tjenestemandsstilling, kommer tjenestemanden straks på det løntrin, der er nærmest højere end den løn, han hidtil oppebar, hvorhos han, hvis der fremtidig i den hidtidige stilling ved alderstillæg ville være opnået en lønning, der var højere end eller lige med hans lønning i den nye stilling, allerede fra det pågældende tidspunkt inden for slutlønnen opnår nyt alderstillæg.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 48, stk. 3, om et personligt ikke-pensionsgivende tillæg i visse tilfælde, finder tilsvarende anvendelse her.

§ 56.

Stk. 1. Hvor menighedsrådet ikke stiller kontor til rådighed, ydes der tjenestemandsansatte kordegne en kontorholdsgodtgørelse, der i hvert enkelt tilfælde fastsættes af kirkeministeriet efter indstilling af menig-

hedsrådet og overtilsynet. Beløbet bør i almindelighed ikke overstige 1 500 kr. Hvor særlige omstændigheder medfører en større udgift til kontorhold, end det nævnte beløb kan dække, kan der af kirkeministeriet efter indstilling fra menighedsrådet og overtilsynet fastsættes et til de virkelige udgifter svarende beløb. På samme måde kan der af menighedsrådet med overtilsynets godkendelse tillægges honorarlønnede kordegne en kontorholdsgodtgørelse. Udgifterne til telefonhold afholdes af kirkens kasse efter regler, der fastsættes af kirkeministeriet, ligesom udgifterne til kontormateriel, skrivepapir, blanketter, konvolutter, protokoller, blæk etc. afholdes efter regning af kirkens kasse.

Stk. 2. Hvor kordegnen er ansat som tjenestemand, fastsættes det i det for kordegnen udfærdigede tjenesteregulativ, at kordegnens kontor skal være åbent 22 timer ugentlig. Såfremt forholdene i særlige tilfælde måtte tale derfor, kan der af kirkeministeriet meddeles dispensation fra denne bestemmelse.

§ 57.

Regler for tildeling af fridage til tjenestemandsansatte og heldagsbeskæftigede honorarlønnede kirkefunktionærer fastsættes i det for stillingerne gældende regulativ, jfr. § 9 i lov om kirkers bestyrelse m. m. For arbejde udført af de pågældende på de for dem fastsatte fridage kan der efter nærmere i regulativet fastsatte regler tilstås særlig godtgørelse, der udredes af den kasse, der afholder udgiften til vedkommendes løn.

3. del.

Særlige bestemmelser gældende uden for København og Frederiksberg.

Kapitel 1.

Præster m. fl.

§ 58.

Stk. 1. Godtgørelse for befordring i de tilfælde, hvor tjenestemandsansatte præster skal befordre sig selv i tjenstligt øjemed, fastsættes af kirkeministeren under hensyn til antallet af kirker i pastoratet, sognenes udstrækning, befolkningstallet, afstanden til kirke og kirkegård, sygehuse el. lign. og vejenes beskaffenhed. Godtgørelsen for et år kan fastsættes til et beløb af indtil 3 300 kr.

Stk. 2. Til de i § 42, stk. 2, nævnte hjælpepræster kan der, efter kirkeministerens nærmere bestemmelse i hvert enkelt tilfælde, ydes godtgørelse for befordring i tjenstligt øjemed.

Stk. 3. Hvis to eller flere præster for at fremme det kirkelige liv på en egn med biskoppens tilladelse og med tilslutning fra menighedsrådene for et nærmere angivet tidsrum træffer aftale om i et vist omfang at forrette gudstjeneste i hinandens kirker, kan kirkeministeren efter derom fremsat andragende bevilge den nødvendige kørsels-

godtgørelse som et midlertidigt tillæg til den almindelige godtgørelse. Ligeledes kan kirke- ministeren efter derom fremsat andragende bevilge den nødvendige kørselsgodtgørelse som et midlertidigt tillæg til den alminde- lige godtgørelse, hvor en præst — uden at modtage særligt honorar — med biskoppens samtykke for kortere eller længere tid for- uden at betjene sit eget embede yder bi- stand til betjeningen af et andet embede på egnen.

Stk. 4. Udgifter ved biskoppernes og provsternes tjenesterejser, som ikke veder- lægges på anden måde, godtgøres efter reg- ning.

§ 59.

Stk. 1. Til hjælp til bestridelse af tjenst- lige udgifter, der ikke godtgøres på anden måde, samt som godtgørelse for udgifter til leje, opvarmning og rengøring af konfir- mandstue for præster, der benytter kon- firmandstue i deres bolig eller et hertil af præsten lejet lokale, ydes der et beløb, som i hvert enkelt tilfælde fastsættes af kirke- ministeren. Beløbet kan ikke overstige 1 500 kr. I undtagelsestilfælde vil udgifter til leje m. v. af konfirmandstue kunne godtgøres efter regning.

Stk. 2. Udgifter til anskaffelse af em- bedsboøger, attestblanketter og deslige refunderes efter regning. Ligeledes refunderes ud- giften til telefon efter regler, der fastsættes af kirkeministeren. De her omhandlede refu- sioner udredes af kirkens kasse eller, såfremt kirken ikke er selvejende eller administreres efter de for selvejende kirker gældende reg- ler, af menighedsråds-kassen. Såfremt der er flere kirker i pastoratet, og der ikke kan opnås nogen overenskomst om fordelingen, træffer for landets vedkommende provsti- udvalget og for købstædernes vedkommende overtilsynet efter indhentet erklæring fra provstiudvalget afgørelse om udgifternes fordeling.

Kapitel 2.

Præstegårde og præstegårdsjorder.

§ 60.

Hvis præstegården efter sin størrelse og indretning egner sig til, at en del af den udlejes, kan stiftsøvrigheden på menigheds- rådets anbefaling meddele tilladelse hertil, dog at det bortlejede altid må kunne op-

siges med ikke over 3 måneders varsel til en af de almindelige flyttedage. Fremleje- indtægten tilfalder præsten, dog at han bliver pligtig til af samme at udrede alle omkostninger ved det bortlejedes ved- ligholdelse i overensstemmelse med det regulativ om bygningernes vedligholdelse m. m., der udfærdiges af kirkeministeriet, jfr. § 62, stk. 1, såvel som til at tage del i udgifterne ved de vedligholdelses- og hovedstandsættelsesarbejder, der efter almindelige regler må siges at vedrøre byg- ningen som helhed, i et af stiftsøvrigheden fastsat forhold.

§ 61.

Bestyrelsen af de til præsteembederne hørende præstegårde med jorder, enkesæder, fæste- eller lejhuse påhviler menigheds- rådene under stiftsøvrighedsens overtilsyn efter de nedenfor givne regler.

§ 62.

Stk. 1. Bygningerne med tilbehør, gårds- plads, brønde, hegn, indkørsel m. m. ved- ligholdes af menighedsrådet i den udstræk- ning, som et af kirkeministeriet udfærdiget regulativ bestemmer. I regulativet gives også regler om præsternes pligt med hensyn til boligens og havens forsvarlige behandling, og om hvilke mindre vedligholdelsesarbej- der præsterne selv skal bekoste, såvel som om afleveringen af præstegården ved em- bedsskifte samt vejledning til opførelse af nye præstegårdsbygninger.

Stk. 2. Hvert tredje år deltager provsten og den af provstiudvalget i henhold til lov om vedligholdelse af kirker og kirkegårde m. v. valgte bygningskyndige sammen med menighedsrådet i et syn over præstegården i forbindelse med de kirkesyn, der hvert tredje år afholdes over kirkerne under ledelse af provsten. De nærmere regler herom og om afholdelse af ekstraordinært syn i særlige tilfælde fastsættes i det i stk. 1 omhandlede regulativ.

Stk. 3. Større byggeforetagender og be- tydning forandringer ved præstegårdens ind- retning godkendes af stiftsøvrigheden, ny- bygning af kirkeministeriet, der ligeledes skal godkende køb og afhændelse af fast ejendom samt alle byggearbejder, hvortil der kræves tilskud af statskassen i henhold til lov nr. 537 af 4. oktober 1919 § 3.

§ 63.

Stk. 1. Menighedsrådet afholder foruden udgifterne til vedligeholdelse af bygningerne tillige samtlige skatter, afgifter og assurancepræmier vedrørende præstegården, for så vidt de ikke påhviler brugeren. Endvidere udreder menighedsrådet renter og afdrag af de præstelønningskassen påhvilende lån til bygningsarbejder, elektriske lysinstallationer, grundforbedringer m. m. og anlægsafgifter til elektricitets- og vandværker m. v.

Stk. 2. Brandforsikring af embedets bygninger sker gennem statsbrandforsikringsfonden eller med ministeriets samtykke i et af staten autoriseret forsikringsselskab.

Stk. 3. Til dækning af menighedernes udgifter i henhold til foranstående oppebærer menighedsrådene det i § 36 fastsatte boligbidrag. Forslår dette ikke hertil, lignedes det yderligere fornødne på pastoratets til folkekirken hørende beboere, medens det, der ikke måtte medgå, oplægges til senere vedligeholdelses- eller hovedstandsættelsesarbejder eller til nybygninger. Til disse to sidste arter af arbejder kan der om fornødent af fællesfonden ydes embedet lån, der bevilges af kirkeministeriet og forrentes og afdrages på vilkår, der fastsættes af samme, således at udgifterne til renter og afdrag afholdes på samme måde som vedligeholdelsesudgifterne. Stiftsøvrigheden kan dog, uden at sagen indbringes for kirkeministeriet, meddele samtykke til optagelse af lån, hvis samlede størrelse for hvert embede ikke på noget tidspunkt kan overskride 5 000 kr., og hvis afdragning ikke må udstrækkes over længere tid end 5 år.

Stk. 4. Ønskes præstegårdens jorder grundforbedret, kan der ligeledes hertil ydes embedslån, med hvis forrentning og afdragning der forholdes efter reglerne i stk. 3.

Stk. 5. Menighedsrådet kan ikke selv behæfte embedet eller dets ejendom.

Stk. 6. Kirkeministeren kan, når omstændighederne i særlig grad taler derfor, bestemme, at en nærmere fastsat del af udgifterne ved større hovedstandsættelser eller nybygninger ved præstegårdene overtages af fællesfonden.

§ 64.

Stk. 1. Kirkeministeriet fastsætter under hensyn til boniteten af præstegårdens jord-

tilliggende og den særlige brug, menighedsrådet er henvist til at gøre af det, hvad rådet skal tilsvare som udbytte af jorderne ved beregning af præstens løn. For avlingernes og mosernes vedkommende sker ansættelsen efter forud indhentet erklæring fra menighedsrådet og præstegårdskonsulenten, for skovenes vedkommende efter forud indhentet erklæring fra menighedsrådet og statens tilsynsførende med de private skove eller for plantagers vedkommende det danske hedeselskab.

Stk. 2. Ved den fornævnte beregning sættes udbyttet af avlingen i korn eller anden vare, hvorpå der sættes kapitelstakst, eller notering finder sted på Københavns børs. Af skov og mose sættes udbyttet henholdsvis i hugsteeffekter og tørv at betale med penge efter det pågældende amts middelpriiser på disse effekter. Ved ansættelsen tages der fornødent hensyn til den del af skatter og afgifter til stat og kommune, der skønnes at falde på avlsbygninger og jorderne, samt til udgiften til avlsbygningernes almindelige vedligeholdelse.

Stk. 3. Ny ansættelse finder sted ved køb eller salg af jorder, naturbegivenheder eller under andre særlige omstændigheder. Tilsvaret af skov og plantage fastsættes kun for 5 år ad gangen eller, hvor særlige forhold skønnes at gøre sig gældende, for kortere tidsrum efter ministeriets nærmere bestemmelse.

§ 65.

Stk. 1. Hvis præsten ønsker at overtage driften af præstegårdens avling, skov eller mose, skal han til præstelønningskassen udrede det i henhold til foranstående fastsatte udbytte samt udrede den del af skatter og afgifter samt brandforsikringspræmier, der skønnes at falde på jorderne og avlsbygningerne, og sørge for disses almindelige vedligeholdelse. Præsten og menighedsrådet kan dog med provstiudvalgets godkendelse træffe en ordning, hvorefter præsten mod en passende forhøjelse af afgiften til præstelønningskassen fritages for at udrede skatter og afgifter af præstegården. Det kan endvidere pålægges præsten som bruger af præstegårdens avling at yde et af kirkeministeriet fastsat bidrag til forrentning og afdragning af embedslån, der vedrører bygninger eller jord. Ønsker præsten kun at

overtage driften af en del af præstegårdens tilliggende, kan dette tilstedes ham, mod at han udreder en af provstiudvalget fastsat del af afgiften.

Stk. 2. I skovene må ikke hugges eller plantes uden efter anvisning af statens tilsynsførende med de private skove, for plantagernes vedkommende eventuelt det danske hedeselskab. Dersom hugsten efter skovens eller plantagens beskaffenhed i perioder er særlig betydelig, kan kirkeministeriet efter indhentet udtalelse fra den tilsynsførende skovrider eller hedeselskabet bestemme, at en nærmere fastsat del af driftsindtægten skal oplægges blandt stiftsmidlerne. Af det således oplagte beløb kan med ministeriets tilladelse udbetaling finde sted til hjælp til dækning af udgifter i perioder, hvor hugsten er ringe eller kultiveringsudgifterne ekstraordinært store.

Stk. 3. Såfremt præstegårdens jorder, efter at der er truffet bestemmelse om udstykning i henhold til lov nr. 537 af 4. oktober 1919, jfr. lov nr. 283 af 30. juni 1922 § 2, stk. 2, egner sig til landbrugsmæssig drift, kommer § 2 i lov nr. 291 af 31. marts 1949 om landbrugsejendomme til anvendelse. Dispensation herfra kan dog meddeles af kirkeministeren. I øvrigt fastsættes de nærmere regler for driften af avlingen og tilsynet med den m. m. ved et af ministeriet udfærdiget regulativ.

§ 66.

Vil præsten ikke overtage avlingen m. m., sørger menighedsrådet for driften i overensstemmelse med de nærmere regler, der fastsættes af ministeriet. Forpagtningskontrakter godkendes af provstiudvalget under iagttagelse af bestemmelserne i det i § 65, stk. 3, nævnte regulativ, og efter at sagen har været forelagt præstegårdskonsulenten. Giver avlingen m. m. større udbytte end det i henhold til § 64 fastsatte, oplægges det overskydende til dækning af mulige fremtidige underskud på præstegårdens drift eller til udgifter ved bygningernes vedligeholdelse, herunder forrentning og afdragnet af embedslån, eventuelt — med provstiudvalgets samtykke — til støtte for kirkelige formål inden for menigheden. Giver driften derimod underskud, og dette ikke kan dækkes af tidligere oplæg, udredes det fornødne ved

ligning på pastoratets til folkekirken hørende beboere.

§ 67.

Stk. 1. Til salg af præstegårdsjorden udkræves menighedsrådets samtykke og kirkeministerens godkendelse. Dog kræves menighedsrådets samtykke ikke til afhændelsen af jorder i henhold til lov nr. 537 af 4. oktober 1919, såfremt præstegårdens jordtilliggende ikke herved bringes ned under 12 ha middelgod agerjord.

Stk. 2. Hvor hele præstegården eller dele af samme ved uheldig beliggenhed eller af andre grunde ikke egner sig til udstykning, kan ministeriet tillade, at dette undlades, når menighedsrådet med tilslutning af statens jordlovsudvalg fremsætter forslag herom.

§ 68.

Hvor der er flere menighedsråd i pastoratet, er de fælles om de i det foregående omhandlede hverv og kan udøve dem gennem et fællesudvalg, hvis opgaver nærmere fastsættes af menighedsrådene, eventuelt i forretningsordenen, jfr. lov om menighedsråd § 15, stk. 2. Hvor der i et pastorat findes flere kommuner eller dele af forskellige kommuner, deles udgifterne mellem dem i samme forhold som det, hvori de svarer kirkeskat, medmindre kirkeministeren meddeler godkendelse på anden ordning, jfr. nedenfor § 76, stk. 4.

Kapitel 3.

Kirkefunktionærer og konsulenter.

§ 69.

Stk. 1. Kirkeministeren udnævner det nødvendige antal præstegårdskonsulenter og bygningskonsulenter.

Stk. 2. Honorarer, dagpenge og befordringsgodtgørelser til disse bevilges på de årlige finanslove.

Stk. 3. Kirkeministeren udfærdiger instruks for disse konsulenter.

§ 70.

Inden for de i §§ 71-72, jfr. §§ 51 og 52 angivne rammer træffer menighedsrådet — under stadfæstelse for landets vedkommende af provstiudvalget, for købstædernes af overtilsynet efter indhentet erklæring fra provstiudvalget — beslutning om, hvor-

ledes kirkebetjentforholdene skal ordnes, hvem forretningerne skal overdrages til, og hvilke vederlag og godtgørelser der skal ydes. Det tilsvarende gælder andre ved kirker og kirkegårde ansatte funktionærer.

§ 71.

Stk. 1. Kirkeministeren bemyndiges til ved en bekendtgørelse at fastsætte rammerne for forholdenes ordning og de forskellige aflønningsformer. Der skal ved denne bekendtgørelse være åbnet mulighed for, at der

- 1) oprettes tjenstemandsstillinger eller
- 2) oprettes stillinger, der aflønnes med årlige honorarer, eller
- 3) træffes overenskomstmæssig aftale om besørgelse af de pågældende forretninger.

Stk. 2. Til faste årlige honorarer ydes tillæg som fastsat for honorarer opført på finansloven.

§ 72.

Stk. 1. Efter stedfunden forhandling med lønningsrådet træffer kirkeministeren bestemmelse om normering og klassificering af tjenstemandsstillinger i hver af de for tjenstemandsansatte kirkebetjente og kirkefunktionærer i §§ 51 og 52 fastsatte lønningsklasser, jfr. § 53.

Stk. 2. Disse tjenstemænd ansættes og afskediges af kirkeministeren efter indhentet erklæring fra menighedsrådet.

Kapitel 4.

Udgifternes fordeling.

§ 73.

Til dækning af udgifterne i henhold til denne lov udreder statskassen:

- 1) Biskoppernes lønning, bestillingstillæg og repræsentationstillæg.
- 2) Udrustningshjælp og opholdstillæg samt flytte- og rejsegodtgørelse til præsterne på Færøerne.
- 3) Lønning til præsten på Christiansø.
- 4) Lønninger til præsterne for de døves menigheder, honorarer til disse præsters medhjælpere samt dagpenge og rejsegodtgørelser.
- 5) Løntillæg til provsterne, repræsentationstillæg til domprovsterne.
- 6) Udgifterne til præstegårdskonsulenterne og bygningskonsulenterne.

7) Tre femtedele af den pensionsgivende lønning til præster, der er ansat i tjenstemandsstilling, jfr. dog nedenfor under 15.

8) Efterindtægt til efterladte efter præster, der er ansat i tjenstemandsstilling.

9) Pensioner efter følgende regler:

- a. Egenpension, enkepension og børnepension for så vidt angår biskopperne udredes helt af statskassen.
- b. Af pensionen til præster og enker efter præster udreder statskassen tre femtedele. Børnepension udredes helt af statskassen.
- c. Egenpension, enkepension og børnepension for så vidt angår præsterne ved de særlige menigheder for døde udredes helt af statskassen. De 4 pct., der afkortes i tjenstemændenes pensionsgivende lønninger, anvendes til delvis dækning af den del af pensionen, der ikke udredes af statskassen.

10) Biskoppernes kontorholdsvederlag, flyttegodtgørelse og udgifter på tjensterejser, som ikke vederlægges på anden måde, jfr. § 58, stk. 4.

11) Stiftsøvrighedernes kontorholdsvederlag.

12) Provsters og domprovsters udgifter på tjensterejser, som ikke vederlægges på anden måde, og til anskaffelse af protokoller, papir til tjenstlige skrivelser m. v., jfr. § 58, stk. 4 og § 45, stk. 2.

13) Udgifter til syn over præstegårdsskovene.

14) Tilskud i henhold til § 24 i lov af 15. maj 1903 om afløsning af tienden.

15) Eventuelle fremtidige tillæg i henhold til § 35, stk. 1, til lønninger, pensioner og ventepenge til de som tjenstemænd ansatte præster.

§ 74.

Udgifterne i henhold til denne lov afholdes, for så vidt de ikke i henhold til § 73 dækkes af statskassen, dels gennem de til folkekirken henlagte midler, herunder præstegårdene, eller de midler, der måtte indkomme ved bortsalg af disse, dels ved ligning på folkekirkens medlemmer i henhold til nedenstående regler.

§ 75.

Stk. 1. De til dækning af kirkebetjeningens honorarer, lønninger og pension samt understøttelser m. m. nødvendige beløb lignedes på sognets til folkekirken hørende beboere efter de i § 76 givne regler.

Stk. 2. Hvor så mange af et sogns beboere er udtrådt af folkekirken eller har sluttet sig til en valgmenighed, at kun indtil $\frac{2}{3}$ af det ved den sidste skatteligning til kommunen pålignede beløb falder på sognemenigheden, samt hvor forholdene også i øvrigt taler stærkt for en afvigelse fra de sædvanlige kirkelige ligningsregler, bemyndiges kirkeministeren til at tillade, at en passende del af det nødvendige beløb til kirkebetjeningens honorarer m. m. afholdes af fællesfonden.

Stk. 3. Hvor det samlede kirkelige ligningsbeløb i et sogn er særlig stort i forhold til menighedens skatteindtægt, kan kirkeministeren, når stiftsøvrigheden anbefaler det, og omstændighederne i øvrigt taler derfor, bestemme, at der for et eller flere år ad gangen ydes sognet et tilskud til nedsettelse af ligningsbeløbet. Det samlede beløb, der anvendes på denne måde, fremskaffes ved ligning i forbindelse med den i § 76, stk. 2, nævnte kirkeskat, men må ikke noget år overstige 400 000 kr.

§ 76.

Stk. 1. Til udredelsen af det beløb, som yderligere måtte kræves til dækning af udgifterne i henhold til denne lov, lægges der en kirkeskat på de til folkekirken hørende beboere uden for København og Frederiksberg, herunder valgmenighedsmedlemmer. Denne skat anordnes af kirkeministeren efter nedennævnte regler.

Stk. 2. Umiddelbart efter tilendebringelsen af ligningen af personlig kommuneskat indberetter kommunalbestyrelserne i hvert stift til stiftsøvrigheden eller med kirkeministeriets samtykke det statistiske departement på stiftsøvrighedens vegne, hvor meget det i kommunen ansatte samlede beløb for den virkelige indtægt, hvorefter den personlige kommuneskat beregnes, beløber sig til for samtlige skatteydere. Såfremt der i kommunen findes medlemmer af en valgmenighed eller beboere, der ikke hører til folkekirken, opgives tillige det ommeldte samlede beløb særskilt for hver

af disse grupper. På grundlag af de modtagne oplysninger om det for det sidst afsluttede skatteår efter foranstående regler ansatte samlede beløb for den virkelige indtægt i kommunerne fastsætter kirkeministeren det skattebeløb, der skal udredes fra hver kommune i det følgende skatteår til dækning af fællesfondens underskud i det pågældende finansår, jfr. § 81, stk. 3.

Stk. 3. Ligningen foretages af den kommunale ligningsmyndighed i hver kommune efter reglerne for udredelse af den personlige kommuneskat og således, at den sker under ét for samtlige beløb, der skal lignedes på menigheden i henhold til denne eller andre love, nemlig:

1. Kirkeskatten.
2. Det til dækning af kirkebetjeningens lønninger, honorarer og pensioner m. m. nødvendige beløb.
3. Udgifter vedrørende præsteboligen og præstegårdsjorderne.
4. Udgifter til dækning af underskuddet ved selvejende kirkers vedligeholdelse og drift.
5. Udgifter til opvarmning m. m. af ikke-selvejende kirker, for så vidt udgifterne påhviler menigheden.
6. Andre udgifter for menighedsrådene, herunder tilvejebringelse af passende, af henholdsvis provstiuudvalget og stiftsøvrigheden — eventuelt kirkeministeriet — godkendte kassebeholdninger for de af menighedsrådene bestyrede kasser.

Stk. 4. Hvor en kommune omfatter flere sogne, sognedistrikter eller dele af forskellige sogne, kan, hvis kommunalbestyrelsen ønsker det, ligningen og opkrævningen af de i stk. 3, pkt. 2-6, nævnte udgifter ske under ét for hele kommunen. Hvor et sogn omfatter flere kommuner eller dele af forskellige kommuner, deles de i stk. 3, pkt. 2-6 nævnte udgifter imellem dem i samme forhold som det, hvori de svarer kirkeskat, medmindre kirkeministeren efter indstilling fra menighedsrådet og indhentet erklæring fra de vedkommende kommunalbestyrelser meddeler godkendelse på anden ordning.

Stk. 5. Opkrævningen sker ved kommunalbestyrelsens foranstaltning til samme tider som den personlige kommuneskat. Ved opkrævningen af det valgmenighedsmedlemmer pålignede beløb fradrages bidraget til valgmenigheden for det pågældende tids-

rum. Ved indbetalingen af det kommunen pålagte kirkeskatbeløb, jfr. stk. 6, fradrages det beløb, som falder på de i kommunen boende valgmenighedsmedlemmer, og som på grund af den nævnte fradragsret ikke indgår til kommunalbestyrelsen.

Stk. 6. Kirkeskatten indbetales af kommunalbestyrelsen til stiftsøvrigheden, medens det øvrige ligningsbeløb udbetales til menighedsrådet. Kommunalbestyrelsen kan med tilslutning af den myndighed, der har godkendt vedkommende kirkelige kasses overslag, af kommunekassen yde menighedsrådet forskud på ligningsbeløbet.

Stk. 7. Hvis finansministeriet eller en kommunalbestyrelse i henhold til bestående love om indkomst- og formueskat til stat og kommune har nedsat eller eftergivet den en skatteyder påhvilende skat, nedsættes eller eftergives den vedkommende efter denne paragraf pålignede skat på tilsvarende måde.

Kapitel 5.

Lønningmidlernes bestyrelse.

§ 77.

Stk. 1. De til præsternes lønning henlagte midler bestyres dels som hjemmemidler, dels som stiftsmidler under navn af præsteembedernes fællesfond.

Stk. 2. Ejendomsforholdet til præsteembedernes kapitaler og ejendomme berøres ikke af denne lov.

Stk. 3. I retstrætter og andre retslige spørgsmål kan menighedsrådet optræde som repræsentant for embedernes rettigheder.

§ 78.

Stk. 1. Hjemmemidlerne bestyres af menighedsrådet gennem en præstelønningskasse, hvis regnskabsfører og kasserer vælges blandt menighedsrådets læge medlemmer eller uden for menighedsrådet. I sidstnævnte tilfælde skal valget stadfæstes af overtilsynet. Er der flere menighedsråd i pastoratet, bestyrer disse præstelønningskassen i fællesskab eller ved et fællesudvalg. Er der flere præsteembeder i samme menighedsråds-kreds, får de fælles kasse, og overskud kan overføres fra det ene embede til det andet.

Stk. 2. Som hjemmemidler bestyres præsteembedernes faste ejendomme på den

foran i §§ 36 og 60-68 angivne måde. Endvidere midlerne til boligernes vedligeholdelse, jfr. § 63, stk. 3. Uafløste penge- og kornafgifter og andre naturalydelse. Afgifterne for de i henhold til lov nr. 537 af 4. oktober 1919 afhændede jorder indbetales af yderne til præstelønningskassen.

Stk. 3. Menighedsrådet affatter årligt et overslag over indtægter og udgifter i det kommende regnskabsår, der følger finansåret. Indtægter i korn eller andre varer af embedets jorder m. m. opføres med et anslået beløb. Overslaget skal tillige vise, hvorledes det efter § 66 til menighedsrådets rådighed eventuelt stående overskud samt overskud i henhold til denne paragrafs stk. 6 agtes anvendt, samt hvor meget der vil være at ligne på menigheden foruden kirkeskatten og de menigheden i henhold til andre love end nærværende påhvilende udgifter, jfr. § 76, stk. 3. Overslaget indsendes inden december måneds udgang gennem provstiudvalget til stiftsøvrighedens stadfæstelse.

Stk. 4. Menighedsrådet udbetaler præsten den ham ifølge det stadfæstede overslag tilkommende løn fra præstelønningskassen med $\frac{1}{12}$ månedlig forud. Hvor særlige forhold i det enkelte tilfælde taler for det, kan stiftsøvrigheden bestemme, at den præstelønningskassen påhvilende andel i præstens lønning udredes forskudsvis af stiftskassere- ren. Når forholdene skønnes ikke længere at gøre en sådan særordning påkrævet, påhviler det på ny menighedsrådet at udbetale præstelønningskassens andel i præstens løn.

Stk. 5. Efter regnskabsårets udløb, senest inden juni måneds udgang, indsendes et regnskab over de af menighedsrådet oppebårne indtægter og afholdte udgifter gennem provstiudvalget til stiftsøvrigheden til revision og decision.

Stk. 6. Såfremt embedets nettohjemmeindtægt overstiger det til præstens lønning m. m. i henhold til §§ 39-41 og §§ 58-59 fornødne beløb, skal der af overskuddet afgives til præsteembedernes fællesfond 50 pct. af de første 1 000 kr., 60 pct. af de næste 1 000 kr. og derefter fremdeles yderligere 10 pct. mere af hvert følgende påbegyndt 1 000 kr.

Stk. 7. De nærmere regler for bestyrelsen af hjemmemidlerne fastsættes ved et af ministeriet udfærdiget regulativ.

§ 79.

Fællesfondene bestyres af stiftsøvrighederne under medvirkning af stiftskassererne, der har ansvar som kassebetjente i henhold til lov om statens regnskabsvæsen og revision.

§ 80.

Under fællesfonden bestyres afløsningssummer for tiender og grundbyrder samt andre embedskapitaler.

§ 81.

Stk. 1. De nærmere regler for fællesfondenes bestyrelse fastsættes ved kgl. anordning, hvorved iagttages, at hvert embede får sin særlige konto, hvorunder opføres embedets aktiver og passiver blandt stiftsmidlerne. Ved anordningen gives nærmere bestemmelser om henlæggelse til en reservefond og om dennes anvendelse samt i forbindelse hermed om henlæggelse til en præsteembederne i fællesskab tilhørende fond, hvis midler skal være til rådighed for udlån efter de regler, som er gældende for udlån af præsteembedernes kapitaler. De årlige henlæggelser må ikke overstige 1 pct. af den samlede sum af de kapitaler, der tilhører de enkelte præsteembeder. Hvor økonomisk støtte efter kirkeministerens skøn er særlig påkrævet, kan der af reservefonden anvendes beløb på indtil i alt 50 000 kr. årlig til kirkelige formål uden for de tilfælde, der omfattes af de i øvrigt fastsatte bestemmelser.

Stk. 2. Stiftskassereren udbetaler månedsviis forud til præsterne den dem tilkommende lønning med fradrag af, hvad der udbetales dem gennem pastoratets præstelønningskasse, og af værdien af naturalydelse eller andre indtægter, som præsten måtte oppebære direkte, således som denne værdi er fastsat i præstens lønningsanvisning, jfr. dog § 78, stk. 4. Endvidere udbetaler stiftskassereren godtgørelser efter § 58, stk. 1-3 og § 59, stk. 1.

Stk. 3. Inden hvert kalenderårs udløb indsender stiftsøvrighederne hver for sit stifts vedkommende til kirkeministeriet et overslag over fællesfondens indtægter og udgifter i det følgende finansår. Et stifts overskud kan af ministeriet overføres til dækning af underskud i andre stifter. Yderligere underskud dækkes gennem kirkeskat-

Stk. 4. Til kirkeministeriet aflægges der årlig for hvert stift for sig et fuldstændigt regnskab, indeholdende et kapital- og kasse-regnskab. Regnskaberne følger finansåret. Regnskabet revideres og decideres af vedkommende hovedrevisorat.

Stk. 5. Stiftsøvrigheden tilstiller årlig hvert af menighedsrådene en opgørelse over de dem vedkommende embeders aktiver og passiver blandt stiftsmidlerne.

§ 82.

Stk. 1. De til dækning af udgifterne til honorarer og lønninger til kirkebetjeningen, pensioner og understøttelser m. m. bestemte midler bestyres af menighedsrådene gennem en kirkebetjeningskasse, der ved selvejende kirker bestyres i forbindelse med kirkekassen, ved ikke-selvejende kirker i forbindelse med menighedsråds-kassen, jfr. menighedsrådslovens § 13, stk. 1, og § 27, stk. 1 og 4.

Stk. 2. I kirkebetjeningskassen indgår degneembedernes indtægter og andre indtægter vedrørende kirkebetjeningen, herunder hvad der lignes hertil.

Stk. 3. Hvor der til kirkebetjentstillinger hører boliger eller jorder, bestyres disse af menighedsrådet under provstiudvalgets tilsyn. Indtægten af bolig og jorder fradrages i honoraret.

Stk. 4. Honorarer m. m. udbetales med fradrag af indtægter, der direkte oppebæres af de pågældende, med $\frac{1}{12}$ månedlig forud.

Stk. 5. Overslag over kirkebetjeningskassens indtægter og udgifter i det kommende regnskabsår indsendes af menighedsrådet inden december måneds udgang til provstiudvalget, der stadfæster overslagene for landets vedkommende, og for købstædernes vedkommende videresender dem med sin erklæring til overtilsynet til stadfæstelse.

Stk. 6. Kirkebetjeningskassens regnskab for det forløbne år indsendes på tilsvarende måde inden juli måneds udgang til revision og decision ved den myndighed, der har stadfæstet overslaget.

§ 83.

Stk. 1. I hvert provsti oprettes et provstiudvalg, hvis opgave er at varetage de økonomiske anliggender, såsom landbrug, bygningsvæsen og regnskabsvæsen. Provstiudvalget består af provsten som formand og

2 læge medlemmer, valgte af provstiets menighedsråd i eller uden for disses midte efter reglerne for forholdstalsvalg. En præst, der er medlem af flere end ét menighedsråd, er kun stemmeberettiget i ét af dem, og han kan selv vælge, i hvilket menighedsråd han vil afgive sin stemme.

Stk. 2. Valget foretages inden 4 måneder efter hvert nyvalg til menighedsråd. De tidligere valgte medlemmer fungerer, indtil de nye læge medlemmer er valgt.

Stk. 3. Provstiudvalget deltager i behandlingen af de i stk. 1 nævnte sager efter nedenanførte regler:

I. Sager, hvori den endelige afgørelse er henlagt til provstiudvalget:

1. Godkendelse af forpagtnings- og lejekontrakter om præstegårdsjorder, jfr. § 66, og kirkejorder.
2. Godkendelse af overslag for selvejende kirker, kirkebetjeningskasser og menighedsråds-kasser uden for købstæderne, hvor der ikke efter andre bestemmelser gælder særlige regler herom.
3. Godkendelse på ligning til selvejende kirker uden for købstæderne, jfr. dog lov om kirkers bestyrelse § 14, stk. 3.
4. Revision og decision af regnskaberne for selvejende kirker, kirkebetjeningskasser og menighedsråds-kasser uden for købstæderne.
5. Godkendelse af ordning af kirkebetjentforholdene uden for købstæderne, herunder ansættelse af honorarer, jfr. dog §§ 70 og 71.
6. Tilsyn med kirkers og kirkegårdes samt præstegårdes vedligeholdelse i henhold til de herom gældende bestemmelser.

II. Sager, hvori provstiudvalget skal erklære sig:

1. Sager vedrørende opførelse af bygninger eller tilbygninger til præstegårdene og sådanne større forandringer ved præstegårdsbygninger og disses indretning, hvortil stiftsøvrig-

hedens eller ministeriets tilladelse skal indhentes, såvel som sager om lån til præsteembeder.

2. Sager angående afhændelse af fast ejendom tilhørende kirker, præsteembeder og kirkebetjentembeder eller ændret brug af sådan ejendom såvel som angående køb af sådanne ejendomme. Udvalgets erklæring skal dog ikke indhentes om salg af præstegårdsjorder i henhold til lov nr. 537 af 4. oktober 1919.
3. Sager om nedlæggelse af enkesæder eller ændret disposition med hensyn til sådanne ejendomme.
4. Overslag og regnskaber for præstelønningskasserne, jfr. § 78.
5. Overslag for selvejende kirker, kirkebetjeningskasser og menighedsråds-kasser i købstæderne.
6. Sager angående ligning til selvejende kirker uden for købstæderne i de i lov om kirkers bestyrelse § 14, stk. 3, nævnte tilfælde.
7. Indstillinger angående ordning af kirkebetjentforholdene i købstæderne, herunder ansættelse af honorarer,
8. Indstillinger angående understøttelser til afgåede kirkebetjente m. m., jfr. § 32.
9. Andre økonomiske sager, der forelægges det af stiftsøvrigheden eller provstiet.

Stk. 4. Provstiudvalget holder ordinært møde snarest muligt, efter at henholdsvis overslag og regnskaber fra menighedsrådene er indgået til provsten, og i øvrigt så ofte, som det bestemmes i udvalgets forretningsorden. Ekstraordinære møder afholdes, når et af medlemmerne begærer det. Sager, der ikke behandles ved møder, afgøres ved skriftlig votering.

Stk. 5. Udgifterne til valg af provstiudvalgene og til disses møder, herunder befordringsgodtgørelse efter ministeriets nærmere bestemmelse, samt udvalgenes andre udgifter til protokoller, papir, frimærker o. lign. udredes af fællesfonden.

4. del.

Særlige bestemmelser gældende for København og Frederiksberg.

Kapitel 1.

Præster og kirkefunktionærer m. fl.

§ 84.

Stk. 1. Til hjælp til bestridelse af tjenstlige udgifter, der ikke godtgøres på anden måde, tillægges der hver af de fast ansatte præster i København og på Frederiksberg en godtgørelse på 900 kr. årlig.

Stk. 2. Udgifter til anskaffelse af embedsbøger, attestblanketter og deslige refunderes efter regning. Ligeledes refunderes udgiften til telefon efter regler, der fastsættes af kirkeministeren. De her omhandlede refusioner udredes af kirkens kasse.

§ 85.

Stk. 1. Af kordegnestillingerne henføres indtil 45 til 6. lønningsklasse, resten til 5. lønningsklasse.

Stk. 2. Af kirketjenerstillingerne henføres indtil 35 til 2. lønningsklasse, resten til 1. lønningsklasse.

Stk. 3. Kirkeministeren fastsætter efter indhentet erklæring fra sognets menighedsråd og kirkens overtilsyn samt under hensyntagen til kirkens og sognets størrelse, hvilke kordegnestillinger og kirketjenerstillinger der skal indordnes i henholdsvis 6. lønningsklasse og 2. lønningsklasse.

§ 86.

Stk. 1. Af organiststillingerne er indtil 21 tjenestemandstillinger. Af disse stillinger henføres indtil 6 til 8. lønningsklasse, indtil 5 til 7. lønningsklasse og indtil 10 til 4. lønningsklasse.

Stk. 2. Andre organiststillinger aflønnes med årlige honorarer, der fastsættes af kirkeministeren.

Stk. 3. Kirkeministeren fastsætter, hvilke af tjenestemandstillingerne der skal indordnes i hver af de angivne lønningsklasser. For de øvrige stillingers vedkommende fastsættes honoraret efter indhentet erklæring fra sognets menighedsråd og kirkens overtilsyn under hensyntagen til kirken og sognets størrelse samt de krav, orglets betjening stiller.

§ 87.

Kordegne og kirketjenere samt organister ansættes og afskediges af kirkeministeren efter indhentet erklæring fra menighedsrådet og overtilsynet.

§ 88.

Stk. 1. De øvrige ved kirkerne ansatte funktionærer, der ikke er tjenestemænd, (kirkekoner, kirkekor, bælgetrædere m. v.) ansættes og afskediges af menighedsrådet. For kirkekorets vedkommende sker ansættelsen efter indhentet erklæring fra organisten. Antallet af medlemmer af koret, der lønnes af menighedsligningen, fastsættes af kirkeministeren.

Stk. 2. Honoraret til korets medlemmer fastsættes af kirkeministeren efter indhentet erklæring fra menighedsrådet og overtilsynet.

Stk. 3. Honorarerne til de øvrige ved kirkerne ansatte funktionærer fastsættes af overtilsynet efter indhentet erklæring fra menighedsrådet.

§ 89.

Stk. 1. Efter indhentet erklæring fra menighedsrådet fastsætter overtilsynet et regulativ for de i dette afsnit nævnte kirkebetjentes embedsforretninger.

Stk. 2. Ved dette regulativ skal det fastsættes, at kirkebetjente og andre kirkefunktionærer skal medvirke ved samtlige gudstjenester og kirkelige handlinger på søn- og helligdage såvel som på søgnedage uden særligt vederlag med de undtagelser, der følger af de almindelige regler om kirkebetjentes og kirkefunktionærers medvirken ved gudstjenester og kirkelige handlinger, jfr. § 26.

Kapitel 2.

Udgifternes fordeling.

§ 90.

Der ydes af statskassen tilskud som i § 73 under nr. 5, 7, 8, 9 b og 15 anført.

§ 91.

Stk. 1. Udgifterne til lønninger m. v., efterindtægt og pension til organister, kordegne og kirketjenere samt honorarer m. m. til organister og kirkekor m. fl. udredes, for så vidt de ikke dækkes af præste-, degne- og klokkepengene i København og på Frederiksberg af vederlaget for højtidsoffer, ved en tillægsligning, jfr. § 92.

Stk. 2. Honorarer m. m. til kirkernes øvrige funktionærer udredes af kirkerne eller den institution, hvem udgiften til kirkernes vedligeholdelse og drift påhviler.

§ 92.

Stk. 1. Hvad der i øvrigt udkræves til dækning af udgifterne i henhold til denne lov, tilvejebringes dels gennem de til de pågældende embeder henlagte midler, dels ved en tillægsligning i København til præste-, degne- og klokkepengene og på Frederiksberg ved en tillægsligning til vederlaget for det afløste højtidsoffer.

Stk. 2. Med hensyn til ligning af præste-, degne- og klokkepenge gælder vedblivende reglerne i lov af 14. april 1904.

Stk. 3. Afløsningsvederlaget for højtidsoffer på Frederiksberg omreguleres efter hver almindelige folketælling ved at multiplicere indbyggerantallet med den i henhold til bestemmelsen i § 30, stk. 3, i lov nr. 364 af 28. juni 1920 fastsatte kvotient. Det nye afløsningsvederlag gælder fra den på folketællingens afslutning nærmest følgende 1. april.

Stk. 4. Tillægsligningen lignedes ved kommunalbestyrelsens foranstaltning på de til folkekirken hørende beboere i København og på Frederiksberg, med undtagelse af medlemmerne af en valgmenighed, efter de for ligning henholdsvis af præste-, degne- og klokkepengene og af vederlaget for det afløste højtidsoffer gældende regler.

Stk. 5. Tillægsligningen fastsættes for hvert finansår af kirkeministeriet til et beløb, der er tilstrækkeligt til at dække, hvad der udover præste-, degne- og klokkepengene i København og vederlaget for højtidsoffer på Frederiksberg samt de de enkelte embeder i København og på Frederiksberg tillagte andre indtægter kræves til udredelse af de lønninger, alderstillæg m. v. og honorarer, som tilkommer præster

og kirkebetjente i henhold til de foran givne regler, såvel som de pensioner og understøttelser, der måtte være eller blive tillagt de pågældende eller deres enker og børn under 18 år efter de herom til enhver tid gældende regler, udgifterne til præsternes tjenesteboliger, og til provstiuvalgene, jfr. § 94, m. v. Endelig skal gennem tillægsligningen tilvejebringes det fornødne beløb til vederlag til kommunerne for ligningen, tillægsligningens opkrævning og lønningernes udbetaling månedlig forud.

Stk. 6. Såfremt tillægsligningen i det enkelte år indbringer mere end, hvad der kræves til dækning af de udgifter, der skal udredes af samme, henlægges overskuddet til det følgende år. Indbringer ligningen mindre, udredes det manglende forskudsvis af kommunen. Det udlagte beløb med renter dækkes af ligningen for det kommende år.

Stk. 7. Ved kgl. anordning kan det bestemmes, at reglerne om ligning og opkrævning af præste-, degne- og klokkepenge i København og om ligning og opkrævning af vederlag for afløst højtidsoffer på Frederiksberg skal bortfalde, hvorefter de midler, der udkræves til dækning af udgifterne i henhold til denne lov, og som ikke kan dækkes i henhold til § 90 eller gennem de til de pågældende embeder henlagte midler, tilvejebringes ved ligning på de til folkekirken hørende beboere med undtagelse af medlemmer af en valgmenighed. Ligningsbeløbet fastsættes for hvert år af kirkeministeriet særskilt henholdsvis for København og Frederiksberg. Ligningen foretages af den kommunale ligningsmyndighed efter reglerne for udredelse af den personlige kommuneskat. Gennem denne ligning tilvejebringes tillige det fornødne beløb til vederlag til kommunen for foretagelse af ligningen og ligningsbeløbets opkrævning m. v., jfr. stk. 5.

§ 93.

Stk. 1. De nærmere regler for udbetaling af lønninger, honorarer m. v. samt for regnskabsaflæggelsen fastsættes af kirkeministeriet.

Stk. 2. For at skaffe dækning af udgifterne, indtil de fornødne beløb er indkommet ved den i § 92 omhandlede ligning, yder Københavns og Frederiksberg kom-

muner de fornødne forskud efter begæring af kirkeministeriet.

Stk. 3. Ydede forskud tilbagebetales, efterhånden som de lignede beløb indkommer.

§ 94.

Til varetagelse af de økonomiske anliggender vælges i København og på Frederiksberg provstiuvalg, bestående af provsten

som formand og 2 læge medlemmer, valgte af provstiets menighedsråd i eller uden for disses midte efter reglerne for forholdstalsvalg. Af provstiuvalgene i København vælges et udvalg, bestående af 5 medlemmer, der gør indstilling til overtilsynene angående de enkelte kirkers budgetter, før disse stadfæstes. Kirkeministeriet fastsætter en instruks for dette udvalgs virksomhed.

5. del.

Overgangsbestemmelser m. m.

§ 95.

Stk. 1. For tjenestemænd og aspiranter, der er ansat for nærværende lovs ikrafttræden, fastsættes lønningsancienniteten i de i § 34 anførte lønningsklasser, hvortil deres stilling i medfør af bestemmelserne i nærværende lov henføres, efter følgende regler:

Forsørgere, jfr. kapitel 5 i lov nr. 301 af 6. juni 1946:

I 1.—13. lønningsklasse indplaceres de pågældende tjenestemænd på det løntrin, som i den nye lønningsklasse ligger nærmest over deres bruttoløn (eksklusive stedtillæg og personlige tillæg) umiddelbart før nærværende lovs ikrafttræden med tillæg af 20 pct. af den pensionsgivende lønning; for tjenestemænd med mere end seks års anciennitet i den hidtidige lønningsklasse — i lønningsklasser med 5-årige alderstillæg med mere end 5 års anciennitet — fastsættes tillægget til 24 pct. af den pensionsgivende lønning. — I 12. lønningsklasse sker indplacering dog på grundlag af lønningsanciennitet til og med 18 år i den hidtidige lønningsklasse, såfremt de pågældende tjenestemænd herved indplaceres på et højere løntrin end efter den foranstående regel.

I 14. lønningsklasse sker indplaceringen på grundlag af vedkommende tjenestemand's anciennitet i den hidtidige lønningsklasse.

Ikke-forsørgere over 30 år indplaceres på samme løntrin som forsørgere i samme lønningsklasse og med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere mellem 27 og 30 år indplaceres ét løntrin lavere end forsørgere i samme lønningsklasse og med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere mellem 25 og 27 år indplaceres to løntrin lavere end forsørgere i samme lønningsklasse og med samme anciennitet.

Ikke-forsørgere under 25 år indplaceres på det løntrin, som ligger nærmest over deres bruttoløn, opgjort som ovenfor anført.

Den lavestlønnede af samgifte tjenestemænd indplaceres i ny lønningsklasse efter samme regler som ikke-forsørgere.

Stk. 2. De i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd i § 119, stk. 2-6 og § 122 er gældende tillige for nærværende lovs område.

§ 96.

Stk. 1. Kirkeministeren bemyndiges til at lade personlige tillæg, som er tilstået i henhold til § 16, stk. 4 og § 80, stk. 3, i lov nr. 418 af 12. juli 1946 bestå, uanset den ved denne lov indtrædende lønstigning.

§ 97.

Til udredelse af udgifter, som skal dækkes af den i § 76 omhandlede kirkeskat, yder statskassen efter begæring af kirkeministeren de fornødne forskud. Adgang til udbetaling af sådanne forskud bortfalder 2 år efter nærværende lovs ikrafttræden. Forskuddene tilbagebetales senest 3 år efter, at udbetaling fra statskassen har fundet sted.

§ 98.

Denne lov kan ved kgl. anordning sættes i kraft på Færøerne med de ændringer, som ifølge disse øers særlige forhold må anses for påkrævede.

§ 99.

Ved nærværende lovs ikrafttræden ophæves lov nr. 417 af 12. juli 1946 om folkekirkens lønningsvæsen i København og på Frederiksberg og lov nr. 418 af 12. juli 1946 om folkekirkens lønningsvæsen uden for København og Frederiksberg m. m., dog at ligning af vederlagene for højtidsoffer og offer og akciden ser uden for København og Frederiksberg, der ikke er opretholdt ved nærværende lov, først bortfalder fra 1. april 1959 at regne.

§ 100.

Stk. 1. Denne lov træder i kraft straks.

Stk. 2. De i denne lov indeholdte lønningsregler og dermed sam hørende bestemmelser har virkning fra 1. april 1958 at regne for tjenestemænd m. fl., der var ansat den nævnte dato, og fra ansættelsestidspunktet for tjenestemænd m. fl., der er ansat efter nævnte dato, men før lovens ikrafttræden.

Forslag

til

Lov om pensionering af civile funktionærer, håndværkere og arbejdere ved hæren og søværnet m. v.

§ 1.

Stk. 1. Civile funktionærer, håndværkere og arbejdere, som har deres hovedvirksomhed ved hæren eller søværnet, derunder Den militære klædefabrik, Hærens krudtværk, Geodætisk institut, Københavns militærhospital og Tøjhusmuseet, er for sig selv og for deres efterladte ægtefælle eller børn berettiget til pension og efterindtægt efter reglerne i kapitel 2 og kapitel 3 i lov nr. 00 af om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, dog med de i nærværende lov fastsatte afvigelser.

Stk. 2. Loven omfatter ikke personer, der i henhold til overenskomst eller aftale er berettiget til pension m. v., hvortil staten har ydet tilskud som bidrag til pensionskasse, forsikring, opsparing eller lignende.

§ 2.

Stk. 1. Pensionsretten indtræder fra det tidspunkt, da den pågældende har udført 15 års tjeneste efter det fyldte 20. år. Når første antagelse sker efter det fyldte 40. år, giver den ikke ret til pension. Pensionsalderen beregnes fra det tidspunkt, da den pågældende har udført 10 års tjeneste efter det fyldte 25. år. Er der sket afbrydelse i tjenesten, sammenlægges tjenestetiderne, medmindre afbrydelsen skyldes afgang på grund af tjenesteforøelse eller et strafbart forhold, der begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen.

Stk. 2. Ved opgørelse af den pensionsberettigende tjenestetid regnes for månedslønnede 12 lønningsmåneder, for ugelønnede 52 lønningsuger og for daglønnede 301 lønningsdage lig med 1 år.

Stk. 3. Vedkommende minister træffer afgørelse om, i hvilket omfang syge- eller orlovsdage uden lønning kan medregnes i den pensionsberettigende tjenestetid samt om medregning i henseende til pensionsberegning af tvungen militær tjeneste ud over den efter forsvarslovene normale for personer, hvis første antagelse ligger forud for pågældende militære tjeneste.

Stk. 4. Personer, der tilhører sygeplejepersonalet, er pligtige til at søge afsked med udgangen af den måned, hvori de fylder 65 år, og de er berettigede til at forlange afsked eller kan afskediges, når de er fyldt 60 år. Ved pensionsberegningen for disse regnes hvert tjenesteår efter det tidspunkt, da pensionsalderen er 18 år, for 2 år.

§ 3.

Stk. 1. For funktionærer antaget med en løn, der svarer til de for en tjenestemandstilling fastsatte, opgøres lønningsindtægten, som kommer i betragtning ved pensionsberegning, i henhold til tjenestemandsløvens § 51.

Stk. 2. Andre efter denne lov pensionsberettigede henføres efter nærmere bestemmelse af finansministeren i pensionsmæssig henseende til en af følgende lønningsklasser:

Håndværkere: Lønning 12 120 kr. årlig, stigende hvert 2. år med 360 kr. indtil 13 920 kr.

Arbejdere: Lønning 10 440 kr. årlig, stigende efter 2 år til 10 860 kr. og derefter hvert 2. år med 240 kr. indtil 12 780 kr.

Kvindelige arbejdere: Lønning 7 200 kr. årlig, stigende efter 2 år til 7 620 kr. og derefter hvert 2. år med 240 kr. indtil 9 540 kr.

Stk. 3. For karle og piger fastsættes særlige pensionslønningssatser af finansministeren.

§ 4.

Stk. 1. For det personel, der har opnået pensionsret, afkortes ved hver lønningsudbetaling følgende bidrag til dækning af udgifterne ved pensioneringen:

- a) For de i § 3, stk. 1, nævnte funktionærer 4 pct. af den lønningsindtægt, af hvilken tjenestemænd med samme lønning betaler pensionsbidrag.
- b) For det i § 3, stk. 2 og 3 nævnte personel et beløb, der for hver lønningsdag, jfr. § 2, udgør 1/300 af det årlige pensionsbidrag, de pågældende skulle have erlagt som tjenestemænd med slutløn i den for dem fastsatte pensionslønningssklasse.

Stk. 2. Såfremt en civilarbejder afskediges uden pension, tilbagebetales de indeholdte pensionsbidrag med renter 4 pct. af det ved hvert års begyndelse indestående beløb med tillæg af 2 pct. af de i fratrædelsesåret tilkomne beløb. Tilbagebetalingen finder dog først sted, når den pågældende er fyldt 60 år eller til hans bo ved hans død forinden. Den i § 50, stk. 3, i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd hjemlede adgang til under visse betingelser at få udbetalt et beløb svarende til det dobbelte af de af den pågældende indbetalte pensionsbidrag med renter gælder ikke de i denne lov omhandlede personer.

§ 5.

Når afskedigelse ikke skyldes svagelighed, vil nydelsen af egenpension først kunne indtræde ved det fyldte 60. år, dog at en person, der efter mindst 20 års tjeneste efter det fyldte 20. år er blevet afskediget af en ham utilregnelig årsag, får ret til at oppebære egenpension, uanset at han ikke er fyldt 60 år, når det behørigt dokumenteres, at den pågældende på grund af svagelighed er uarbejdsdygtig, således at han, såfremt han var forblevet i tjeneste, ville have været berettiget til afsked med pension på grund af svagelighed.

§ 6.

Ved fastsættelse af tidspunktet for pensionsrettens indtræden og ved beregning af pensionsalderen medtages sådan tidligere tjeneste, som efter tjenestemandsløven ville

give adgang til pension, såfremt afskedigelse fra den nævnte tjeneste ikke er sket på grund af forseelser, der har medført afsked uden pension.

§ 7.

Pensionen fastsættes til et beløb, der er 10 pct. lavere end det beløb, der fremkommer ved beregning efter tjenestemandsløvens §§ 54-57.

§ 8.

Reglerne om ventepenge kommer ikke til anvendelse på de i denne lov omhandlede personer.

§ 9.

Stk. 1. Enkepension og børnepension kan kun oppebæres, såfremt manden ved sin død havde opnået pensionsret, eller døden skyldes tilskadekomst i tjenesten. I de efter reglerne i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd beregnede enke- og børnepensioner fradrages 10 pct.

Stk. 2. De i §§ 64, stk. 5, og 69, stk. 2, i forannævnte lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd hjemlede ydelser til enker og børn efter tjenestemænd, der ikke havde erhvervet pensionsalder til opnåelse af ordinær pension, kommer ikke til anvendelse på efterladte efter de i nærværende lov omhandlede personer.

Stk. 3. I tilfælde af at en af nærværende lov omfattet person afgår ved døden som følge af tilskadekomst i tjenesten, og dødsfaldet indtræffer som umiddelbar følge af tilskadekomsten, ydes der ægtefællen efterindtægt i et tidsrum af 6 måneder efter dødsfaldet.

§ 10.

Forud for afskedigelser på grund af svagelighed eller afskedigelser af grunde, der i medfør af tjenestemandsløvens §§ 60 og 61 ville medføre tab af pensionsretten, skal spørgsmålet om pensionsgrundlaget forelægges finansministeriet.

§ 11.

Pension, der ydes i henhold til nærværende lov, forhøjes eller nedsættes efter reglerne i kapitel 5 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

§ 12.

Stk. 1. Bestemmelserne i §§ 1-6 i lov nr. 386 af 12. juli 1946 forbliver i kraft.

Stk. 2. Ugelønnede civilarbejdere, der inden nærværende lovs ikrafttræden har opnået pensionsret og i pensionsmæssig henseende har været henført til pensionslønningssklassen 2 550-3 000 kr., henføres — såfremt de stadig har beskæftigelse i ugelønnede stillinger ved hæren og søværnet m. v. — til den for håndværkere i § 3, stk. 2, fastsatte lønningsklasse 12 120-13 920 kr.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 71 og 122 i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd kommer til tilsvarende anvendelse.

§ 13.

Stk. 1. Denne lov træder i kraft straks og samtidig ophæves lov nr. 386 af 12. juli 1946.

Stk. 2. De i denne lov indeholdte bestemmelser har virkning fra 1. april 1958 for sådanne civile funktionærer m. fl., der er afskediget med pension i tiden fra 1. april 1958 og indtil denne lovs ikrafttræden, jfr. dog § 12, stk. 3. Tilsvarende gælder med hensyn til de pågældendes efterladte.

De i § 4, stk. 1, indeholdte regler om beregning af bidrag til dækning af udgifterne ved pensioneringen har ligeledes virkning fra 1. april 1958.

Oversigt over pensioner pr. 1. april 1958 efter civilarbejderloven af 1946 og efter forslaget.

(I parentes er anført den reducerede løn, hvorefter pension efter forslaget beregnes).

I. Egenpension.

Pensionsbrøk og løntrin				Pension			Forskell mellem tjenestemandspension og civilarbejderpension		
Civilarbejderloven af 1946	forslag			Civilarbejderloven af 1946	forslag	difference	Civilarbejderloven af 1946	forslag	
/80		%							
18	1 800	}	9 540	4 178	4 099	÷ 79	464	455	
24	—		50	(9 109)	5 571	4 099	÷ 1 472	619	455
30	—		—	—	6 964	4 099	÷ 2 865	773	455
36	—		62	—	8 356	5 083	÷ 3 273	210	564
42	—		72	—	8 649	5 903	÷ 2 746	193	655
—	—	75	—	—	6 148	÷ 2 501	—	683	
18	2 400	}	12 780	5 086	5 303	+ 217	566	589	
24	—		50	(11 785)	6 782	5 303	÷ 1 479	754	589
30	—		—	—	8 422	5 303	÷ 3 119	168	589
36	—		62	—	8 725	6 576	÷ 2 149	201	730
42	—		72	—	9 027	7 637	÷ 1 390	235	848
—	—	75	—	—	7 955	÷ 1 072	—	883	
18	2 850	}	12 780	5 768	5 303	÷ 465	641	589	
24	—		50	(11 785)	7 690	5 303	÷ 2 387	744	589
30	—		—	—	8 625	5 303	÷ 3 322	190	589
36	—		62	—	8 968	6 576	÷ 2 392	228	730
42	—		72	—	9 311	7 637	÷ 1 674	266	848
—	—	75	—	—	7 955	÷ 1 356	—	883	
18	2 850	}	13 920	5 768	5 688	÷ 80	641	632	
24	—		50	(12 640)	7 690	5 688	÷ 2 002	744	632
30	—		—	—	8 625	5 688	÷ 2 937	190	632
36	—		62	—	8 968	7 053	÷ 1 915	228	783
42	—		72	—	9 311	8 190	÷ 1 121	266	910
—	—	75	—	—	8 532	÷ 779	—	948	
18	3 000	}	13 920	6 176	5 688	÷ 488	687	632	
24	—		50	(12 640)	8 235	5 688	÷ 2 547	307	632
30	—		—	—	8 746	5 688	÷ 3 058	204	632
36	—		62	—	9 114	7 053	÷ 2 061	244	783
42	—		72	—	9 481	8 190	÷ 1 291	285	910
—	—	75	—	—	8 532	÷ 949	—	948	

Pensionsbrøk og løntrin				Pension			Forskel mellem tjenestemandspension og civilarbejderspension		
Civilarbejderloven af 1946		forslag		Civilarbejderloven af 1946	forslag	difference	Civilarbejderloven af 1946	forslag	
/60		%							
18	3 750	}	12 780	7 312	5 303	÷ 2 009	812	589	
24	—		(11 785)	8 649	5 303	÷ 3 346	193	589	
30	—		—	9 084	5 303	÷ 3 781	241	589	
36	—		62	—	9 519	6 576	÷ 2 943	289	730
42	—		72	—	10 156	7 637	÷ 2 519	338	848
—	—	75	—	—	7 955	÷ 2 201	—	883	
18	4 020	}	16 080	7 902	6 416	÷ 1 486	574	712	
24	—		(14 256)	8 790	6 416	÷ 2 374	208	712	
30	—		—	9 259	6 416	÷ 2 843	261	712	
36	—		62	—	9 729	7 955	÷ 1 774	516	883
42	—		72	—	10 402	9 238	÷ 1 164	365	1 026
—	—	75	—	—	9 623	÷ 779	—	1 069	
18	4 860	}	18 180	8 547	7 077	÷ 1 470	181	786	
24	—		(15 726)	9 092	7 077	÷ 2 015	242	786	
30	—		—	9 637	7 077	÷ 2 560	506	786	
36	—		62	—	10 386	8 775	÷ 1 611	363	975
42	—		72	—	10 931	10 190	÷ 741	619	1 132
—	—	75	—	—	10 615	÷ 316	—	1 179	
18	5 760	}	20 100	8 822	7 682	÷ 1 140	212	853	
24	—		(17 070)	9 459	7 682	÷ 1 777	283	853	
30	—		—	10 299	7 682	÷ 2 617	354	853	
36	—		62	—	10 936	9 525	÷ 1 411	620	1 058
42	—		72	—	11 768	11 061	÷ 707	1 359	1 229
—	—	75	—	—	11 522	÷ 246	—	1 280	

II. Enkepension.

/60		%						
16	1 800	35	9 540	3 714	2 950	÷ 764	412	327
21	—	47	(9 363)	4 874	3 960	÷ 914	542	440
24	—	53	—	5 571	4 466	÷ 1 105	619	496
—	—	56	—	—	4 719	÷ 852	—	524
16	2 400	35	12 780	4 521	3 882	÷ 639	503	431
21	—	47	(12 324)	5 934	5 213	÷ 721	660	579
24	—	53	—	6 782	5 878	÷ 904	754	653
—	—	56	—	—	6 211	÷ 571	—	690
16	2 850	35	12 780	5 127	3 882	÷ 1 245	569	431
21	—	47	(12 324)	6 729	5 213	÷ 1 516	748	579
24	—	53	—	7 690	5 878	÷ 1 812	744	653
—	—	56	—	—	6 211	÷ 1 479	—	690

Pensionsbrøk og løntrin				Pension			Forskel mellem tjenestemandspension og civilarbejderspension	
Civilarbejderloven af 1946		forslag		Civilarbejderloven af 1946	forslag	difference	Civilarbejderloven af 1946	forslag
/60		%						
16	2 850	35	13 920	5 127	4 169	÷ 958	569	463
21	—	47	(13 236)	6 729	5 598	÷ 1 131	748	622
24	—	53	—	7 690	6 314	÷ 1 376	744	701
—	—	56	—	—	6 671	÷ 1 019	—	741
16	3 000	35	13 920	5 490	4 169	÷ 1 321	610	463
21	—	47	(13 236)	7 206	5 598	÷ 1 608	801	622
24	—	53	—	8 235	6 314	÷ 1 921	307	701
—	—	56	—	—	6 671	÷ 1 564	—	741
16	3 750	35	12 780	6 499	3 882	÷ 2 617	723	431
21	—	47	(12 324)	8 432	5 213	÷ 3 219	169	579
24	—	53	—	8 649	5 878	÷ 2 771	193	653
—	—	56	—	—	6 211	÷ 2 438	—	690
16	4 020	35	16 080	7 024	4 714	÷ 2 310	781	523
21	—	47	(14 964)	8 555	6 330	÷ 2 225	182	703
24	—	53	—	8 790	7 137	÷ 1 653	208	793
—	—	56	—	—	7 542	÷ 1 248	—	837
16	4 860	35	18 180	8 155	5 229	÷ 2 926	371	580
21	—	47	(16 599)	8 819	7 021	÷ 1 798	212	780
24	—	53	—	9 092	7 918	÷ 1 174	242	879
—	—	56	—	—	8 366	÷ 726	—	929
16	5 760	35	20 100	8 610	5 562	÷ 3 048	188	617
21	—	47	(17 655)	9 141	7 468	÷ 1 673	247	829
24	—	53	—	9 459	8 422	÷ 1 037	283	935
—	—	56	—	—	8 898	÷ 561	—	988

